Colecția Cicerone Ionițoiu

Rezistența anticomunistă din munții României, 1946 - 1958

http://www.procesulcomunismului.com/

Contact
contributii@procesulcomunismului.com
mesaje@procesulcomunismului.com

2004

CUPRINS

Cuvânt înainte - Prefață

Partea I-a
Eliberarea a însemnat jefuirea şi dezorganizarea țării
Încercarea de coordonare a unei mişcări de rezistență națională

Partea a II-a
Dobrogea. Mişcarea de rezistență din munții Banatului

Partea a III-a
Mişcarea de rezistență din munții Banatului (continuare)

Partea a IV-a
Alecu ia conducerea mişcării de rezistență
Pregătiri de luptă şi la Craiova
Maramureşul prezent în lupta pentru libertate

Partea a V-a
Rezistența din munții Făgăraşului de pe versantul nordic

Partea a VI-a
Rezistența din munții Făgăraş, versantul sudic

Partea a VII-a
Rezistența din munții Făgăraş, versantul sudic

Partea a VIII-a
Bucovinenii încep lupta

Partea a IX-a
Erupție în munții Apuseni (continuare)
Moțul

Partea a X-a
Moldova pe drumul crucii
Vrancea
Paraşutiştii
Berna

Partea a XI-a
Adrian Mihuț începe lupta
Nemulțumiri țărăneşti. "Aleşii poporului" jefuiesc poporul

Partea a XII-a
Nemulțumiri țărăneşti. "Aleşii poporului" jefuiesc poporul (continuare)
Siretul îşi înroşeşte apele
Tributul țăranilor plătit comunismului

CUVÎNT ÎNAINTE

Timp de aproape 12 ani (1946-1958), luptătorii anticomunişti retraşi în susţinuţi de populaţia satelor din împrejurimi, au rezistat eroic atacurilor trupelor de Securitate.
In această luptă au fost implicaţi zeci de mii de oameni. Majoritatea au căzut în luptă sau au fost condamnaţi la moarte şi executaţi. Locuitorii satelor de la poalele munţilor, care îi ajutau şi îi aprovizionau cu alimente, cînd nu au fost executaţi, au umplut închisorile şi lagărele de exterminare.

Autorul, Cicerone Ioniţoiu, în prezent vicepreşedinte al Partidului Naţional Ţărănesc Creştin Democrat, a memorat evenimente, nume, localităţi şi întîmplări. Le-a memorat şi apoi, după mulţi ani, le-a consemnat aşa cum i-au fost povestite de cei pe care i-a întîlnit în închisori şi lagăre. În ultimii ani, cu ocazia călătoriilor făcute în ţară, le-a completat cu noi date încredinţate de supravieţuitori.
Timpul nu i-a îngăduit o stilizare mai îngrijită, nici o sistematizare mai adecvată a materialului strîns.

Împrejurările au făcut posibile eventuale erori asupra denumirii unor localităţi, a numelor unor persoane şi chiar a modului cum şi-au pierdut viaţa.
Vom fi recunoscători cititorilor care, în cunoştinţă de cauză, ne vor semnala eventualele inadvertenţe, pentru a fi corectate într-o ediţie ulterioară.

Desigur, cele relatate în această carte nu reprezintă decît o mică pane din epopeea rezistenţei armate anticomuniste din munţii României.
Dar, aşa cum a scris marele Alexandr Soljeniţîn, ca să cunoşti gustul apei de mare nu e nevoie să bei toată marea, este de ajuns şi o sorbitură.

Editura

PREFAȚĂ

Rezistența împotriva regimului comunist din România a fost generală şi a început imediat după aşa-zisa eliberare. Ea a însemnat reacția de apărare a demnității naționale împotriva jafurilor, arestărilor şi crimelor comise de ocupanții sovietici si de uneltele lor. Aceste fărădelegi au durat peste patruzeci de ani

Poporul român nu a acceptat niciodată să colaboreze cu dictatura.

S-au găsit si trădători, aşa cum au fost peste tot. Soarta lor este pecetluită gi nimeni nu le poate schimba denumirea.

România a cunoscut fi lupta de partizani - acea luptă armată care timp de peste un deceniu a cuprins întreg teritoriul şi a hărțuit autoritățile vîndute intereselor străine.

Am încercat să prezint unele episoade ale acestei lupte, care trebuie să rămînă în istoria poporului român, deoarece am cunoscut această luptă în mod direct, fiind unul dintre aceia care au simțit în ceafă țeava pistolului sovietic şi au fost călcați în picioare de uneltele ocupantului vremelnic.

Fugărit, am dormit sub clar de lună la adăpostul pădurii, avînd drept pernă cetina de brad, iar pe vreme de furtună piatra rece a grotei carpatine.

I-am cunoscut pe unii din martirii acestei lupte de partizani, care s-au înfrățit cu moartea, muşcînd țărîna, seceraţi de gloanțe sub zidul onoarei româneşti.

Ei au făcut parte dintr-o generație fără tinerețe.

Ei şi-au dat viața încredințați că viitorul nu va fi prezentul pe care îl trăiau.

Cu migală am adunat faptă lîngă faptă, nume lingă nume, ca să refac o lume de eroi adevărați şi de martiri.

Dumnezeu ne-a învrednicii să avem o istorie cu mulți martiri, pe care noi trebuie să-i cinstim.

Alții nu o vor face.

Săpați-le adînc numele în inimă şi în piatră! Scrieți-l în veşnici !

Celor ce n-au auzit geamătul poporului român, celor ce n-au văzut copiii smulşi de la sînul mamei şi sîngele nevinovat curgînd pentru dreptate, străinilor care se-ntreabă ce-am făcut, să le oferim dovezile pe care nici un vecin nu le poate prezenta la proporțiile epopeii noastre şi, purtîndu-i de mînă, să le arătăm că pămîntul nostru-i plin de oseminte de la munte pînă la mare, din bordei pînă-n palat, şi pretutindeni întîlneşti copii ce nu şi-au cunoscut părinții sau mame cărora li s-au uscat ochii de jalea aşteptării.

Cicerone Ionițoiu

ELIBERAREA A ÎNSEMNAT JEFUIREA ŞI DEZORGANIZAREA ŢĂRII

În spatele frontului se întorceau, în "furgonetele sovietice", cei o sută sau două de comunişti ce-şi găsiseră adăpost sub pulpana lui Stalin. După aceşti trădători ai intereselor româneşti şi-a făcut apariţia o lume necunoscută locurilor, cu graiul stricat, fără ocupaţie precisă, care a împânzit Ţara de Sus şi Ţara de Jos a scumpei noastre Moldove. Se urmărea crearea unei stări de anarhie şi instaurarea unei administraţii cu oameni străini de acele locuri, care nu ţineau cont de legile ţării noastre.

România se găsea într-o situaţie disperată.

Prim-ministrul de atunci, generalul Rădescu, a declarat în faţa naţiunii : "Ne-am găsit la un moment dat în situaţia de a fi şterşi de pe hartă ca stat independent. Am scăpat graţie înţelepciunii şi curajului tânărului nostru Rege".

Iuliu Maniu, în acele momente grele pentru ţară, a subliniat: "Trebuie să accentuez gestul Majestăţii sale Regele, care a luat în această chestiune partea leului, fiindcă prin cuvântul său, hotărât, a pus la dispoziţia acestei acţiuni întregul său aparat militar şi civil. Desigur, fiecare am riscat ceva în această operaţiune, dar Majestatea Sa Regele a riscat cel mai mult, a riscat dinastia, tronul, şi şi-a riscat chiar viaţa".

Lucreţiu Pătrăşcanu, reprezentantul infimei minorităţi comuniste puse în slujba Moscovei, se erija în apărător al intereselor sovietice şi, de pe poziţia de "procuror" pe care şi-o asumase, acuza de întindere în încheierea armistiţiului. O făcea după întoarcerea de la Moscova.

Iuliu Maniu a ţinut să lămurească situaţia, subliniind că nu e de vină România: "Domnul Buzeşti ştia că am precizat anumite modalităţi şi nu ni s-a răspuns din partea Aliaţilor şapte săptămîni, după care s-a spus: "Faceţi dumneavoastră după puterea dumneavoastră proprie, că noi nu putem face nimic" şi s-a făcut pe putere proprie... Am fost într-o situaţie groaznică, tragică. Vedeam că nu puteam întârzia lucrurile. Şi nu aveam nici un ajutor de nicăieri. Şi a trebuit să găsim momentul cel mai potrivit, pe câtă vreme nici de la Italia, nici de Ia Franţa nu au cerut să facă acţiuni pe puteri proprii, ci au cerut să facă acţiuni când erau Aliaţii acolo, cu forţele lor. Noi am făcut cu puteri proprii riscând viaţa, existenţa, dinastia şi tot bunul pe care îl are România".

Şi tot în Consiliul de Miniştri a făcut unele precizări care lămuresc situaţia dramatică din acea perioadă: "Ţin să constat că textul armistiţiului nu corespunde cu acele conversaţiuni şi acele încheieri pe care emisarii noştri ia Cairo le-au convenit cu reprezentanţii Aliaţi... constat că Aliaţii nu şi-au respectat înţelegerile. Baza acestor condiţiuni era fixată în şase puncte care conţineau anumite asigurări foarte preţioase pentru România... am fost de credinţa că aceste stipulaţiuni vor fi respectate, dar ceea ce am stabilit la Cairo nu s-a respectat de domnii de la Moscova..

Armistiţiul în multe privinţe se prezintă ca o capitulaţiune...",

Pentru a putea analiza cauzele care au generat nemulţumirile poporului român, manifestate prin rezistenţa armată şi revoltele generalizate pe întreg teritoriul ţării, nu aveam decât să reţinem acuzaţia fruntaşului comunist Lucreţiu Pătrăşcanu adresată reprezentanţilor politici şi poporului român "care n-a ştiut să se comporte bine cu Armata Roşie eliberatoare": "Timp de ani de zile s-a dus cea mai ticăloasă propagandă... s-a făcut din prezenţa Armatei Roşii un lucru de oroare: copiii vor fi spintecaţi, femeile vor fi siluite, sate şi oraşe vor fi distruse...tot ce mintea omenească imagina ca grozăvie a fost înfăţişat ca perspectivă a prezenţei Armatei Roşii. S-a creat în poporul român o stare de panică ce a facilitat excesele, şi nu le-a împiedicat.. Mă adresez în special domnului Maniu şi domnului Brătianu. Nu s-a intervenit ca acestei panici să i se pună capăt, cu toată autoritatea Partidului Naţional Ţărănesc şi a Partidului Liberal, deoarece cuvântul d-lui Maniu şi d-lui D. Brătianu, în zilele de panică, ar fi adus foarte mult bine României. Acest cuvint nu s-a spus... în cazul când conducerea partidelor politice burgheze nu va avea înţelegerea momentului politic actual, România îşi va pierde neatârnarea". Pătrăşcanu aducea acest cuvânt de ordine de la Moscova.

În aceste momente de tragedie naţională, membrii guvernului au fost solidari în faţa diversiunii comuniste, iar demnitatea românească şi-a găsit un apărător strălucit în Iuliu Maniu:

„Învinuirea nu este întemeiată. S-a făcut tot ce s-a putut face. Adevărat este că nu s-a putut face tot ceea ce se dorea să facem. Din ce cauză? Din cauza armatei sovietice. Domnul Pătrăşcanu să-şi dea seama de situaţia extrem de gravă în faţa opiniei publice româneşti. Noi am militat pentru această politică, în scris şi cu vorbirea, ca să înlăturăm acea părere care exista, potrivnică Naţiunilor Unite, determinată de prezenţa Rusiei Sovietice, în care România avea o neîncredere, să zicem tradiţională... Şi am militat, prin toate mijloacele posibile, ca să producem un sentiment de linişte în opinia noastră.

Astfel, am arătat că nu e de prevăzut o agresiune duşmănoasă din partea Sovietelor dacă noi vom avea o politică prietenească faţă de ele.

Am produs an sentiment de linişte şi înainte de a fi sosit armatele ruseşti.. Eu eram decis să fac toate gesturile primitoare ca să arăt armatei sovietice că suntem cu toată încrederea față de ea şi că o primim ca pe o aliată, ca pe o tovarăşă de luptă.

Ce s-a întâmplat, însă ?

S-a întâmplat mai mult decât spunea domnul Pătrăşcanu. Conducătorii armatei sovietice au declarat, atât oficial, cât şi în conversațiile particulare pe care le-au avut, că vin în România ca într-o țară duşmană, ca o armată de ocupație.

Va să zică, vedeți, o atitudine ofensatoare, nu numai contrară lucrurilor noastre interioare, nu numai contrară atmosferei pe care eu mă sileam s-o produc cu toată bunăvoința, ci contrară celor mai elementare reguli de bună-cuviință.

Nu putem noi, ca guvern al României până azi libere, vedea cum ministrul nostru de Război, ministrul de Interne şi ministrul Comerțului şi al Industriei nu sunt primiți de un general rus şi sunt ținuți cu ceasurile.

În fața acestei atitudini a lor nu puteam face noi manifestări de dragoste şi de amiciție, când ei ne ofensau şi îşi manifestau în mod evident chiar duşmănia.....

A trebuit să facem cea mai mare sforțare, morală şi politică, domnul Brătianu şi eu, nu ştiu dacă şi domnul Titel Petrescu, ca să nu scăpăm cumva un cuvânt de indignare, care ştim că ar produce mari pagube intereselor româneşti.

În afară de aceasta, dacă ar fi fost aşa cum spunea dl Pătrăşcanu, că au fost excese din partea anumitor soldați ruşi, fiindcă orice armată din lume are astfel de elemente fără conştiință, n-aş fi spus nimic. Dar când însăşi conducerea supremă şi Comandamentul Suprem Militar şi unitățile organizate ruseşti fac astfel de acte inadmisibile, atunci ce puteam face noi ? Lasă că la toate protestele pe care le puteam prezenta până în ultimul moment, răspunsul era că sunt în țară ocupată, că suntem țară fără armistițiu şi că, prin urmare, ei respectă punct cu punct legile militare...

Ştiți cum au pus mâna pe toate vasele noastre şi au făcut unele acte până acolo incit un amiral a trebuit să se împuşte din cauza acelor umilințe.

Ei bine, în asemenea condiții, cum poți dumneata aştepta ca noi să aducem osanale de dragoste şi de prietenie, să facem manifestări de prietenie ?

Am fost fericit că m-am putut stăpâni şi că dl. Brătianu s-a putut stăpâni, şi că lumea românească şi ceilalți domni miniştri s-au putut de asemenea stăpâni ca să nu facem nici un accent de revoltă şi nemulțumire.

Câte sate de ale noastre sunt aprinse ? Când se prăpădesc averi de miliarde, când Comandamentul Militar Rus nu primeşte pe membrii guvernului şi evacuează sate întregi, ce vrei dumneata să facem ? Manifestări de amor, dragoste şi iubire ?

Dar dvs. vă dați seama ce înseamnă acestea pentru autoritatea ministrului de Interne, ca să meargă comandantul militar rus sau unitățile militare, nu particulari şi soldați ruşi, ci comandantul sau trupele organizate să meargă prin sate şi să scoată pe oameni din casele lor şi să-i arunce afară, în timp de noapte !

Noi cu publicul românesc trebuie să trăim; noi şi lumea românească trebuie să ne aşezăm viitorul. Evident că această posibilitate, a condițiilor de viitor, trebuie să o coordonăm cu necesitățile politice, şi până ia un punct, care se poate, am şi făcut-o...

Dar un lucru putem şi noi pretinde: ca, după aceste întâmplări, să nu se ceară de la noi explozii de bucurie şi explozii de osanale şi iubire față de armata pe care vrem s-o servim, dar care ne ofensează.

Mai adaug şi un alt motiv : că noi nu ne-am născut ieri. Povestea noastră cu Rusia şi cu armata rusească şi Aliații ei nu începe de ieri sau de alaltăieri, ci merge de ani. Şi să nu uitați că noi, prin marii noştri patrioți care s-au dus în străinătate ca sa lucreze în acest sens, prin emisarii noştri care au discutat cu reprezentanții Sovietelor, Angliei şi Americii, am precizat anumite condițiuni clare, care nu puteau să fie discutabile, şi care au stabilit anumite lucruri ce nu se pot pretinde false.

Şi atunci, vă rog, mă trezesc aici cu o armată care vine în țară duşmană şi care nu ştie nimic de treaba aceasta; vine ca o armată de ocupație, nu ca soldați particulari, cum ați spus dvs., ci ca unități organizate şi comandate face lucruri de acestea.

Am închis ochii şi am înghițit. Eu multe înghit, n-aveți idee câte pot să înghit când trebuie să fie în interesul țării noastre. Am făcut declarații cinstite şi am avut toată înțelegerea domnului ministru de Externe, care ştie cum am făcut aceste declarații. Nu mi se poate pretinde ca eu să spun: «Te salut, domnule ocupant al nostru» atunci când lumii întregi, începând de la rege şi până la

ultimul om cu care am vorbit, i-am spus că am condiţiuni liniştitoare de la Aliaţi, iar armata aceasta vine şi face ceea ce a făcut".

Modul cum se comportau trupele sovietice pe teritoriul României depăşea orice înţelegere, iar cuvintele de jaf, pradă, barbarie calificau actele săvârşite de ele pe oriunde treceau. Oamenii erau răpiţi în vagoanele de vite ce se îndreptau spre Rusia. Ostaşii care depuseseră armele conform Mesajului Regal ("Nu este decât o singură cale pentru salvarea ţării de la o catastrofă totală: ieşirea noastră din alianţa cu puterile Axei şi imediata încetarea războiului cu Naţiunile Unite... Ele ne-au asigurat independenţa ţării şi neamestecul în treburile noastre interne") erau duşi cu forţa în lagărele de exterminare sovietice. Pe urmele lor erau trimişi germanii şi basarabenii din România.

Iuliu Maniu, adresându-se autorităţilor sovietice în legătură cu această problemă, a scris : "Potrivit condiţiunilor armistiţiului, soldaţii români care au depus armele după 24 august, ora 4 a.m., nu sînt consideraţi prizonieri de război. Aceste trupe urmau însă să fie predate guvernului român şi în acest sens au fost realizate o serie de înţelegeri între autorităţile române şi delegaţia sovietică, în Comisia de armistiţiu. Cu toate acestea, când generalul român care fusese însărcinat cu primirea acestor trupe (potrivit acordului convenit) s-a dus în zonă, a fost informat că 20.000 din aceşti soldaţi fuseseră transportaţi dincolo de Prut. Ulterior delegaţia sovietică a declarat că aceste trupe, întrucât nu mai sînt în România, nu mai pot face obiectul predării... Nepredarea acestor trupe a creat emoţie în întreaga ţară, iar transportarea lor în teritoriul sovietic a provocat o adâncă tristeţe familiilor acestora".

O situaţie dureroasă există şi în legătură cu Basarabia şi Bucovina de Nord, cu acei fraţi care au avut atât de mult de suferit din cauza Rusiei şi continuau să poarte jugul asupririi, deşi Aliaţii se angajaseră în război pentru a restabili statele în hotarele lor şi a garanta fiecărui popor dreptul de a-şi alege forma de guvernământ dorită. Refuzul comunistului Lucreţiu Pătraşcanu de a accepta discutarea acestei probleme "de stat" era în vederile stăpânului de la Kremlin, care, în anul 1943, declarase că nu mai discută statutul Basarabiei decât atunci când Statele Unite vor consimţi să discute statutul Californiei.

Cum la aceasta n-ar fi putut nici să se gândească Roosevelt, sovieticii au mers şi mai departe, decretând repatrierea oricărei persoane care a părăsit teritoriul rus după anul 1917.

În acest timp (1944), mii de persoane străine locurilor îşi făceau apariţia. Veneau de aiurea; numai Stalin le ştia urma. Aceştia complotau împotriva ţării pe al cărui teritoriu se instalaseră ca la ei acasă; îşi organizau o administraţie proprie.

Oficialităţile locale şi legale erau arestate şi izgonite. Se urmărea crearea unei stări de anarhie în ţara Moldovei.

Se vorbea de constituirea unei aşa-zise republici a Bacăului. Dacă aici, în sud, se petreceau astfel de fapte anarhice, cu cât mergeai spre nord aveai impresia că te găseşti într-o "gubernie" ale cărei treburi erau dirijate de Moscova.

Cei nou veniţi şi aliaţii lor fără de căpătâi erau înarmaţi cu armament confiscat de la nemţi. Erau instruiţi, după care cutreierau Moldova, terorizând populaţia.

Sub pretextul rechiziţiei au fost luate de la populaţie: tractoare, trăsuri, care, boi, distrugându-se astfel şi inventarul agricol.

Ruşii urmăreau să dizolve armata română, care încerca să instaureze ordinea în spatele frontului, şi să o înlocuiască cu una după modelul sovietic. Cu toate eforturile guvernului român de a obţine trupe pentru asigurarea liniştii, i-au fost lăsate doar trei divizii cu câte trei mii de oameni fiecare. Era o parodie de armată, în acest timp, circa optzeci de mii de dezertori sovietici cutreierau ţara, constituind un element turbulent care îngrozea populaţia.

Dinu Brătianu a declarat în Consiliul de Miniştri : "La Ştefăneşti, lângă mine, au fost împuşcaţi trei ruşi fiindcă se duceau să violeze fete".

Iuliu Maniu a făcut cunoscut lui Vişinski următoarele, referitor la situaţia din Moldova : " Deşi au trecut două luni de la semnarea armistiţiului şi deşi armistiţiul prevede ca administraţia românească să fie reinstalată în întreg teritoriul românesc , cu excepţia unei zone de 50-100 km în spatele frontului, în Moldova autorităţile române au putut doar parţial să o facă. Există cazuri când funcţionarii trimişi în Moldova fie că au fost obligaţi să se întoarcă înainte de a ajunge la destinaţie, fie că au fost împiedicaţi de autorităţile militare sovietice să-şi intre în atribuţii, în acelaşi timp s-au primit informaţii că în diferite regiuni din această provincie au fost operate unele deportări".

Jaful şi abuzurile se instalaseră peste tot. Cine se opunea era tratat drept fascist. Delaţiunea începuse să se extindă. Răzbunările erau la ordinea zilei. "Eliberatorii sovietici" încărcau şi cărau tot ce găseau. Totul li se cuvenea, totul era al lor!

Pentru a se face față cerințelor nesățioasei Rusii, s-a trecut la construirea unei căi ferate cu ecartament lărgit, pe liniile principale, între Ungheni-Buhăieşti şi Ungheni-Adjud, corespunzător ecartamentului liniilor ferate ruseşti.

Astfel, pe lângă bunurile noastre, începuseră să se scurgă, zi şi noapte, bunurile unei jumătăți de Europă "eliberată". Toate căile ferate erau ticsite. Liniile secundare din Moldova erau paralizate. Garnituri de 50-60 de vagoane, închise sau platforme, se scurgeau prin Ghimeş-Palanca, înghesuindu-se pe Valea Trotuşului, ocupând liniile de garare din stații. Trenurile erau însoțite de câte un vagon de clasă cu 8-10 ruşi înarmați, care asigurau transportul prăzii. Uneori, din cauza aglomerației, staționarea prin gări dura câteva zile. Atunci "eliberatorii" se năpusteau prin casele oamenilor, pe care le goleau de băutură, de mâncare şi de tot ce credeau că le este folositor.

Oamenii păgubiți de pe traseu, de la Asău, Comăneşti, Dărmăneşti, Tîrgu Ocna, au început să reacționeze. Aşa a luat ființă o primă formă de rezistentă şi de ripostă împotriva celui ce se dovedea a fi invadator. Se organizau câte 3-4 persoane şi doar îi auzeai: "Hai să-i pedepsim pe rusnaci".

La jaful făcut de ruşi se răspundea cu atac înarmat. Tinerii, mai ales, înarmați cu câte o daltă solidă şi un ciocan greu în servietă şi cu un pistol în buzunar, se strecurau în vagoane şi-n mersul trenului distrugeau tot ce se putea: aparate de precizie, ceasuri de control, glisiere, lanțuri de transmisie, într-un cuvânt scoteau din uz multe lucruri prădate din Europa Şi pornite pe drumul Rusiei. Trenurile erau încărcate cu de toate, lucruri vechi şi lucruri noi, luate de peste tot sub titlul de despăgubire de război: lighene, paturi, pălării, utilaje, roți de bicicletă, cerneluri, suluri de hârtie, truse cu scule, veselă, covoare, scaune de tot felul, maşini de cusut, lustre, stofe, acordeoane, costume, rochii, lenjerie, fierăstraie, nasturi, frânghii, oboaie, cotețe cu găini, gâşte, porci, colivii cu canari, piane, tobe, pantofi, tablouri, maşini de tuns, toate aruncate de-a valma.

Au fost cazuri când oamenii decişi să riposteze au dat peste ruşi beți. I-au dezarmat şi i-au bătut bine, drept pedeapsă pentru furturile săvârşite prin sate. Pe un rus, de exemplu, care se mai ținea pe picioare, l-au obligat să ducă în spate butoiaşul de țuică la locul de unde îl furase.

Şi în acest fel, lumea îşi procura arme şi grenade, pregătindu-se să se apere împotriva acestor creaturi sălbatice. Timp de doi ani, ruşii au furat tot ce le-a picat în mână.

România a ajuns de nerecunoscut. Nelinişstea domnea peste tot, foametea-şi arăta colții în Moldova. Tifosul, semnul cruntei mizerii, începuse să apară, iar "patrioții" înarmați îşi făceau de cap sub oblăduirea "Comisiei Aliate de Control" care reprezenta de fapt numai Rusia. Ceilalți "doi", reprezentanții Angliei şi S.U.A., căutau sa nu-i supere pe noii democrați ai Europei. Asistau la fărădelegile săvârşite în numele coaliției antihitleriste şi îşi spuneau părerea numai verbal, în scris o făceau către Washington şi Londra.

În această situație, Iuliu Maniu l-a întrebat pe Burton Barry, reprezentantul S.U.A, dacă America şi Anglia doreau ca România să devină o parte a Uniunii Sovietice, adăugind totodată că, dacă se intenționa abandonarea ei, aveau obligația s-o spună.

Burton Barry, în raportul înaintat, spunea: "Departamentul ştie foarte bine că Maniu s-a distins ca un curajos campion al acțiunilor şi sentimentelor pro- aliate din România, chiar şi în zilele sumbre ale dictaturii. El are un număr de adepți politici în țară şi eu cred că respectul pe care-l au toți românii pentru el umbreşte pe acela avut de oricare alt român.

Pentru ceea ce a fost el şi pentru ceea ce este, pare important ca el să fie ferit să alunece spre a împărtăşi convingerea generală că dizolvarea statului român este în curs în prezent. Având în vedere cele de mai sus, sunt de părere că orice mesaj de care Maniu ar putea lua cunoştință ar fi oportun".

Reprezentantul Angliei, viceamiralul Stevenson, relata că şi Regele se temea că poate fi dus în Rusia în orice moment.

Regina mamă i-a făcut remarca plină de demnitate:

"Ceea ce ți se poate întâmpla cel mai rău este să fii pus la zid şi împuşcat, şi dacă aceasta se va întâmpla, îți vei fi făcut, cel puțin, datoria față de țară şi nimeni în lume nu poate face mai mult.

Poporului român însă i-a rămas ultimul cuvânt. Fiii lui se vor bate, pe viață şi pe moarte, cu ce vor avea: cu furci şi coase, cu grenade şi pistoale. Se vor bate pe străzi, pe ulițe, până şi în creierul munților.

Au murit cu arma în mină sau executați la zidul onoarei, dar n-au acceptat colaborarea cu duşmanii neamului.

Comuniştii erau huligani şi asasini

O parte din muncitori au fost scoşi din producţie; bine plătiţi şi constituiţi în echipe de şoc, ei cutreierau satele noaptea, în jeepuri provenite din ajutorul dat Rusiei pentru "eliberarea Europei". Asaltul se dădea mai ales asupra sudului Moldovei. Se încerca să se creeze o stare de anarhie în această regiune pentru a putea fi înghiţită mai uşor.

În acelaşi timp se urmărea formarea unei miliţii populare cu un efectiv de 100.000 de comunişti. Muncitorii scoşi din fabrici erau antrenaţi de instructori sovietici, sub acoperirea pompoasei denumiri de "apărare patriotică", şi formau o reţea ce acoperea întreaga ţară.

Starea haotică în care fusese adusă ţara este relatată de primul ministru de atunci, general de armată Nicolae Rădescu:

"Timp de trei luni, cât a durat guvernarea mea, trupele sovietice s-au dedat la jafuri şi omorârea oamenilor la întâmplare. In fiecare zi, eram obişnuit să primesc rapoarte asupra furturilor şi asasinatelor săvârşite timp de 24 de ore. Nici un membru sovietic al Comisiei Aliate de control, nici reprezentanţii diplomatici sovietici n-au luat în considerare numeroasele mele plângeri; în loc să se ia măsuri pentru a pune capăt terorii exercitate de trupele ruseşti, aceleaşi autorităţi sovietice pretindeau ca Ministerul de Interne să ordone executarea oricărui român care ar încerca să se apere în cazul că ar fi atacat de soldaţi ruşi. Paralel cu această teroare, membrii comunişti organizau, sub privirile binevoitoare ale autorităţilor sovietice, bande de huligani pe care ei înşişi le conduceau în atacurile împotriva autorităţilor... Trupele sovietice împiedicau armata română şi poliţia să impună respectarea legii. La Constanţa au fost instalate mitraliere în jurul cazărmii, şi comandantul sovietic de acolo a dat ordin ca armata şi forţele de poliţie să fie consemnate pentru a nu împiedica pe comunişti să ocupe prefectura.

Comuniştii au început să pună mâna pe sindicate şi să le transforme în masă de manevră în vederea instaurării dictaturii.

Pentru a exemplifica crearea acestei stări de anarhie, amintesc de situaţia de la întreprinderea Creditul Carbonifer din Comăneşti, care a dat un mare număr de huligani angajaţi de partidul comunist în vederea dezorganizării societăţii şi semănării groazei în lumea cinstită.

Înarmate cu săculeţe de 40-50 de cm lungime şi cu un diametru de 5 era, confecţionate din pânză tare şi pline cu nisip, echipele formate din 3-4 huligani - "muncitori", intrau noaptea în casele oamenilor şi începeau să-i bată cu aceste "arme", înlocuitoarele bastoanelor de cauciuc. Era o metodă de a nu lăsa urme, dar leziunile interne erau mult mai grave. Câte 4-5 echipe de acest fel terorizau peste noapte un întreg cartier.

Dezlănţuirea instinctelor animalice ale noilor membri ai partidului comunist se îndrepta mai ales asupra membrilor şi simpatizanţilor partidelor de opoziţie. Răzbunările sau denunţurile duceau la schingiuirea adversarilor personali sau ai regimului.

Împotriva acestor derbedei, ajutaţi de multe ori şi de ostaşi sovietici, oamenii au reacţionat şi mulţi au fost sancţionaţi. Aceşti huligani au devenit cadrele Siguranţei Statului, după 6 martie 1945, care a luat ulterior numele de Securitate şi, în această situaţie oficială, au săvârşit fărădelegi ce nu se pot uita.

Văile Oituzului, Caşinului, Aslăului sau Tazlăului gemeau de durere.

Cele petrecute aici, ca de altfel pe tot cuprinsul ţării, vor genera mişcarea de rezistenţă. Veţi vedea că peste tot se vor găsi elemente hotărâte să riposteze şi să pedepsească pe cei vânduţi elementelor ruseşti.

Gemetele poporului român nu au fost insă auzite în lumea liberă.

Studenţii îşi spun cuvântul

Încă din primul trimestru al anului 1946, guvernul comunist a dovedit că nu are de gând să respecte angajamentele internaţionale. Conform hotărârii de la Moscova, reprezentanţii celor două partide de opoziţie, prezenţi în guvern, nu puteau face altceva decât să protesteze împotriva opresiunii, abuzurilor de tot felul şi a crimelor premeditate.

O lecție dată guvernului a venit din partea studenților, care, cu ocazia zilei de 10 mai 1946, au manifestat pentru libertate, în toate centrele universitare.

La Bucureşti, guvernul a organizat sărbătoarea zilei Independenței în Piața Victoriei.

Studenții şi-au dat întâlnire la Statuia lui Mihai Viteazul, de unde s-au îndreptat spre Piața Palatului Regal, pentru a sublinia contribuția Coroanei la actul de independență națională din 1877. Regele nu şi-a făcut apariția. Centrul Capitalei vuia de dorința de libertate, strigată din piepturile a mii de tineri.

Această studențime, păstrătoare a tradițiilor româneşti şi garanția continuității peste veacuri a independenței şi demnității naționale, s-a îndreptat, prin strada Clemenceau, spre Piața Victoriei. Coloana era foarte mare şi creştea în spirit de înfrățire cu populația, care arunca flori şi se ataşa trup şi suflet manifestației ce treptat, treptat a prins conturul unei demonstrații de masă.

Spre a se evita o ciocnire cu "patrioții" regimului comunist, studenții s-au îndreptat spre Statuia Aviatorilor, de unde, alergând, au pornit în direcția tribunei oficiale, trecând peste maşinile care încercau să bareze drumul.

Şoseaua Jianu vuia de strigătul: "Libertate pentru țara subjugată". Nimeni şi nimic n-a mai putut opri această masă de oameni pusă în mişcare de un singur cuvânt: "Libertate".

Ajunsă în fața tribunei, mulțimea s-a oprit, strigând o lozincă ce a făcut să se înnegrească fețele membrilor guvernului: "Jos guvernul Groza!".

Regele Minai a asistat la scena penibilă în care se găsea guvernul şi a plecat la Palat.

Cei din tribună nu puteau să dispară prea repede. Protocolul îi ținea pe loc, în timp ce urechile li se împuiaseră cu cuvântul "Libertate" dorită de o țară întreagă.

Odată tribuna golită, studenții au plecat din nou spre Palat. Dar şi Siguranța, dezmeticindu-se, a pornit la vînătoare arestând pe cine găsea şi putea. Ministrul de Interne a hotărât ca studențimea național-țărănistă să fie făcută răspunzătoare de această manifestație antiguvernamentală. Pe data de 18 mai a fost emis un mandat de arestare împotriva mea, a doctorului Marcel Rădulescu, a lui Victor Novac, de la Academia Comercială, şi Vladimir Mihail, de la Facultatea de Drept, socotiți ca organizatori. Cei peste 20 de tineri arestați au suferit chinuri îngrozitoare. Fiind informați de ce se întâmplă cu cei arestați şi cercul strângându-se în jurul nostru, am fost nevoiți să luăm calea codrului. Pe data de 22 iunie s-a publicat sentința prin care eram condamnați la câte doi ani de închisoare.

Masivul Piatra Craiului ne-a servit drept prim adăpost. Aici am mângâiat puşca-mitralieră Beretta şi am mînuit Parabellumul, Steyerul, Browningul sau bijuteria Walter. Ele ne dădeau un plus de siguranță şi cu ele ne procuram vânatul de care aveam nevoie. Aici, în țara de piatră, ne-am amenajat pitoreasca ascunzătoare "Cabana Ascunsă" de pe spinarea Gălbenoasei, loc ce-şi merita pe drept cuvânt numele. Tot prin aceste ținuturi am depistat şi câteva mii de peşteri necesare ca rezerve, temporare. Aici am trăit ascunşi în cele două zile de aplicații ale Şcolii de subofițeri de jandarmi. Acest colț minunat al naturii l-am răscolit în toate sensurile, pentru a-i pătrunde toate intimitățile. Cercetarea pozițiilor din jurul prăpăstiilor, cabanelor Admira şi SKV, precum şi din jurul grotelor Turnurilor, ne scosese la iveală o serie de noutăți în folosirea terenului, cât şi în depistarea locurilor prielnice vânatului.

De aici descindeam în campania electorală cu alte identități. Unul se numea Chindriş, din Maramureş, altul Vasilescu, din Prahova, iar în mine se îngemănau Jean Dumitraşcu din Constanța şi Eugen Radeş din Braşov. Bineînțeles că toate actele erau complete, inclusiv livrete militare sau certificate de naştere cu sigiliile şi semnăturile oficiale ale celor care le eliberaseră. Personal, un rând de acte îl aveam asupra mea, iar altul, de schimb, la Bucureşti.

Pe aceste meleaguri au mai trecut şi alți fugăriți care au găsit adăpost şi ajutor. Dar, ca peste tot, şi aici s-a găsit o iudă care a denunțat. Fusese adus de Puiu Beldeanu. Desigur, acesta nu-şi dăduse seama că avea de a face cu un neom. In iulie 1947, jandarmi străini de această regiune au reuşit să aresteze trei persoane şi să distrugă unele obiective ce fuseseră amenajate.

A rămas de pomină scena identificării lui Chindriş la Ministerul de Interne, după arestare. Anchetatorul l-a întrebat:

-Cum te cheamă ?

-Chindriş, răspunde sigur de el (doar avea şi acte!).

-Nu e adevărat, minți, nu te cheamă aşa.

-Ba Chindriş mă cheamă, doar aveți şi actele.

-Nu te cheamă Chindriş, cum nu mă cheamă pe mine Popescu. Minți din nou, vrei să-ți spun eu cum te cheamă ?

- Spune, răspunse Chindriş plin de el.

-Te cheamă Victor Novac.

-Dar pe tine cum te cheamă ? întrebă revoltat Chindriş

- Pe mine mă cheamă Bulz.

- Păi dacă pe tine te cheamă Bulz, atunci şi pe mine mă cheamă Victor Novac" ...

De abia atunci şi-a dat seama că iuda ii spusese numele adevărat, doar trăise cu el în munţi peste şase luni, iar Bulz, călăul Bulz, ne fusese coleg de cămin şi de facultate, ceva mai mare ca vârstă.

Ordinele Ministerului de Interne din anul 1946 deveniseră drastice. Opoziţia trebuia împiedicată cu orice preţ să-şi desfăşoare campania electorală. Elementele active urmau să fie lichidate. Depistarea acestora se făcea cu ajutorul agenţilor infiltraţi în rândurile partidelor de opoziţie. Pentru ilustrare prezentăm două documente strict secrete ale Partidului Comunist:

I. Partidul Comunist Român. Secretariatul General N r. 3/456 S.S.

Către responsabilul de...

Trebuie să luaţi măsurile necesare pentru extinderea propagandei aşa cum a fost decisă de P.C.R.

1.Şefii de echipă care au fost infiltraţi în grupările reacţionare urmează să-şi intensifice activitatea provocând disensiuni printre membrii partidelor de opoziţie: Maniu, Brătianu, Titel Petrescu.

2. Totdeauna trebuie să răspândească suspiciunea printre membrii reacţiunii şi să raporteze săptămânal sciziunile obţinute.

3. Munca trebuie îndeplinită de aşa natură ca să împiedice descoperirea membrilor infiltraţi, dar dacă sunt descoperiţi, un atac viguros trebuie dus prin presă contra membrilor influenţi ai reacţiunii.

Secretari generali: ss. Gh. Gheorghiu-Dej, Vasile Luca

II. Motto: Nu trebuie permis nici unui reacţionar să închidă calea P.C.R.

Comitetul Central P.C.R.

Strict confidenţial Nr.4.573/23.11.1946

Secretarilor responsabili ai P.C.R. din regiunea...

Urmare a deciziei Comitetului Central al P.C.R. de a constitui o gardă înarmată, de încredere, vă informăm prin prezenta de planul pe care trebuie să-l executaţi cu minuţiozitate:

1.Garda înarmată, de încredere, trebuie să fie recrutată din membrii de încredere ai Tineretului Comunist, care să îndeplinească următoarele condiţii:

a.De preferinţă necăsătorit;

b.Să aibă serviciul militar satisfăcut şi cunoştinţă perfectă a folosirii armamentului greu de. infanterie;

c.Să fi dat dovadă că este un om de încredere;

d.Să fie gata să îndeplinească orice misiune.

2.Garda înarmată trebuie să fie la dispoziţia partidului, dar pentru a preveni protestele reacţiunii, trebuie ţinut cont de următoarele reguli:

a.Pentru un scurt timp poliţia se va abţine de la orice activitate de securitate permiţând hoţilor să fure bunurile cetăţenilor,

b. Lumina străzilor trebuie neglijată în aşa fel ca cetăţenii să ceară întăriri poliţieneşti pentru a face faţă hoţilor, în acest scop trebuie să luaţi măsuri necesare incitând presa locală să ceară constituirea de gărzi înarmate;

c.Aceste gărzi trebuie formate ţinând cont de prevederile paragrafului menţionat mai sus şi trebuie să acţioneze numai în interesul partidului;

d. Trebuie sa se înarmeze un număr cât mai mare de muncitori care vor fi folosiţi la timpul potrivit pentru interesul partidului;

e. Odată constituită garda înarmată, ne veţi trimite listele aderenţilor pentru a autoriza atât dispoziţiunile pentru garda muncitorească, ce pot fi aduse la cunoştinţa populaţiei, cât şi cele confidenţiale privind garda de siguranţă.

Secretar general: ss. Gh. Gheorghiu-Dej

Sumanele negre

După confiscarea puterii politice de către un număr foarte mic de politicieni români, care au acceptat să devină agenți ai intereselor ruseşti sub masca unui front național democrat condus de comuniști, şi după acea ruşinoasă zi când Vîşinski a bătut cu pumnul în masă şi a trântit uşa încăperii unde fusese primit de Rege, s-a văzut clar intenția Uniunii Sovietice de a transforma țara noastră într-o "gubernie[1]" a Kremlinului.

Eforturile adevăraților reprezentanți ai poporului român s-au înmulțit în scopul informării responsabililor anglo-americani despre adevărata situație creată după "eliberarea popoarelor" de sub o dictatură şi acceptarea trecerii lor sub o alta.

Partidul Național Țărănesc, sub conducerea lui Iuliu Maniu, şi cel Național Liberal, prezidat de Dinu Brătianu, au făcut front comun în fața abuzurilor crescânde ale comuniştilor, care se materializau în crime săvârşite în plină zi pentru a intimida populația.

Faptul că la 8 noiembrie 1945 s-a tras din Ministerul de Interne în populația Capitalei, care cerea libertate şi-şi ovaționa Regele, era cunoscut de reprezentanții străini şi probat cu fotografii. S-a constatat că în fața celor ce foloseau mitralierele au apărut imediat cordoanele ruseşti, cu alte mitraliere, pentru a apăra pe criminalii din jurul lui Teohari Georgescu.

Cam în acelaşi timp, generalul Aurel Aldea, fost ministru de Interne, s-a gândit la un Comandament restrâns, de 4-5 persoane, ca un nucleu al unei Mişcări Naționale de Rezistență. Acest nucleu urma să îmbine punctele de vedere ale partidelor politice cu adevărat reprezentative şi necesitatea pregătirii unei riposte la ingerințele sovietice exercitate prin trupele de şoc comuniste, care se înmulțeau şi se extindeau pe întreg teritoriul.

Pentru aceasta, în cursul lunii martie 1946, într-o clădire din strada Dinicu Golescu a avut loc o discuție între generalul Aurel Aldea şi George Kintescu, fost director general al Serviciilor Secrete ale Armatei. Cu această ocazie s-a citit un fel de proiect de organizare a unei mişcări de rezistență, care prevedea împărțirea țării pe zone de acțiune.

Se preconiza ca din Comandamentul restrâns să facă parte ofițeri de specialitate, un civil specialist în probleme de informații şi un observator cu legături în străinătate, unde se aflau Grigore Niculescu-Buzesti, Constantin Vişoianu şi Alexandru Crețeanu, împuterniciți din partea celor trei partide de opoziție cu prezentarea situației reale din țară, în fața străinătății.

Discuțiile în legătură cu necesitatea creării mişcării de rezistență izvorau şi dintr-un alt motiv: deşi anglo-americanii obținuseră la Conferința de la Moscova numirea câte unui reprezentant al Partidului Național Țărănesc şi Partidului Național Liberal în guvern, acest lucru nu a dat rezultate. Prezența lor a fost sortită eşecului deoarece guvernul instaurat de Kremlin la Bucureşti s-a dovedit, în continuare, a fi un guvern al terorii, care urmărea (prin vărsări de sâinge) să înspăimânte şi să înăbuşe orice manifestare de libertate. Faptele au dovedit-o la Tîrgovişte, la Bucureşti (cu ocazia zilei de 10 mai), la Craiova (Pădurea Bucovăț), la Piteşti (pe sălile Tribunalului) etc.

In paralel, la Bistrița - Năsăud, sub numele pădurarului Ion Mureşanu se ascundea Gavrilă Olteanu, fostul conducător al Gărzilor Iuliu Maniu, care încerca să creeze o organizație denumită "Sumanele Negre". Această problemă a fost discutată întâmplător cu ocazia Congresului Partidului Național Țărănesc din acest județ. Din partea conducerii Partidului au fost prezenți: Ilie Lazăr şi frații Caius Pop, Cornel Pop, Leonid Pop şi Marius Pop. De asemenea, a participat şi Hamilton, un american, observator al abuzurilor guvernului pro-comunist care nu respecta angajamentele luate pentru garantarea libertății în campania electorală.

La Vatra Dornei, pe data de 1 mai 1946, în casa avocatului Octavian Fedorciuc, vicepreşedintele Partidului Național Țărănesc din județul Cîmpulung Moldovenesc, unde se găsea locotenentul american Bill Hamilton cu interpretul Theodor Manicatide, şi-au făcut apariția studenții Dumitru Steanță şi Nicolae Paleacu, sub numele conspirative de Oprea şi respectiv Moldoveanu, ambii foşti participanți în Gărzile Iuliu Maniu. Despre această întâlnire a aflat şi Ministerul de Interne, care urmărea să scoată din arena politică cât mai mai mulți fruntaşi de elită ai Partidului Național Țărănesc, dacă nu reuşea să compromită chiar partidul, declarându-l inițiator al unor organizații paramilitare. Dumitru Steanță încearcă de trei ori, între 5 şi 27 iulie 1946, să ajungă la Iuliu Maniu pentru a discuta această problema. Preşediatele P.N.Ț. nu i-a acordat nici o considerație, cu toate că venise o dată cu o doamnă din partea lui Gavril Olteanu, iar altă dată cu o scrisoare tot din partea lui. De fapt, curând s-a dovedit că cei doi tineri, Steanță şi Paleacu, reprezentau interesele Siguranței şi erau folosiți ca momeală.

In cursul acestei luni, Gavrilă Olteanu a fost arestat în vederea înscenării unui proces politic pentru discreditarea partidelor de opoziție în fața străinătății, înaintea alegerilor fixate pentru 19 noiembrie 1946. La puțin timp după arestare, Gavrilă Olteanu s-a sinucis într-o celulă din Ministerul de Interne, luând o fiolă de stricnină, își dăduse seama de angrenajul în care fusese târât.

Pe Ilie Lazăr (Tribunul Maramureşului) au reuşit să-l lege de procesul ce se urzea pe două căi: printr-o întâlnire pe care Smaranda Brăescu i-a facilitat-o cu căpitanul paraşutist Mihai Tanțu, la dorința acestuia din urmă, şi prin alta, cu generalul Aurel Aldea, mijlocită la inițiativa locotenent-colonelului Eugen Plesnilă.

Dar pentru începerea unui proces cu scopul dorit de comunişti şi cu nume de suprafață politică a fost necesar ca un grup de ofițeri de la Regimentul de Gardă din Sinaia să fie învinuiți că ascunseseră armament pentru conservare, zidindu-l în peşteri.

In grupul militar au fost incluşi următorii: generalii Aurel Aldea, fost ministru de Interne şi Constantin Eftimiu, fost ministru al Economiei naționale, care, într-un memoriu adresat străinătății, arăta că în doi ani România plătise de trei ori despăgubirea impusă prin armistițiu; colonelul Al. Evolceanu, locotenent-coloneii Eugen Plesnilă, Dumitru Sorescu (din Craiova) şi Constantinescu; maiorii Brezeanu şi Gertner; căpitanii Mircea Criveanu, Cochinos, Mantu (paraşutist), Victor Sasu, Victor Toma (preot) şi Mihai Tanțu (paraşutist); locotenenții V. Ciofan şi Mircea Holban; N. Alexandrescu, I. Alexandrescu, N. Chisălicescu.

Latura politică, cea care constituia obiectul procesului, a fost aranjată prin implicarea reprezentanților Partidului Național Țărănesc: llie Lazăr (fost ministru), Roşca Mălin, Cornel Pop, Marius Pop, avocat Octavian Fedortiucț; din partea Partidului Național Liberal au fost implicați: Mihail Fărcăşanu şi Vintilă V.I.Brătianu, ambii reuşind însă să părăsească țara.

Pentru a face impresie în opinia publică, printre personalitățile condamnate au fost: generalul Nicolae Rădescu, fost preşedinte al Consiliului de Miniştri, Vaier Pop, fost ministru, amiralul Horia Măcelaru şi alții.

Ancheta nu a reuşit, cu toate presiunile făcute, să descopere fapte cu caracter militar şi atunci a înscenat un proces cu caracter politic. Sentința s-a pronunțat la ora trei noaptea, pe data de 19 noiembrie 1946, dată la care aveau loc alegerile, iar condamnările au fost majorate față de cele publicate în presă, pentru că "acuzații nu au fost înțelegători", adică nu şi-au însuşit acuzațiile mincinoase ale anchetei şi au refuzat propunerile compromițătoare făcute fiecăruia în parte de Emil Bodnăraş, în tribunal, înainte ca ei să depună mărturie.

Dar faptul că regimul comunist n-a reuşit să descopere un complot nu înseamnă că românii nu erau preocupați şi interesați de înlăturarea dictaturii impuse țării.

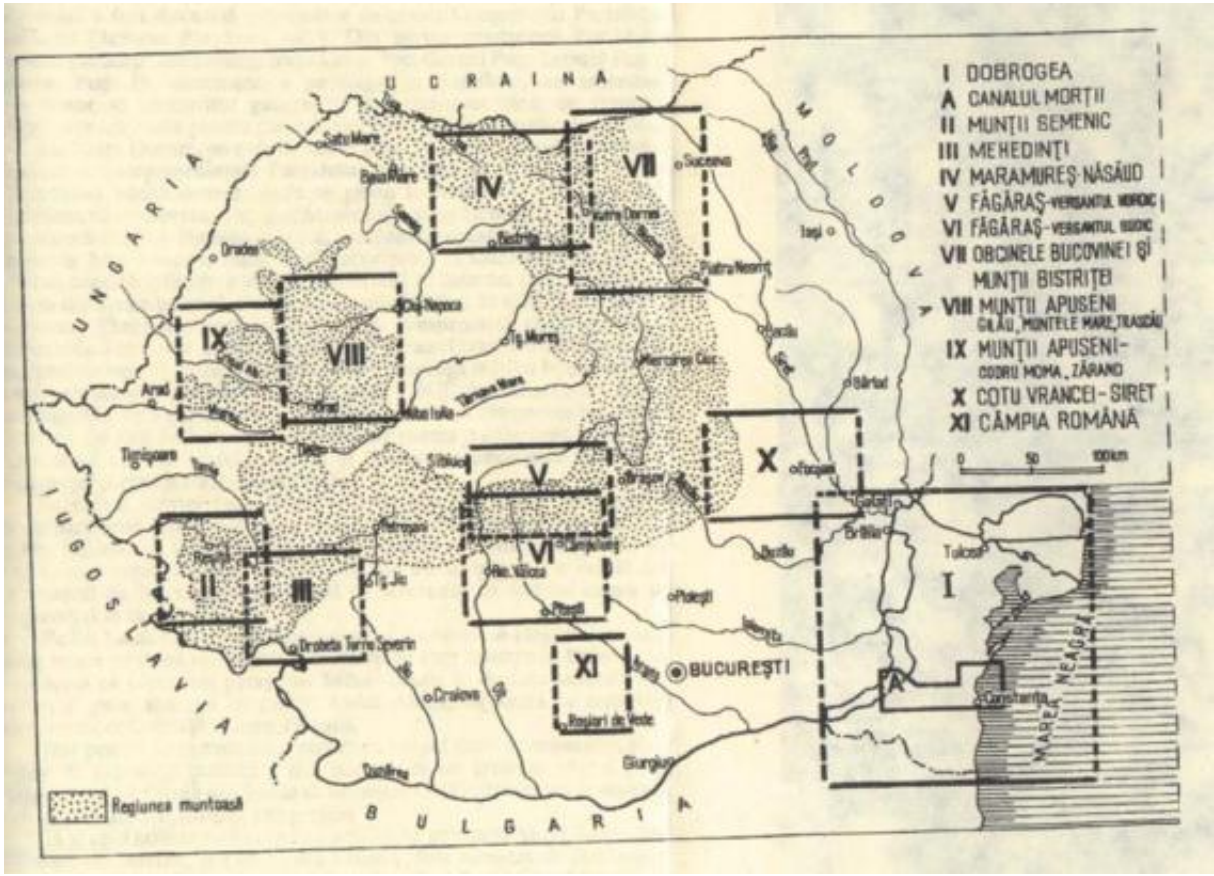
U C R A I N A
U N G A R I A
I U G O S L A V I A
B U L G A R I A
M A R E A N E G R A
I DOBROGEA
A CANALUL MORȚII
II MUNȚII SEMENIC
III MEHEDINȚI
IV MARAMUREȘ-NĂSĂUD
V FĂGĂRAȘ-VERSANTUL NORDIC
VI FĂGĂRAȘ-VERSANTUL SUDIC
VII OBCINELE BUCOVINEI ȘI MUNȚII BISTRIȚEI
VIII MUNȚII APUSENI GILĂU, MUNTELE MARE, TRASCĂU
IX MUNȚII APUSENI-CODRU MOMA, ZĂRAND
X COTU VRANCEI-SIRET
XI CÂMPIA ROMÂNĂ
BUCUREȘTI
Regiunea muntoasă

ÎNCERCAREA DE COORDONARE A UNEI MIŞCĂRI DE REZISTENȚĂ NAȚIONALĂ

În timp ce unii reprezentanţi străini socoteau că alegerile vor fi pierdute din cauza ingerinţelor Moscovei prin agenţii ei comunişti din România, între 18 şi 30 septembrie 1946 câţiva funcţionari ai Ministerului de Externe: Victor Rădulescu - Pogoneanu, Grigore Niculescu - Buaeşti, Ion Mocsonyi-Stîrcea şi ofiţerii americani Halle şi Bill Hamilton au întocmit un Memorandum prin care se prevedea crearea unui comitet politic, a unuia militar şi a altuia de coordonare, pentru a se acţiona împotriva fărădelegilor comuniste.

Urma ca toate comitetele de tineret active în campania electorală să se pregătească pentru vremurile de clandestinitate ce se întrevedeau.

Grigore Niculescu-Buzeşti a propus ca scheletul acestei organizaţii să fie constituit de Partidul Naţional Ţărănesc, al cărui tineret se angajase într-o luptă organizată şi hotărâtă. Specialiştii au susţinut ca accentul să se pună pe cadrele tinere din armată, care erau în legătură permanentă cu masa ostaşilor şi aveau cunoştinţe privind lupta combinată cu diferite arme. Se mai prevedea o coordonare intre statele vecine şi chiar instruirea unor elemente in cadrul unor cursuri speciale.În caz de declanşare a unui război, urma ca ordinele să vină din exterior, în timp ce în ţară va fi doar un comitet restrâns de trei - patru persoane.Dar totul a rămas pe hârtie şi documentul a ajuns in ghearele Securităţii. Numai Grigore Niculescu-Buzeşti a reuşit să plece în străinătate, evitând arestarea.

Trotiliştii

Sub această denumire, de trotilişti, au fost arestaţi, în noaptea de 1 spre 2 decembrie 1947, peste 200 de tineri naţional-ţărănişti dintre care menţionăm: Diaconescu Ion, Puiu Ion, Adamescu N., Macarie Sergiu, Martin Nicolae, Nicolae Virgil, Adel Mircea, Bîclea Gh., Berindei Ion, Ciato Mircea, Dumitrescu Alex., Dumitrescu llie, Dragomir Alex., Evolceanu Nicolae, Grasu Ion, Ionescu Nieolae-Galbeni, Nedelcu Gheorghe, Nistorescu Mircea, Oanţă Nicolae, Petreanu Nicolae, Şerămăt

Constantin, Tricorache Ecaterin, Tompea Ghiță, Turcu Nicolae, Tomaziu Nicolae, Florescu Gică, Rădulescu Ion. Aceşti tineri erau organizați pentru a acționa şi protesta împotriva arestărilor succesive ale opozanților şi fruntaşilor politici din Partidul Național Țărănesc.

Cu ocazia procesului lui Iuliu Maniu, s-a recurs la împrăştierea de manifeste cu ajutorul unor cutii aruncate în aer cu exploziv. Astfel de acțiuni au avut loc în Obor, la Gara de Est, în Piața Națiunii şi la Statuia Brătianu.

Hotărârea de continuare a activității fusese luată imediat după dizolvarea Partidului Național Țărănesc. Un grup de acțiune, din care făceau parte Alexandru Bratu, Sergiu Macarie, Nicolae Adamescu, Ion Diaconescu şi Ion Puiu, s-a întâlnit pe strada Fabrica de Chibrituri şi a trecut la pregătirea activității în clandestinitate. De fapt, o măsură în acest sens fusese luată imediat după alegerile din 19 noiembrie 1946, când activitatea tineretului universitar se desfăşura pe grupe, în toată Capitala, pentru a evita urmăririle Siguranței Statului.

Arestările "troliliştilor" s-au putut face ca urmare a infiltrărilor poliției prin frații Stejărel şi Paul Sava, care lucrau mână în mână cu Alexandru Drăgulănescu.

Cu ocazia arestărilor, s-a descoperit şi trotilul ce urma să fie folosit şi în alte împrejurări.

Printre cei arestați şi condamnați s-au numărat: Alexandru Bratu, la 25 de ani (în contumacie); Ion Puiu, la 20 de ani; Ion Diaconescu şi Nicolae Adamescu, la câte 15 ani; Nicolae Evolceanu, la 15 ani (în contumacie); Nicolae Martin, la 8 ani.

Pregătiri pentru plecarea in munți

Imediat după lovitura din 17 august 1947, când au fost ridicați 15 milioane de lei (stabilizați) de la casieria centrală a Gării de Nord, grupul care a acționat a trecut la procurarea a tot felul de arme ce le puteau găsi, în special pistoale de buzunar.

Situația în țară se înrăutățise după arestarea fruntaşilor național-țărăniști, iar arestările continuau zi şi noapte. Libertatea fusese sugrumată şi partidele politice fuseseră dizolvate sau reduse la tăcere.

Un grup de tineri, elevi şi studenți, au început antrenamentul de tragere la țintă, la Ciorogirla, sub conducerea lui Ionuț Stoica şi Nelu Jijie, ambii legionari şi studenți la Politehnica din Bucureşti. Ceilalți erau în majoritate elevi: Nelu Dumitru-Dumitrescu, pilot al aviației civile, Costel Lazăr, Nelu Moldovan, Bobi Munteanu, Puiu Munteanu, Sandu Popa şi încă vreo doi-trei elevi. Până la Cîorogîrla se mergea în marş, iar luminarea aprinsă servea drept țintă.

Ionuț Stoica era motorul acestei acțiuni. Totul părea că se desfăşoară normal, până la sfârşitul anului 1948. Acest grup reuşise să procure planurile subterane ale cablurilor telefonice, prima grijă într-o acțiune de răsturnare a unui regim, pentru a-i paraliza legăturile.

În acelaşi timp, Ionuț Stoica urmărea să regăsească legături în Munții Făgăraş şi Bucegi, în eventualitatea retragerii din Bucureşti şi pregătirii în continuare a unor elemente noi. în Capitală începuseră să circule manifeste prin care se arătau abuzurile regimului comunist şi se protesta împotriva arestărilor şi condamnărilor. Prin cutiile poştale şi prin curți se răspândeau mii de manifeste.

În ajunul Crăciunului din 1948, Ionuț Stoica şi Mişu Iliescu au făcut o deplasare la munte. Nelu Dumitrescu i-a condus cu maşina şi, în calitate de preşedinte al Clubului Aviatic P.T.T., i-a găzduit la Predeal, la vila Telecomunicațiilor, în continuare au mers cu trenul la Braşov. De aici li s-a luat însă urma. Au reuşit totuşi să scape şi au ajuns înapoi la Bucureşti.

Cu toate măsurile de precauție, Ionuț Stoica a fost încolțit în cartierul Grand. La mijloc era tot o trădare. A încercat să se salveze. Fiind urmărit, a deschis focul. Pe data de 30 ianuarie 1949, Ionuț Stoica a murit în lupta cu securiştii.

După două zile a fost arestat Mişu Iliescu, la care s-a găsit agenda cu toate întâlnirile programate de Ionuț Stoica şi la aceste întâlniri s-au prezentat, bineînțeles, securiştii.

La cimitir, imediat după înmormântarea lui Ionuț Stoica, s-au operat arestări. Interogatoriile au fost dure, peste 50 de persoane au cunoscut barbaria anchetatorilor. Cu această ocazie au fost descoperiți şi o parte din banii ridicați de la C.F.R. O altă parte din ei fusese investită în unele imobile, pentru a nu se devaloriza. Se vor pronunța trei condamnări la moarte: Şerban Secu, Spiru Obreja şi Florescu. Din cauza schingiuirilor va muri şi Nelu Jijie.

DOBROGEA

Dobrogea, o provincie ancestrală, populată de ţărani sârguincioşi printre care mulţi români din Macedonia, a cunoscut o cruntă teroare, dezlănţuită mai întâi de Victor Dusa şi Vasile Vîlcu, însărcinaţi de Partidul Comunist cu colectivizarea pământurilor. Acestor semănători de teroare li s-au adăugat: Doicaru, devenit şef al Securităţii, şi Nicolae Ceauşescu, călăul de mai târziu al naţiunii, pe atunci delegat cu activizarea colectivizării acestei regiuni desemnată de a fi prima care să cunoască "fericirea comunistă". Cum s-a procedat ?

S-au numit primari noi, recrutaţi din scursorile satelor, iar jandarmeria a făcut un joc murdar. Au curs lacrimi şi s-a vărsat sânge.

Pădurile Babadagului, de-a lungul Slavei, de la Ceamurlia şi până la izvoarele din Casimcea, s-au cutremurat în 1947 de jalea ţăranilor umiliţi şi ameninţaţi in însăşi existenţa lor şi a familiilor lor. În vara anului 1947, cei arestaţi în păduri erau supuşi interogatoriilor, unii la Ministerul de Interne din Bucureşti, alţii la Constanţa. Populaţia judeţelor Tulcea şi Constanţa începuse să reacţioneze la opresiune. Jandarmii îi arestau pe ţăranii care refuzau să-şi predea recoltele.

În vara respectivă a fost adus la Bucureşti, pentru a fi anchetat de miliţie, un legionar de origine macedo-română, Gogu Puiu, revenit din Germania cu câţiva oameni, printre care Eugen Teodorescu din Constanţa. La începutul lui 1948, Gogu Puiu este eliberat de Curtea Marţială din Bucureşti, situată pe strada Uranus, după o întâlnire cu anumiţi şefi politici ai Partidului Comunist.

În luna martie a luat fiinţă grupul de rezistenţă din pădurea Babadag, care s-a constituit în urma discuţiilor ce au avut loc în comuna Panduru şi la care au participat: Gogu Puiu, Garofil Gheorghe, Piştalu Stere, Gogu Minai, Moceanu Gheorghe, Manafu Gheorghe, Zoricu lancu, Pirnea lancu şi profesor Florian.

Organizarea s-a făcut pe grupe de câte trei persoane, păstrându-se un secret absolut, şi s-a extins atât în judeţul Tulcea, cât şi în judeţul Constanţa.

Gogu Puiu se deplasa între cele două judeţe, mai ales că s-a căsătorit la Cobadin, lângă Viişoara, unde era un puternic centru al macedonenilor care luaseră locul nemţilor plecaţi în Germania.

Pentru a ne da seama de gravitatea situaţiei care domnea la începutul anului 1949 în regiunea celebrelor păduri de la Babadag, trebuie subliniat faptul că după arestarea şi deportarea din 3-5 martie 1949 a proprietarilor cu mai mult de 50 de hectare, s-a decis colectivizarea întregii suprafeţe agricole a ţării, începând cu Dobrogea. Comuna aleasă pentru a face experienţă a fost Ioan Corvin, situată pe şoseaua naţională Constanţa-Silistra, la mijlocul drumului Cobadin-Silistra. Această comună era celebră pentru grădinile sale de legume şi s-a găsit un învăţător de joasă speţă, un anume Chiru Marin, de ascendenţă bulgară, rudă cu călăul Vasile Vîlcu, şi el tot bulgar, care s-a angajat să execute ordinele comuniştilor de a distruge ţărănimea. După ce l-a îndepărtat pe preotul Manea Panait şi a arestat câţiva ţărani, el a decis colectivizarea, începutul a fost dificil, dar aceasta nu l-a împiedicat pe Nicolae Ceauşescu să-l considere încurajator, cazul de la Ioan Corvin, pentru generalizarea colectivizării în toată Dobrogea, unde a început să curgă sânge.

Cu sprijinul armatei, ca la război, şi cu securiştii în spatele său, a pornit campania de sclavizare a Dobrogei. Şi, judeţul Tulcea a fost colectivizat. Dar cum?

Satele din regiune: Ciucurova, Mihai Viteazu, Visterna, Cemen, Baspunar, Slava, Stejaru, Panduru, Baia, Fântânile, Sarighiol şi Zebril au fost cutreierate în lung şi în lat de jandarmi, aducând oamenii la disperare. Acei care refuzau să cedeze erau nevoiţi să se refugieze în pădurile de la Babadag. Aici, în mare parte, ţăranii înarmaţi au opus rezistenţă. S-au produs ciocniri sângeroase. Se povesteşte că, în timpul confruntărilor, Florica Bagsadar, sora lui Ciumeti, membru marcant al P.C.R., a fost trimisă la faţa locului, cu fostul prefect de Tulcea, un anume Gioga, pentru a discuta cu macedonenii şi a le promite măsuri de proiecţie. Dar în timpul tratativelor a intervenit Securitatea şi a făcut arestări.

Un prim incident avusese loc prin luna mai 1949, când intr-o seară, pe la orele 23-24, grupul partizanilor format din Gogu Puiu, Giuvea, Garofil Gheorghe, Beca şi Cioşca se îndreptau din comuna Panduru spre comuna Baia. Soldaţii din patrulă au fost somaţi şi arestaţi. Constatându-se că erau de la Postul de Jandarmi Baia, condus de plutonierul Cenuşe care-i aprovizionase cu arme şi muniţie, li s-a dat drumul, iar a doua zi Garofil Gheorghe a aranjat cu plutonierul ca să liniştească, pe soldaţi să nu mai facă raport. Mai târziu plutonierul Cenuşe a fost condamnat şi, ridicat de la Gherla, a fost executat aproape de Timişoara, pe perioada 4-6 aprilie 1950, în vestitul tren al morţii.

În luptele din pădurea Babadag, din iunie 1949, Fudulea Micea a fost ucis în tranşee, iar fratele lui, Fudulea Cuşa, şi Grasu Stere au fost arestaţi şi condamnaţi la moarte de Tribunalul Militar Constanţa.

Securitatea, lucra intens şi căuta să-şi infiltreze informatori în rândul partizanilor. Astfel, în luna mai 1949 a fost descoperit Corneliu Oţelea, care căuta prin Hapa să intre în mijlocul lor. A fost prins la marginea comunei Panduru, şi Garofil Gheorghe l-a convins pe Gogu Puiu să l lase în viaţă.

Strângându-se cercul în jurul lor, la începutul lunii iulie, s-au împărţit in două grupe. Unii au plecat prin Gălbioru, spre a ieşi din încercuire, şi la Sarei, fiind urmăriţi de Securitate, au fost arestaţi: Giuvea Iancu, Beca şi Ciocia.

Gogu Puiu cu alţii s-au îndreptat spre Cobadin unde urma să aibă loc căsătoria religioasă a acestuia. Acolo a căutat să discute cu macedonenii din regiune un plan de acţiune. Dar Securitatea a înconjurat satul şi casa lui Radu Fieraru, în care se găsea adăpostit. Tot acolo se găsea ascuns în pod Dică Petre, care făcea legătura între grupele din nord şi din sud. Gogu Puiu s-a trezit din somn şi, la somaţia de a se preda, a deschis focul. Securitatea a aruncat pe fereastră o grenadă care n-a explodat şi imediat Gogu Puiu a luat-o şi a aruncat-o, omorând un securist. A reuşit să sară pe fereastră şi să fugă spre marginea satului. O parte din locuitori s-au refugiat într-o plantaţie de arbori, înspre comuna Viişoara.

Trupele Securităţii şi tractorişţii de la I.A.S. l-au încolţit pe Gogu lângă o şură de paie. După ce a folosit muniţia ce o avea şi nemaiavând nici o şansă de scăpare, Gogu Puiu a făcut să explodeze ultima grenadă şi s-aruncat pe ea, fiindu-i distrusă astfel partea stingă a trupului.

S-au produs numeroase arestări pe tot teritoriul Dobrogei.

Printre cei din Cobadin s-au numărat: Filip Gheorghe, Radu Fierar gazda din momentul asaltului Securităţii, preotul Ionescu şi alţii.

Ceamurlia de Jos a fost răscolită şi zeci de ţărani au luat drumul închisorilor, printre ei: Gima Enache, Gima Stere, Gioga Stere, Stere, Mătărangă Nicolae care a fost rănit în luptă la Babadag.

Din comuna Cameria au fost prinşi: Loliu Gheorghe, Econon Dumitru, Gheaşu şi alţii.

Din comuna Beidaut au trecut prin închisoare: Gogu Alexandru Jianu Tudor, Caracostea Dimcea şi alţii.

Din comuna Cotelia au fost arestaţi: Ghindiş Gheorghe, Tudorache Bebe şi alţii.

Din comuna Sinoe printre cei arestaţi s-au numărat: Vlahbei Dine Gioga, avocat Hristu şi alţii.

În oraşul Tulcea a existat un grup format din: Constantinescu (avocat), Mircea Aslan (avocat), Stratulat (profesor de istorie), un grup de 12 elevi cu Gîndca, fraţii Gheorghe şi Dinu Iorgulescu, şi alţii.

În noaptea de 29/30 iulie 1949, a fost arestat şi împuşcat la margine satului Arau Gioga, din comuna Panduru, şi tot atunci a fost ucis Pulp din satul Sarighiol.

Printre arestaţii din comuna Baia se numărau: Afgante, Anagnost Iane, plutonierul major Cenuşe, iar din comuna Gălbioru au fost prinşi Rădulescu Gheorghe, Bazac Nicolae, Oancea Nicolae, zis Boeru, şi mulţi alţii.

Numărul celor ce-au luat drumul închisorilor, legaţi de pădure Babadag, s-a numărat cu miile.

Printre ei se mai numără trei fraţi Vîlcu din Pantelimon, Dragor din Ciocîrlia, Nicolae Cocoş, Gheorghe Beiu.

Tribunalul Militar Constanţa s-a transformat într-o fabrică de procese, în care veneau, schilodiţi de la Securitate, bieţii oameni ce încercaseră să-şi apere proprietatea şi dreptul de a trăi liberi.

De la închisoarea din Constanţa a evadat Grosu Stere, care în poartă a fost împuşcat de sentinelă, şi Fudulea Cuşa care a luat calea codrului unde s-a întâlnit cu Stere Alexe. Acesta din urmă a fost prins viu mai târziu şi, după condamnarea pe viaţă, a murit in temniţa Aiudului. Fudulea Cuşa a dispărut şi nu se mai ştie nimic despre el.

Giuvea Iancu, Beca, Ciocia, Hapa, Haşoti şi alţi condamnaţi la moarte au fost executaţi.

Garofil Gheorghe, dintre organizatori, a fost prins în iulie 1949: condamnat la 10 ani muncă silnică şi, la expirare, i s-au mai dat alţi 5; condamnare administrativă. A trecut prin Tulcea, Constanţa, Gherla, Peninsula, Baia Sprie, Aiud, până în 1964. Fratele lui, Garofil Dimcea, care reuşise să fugă, a fost prins la Triest şi, dat înapoi de sârbi, a avut o soartă tragică. Condamnat, a trecut prin Gherla unde în decembrie 1950 a fost omorât, se zice de către grupul de studenţi reeducaţi, vorbindu-se de numele unuia Ambruş Romulus.

Nu trebuie uitaţi cei care i-au oprimat pe ţăranii din Dobrogea, printre aceştia numărându-se: Doicaru Nicolae, Panait (ofiţer din Ciocîrlia), căpitanul Dinu (ţigan din Ovidiu), Bota Mihăilă, Codin

şi alţi oameni ai Securităţii. Cum am spus, banda era comandată de Nicolae Ceauşescu, care cu acest prilej a dovedit o cruzime neroniană.

Dobrogea a cunoscut zilele terorii înainte de a fi îngenuncheată. Pentru a-i pedepsi pe ţăranii care refuzau să se înscrie în gospodăriile colective, s-a tras cu tunul asupra satelor, din ordinul personal al lui Ceauşescu.

Într-o comună din judeţul Tulcea, un tânăr ţăran şi socrul său au fost împuşcaţi în propria grădină. Tânăra ţărancă Ioana Lefterache a fost aruncată în închisoare să-şi plângă soţul şi tatăl.

Operaţia de "pacificare" a satelor a durat mult. Pentru a o desăvârşi, a trebuit ca numeroşi ţărani să fie trimişi în lagărele de exterminare ale Canalului Dunăre - Marea Neagră.

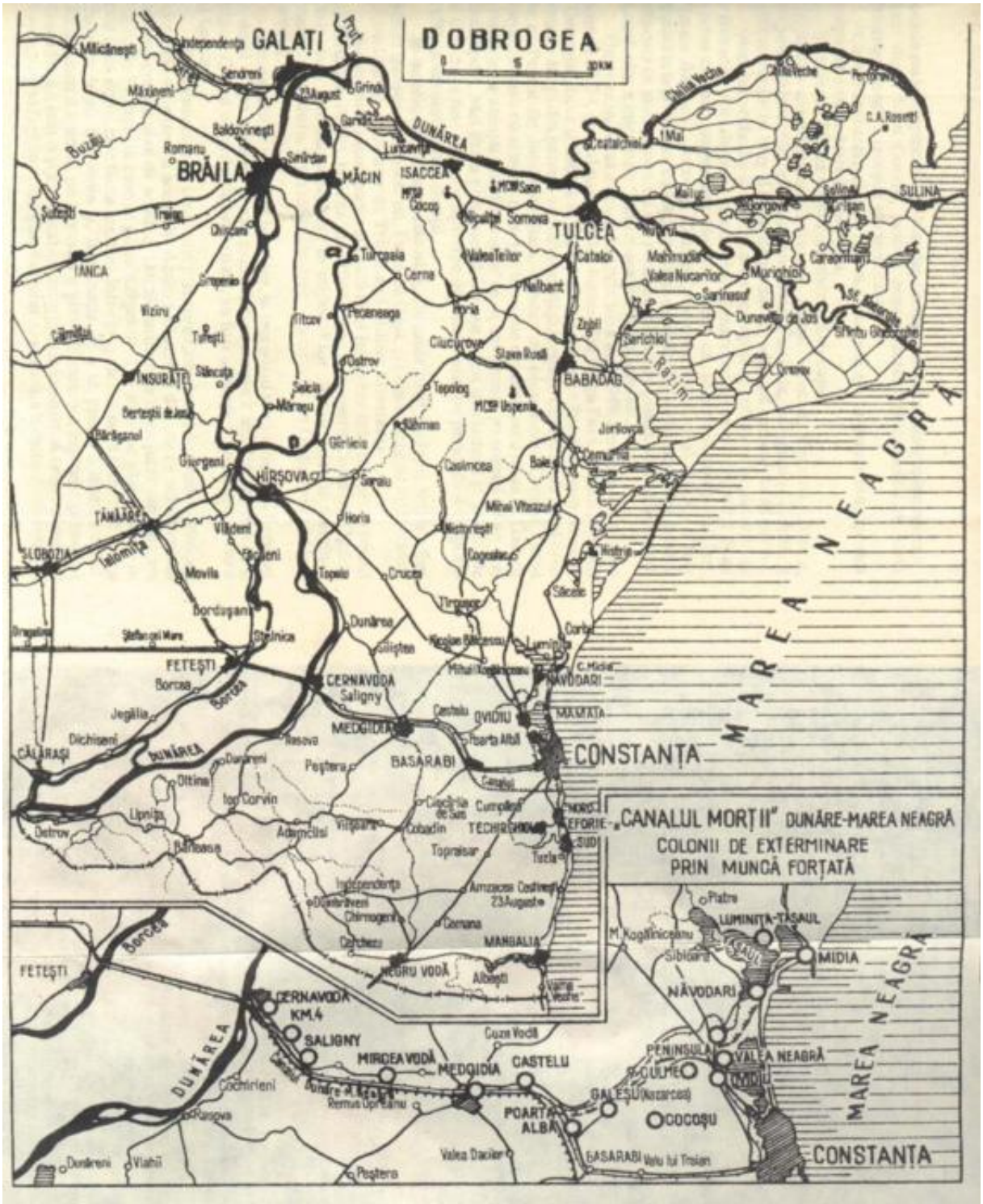

MIŞCAREA DE REZISTENȚĂ DIN MUNȚII BANATULUI

Pe data de 5 octombrie 1948, U.R.S.S. reface Comitetul sub denumirea de "Biroul de informare al partidelor comuniste şi muncitoreşti". Aceasta însemna coordonarea oficială a partidelor comuniste după directivele Moscovei.

Tot anul 1948 adusese in faţa opiniei publice internaţionale şi prima ciocnire între partidele "frăţeşti". Lumea întreagă a asistat la nesupunerea lui Tito, la chemarea lui la ordine de către Stalin, cu toate că acesta se lăuda: "E suficient să ridic degetul cel mic şi Tito îşi va cere iertare".

În luna iunie 1948 Iugoslavia a fost condamnată, la Bucureşti, de celelalte partide "frăţeşti" care încercau să pedepsească această "erezie". Ruptura dintre Tito şi aşa-zisele ţări de democraţie populară, care nu erau decât "sateliţi ai Moscovei", situate în jumătatea de Europă cedată Rusiei, a dat pretext unor manevre în ţările vecine Iugoslaviei pentru aducerea de forţe armate sovietice în scopul intimidării schismaticilor de la Belgrad, în cursul lunii iulie au început în Ungaria, dar mai ales în România, concentrări masive de trupe la graniţa cu Iugoslavia.

Dinspre Orşova, Ilia şi Arad, trenuri după trenuri se îndreptau spre Timişoara, Lugoj şi Caransebeş, de unde erau dirijate la Sînnicolau Mare, Vătcani, Nerău, Jimbolia, Cărpiniş, Ionel, Cruceni, Giera, Moravița, Jamu Mare şi Iam. Astfel, toată frontiera dintre Beba Veche şi Buziaş era împânzită cu armament şi trupe. Grănicerii scoteau locuitorii satelor din apropierea frontierei şi-i puneau să are şi să planteze stâlpi cu sârmă ghimpată, în acest fel România arăta şi mai mult a închisoare, iar de-a lungul Dunării, până la Gruia, pe marginea bătrânului fluviu au răsărit stâlpi cu sârmă ghimpată. Tristă privelişte ce prevestea un viitor sumbru!

În noaptea de 14 spre 15 mai 1948 s-a produs un nou val de arestări, preludiul calamităţii ce s-a abătut peste România. De data aceasta a venit şi rândul legionarilor, care se adăugau miilor de deţinuţi proveniţi din rândul partidelor democratice, in special al Partidului Naţional Ţărănesc. De acum înainte tineri şi bătrâni, femei şi bărbaţi, preoţi, intelectuali, ţărani şi muncitori, fără nici o discriminare, vor umple închisorile.

Alte arestări masive au avut loc în noaptea de 18 iulie, când au fost ridicaţi cei ce fuseseră în Poliţie sau Siguranţă, atât cei ce refuzaseră să servească regimul comunist, cât şi cei care-i ajutaseră în formarea cadrelor respective, învăţându-i pe analfabeţii comunişti să iscălească ordinele de arestare, in speranţa că se va ţine seama de serviciile pe care le aduseseră.

În această atmosferă de teroare, scursura societăţii ocupase funcţii de conducere până în cele mai îndepărtate sate şi cătune, urmărind pe cei ce încercau să-şi manifeste nemulţumirile împotriva regimului instaurat cu forţa şi prin fraudă. Asistăm îngroziţi la abuzurile acestor troglodiţi, cu putere de viaţă sau de moarte asupra oamenilor muncitori, care o viaţă întreagă contribuiseră la prosperitatea gospodăriilor lor şi a ţării. Acum aceşti oameni harnici erau aruncaţi pe drumuri, li se confisca totul din casă, li se distrugeau până şi pătulele, pentru a nu mai avea nici cu ce să hrănească păsările.

Riposta a venit imediat. Vom asista, timp de un deceniu, la revolte ale ţăranilor din Babadag, Vrancea, Bihor sau Banat, subliniind numai pe cele mai importante, care s-au soldat cu morţi şi, în plus, la organizarea de trupe de rezistenţă care se vor retrage în peşterile munţilor şi în desişurile pădurilor, amintind de timpurile haiduciei când se spunea "codru-i frate cu românul".

În cursul lunilor iulie şi august, îl vom găsi pe colonelul Uţă colindând sălaşele (adăposturi pentru animale şi oameni pe timp de vară, situate în afara comunelor) de pe Valea Bela Reca, din apropierea Bogîhinului şi Cornerevei, până la Veredin, de pe Valea Mehadincăi, în căutarea de oameni hotărâţi să facă dreptate victimelor nelegiuirilor comuniste.

Colonelul Ion Uţă fusese Preşedintele Organizaţiei Naţional Ţărăniste a oraşului Lugoj şi luase calea codrului după arestările efectuate în procesul Maniu.

Întâlnindu-l în acea regiune, în jurul Sfintei Mării, şi discutând despre procesul Maniu, în care fusesem implicat, mi-am dat seama că ştia multe amănunte despre cei care trădaseră, socotindu-i la fel de vinovaţi ca şi pe noii stăpâni în slujba cărora se angajaseră. Mi-a spus că voia să înceapă o acţiune, de pedepsire a trădătorilor şi asupritorilor satelor, încerca să ia legătura cu unele grupe de care auzise că se organizaseră în Banat, în Munţii Făgăraş şi în Munţii Apuseni. Era convins că se va produce un conflict între Tito şi ţările comuniste, iar America va trebui să intervină pentru eliberarea acestor state. Credea de asemenea că românii care reuşiseră sa fugă în Occident nu stau degeaba şi vor contribui la o urgentare a salvării. M-am despărţit, spre dimineaţă, pentru totdeauna de colonelul Uţă. Avea să

moară cu arma-n mână făcându-şi datoria de român asuprit, care n-a acceptat compromisul cu duşmanii ţării.

Tot in vara anului 1948, pe data de 10 iulie, fusese arestat Verca Filon, care conducea organizaţia legionară din Banat. Pe data de 22 august reuşeşte să evadeze din arestul Securităţii din Timişoara şi se refugiază în sudul Banatului, încercând să formeze o grupă de rezistenţă, dar este nevoit să fugă peste graniţă şi, prin Teodor Roman, îi transmite ordinul lui Spiru Blănaru să treacă la organizarea de grupe de rezistenţă armată, fără a lua legătura cu naţional-ţărăniştii.

Spiru Blănaru era avocat, originar din comuna Grăeşti, judeţul Tecuci, şi conducea legionarii din sudul Banatului. Ca armament, la început a avut o mitralieră adusă de Verca Filon din Germania (când a fost paraşutat in 1944) şi o altă mitralieră dată de Grozăvescu Dragu. La acestea se mai adăugau puşti Z.B., pistoale mitralieră sau de buzunar şi circa 25 de grenade, în octombrie, Spiru Blănaru a început organizarea unei grupe de rezistenţă, împreună cu Mihai Moster şi Mariţescu Romulus din comuna Teregova. Pe data de 12 noiembrie 1948 s-au ataşat acestei grupe comandorul Petre Dumăşneanu, din comuna Iablanița, şi Milos Gavrilă, agent sanitar in comuna Domaşnea-Severin.

Sediul acestei formaţii se găsea lingă comuna Teregova din judeţul Severin.

O altă grupă de rezistenţă, instalată tot in apropiere de comuna Teregova, era condusă de notarul lonescu Gheorghe, din localitatea respectivă, care a fost membru al Partidului Naţional Liberal şi a colaborat cu grupa colonelului Uţă, iar după moartea acestuia, la jumătatea lunii ianuarie, s-a unit cu Spiru Blănaru.

Ultima grupă, condusă de Ion Tănase, funcţionar, originar din comuna Bratovoieşti, judeţul Dolj, avea ca sector de activitate regiunea Arad - Timişoara. Din ea făceau parte: Gheorghe Ungureanu (din comuna Petricani-Neamţ), Popovici Gheorghe (comerciant din Sîngeorgiu-Timiş Torontal, stabilit la Arad), Barna Constantin Horeanu, Pavel Mihalcovici, Gheorghe Szabo şi Constantin Voichiţa (născut in comuna Vîrciorova-Severin şi care făcuse parte din conducerea Partidului Naţional Ţărănesc după anul 1944).

MIŞCAREA DE REZISTENȚĂ DIN MUNȚII BANATULUI

Scopul rezistenței din Munții Banatului

Aşa cum concepuse colosalul Ion Uță in planul de operații, acesta prevedea hărțuieli şi lupte de gherilă în vederea dezlănțuirii războiului Civil care să atragă atenția celor din exterior asupra situației din România, pentru acordarea de mijloace materiale şi sprijin politic in vederea eliberării țării.

Prin pedepsirea asupritorilor comuniști ai satelor, care exploatau pe localnici, se urmărea să se dea țăranilor încredere că cineva veghează şi-i apără împotriva uneltelor comuniste care i-au adus în sapă de lemn şi i-au aservit intereselor Tuşeşti.

Din datele culese se pot determina următoarele sectoare în care s-a semnalat prezența acestor grupe de rezistență: Semenic, Brebu, vârful Nemanul Marc, râul Goleț Slatina - Timiş, Râul Rece, vârful Baldovin, Cerna-sat, Isverna (ultimele trei în județul Mehedinți), râul Cerna, Topleț, lablanița, Prigor şi Nera până la Semenic.

Printre cei care au participat la această acțiune armată au fost depistate 34 de persoane: Spiru Blănaru, Petre Domăşneanu, Gheorghe lonescu, Ion Tănase, Ion Uță, Petre Anculia Bârna, Bocletaru Petre, Iancu Baderea, Gheorghe Cristescu, Petre Duicu, Pantelimon Erimescu, Nișțor Garabin, Nicolae Ghimboaşe, Modest Glodin (student), Dragu Grozăvescu, Petre Luminosu (din Fădimac-Severin), Romulus Marițescu (legionar din Teregova), Gavrilă Milos, Mihai Moater, Dumitru Mutaşcu-Fus, Gheorghe Popovici, Petre Puşchiță-Liber şi Petre Puşchiță-Mutaşot (din Domaşnea), Vichente Puşchiță, Tudor Roşeț, Pavel Stoicescu, Gheorghe Ungureanu, Teodor Ungureanu, Aurel Vernichescu, Mircea Vlădescu, Voica, Constantin Voichița şi Andrei Valrațiu, dar numărul lor a fost, desigur, mai mare.

Acțiuni de pedepsire a colaboraționiştilor care asupreau populația

În cursul lunii noiembrie 1948 grupa Iui Spiru Blănaru îl pedepseşte pe Novac Coraei, muncitor la C.F.R., care se comporta rău cu consătenii din Teregova. Sentința hotărâtă de grupa lui Spiru Blănaru a fost executată de Marițescu Romulus.

Spre sfârşitul lunii noiembrie, comandorul Petre Dumăşneanu pleacă însoțit de o grupă ca să acționeze în sectorul Orşova Topleț.

Comunele Cornereva şi Bogîltin, aşezate de-a lungul pârâului Bela, pe spinările munților Cerna, au cunoscut abuzurile unor membri ai Partidului Comunist, care persecutau sătenii. Fiind înştiințată, grupă lui Uță a făcut o raită şi a dat o lecție câtorva dintre aceşti ticăloşi: lancu şi Nistor Nemeş, Petre Sisi şi Volpeş; poate şi altora.

În comuniştii satelor intrase frica deoarece, când nu se aşteptau, se trezeau cu haiducii, care-i întrebau de ce-au făcut rău şi-i pedepseau.

Aflându-se că plutonierii de jandarmi Jovița din Pomaşnea şi Pîrjan din Teregova ii chinuiau pe săteni, oamenii colonelului că Uță i-au avertizat pe aceşti satrapi, celui dintâi punându-i o grenadă la uşa casei, iar celuilalt trimițându-i o scrisoare prin care-i atrăgeau atenția că va dispărea cu toată familia dacă nu se astâmpără.

Prin regiune au început să circule manifeste ce prevedeau măsuri drastice împotriva uneltelor regimului, avertizau că va avea loc o schimbare şi anunțau că monarhiştii sânt hotărâți sa facă dreptate poporului.

Dar, în acelaşi timp, Securitatea a început să trimită întăriri în munți, între Băile Herculane şi Caransebeş, gata de intervenție în direcția comunei Teregova, unde se considera că se află centrul de acțiune al partizanilor. Groaza intrase nu numai în colaboraționişti, dar şi în securiştii şi agenții în civil care împânzeau această regiune cuprinsă în perimetrul semnalat mai sus. Aici fusese adus, pentru a participa la acțiunea de depistare a partizanilor, şi vestitul criminal Alimânescu, integrat ca ofițer in sistemul (tot criminal) ce stăpânea țara.

MEHEDINȚI
0 5 10 km
M-ții Țarcu
M-ții Vîlcan
M-ții Cernei
M-ții Mehedinți
M-ții Almăjului
BĂILE HERCULANE
BAIA DE ARAMĂ
MOTRU
ROVINARI
ORȘOVA
DROBETA TURNU SEVERIN
STREHAIA
IUGOSLAVIA

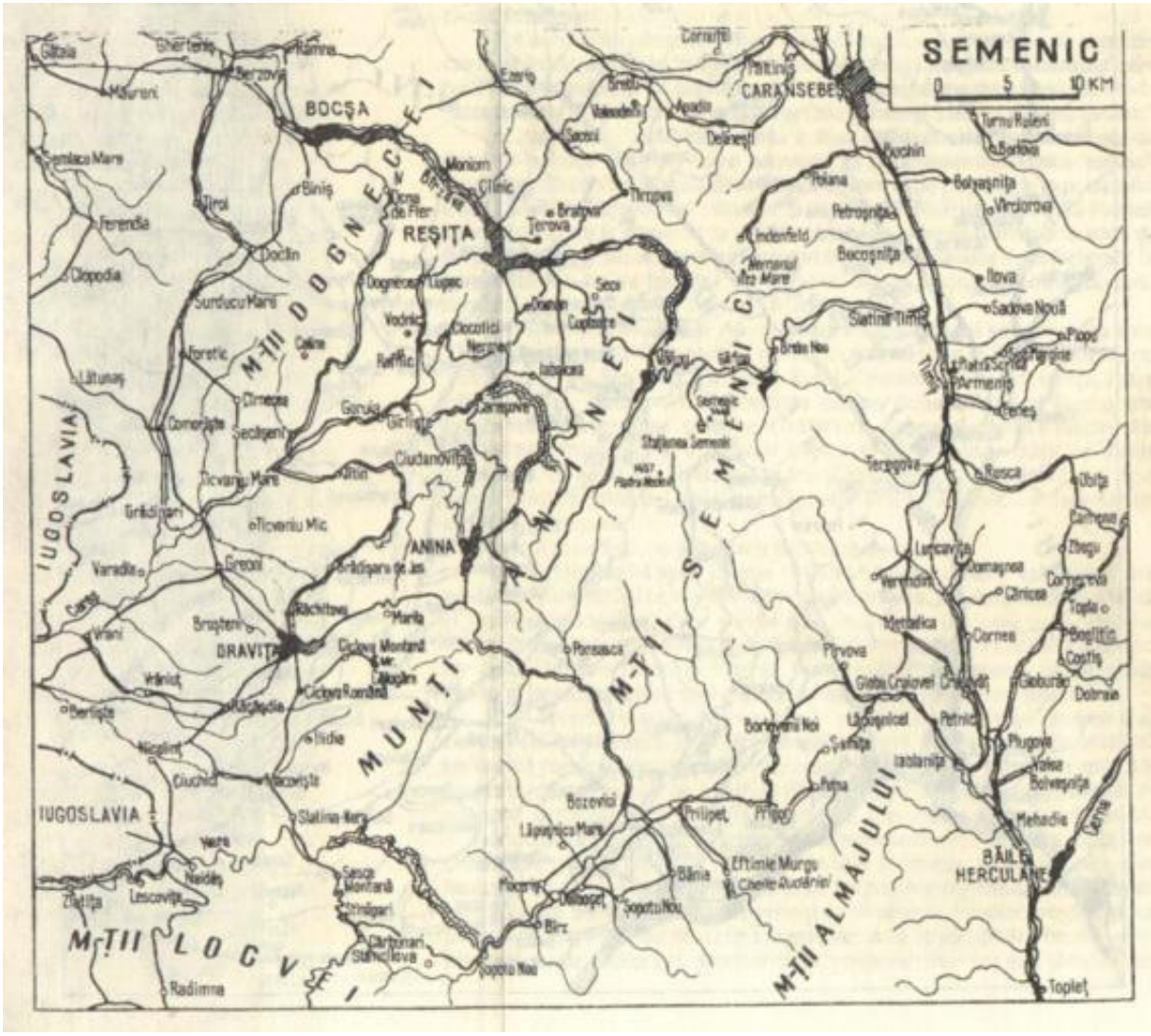

Pentru a ilustra teama ce se înfiripase în sufletele opresorilor, amintesc din relatarea unui prieten, doctorul Ion Claudian, care venea de la grupul partizanilor din Muntele Mare, încercând să contacteze pe cei din Semenic:

"Eram în tren şi alături de mine stătea un ofiţer de securitate care căuta să-şi dea importanţă. Mă făceam că sânt străin de problemele zilei, păream un visător. Când ne-am apropiat de Teregova, a tresărit şi, strângându-mă de mână, mi-a spus;

< <Uite aici e cuibul bandiţilor> > şi a arătat cu mâna spre dealurile ce creşteau din Valea Timişului, în spatele vestitului târg al Teregovei, şi pe faţa lui am citit frica ce-l chinuia".

După diverse incursiuni ale partizanilor, în ianuarie 1949 a avut loc o confruntare cu armata. Plutonierul - major de jandarmi Pîrjan arestase doi ţărani, bănuiţi că-i ajută pe partizani, şi-i schingiuia ca să declare unde se află ascunzătoarea acestora, în noaptea de 12 spre 13 ianuarie partizanii din grupele lui Spini Blănaru, Gheorghe lonescu şi colonelul Uţă - au atacat postul de jandarmi şi primăria din comuna Teregova. Urmăriţi de jandarmi, partizanii s-au retras spre munte şi lupta s-a angajat la punctul numit Pietrele Albe, unde s-au semnalat uşoare răniri în ambele tabere.

Satele şi sălaşele au început să fie înţesate cu armată şi agenţi în haine ţărăneşti. Locuitorii erau chemaţi la anchete şi chinuiţi pentru a declara ce ajutoare furnizează partizanilor şi locurile unde aveau consemnul să le ducă.

Teroarea se abătuse asupra satelor, în acelaşi timp se încerca infiltrarea în mijlocul partizanilor pentru a le afla numărul, armamentul de care dispun şi ascunzătorile.

Lazăr Cernescu, un ţigan cunoscut din comuna Rusca, investit cu "putere populară", îşi bătea joc de locuitorii comunei; a fost prins, spre sfârşitul lunii ianuarie 1949, în drum spre comuna Domaşnea. Ţiganul era informatorul plutonierului Joviţă. Dus în pădure, a fost judecat de oamenii

colonelului Uță: Dumitru Mutaşcu, Nistor Garabin, Petre Duicu, Petre Puşehiță, Gheorghe Urdăreanu şi Voica. Execuția a avut loc într-o peşteră.

Pe data de 3 februarie 1949, doi pretinşi studenți de la Timişoara, Gladin Modest şi Bocletaru Petre, veniți în grupa colonelului Uță, au fost depistați ca agenți şi executați imediat de Petre Puşchiță-Mutaşcu, la Valea Gătelii, un loc ce se află la 12 km de Mehadia. La acea dată mai făceau parte din aceeaşi grupă: Dumitru Mutaşcii-Fus, lăhcu Baderca, Petre Puşchiță-Libcr, Mircea Vlădescu, Panlelimon Erimescu şi Andrei Vairajiu.

La scurt timp după aceasta, este depistată ascunzătoarea colonelului Uță. El refuză să se predea. A căzut împuşcat în luptă şi se spune că odată cu el ar fi murit luptând şi fata lui, care era studentă.

Oamenii lui Uță au trecut la Spiru Blănaru. Hărțuirea devenea din ce în ce mai grea şi pentru partizani, şi pentru armata care-i urmărea şi care, pe zi ce trecea, era tot mai. numeroasă. Aceasta încerca, prin fel şi fel de vicleşuguri, să-i scoată pe partizani din ascunzători, iarna era grea şi lipsa de alimente, ca şi de muniții, se făcea simțită. Partizanii trebuiau să se deplaseze cu atenție fiindcă urmele lăsate pe zăpadă erau un mijloc de depistare, în acelaşi timp sătenii erau supravegheați de tot felul de agenți veniți de aiurea. Cercul în jurul partizanilor se strângea.

Pe data de 22 februarie 1949, doi comuniști cunoscuți, Munteanu Gheorghe şi Cherciu Minai, mergeau cu un car de fân spre Teregova. Partizanii i-au luat în ascunzătoarea lor, i-au anchetat asupra mişcărilor armatei din împrejurimi; după aceea i-au judecat pentru răul făcut oamenilor din comună. Au fost condamnați la moarte, iar execuția a avut loc în pădure.

Armata era prin apropiere. Acest fapt îl intuiseră partizanii şi de aceea îi socotiseră pe cei doi iscoade deghizate în vederea depistării locurilor unde se găseau ascunşi.

Până la urmă partizanii au fost descoperiți. Spiru Blănaru şi Gheorghe lonescu au hotărât să reziste şi au dat ordin să se treacă în dispozitiv de luptă, încleştarea a avut loc la punctul Gorcanul, din apropiere de Teregova, şi a continuat în noaptea de 22 spre 23 februarie. Au fost semnalați ca participanți la luptă următorii: Spiru Blănaru, Gheorghe Ionescu, Romulus Marițescu, Nicolae Ghimboaşe, Pavel Stoicescu, Mihai Moater, Tudor Roşeț, Gheorghe Smultea, Petre Puşchiță-Liber, Petre Anculia şi Gheorghe Ungureanu.

În timpul luptei au murit partizanii: Petre Anoiiia şi Gheorghe Ungureanu, iar din rândurile Securității cu căzut Airoaie Vasile, Simion Coman şi Nedelcu Ion. Cu această ocazie au fost arestați Ghimboaşe Nicolae şi Smultea Gheorghe, amândoi din comuna Teregova.

Partizanii s-au retras, în grupe mici, răspândindu-se prin pădure. Armata, din ce în ce mai numeroasă, i-a urmărit. Comandorul Petre Doşmăneanu s-a predat. Au mai fost arestați: Mihai Moster, Petre Stoicescu, Petre Puşchiță-Liber şi Tudor Roşeț.

În seara zilei de 10 martie 1949 au fost descoperiți Spiru Blănaru şi Romulus Marițescu, în apropierea comunei Feneş, la 6-7 km de comuna Teregova. Feneş era ultima aşezare spre vârful Țarcu. Cei doi au deschis focul pentru a se apăra. Spiru Blănaru a tras până la ultimul cartuş din, pistol, apoi a scos puşca mitralieră. Aceasta n-a mai luat foc. În disperare a aruncat ultima grenadă, dar nici aceasta n-a explodat. După aceea s-a predat, între timp Romulus Marițescu a dispărut în pădure. El a fost arestat în jurul datei de 25 martie.

Mii de țărani fuseseră ridicați după Anul Nou, pentru a tăia orice legătură, de orice natură, cu partizanii, în vederea acțiunii de lichidare a acestora. Din cauza iernii grele partizanii simțeau lipsa alimentelor şi a munițiilor. Caransebeşul gemea de arestați. Poliția, închisoarea şi jandarmeria erau pline. Unii au fost transportați la Lugoj şi Timişoara pentru a fi anchetați.

În noaptea de 18 spre 19 martie 1949 trebuia să izbucnească revolta în oraşele Timişoara şi Arad. Grupa lui Ion Tănase avea acest obiectiv. El l-a uimit la Teregova pe Constantin Voichița să discute cu inginerul Aure! Vernichescu amănuntele şi coordonarea acțiunii. Planul stabilit prevedea ca Vernichescu cu oamenii lui să ocupe obiectivele principale din Caransebeş, Lugoj şi Reşița.

Tot lui îi revenea misiunea să blocheze circulația pe valea Timişului până la Armeniş, pentru a împiedica intervenția din partea autorităților. În paralel, la aceeaşi dată, oamenii conduşi de Ion Tănase urmau să acționeze la Timişoara şi Arad. În vederea acestui scop, avocatul Bugariu a sosit în seara de 17 martie de la Timişoara, cu ultimele dispoziții din partea lui Tănase. Se prevedea ca în noaptea de 18 spre 19 martie să se treacă la ocuparea instituțiilor şi la arestarea principalilor reprezentanți ai autorităților locale, precum şi la blocarea gării, întrerupând astfel circulația feroviară.

Tănase Ion crease legături şi Ia Bucureşti, unde se găsea un nucleu compus din: Gabriețeanu Constantin (Preşedinte la Circa 11 P.N.Ț.), Corbu Constantin (comerciant), Florea Ştefan (blănar), Drăghici Marin (funcționar). Toți au fost arestați şi condamnați în 1949, toamna.

Vasilescu Vasile a fost condamnat la muncă silnica pe viață, cu un grup ataşat rezistenței din Munții Banatului.

Deci toate pregătirile erau tăcute. Avocatul Bugariu, care a discutat cu oamenii amănuntele în vederea desfăşurării acțiunii, a transmis Iui Ungureanu Teodor dispoziția lui Tănase, şi anume să rămână împreună cu Szabo Gheorghe la comandament şi să împartă cele câteva pistoale şi grenade ce le aveau depozitate ia prăvălia Iui.

Dar n-a mai avut loc nici o răsturnare a organelor puterii din Arad şi Timişoara, deoarece conforma unui plan, tot bine stabilit, conducătorii partizanilor au fost arestați la timpul oportun. Deci Securitatea lucrase bine în această regiune, pregătindu-şi toate elementele constitutive pentru înscenarea unui complot care urmărea răsturnarea regimului.

Drumurile spre sediile Securității din vestul țării au fost larg deschise. Mii de oameni (se vorbea de o cifră de peste cinci mii) au trecut prin această infernală uzină de schingiuiri, menită a îngrozi lumea ce se împotrivea jugului comunist.

Anchetarea

Prin închisori am întâlnit victime care au supraviețuit anchetelor şi am auzit povestindu-se despre metode de tortură înspăimântătoare, dar ca o Femeie să schingiuiască, cu o bestialitate de neimaginat pentru o minte sănătoasă, n-am auzit decât in anul 1950.

Se numea Vida şi era anchetatoare la Timişoara. A mai fost egalată după aceea, de o alta, Chițigoi, de la Bacău, unde se afla un alt centru "de producție" al Securității.

Remus Radina, care a trecut prin torturi îngrozitoare, lăsându-i urme adânci pe tot restul vieții, o caracterizează în "Testamentul din morgă" astfel: O femeie de o mare cruzime, care bătea bărbații peste organele-genitale". Am întâlnit prin închisori oameni care au rămas infirmi pe viață din cauza chinurilor la care îi supunea aceasta femeie. Perversiunea ei era dublată de ura ce o purta românilor. Această ură şi-o manifesta în timpul anchetelor pentru a-şi masca activitatea ce o desfăşura in favoarea Iugoslaviei.

Această Nedici Vidoşa, Zisă Vida, era de origine sârbă, din comuna Becicherecu Mic. În anul 1946 fusese recrutată în Siguranța titoistă de către ofițerul superior Duşan Iovanovici, care lucra sub masca de secretar ia Ambasada Iugoslaviei de la Bucureşti. Ea a primit numele conspirativ de "Lipa" şi a lucrat cu un anume Bojidar Stanoievici, cu numele conspirativ de Irgud, care în anul 1949 se găsea în stare de arest la Securitatea din Timişoara. În vara anului 1947 Vida fusese mutată de la Biroul regional al Partidului Comunist, la Direcția regională a Securității din Timişoara, unde a îndeplinit, pe lingă funcția de translatoare, şi pe cea de anchetatoare zeloasă, reuşind în foarte scurt timp să ajungă, se zice, ploi la gradul de colonel, iar în toamna anului 1949 era semnalată la Centrul crimei, la Ministerul de Interne. Desigur, în spatele acestor forțe care o împingeau cât mai sus pentru a obține prin ea date importante.

Pentru a-şi camufla această activitate, ea şi-a dezlănțuit apucăturile bestiale asupra românilor. În timpul acesta încerca să-i salveze pe sârbii arestați. De exemplu, a pus la cale evadarea legăturii ei, Stanoievici, şi-i punea la curent pe ceilalți sârbi arestați că declarațiile ce trebuiau si le

Printre anchetatorii care au schingiuit în lotul bănățenilor se găsea şi Bugarschi S., care era un fel de şef. Şi el fusese recrutat ca agent al lui Tito, în 1946. În cadrul acestei Securități au mai "muncit" pe români şi Zora Velitici, Gheorghe Stoicovici din Gravita, Stanoiev Dobrivoi, Jiva Brancovici şi mulți alții.

Aşa se explică de ce romanii care erau dați înapoi, de sârbi, peste frontieră, se pomeneau aşteptați de grăniceri chiar la locurile pe unde erau obligați să se înapoieze, înțelegerea dintre agenta din cele două țări funcționa perfect, şi românii noştri, care îşi căutau libertatea, sufereau îngrozitor în acest joc murdar.

Un alt personaj sinistru, anchetatorul locotenent-major Plăcintă Alexandru, de origine maghiară, îngrozise mai ales pe românii care treceau prin mâna lui la Timişoara. Riposta nu s-a lăsat aşteptată din partea victimelor. Un om, nemaiputând îndura bătăile groaznice si dându-şi seama că va fi omorât dacă se continuă în acelaşi fel, şi-a zis ca e mai bine să moară anchetatorul şi s-a gândit cum să acționeze în acel loc de torturi lipsit de orice posibilitate de apărare.

Omul se numea Dobrescu Vasile. S-a născut in Călăraşi, la 26 mai 1933, şi lucra ca funcţionar în Constanţa. A fost arestat pe 13 februarie 1957 pentru că discutase cu nişte vaporeni despre o eventuali plecare in străinătate şi aceştia îl denunţaseră. În canal luna mai a evadat din închisoarea de la Constanţa, şi-a procurat un buletin rus şi a plecat pe frontiera iugoslavă unde a fost prins, în Delta, de către grăniceri. A izbutit să fugă de sub escortă, dar necunoscând locurile a fost prins şi adus la Securitatea din Timişoara, unde a intrat pe mâinile lot. Plăcintă Alexandru, în celulă a reuşit, cu greu, să desfacă de la patul de fier o bară pe care a purtat-o pe mânecă de câteva zile fiindcă nu ştia când va fi din nou chemat. Ajuns în biroul anchetatorului, acesta s-a repezit spre el. Dobrescu nu a mai aşteptat să fie lovit şi a scos bara de fier cu care l-a plesnit în cap, făcându-l "plăcintă" pe jos, plin de sânge. Pentru a-l imobiliza, a răsturnat şi biroul peste el. Ţipetele de durere pe care le scotea în disperare i-au adus pe ceilalţi anchetatori în ajutor. Când haita de câini ai Securităţii s-au repezit asupra lui Dobrescu, acesta a ajuns o masă de carne tocată. Zbirii loveau cu cizmele şi ce găseau la îndemână.

Pe lângă delictul de intenţie de trecere a frontierei, Dobrescu a fost judecat pentru acte de teroare împotriva anchetatorului ce-l chinuia şi i s-a cerut pedeapsa cu moartea, in final a fost condamnat la 25 de ani muncă silnică şi trimis în continuare prin temniţele de exterminare Jilava şi Gherla, de unde a scăpat ca printr-o minune în anul 1964. Despre Plăcintă nu s-a mai auzit că ar fi anchetat pe cineva după 1957.

În beciurile din Timişoara torturile se desfăşurau continuu, zi şi noapte. Oamenii nu mai puteau merge din cauza picioarelor umflate de bătaie. Aveau picioarele şi mâinile fracturate, iar capetele sparte. Pe lingă bătăi, care pe unii i-au făcut să înnebunească, se mai folosea şi înfometarea şi lipsa de apă, atunci când refuzau să declare ceea ce le cerea anchetatorul

Un ţăran îmi povestea că, după trei zile de înfometare, când a venit de la W.C., a găsit o cutie de conservă în celula unde se găsea izolat. După ce a deschis-o cu dificultate, înăuntru a găsit carne foarte sărată, pe care a mâncat-o cu multă poftă, dar nu avea nici un strop de apă. L-a apucat o sete cumplită, îi ardea până şi sufletul. A bătut în uşă, dar n-a venit nimeni. S-a aşezat pe burtă şi cu gura pe sub uşă încerca să soarbă tot aerul, dacă ar fi putut, pentru a-şi astâmpăra setea. Din când în când îşi mai apropia buzele de cimentul celulei pentru a se răcori. Nu mai ştie cit a durat chinul fiindcă timpul nu mai conta în acele momente. Probabil, zvârcolirile lui erau urmărite de afară prin ochiul de supraveghere din uşă. Când a ajuns într-o stare de epuizare totală, a fost dus la anchetare, unde masa era plină cu sticle şi pahare cu apă. În disperare, a întins mina să ia un pahar de apă.

"Declară mai întâi, şi pe urmă poţi să bei cât vrei !" a tunat vocea călăului.

Şi-a retras mâna pentru câteva clipe... s-a uitat,... vedea salvarea la circa doi metri... şi n-a mai ţinut cont de nimic. S-a repezit, a luat un pahar şi l-a dat pe gât. Dar vai! Apa era călduţă şi sărată!

Procesul

Procesul partizanilor din Munţii Banatului s-a judecat in zilele de 21-25 iunie 1949, la Timişoara, după tipicul comunist: sala era plină cu adunătură de pe drumuri. Pe masa completului de judecată se adunaseră "jalbele" altor ticăloşi, care cereau moartea celor ce încercaseră să-şi salveze poporul de genocidul comunist.

De fapt, atunci a fost judecat lotul principal, format din 12 persoane. După acea dată au mai avut loc foarte multe procese în care au fost implicaţi mii de bănăţeni nevinovaţi, fruct al răzbunării comuniştilor de la sate, instigaţi de Securitate pentru a îngrozi lumea.

Colonelul Ştefănescu, preşedintele Tribunalului Militar din Timişoara, a pronunţat peste 20.000 de ani de temniţă, la mii de oameni. Tribunalul ajunsese o fabrică în care intrai dimineaţa, între baionete, fără să ştii de ce, şi ieşeai seara condamnat şi uluit de faptele ce ţi se imputau şi care nici prin gând nu-ţi trecuseră. Tu erai " calificat " duşman al poporului, tu care din moşi-strămoşi trudiseşi pentru păstrarea fiinţei neamului.

Şi "don" colonel" Ştefănescu, după ce a încheiat acţiunea de lichidare a bănăţenilor, drept răsplată a fost la rându-i condamnat. A fost adus la colonia de muncă forţată Peninsula, în mijlocul celor pe care-i condamnase şi-i trimisese acolo. Peste cinci mii de oameni îl priveau cu scârbă pe acest ticălos. Imaginaţi-vă ce i-au spus cei ce fuseseră interogaţi de el! După circa două săptămâni n-a mai putut suporta acest afront; a cerut administraţiei să-l trimită la închisoare. Şi a plecat la Aiud împreună cu un alt criminal, Bulz, călăul de la Ministerul de Interne de care am vorbit mai înainte.

Pe lingă ceilalți doi judecători neidentificați încă, menționăm pe cei doi procurori militari, locotenent-coloneii Constantinescu Nicolae şi Stănescu Simion, amândoi vinovați de a fi cerut condamnarea la moarte a unor oameni care urmăreau să salveze poporul de persecuțiile şi crimele ce i le rezervase comunismul.

Parodia procesului a fost completată cu "pledoariile" avocaților, care mergeau mână în mână cu acuzațiile procurorilor: "Faptele bine stabilite la interogatoriu, combinate cu probele de Ia dosar, rămân valabile pentru aplicarea sancțiunilor prevăzute de lege", zicea avocatul Coracu Tiberiu; aproape toți avocații, inclusiv preşedintele Baroului, au relevat că "faptele sînt în afară de dubiu", iar la sfârşit, pentru a-şi merita onorariul din oficiu, avocatul Popovici Borislav, într-o pledoarie ditirambică, a subliniat că: "apărarea a avut toate posibilitățile şi înlesnirile pentru a-şi face datoria față de poporul muncitor, în timp ce cu totul altfel se petrec lucrurile în Apus, unde tribunalele îi judecă pe cei care luptă pentru progres, iar avocații sânt puşi în imposibilitatea de a le lua apărarea, aşa cum e cazul înscenării de la Winterthur".

Sentința

La sfârşitul acestui circ judiciar, s-a pronunțat sentința "deliberată în secret şi luată cu unanimitate de voturi":

1. Spiru Blănaru, condamnat la moarte prin împuşcare.
2. Petre Domăşneanu, condamnat la moarte prin împuşcare.
3. Romulus Mariţescu, condamnat la moarte prin împuşcare.
4. Petre Puşchiță-Mutaşcu, condamnat la moarte prin împuşcare.
5. Ion Tănase, condamnat la moarte prin împuşcare.
6. Gheorghe Popovici, condamnat la muncă silnică pe viață.
7. Aurel Vernichescu, condamnat la muncă silnică pe viață.
8. Gheorghe Smultea, condamnat la 20 de ani muncă silnică.
9. Teodor Ungureanu, condamnat la 20 de ani muncă silnică.
10. Petre Puşchilă-Liber, condamnat la 15 ani muncă silnică.
11. Nicolae Ghimboase, condamnat la 20 de ani muncă silnică.
12. Petre Luminosu, condamnat la 10 ani de muncă silnică.

Execuțiile au avut loc în anul 1949.

Bănățeni implicați în lotul partizanilor

Din miile de arestați s-a reconstituit următoarea listă, care urmează să fie completată:

Petre Anculia; Alexandru Andrei, inginer din Caransebeş, mort la Canal; Ion Armaşu, primar din Plugova; lancu Baderca, țăran; Balica Bârna, țăran; Spira Blănaru, avocat; Marta Borcea împreună cu soțul; Bugariu, avocat din Timişoara; Sofica Cadariu; Caraba, țăran din Bănia, județul Caras; Marioara Cenuşe; Chintă; Comei Costescu, avocat din Teregova; Gheorghe Cristescu, primar din Plugova; Jucu Dajtdu, senator național țărănist din Răchita; Alexandru Domăneanțu, primar; Irina Drăgan, țărancă; Ion Drăgan, țăran din Plugova; Dănilă Drăgulescu, din Plugova; Serafim Drăgulescu, colonel din Plugova; Simion Drăgulescu; Domăşneanu, locotenent-colonel, fratele comandorului Petre Domăşneanu; Petre Duku, țăran; Dănilă, țăran din Plugova; Pantelimon Erimescu, țăran; Constantin Feneşan, țăran din Teregpva; Fbdor, notar, Nistor Garabin, Nicolae Ghimboaşe-Micluț, din Teregova; Modest Glodin; Ion Grozăvescu, țăran; Draga Grozăvescu; Minai Gurgu, contabil din Caransebeş; Constantin Horeanu; Horescu, țăran din Domaşnea, împreună cu soția; Gheorghe Ionescu, notar; Constantin Jucu; Caterina Jurescu, împreună cu soțul, țărani din Domaşnea; Petre Luminosu; Romulus Mariţescu, zis Fert, din Teregova; Pavel Mihalcovici, țăran; Gavrilă Milos, țăran din Domaşnea; Mihai Moater, țăran; Mustață, țăran mort la Gherla; Dumitru Mutaşcu-Fus, țăran; Marta Nedelcu, împreună cu soțul, țărani; Nestorescu, țăran; Petre Popescu, țăran din Globurel; Popovicescu, aviator, Popovici Gheorghe, comerciant; Petre Puşchiță-Liber, din Domaşnea; Petre Puşchiță-Mutaşcu, din Domaşnea, executat; Vichente Puşchiță, țăran; Teodor Rosefc Teodor Seif din Teregova; Adam Sever, căpitan din Caransebeş; Gheorghe Smultea, din

Teregova; Ion Smultea, din Teregova; Traian Smultea, din Teregova; Iulian Stana; Nicolae-Lae Stîngu; Pavel Stoicescu; Gheorghe Szabo; Serengău, țăran din Văliug, executat; Florea Ştefănescu; Ion Tănase, din Bratovoieşti, județul Dolj; Ion Tirziu, avocat din Lugoj, secretarul organizației județene a Partidului Național Țărănesc, mort în închisoare; Gheorghe Ungureanu, Teodor Ungureanu, din Petricani-Neamț; Urdăreanu; Cată Vaca, împreună cu soțul şi socrul ei, din județul Caras; Andrei Valrațiu; Ion Velea; Aurel Vernichescu, executat; Mircea Vădescu; Voica; Constantin Voichița; Cornel Vuc, doctor, din Doma

În iarna 1953-1954 a fost împuşcat Ivănescu Miron, țăran din satul Borlova, comuna Turnu Ruteni, care făcuse parte din mişcarea de revoltă Uță-Domăşneanu. Urmărit timp de 4 ani, el a fost descoperit în pădurea Borlova, de la poalele Țarcului, de-a lungul Văii Mari, din apropierea Văii Ciorovei.

În 1954 a fost arestat Balica. El făcuse parte din gruparea colonelului Uța. Un cioban, care era arestat în închisoarea de la Lugoj, a fost luat şi dus la o nouă anchetă şi confruntare, de data aceasta cu Balica. După un timp s-a aflat că Balica şi ciobanul au fost condamnați la moarte şi executați.

Acțiunea colonelului Ion Uță continuă. Colonelul Ion Uță a murit în luptă pe 12 februarie 1949, la marginea comunei Borlovei (Breazova), la sălaşul lui moş Meilă Carabă, care a fost şi el ucis.

Au scăpat: Mutaşcu Dumitru, zis Fus, şi Raderea Iancu din comuna Megica, care s-au întâlnit în pădure cu Nicolae Ciurică, originar din Baia de Aramă-Mehedinți.

Ciurică Nicolae, născut pe 15.02.1931, a ajutat cu alimente pe partizani în perioada 1948-1949. În luna iulie 1950 a fost arestat în comuna Sacu şi, fiind dus sub escortă spre Craiova, a reuşit să sară din tren şi să reziste încă 4 ani prin pădurile Banatului.

Ajuns în muntele Olanu, dintre Oltenia şi Banat, a pus bazele unei formațiuni de partizani compusă din: Duicu Nistor, zis Boeru; Mutaşcu Dumitru, zis Fus; Işfănuț Dumitru, zis Sfirloagă; Baderca Iancu şi Caraibot Ion, zis Ciovică, din Luncovița. Până la 1 noiembrie 1950, au stat în munte până în acea noapte de marți spre miercuri când Ciurică şi Sfîrloagă au coborî în comuna Domaşna ca să ia alimente de la gazdele pe care le aveau. Aici au fost trădați de țăranca Benghia Anastasia, zisă Stasia.

Securitatea a înconjurat casa lui Badiu Gheorghe, unde se găseau Ciurică şi Sfîrloagă. Cei doi au reuşit să se salveze din cele trei cercuri formate din 400 de securişti, ajungând până la Rusca, în drumul spre Godeanu. Dar scăpând dezbrăcați, s-au întors, şi doşmănenii i-au îmbrăcat, totodată anunțându-i că proprietarul fusese arestat, iar maiorul Kling, care condusese operațiunea, se pregătea să plece din Teregova spre Herculane.

Cei doi au plecat în urmărirea maiorului Kling, dar le-a scăpat.

Scopul partizanilor era de a pedepsi pe informatorii şi trădătorii satelor, care colaborau cu Securitatea.

În 1951 a fost ridicat, de la Sălaj, Miroslav Juca, mare activist comunist, şi dus la marginea Pădurii unde l-au judecat. A recunoscut că e vinovat de moartea partizanilor, de persecuția familiilor acestora şi că lucrează cu Securitatea. A fost pus să-şi mănânce carnetul de partid, întrebat ce pedeapsă merită, a spus că nu are nici o preferință fiindcă faptele le-a săvârşit. I s-a spus să se întoarcă cu spatele. A făcut-o punându-şi mâinile la ochi. Ciurică Nicolae i-a spus din nou să se întoarcă cu fața. Sfirloagă, crezând că trebuie executat, a ridicat pistolul gata să tragă, dar Ciurică i-a dat peste mână. Ciurică i-a atras atenția că-i iasă viața pe care i-o poate lua oricând. Îi cere să se lepede de comunism, să nu mai facă rău la oameni şi să sfătuiască şi pe fratele lui să facă acelaşi lucru. A promis că pentru el garantează, dar pentru frate, nu. Se spune că Miloslav Juca şi-a respectat cuvântul şi chiar a scris o broşură în care relatează că viața i-a fost salvată de un tânăr. Acel tânăr era Ciurică Nicolae, de circa 21 ani.

Prin mai-iunie 1951, grupe de partizani se găseau în pădurea Păroasa din Munții Semenic şi, cum obişnuiau din când în când să facă câteva trageri pentru exercițiu, au făcut-o şi de data aceasta, după care au continuat drumul spre cantonul brigadierului pentru a se interesa dacă poterele au mai trecut pe acolo. Spre surprinderea lor, l-au auzit pe brigadierul silvic anunțând la telefon postul de miliție din comuna Văliug că în zonă s-au auzit focuri de armă. Atunci 5 partizani au intrat înăuntru şi l-au lăsat pe Iancu Baderca să asigure paza. La un moment dat, era întuneric, Baderca i-a anunțat pe cei dinăuntru că se aud zgomote suspecte în timp ce brigadierul nega legătura pe care o avea cu autoritățile. Operația de încercuire a fost aşa de rapidă încât s-au pomenit atacați cu focuri de armă în canton. Cu acea ocazie, partizanul Caraibot Ion, zis Ciovică, a fost rănit la mâna dreaptă, în care avea arma, şi a căzut pe duşumea. Ceilalți patru au reuşit să iasă din încercuire şi chiar să-i pună pe fugă pe milițieni, întorşi, l-au luat pe cel rănit şi, în noapte, s-au îndreptat spre punctul Ciula, de Ungă

Teregova, unde l-au pansat şi adăpostit în casa lui Fiat Filip. Cu acea ocazie Ciurică Nicolae a scos din buzunar Noul Testament, constatând că acesta avea coperta împuşcată.

În primăvara anului 1952, Filip Fiat, Maria Fiat şi fiica lor, Lenuța Fiat, de 17-18 ani, au fost arestați, chinuiți la Securitatea din Timişoara de către Moiş şi căpitanul Bacoş originar din Arad. Chinurile au fost groaznice până ce au acceptat să servească drept momeală pentru prinderea partizanilor

Deşi cei din grupul partizanilor îi socoteau trădători, totuşi Ciurică Nicolae a avut de luptat cu ei pentru a-i convinge că au acceptai jocul sub teroare cruntă, dar n-au dat pe mâna Securității pe nimeni. În familia Fiat intrase teama de partizani şi până la urmă au fost mutați în județul Arad.

Dar cine n-a scăpat de răzbunare a fost Benghi Anastasia, zisă Stasia, care-i trădase, pe 1 noiembrie 1950, la Damasna. Aceasta a fost prinsă de Sfîrloagă şi tăiată în pădure cu cuțitul, în 1954.

Pe data de 22 aprilie 1954, Ciurică Nicolae a fost vândut Securității de Duicu Toma, zis Toma lui Roman, fiind arestat de o companie de Securitate.

Peste câteva luni, Sfirloagă a fost împuşcat în luptă.

A mai fost semnalat un alt partizan, Petrescu David Lungan, care după proces a fost executat.

Dar acțiunile partizanilor se vor desfăşura în continuare, având ca obiectiv pe trădători şi pe cei vânduți comunismului.

ALECU IA CONDUCEREA MIŞCĂRII DE REZISTENȚĂ

Anul 1947 aduce pe primul plan intensificarea organizării şi pregătirii retragerii în munți, în caz de pericol, a unui "stat-major" al mişcării de rezistență

Pe data de 9 martie am fost invitat să discut cu domnul "Alecu" despre posibilitățile de cazare şi securitate din masivul Piatra Craiului, întâlnirea a avut loc la Biserica Albă din Bucureşti, în cadrul convorbirii am expus situația din munți, locurile de popas, de acces şi cazare. După părerea noastră, erau munții cel mai puțin frecventați, deci prezentau un plus de siguranță, şi cu legătura cea mai sigură spre Bucureşti, Braşov, Cluj sau Sibiu.

Mi s-a dat de înțeles că domnul "Alecu" era persoana care conducea această mişcare pregătitoare în vederea unei acțiuni de salvare de sub comuniști.

Prezentarea tuturor aspectelor referitoare la viața nouă ce-i aştepta pe cei ce se retrăgeau în munți a fost analizată cu deosebit interes, urmând să se pregătească posibilitățile de aprovizionare şi depozitare de alimente care pot fi conservate pe timp îndelungat. Despre aspectul legal de apărare urma să se discute cu o persoană de specialitate, avându-se în vedere configurația terenului. Ne-am despărțit, urmând să ținem contactul prin legătura creată.

Lunile martie, mai, iulie au adus valuri de arestări din ce in ce mai masive.

Eu am picat; au picat şi alții. Domnul "Alecu" de asemenea. El nu era altul decât inginerul Pop, directorul "Uzinelor Reşița", şi a fost implicat în procesul Mişcării de rezistență, alături de inginerii Bujoiu şi Balş, amiralul Horia Măcelaru, profesorul George Mânu, Dumitru Zama, Nelu Pădureanu şi mulți alții. Printre alte învinuiri li s-a adus şi aceea că, printr-un tunel săpat sub localul Adunării Deputaților, urmăreau să-1 arunce în aer.

Tot în primăvara anului 1947 am dat de o fracțiune a acestei mişcări, dirijată de un anume Paul Tomescu. Cu acea ocazie unul din membrii acestei mişcări m-a avertizat să ne ferim de Drăgulescu, care devenise agent din septembrie 1946, când a fost ridicat şi dus la Serviciul Secret al lui Bodnăraş, de pe Calea Victoriei colț cu Grigore Alexandrescu. Discuția am purtat-o la una din locuințele conspirative de pe strada Hagi Ghiță, unde se găsea şi Costică lonaşcu, care a fost arestat după multe peripeții, în mai puțin de un an au fost arestați şi ceilalți. Pe unii i-am văzut prin închisori. Dar despre Paul Tomescu nimeni n-a mai auzit nimic. Se bănuieşte că avea alt nume. însă nici figura nu i-a mai fost zărită.

Printre cei exterminați în închisori s-au reținut următorii: Ion Pop, Ion Bujoiu, Petre Balş, George Mânu.

PREGĂTIRI DE LUPTĂ ŞI LA CRAIOVA

La Craiova, maiorul de cavalerie Lucian Dimitriu conducea o ramură a organizației militare a generalului Ion Carlaonț. El a fost român de mare curaj, gata oricând să-şi sacrifice viața pentru țară. De trei ori Lucian Dimitriu a fost voluntar pe frontul antibolşevic şi de trei ori a fost rănit. De pe patul spitalului îi ruga pe doctori să-1 pună mai repede pe picioare pentru a pleca ca-şi facă datoria pe front.

Imediat după confiscarea puterii de către comuniști, maiorul Lucian Dimitriu s-a gândit la modul prin care să-i înlăture şi să dea posibilitatea poporului să-şi aleagă adevărații reprezentanți.

Activând pe această linie, Lucian Dimitriu a aflat că pe data de 6 martie 1948, cu ocazia inaugurării Depoului C.F.R. din Craiova, cel mai mare depou din Sud-estul european, Gheorghe Gheorghiu-Dej urma să țină o cuvântare în Piața Prefecturii județului Dolj. Atunci a propus câtorva ofițeri din Organizația generalului Carlaonț să-l asasineze pe secretarul Partidului Comunist. Urma ca atentatorul să fie desemnat prin tragere la sorți şi în ziua respectivă să se afle cât mai aproape de vorbitor, iar după executarea planului să se sinucidă pe loc. Dar cu câteva zile înainte de inaugurare s-a anunțat schimbarea vorbitorului, prin Niculae Guină, un comunist marcant, în această situație ofițerii au renunțat la plan.

Printre cei care făceau parte din grupul maiorului Lucian Dimitriu se aflau ofițerii de cavalerie: Remus Radina, din comuna Segarcea, județul Dolj, Tiberiu Țolescu, din comuna Cîrcea şi ofițerul de artilerie Constantin Grădinaru.

Fiecare membru al organizației avea obligația să recruteze alți 5 membri, fără a comunica numele lor nici superiorilor şi nici inferiorilor. Maiorul Lucian Dimitriu absolvise şi A.N.E.F.-ul (Academia Națională de Educație Fizică). El strânsese în jurul lui un grup de tineri elevi din Craiova, cărora le dădea lecții de înot şi cu care făcea gimnastică la aparate, pregătindu-i pentru lupta armată, pe care cei mai mulți ofițeri superiori din vechea armată o vedeau izbucnind în cel mult doi ani.

Lucian Dimitriu l-a sfătuit pe Remus Radina să facă şi el la fel cu elevii claselor superioare de la Şcoala Normală "Ştefan Velovan" din Craiova, unde era pedagog.

Organele comuniste l-au criticat în public pe Remus Radina afirmând că face instrucție militară cu elevii, şi nu simple lecții de gimnastică, ce l-a surprins şi i-a creat impresia că cineva divulgase intențiile lui.

În vara anului 1948 Lucian Dimitriu s-a dus să facă o recunoaşterea regiunii munților Olteniei, cu scopul de a pregăti declanşarea luptei armate împotriva regimului comunist.

În toamna anului 1948, la sugestia maiorului Lucian Dimitriu, Remus Radina a trecut frontiera în Iugoslavia, pentru a discuta cu autoritățile iugoslave posibilitățile lor de a sprijini cu armament şi muniție această organizație. Cum iugoslavii au dat un răspuns evaziv, iar situația acolo era total diferită de afirmațiile făcute de presa română, şi anume că pe teritoriul iugoslav se află trupe anglo-americane, Radina a transmis o scrisoare lui Tiberiu Țolescu, comunicându-i următorul mesaj pentru maiorul Dimitriu:

"Să nu ducă oile în Iugoslavia, ci să le ducă la Vâlcea".

Conform înțelegerii prealabile, aceasta însemna că Maiorul Dimitriu Lucian trebuia să se retragă în munți, deoarece soluția iugoslavă era periculoasă.

Între timp grupul respectiv a fost arestat în România.

La Securitatea din Craiova, Lucian Dimitriu a fost bătut de anchetatorul Oancă, un renumit călău. Cum Lucian Dimitriu era un tip atletic şi nu suporta să fie înjosit, într-una din zile, când Oancă a încercat să-l lovească, s-a sculat de pe scaun, l-a prins în brațe şi a plecat cu el pe sus, până la fereastră. Oancă îngălbenise şi-i pierise graiul. Era un fulg în mâinile maiorului Dimitriu, care, ținându-l sus, i-a zis, uitându-se pe fereastră: "Vezi ?" Numai atâta, după care l-a lăsat jos. Din acel moment călăul Oancă şi-a schimbat complet atitudinea față de maiorul Dimitriu.

Sublocotenentul Constantin Grădinaru a murit în închisoare din cauza torturilor suferite în timpul anchetei.

Şi maiorul Lucian Dimitriu a murit la scurt timp după arestare, iot din cauza tratamentului la care a fost supus in închisoare.

Singur în lupta cu opresorul țării

În județul Dîmbovița oamenii îşi amintesc, mai degrabă de "Gogu Geagu" decât de Marinescu, țăranul din comuna Izvoarele, cu o casă de zece copii, dintre care patru băieți

Şi dacă bătrânii satelor s-au stins, vestea despre Traian "Geagu" a ajuns până în zilele noastre; mărturie fiind şi crucea din marginea satului, rămasă până acum vreo zece ani! Şi dacă astăzi nu mai este, omul şi Jocul s-au proiectat în veşnicie.

Traian Marinescu s-a născut în anul 1922. După ce a terminat liceul "Ienăchiță Văcărescu" din Târgovişte, a urmat Academia Comercială.

În ziua de 19 noiembrie 1946, când comuniştii au încercat să falsifice alegerile de la secția Izvoarele, introducând buletine străine, Traian Marinescu a pus mâna pe urnă şi i-a dat foc, în timp ce pistoalele şi mitralierele au început să răsune şi din partea comuniştilor jefuitori ale voinței naționale, şi din partea poporului ce-şi apăra dreptul să decidă liber asupra soartei lui.

Rezultatul alegerilor falsificate a fost publicat fără cel al comunei Izvoarele.

Traian Marinescu a luat calea codrului; prefectul comunist, învățătorul Gogu Popescu, vinovat de teroarea şi operațiile de falsificare a alegerilor din județul Dîmbovița, a plecat în Goana.

După trei ani, în 1949, Traian Marinescu a fost descoperit în comuna lui natală. Securitatea a ocupat casa din apropierea ascunzătorii lui şi a pregătit asaltul. Traian Marinescu a simțit pericolul şi a ieşit înarmat cu o grenadă şi cu o mitralieră. A tras o rafală în casa în care se aflau securiştii şi a aruncat grenada spre fereastră; aceasta a lovit însă cerceveaua şi s-a rostogolit pe pantă; el a prins-o şi a încercat să o arunce din nou, dar când a ridicat-o a făcut explozie şi i-a rupt degetul mare de la

mâna dreaptă. Plin de sânge s-a retras în camera lui. Când a intrat potera, era întins pe pal. A mai avut putere să-l lovească cu piciorul pe primul care a intrai şi să-l doboare. A fost dezarmat şi i s-a spus că-l vor duce să-l panseze.

- Voi să mă pansați pe mine ? Şi cu mâna stângă şi-a rupt degetul ce-i atârna în piele şi l-a azvârlit în ei.

A fost dus la Securitate.

După câteva luni, într-o noapte, l-au dus cu maşina la marginea comunei Izvoarele şi i-au spus să coboare şi să se ducă acasă. Traian Marinescu cunoştea sistemul criminalilor comunişti, al împuşcării pe la spate. El le-a zis:

- Vă mulțumesc că m-ați adus să mă împuşcați în satul meu pe care îl iubesc ! Au fost ultimele lui cuvinte; în timp ce păşea semeț pe calea fără întoarcere, o rafală l-a dărâmat pe vecie.

După ani de zile, la marginea satului a răsărit o cruce, care marca locul sacrificiului. Până acum vreo zece ani mai era. Poate mai este şi azi? Dumnezeu ştie!

Aşa a fost exterminat Traian Marinescu, eroul din comuna Izvoarele, pentru că a încercat să se împotrivească liftelor care au înăbuşii voința țării şi au vândut-o ruşilor.

Organizația de rezistență din județul Gorj

Ca protest împotriva politicii comuniste de subjugare a țării de către mercenarii aduşi şi instalați la conducere de trupele sovietice, un mănunchi de români, refugiați în munții județului Gorj, au început să răspândească o scrie de manifeste prin care era demascată politica nefastă a regimului, precum şi o broşură intitulată "Spațiul etnic şi istoric românesc".

Din această organizație au făcut parte:

Locotenent-colonel Ionescu Vintilă Micandru; căpitan Brâncuşi Grigore, nepot de văr al lui Constantin Brâncuşi; învățătorii Ion Rădoi şi Alexandru Stoichițescu, din comuna Arcani şi Constantin Tabacu, din comuna Hobița; Martin Gheorghe, din Valea Mare, comuna Runcu, condamnat la 10 ani muncă silnică; Dineu Gheorghe, din comuna Broşteni; Tabacu Constanța (născută Brîncuşi) şi Sîrbulescu Polina (născută Brîncuşi).

Acțiunea a fost lansată la începutul anului 1949 şi a durat până în 1951. Printre cei care au sprijinit răspândirea manifestelor se afla şi Ionel Isac.

Coordonarea se făcea din cabana situată în zona muntoasă de deasupra satului Topeşti, din județul Gorj.

Pe data de 10 mai 1951, agenții de securitate din Târgu Jiu au înconjurat regiunea şi au dat foc cabanei, unde se găsea numai căpitanul Grigore Brâncuşi; însoțitorul sau, Gheorghe Marău, țăran din Valea Mare-Runcu, coborâse pentru a aduce apă.

Deşi căpitanul Grigore Brâncuşi era înarmat şi se afla în poziție bună de apărare, n-a deschis focul asupra soldaților, preferind să se prăvălească în valea din spatele cabanei, în schimb ofițerul de securitate Goga a tras şi l-a împuşcat în plămânul drept şi în deltoid, cu două gloanțe. Rănit grav şi pierzând mult sânge, Grigore Brâncuşi a fost coborât pe o targa improvizată şi dus la Târgu Jiu cu un camion al Securității.

La spital a fost operat de doctorul Adameşteanu, care şi-a dat tot interesul pentru a-l salva. Dar, imediat după operație. Securiştii l-au aruncat într-un grajd, unde rănile s-au vindecat cu greu şi numai după o nouă intervenție chirurgicală.

Condamnat la 20 de ani muncă silnică, Grigore Brâncuşi a trecut prin iadul închisorilor comuniste, la Craiova, Jilava, Valea Nistrului, Satu Mare, Aiud, Gherla, Grindu şi prezența lui a fost semnalată în numeroase greve de protest împotriva regimului de exterminare.

Luptele din munții Olteniei

Dacă ieşi din Cornereva şi traversezi Munții Cernei, pe splendida vale cu acelaşi nume, pentru a ajunge pe creasta Munților Mehedinți, ți se deschide în fața ochilor panorama măreață a Munților Subcarpatici şi a platoului Mehedinți.

În această regiune cuprinsă între izvoarele torenților Topolnița, Cosustea şi Motru, unde timpul a săpat pentru totdeauna nenumărate peşteri, ca cele de la Balta, Molaresca, Cloşcani, luase ființă o altă

mişcare de partizani. Este posibil ca ea să fi avut legătură cu mişcarea de partizani din Munții Banatului, cu atât mai mult cu cât, în aceste două sectoare, a fost înregistrată trecerea lui Petre Domăşneanu.

Luptele cu securiştii, angajate după căderea partizanilor din Banat, s-au soldat cu morți de ambele părți. Printre partizani se găseau frații Bocîrnea, băieții şefului de gară din Turnu Severin. Primul, Ion-Puiu, student în drept la Cluj, a murit în luptele de la Isverna - din județul Mehedinți. Al doilea, Ovidiu, licean la Turnu Severin, a murit de asemenea în luptă. Un alt elev de la liceul "Traian" din Turnu Severin. Gheorghe Eftimie, a murit în aceleaşi condiții. Printre cei care au participat la asasinarea celor trei tineri se găseau plutonierul Cioabă, mare torționar, şi şeful Securității, Mihuț, acelaşi care l-a ucis pe Vărzan în pădurea din Bistrița, în noaptea de 19 spre 20 noiembrie 1946.

În anul 1950 numeroase trupe de Securitate au invadat județul Mehedinți, de la Hinova la Gruia. Aici a fost împuşcat în spate un partizan, care îşi avea ascunzătoarea în hambarul aparținând unor bătrâni din comuna Dănceu. Singura lui armă era o puşcă cu țeava tăiată. Doctorul Ion Ciontescu din Flămînda, care a fost adus să-i facă autopsia, a fost închis la scurt timp după aceea pentru că nu scrisese în raportul său concluziile pe care le ceruse Securitatea asupra felului cum fusese ucis partizanul.

Numărul partizanilor arestați în acest sector este de ordinul câtorva zeci. Condamnații, după torturi teribile, aplicate de Securitate, au trecut apoi prin închisorile şi lagărele de exterminare. Printre ei se găseau numeroşi studenți.

Arestările de la nord de mănăstirea Arnota, pe valea Bistriței, demonstrează existența unei voințe de a construi un front solidar contra regimului comunist.

Prezența în mijlocul partizanilor din Munții Olteniei a doi generali, frații Dimitrie şi Iancu Carlaonț, şi a doi colonei, Grigorescu şi Ştefan Hălălău (comandantul Şcolii de ofițeri de rezervă de artilerie din Craiova), ale căror corpuri sunt astăzi în gropile comune ale închisorilor de exterminare, va rămâne pentru generațiile viitoare o mărturie a luptei împotriva comunismului înscrisă în "Cartea de aur a rezistenței române".

Haiducii se înfrățesc în codrii Mehedințiului

Şi în acest colț de țară teroarea comunistă se dezlănțuise încă din 1946. Atunci doi tineri țărani din comuna Pristol, Constantin Vărzan şi Vasile Brutaru, au fost împuşcați de către jandarmul Minut în noaptea alegerilor din 19 noiembrie 1946, în pădurea Bistrița, de lângă Turnu Severin. Teroarea a continuat an de an, prin arestările masive efectuate în 1947, 1948 şi 1949, perioadă când fruntaşii intelectualității, profesorii Constantin Danciu şi Constantin Dicu-Diculescu, avocații Licea şi Mircea Dumitrescu, au pornit prin infernul comunist urmați de mii de feciori ai acestor plaiuri.

După ce în anul 1949 conducătorii mişcării de rezistență din Banat fuseseră exterminați, la Mehedinți se înjghebase o altă mişcare, condusă de Dumitru Totir, profesor şi fost deputat național țărănist, avocatul Gheorghe Florescu şi Dumitru Năsărîmbă, reprezentantul Partidului Social Democrat Titel Petrescu. Cei trei acționează încurajând lumea la rezistență şi reuşesc, prin intermediul tipografului Sabin Cotarcea, să tipărească şi să răspândească manifeste.

Dumitru Totir era născut în comuna Vladimireşti, de lingă Baia de Aramă şi, după ce desfăşurase o activitate susținută la Turnu Severin, a fost arestat pe 27 mai 1952. Grupul respectiv începuse să-şi creeze legături la sate şi printre muncitorii din oraş.

Ramura activă a mişcării de rezistență acționa cu arma în mână, în regiunea dintre râurile Motru, Coşustea şi Topolnița, ajungând vestea despre trecerea lor până la Isverna, Cloşani şi Turnu Severin. Ea izvorâse din nemulțumirile provocate de opresiunea țăranilor. Sufletul acestei mişcări s-a dovedit a fi tânărul Nicolae-Nae Trocan, născut pe 14 martie 1923, în comuna Zegujani. După ce terminase liceul Traian" din Turnu Severin, Nicolae Trocan plecase voluntar pentru dezrobirea Basarabiei şi Bucovinei de Nord, iar în anul 1944 îl găsim paraşutist la Rotila l Pantelimon-Bucureşti. Revenit din armată se zbate între mizeria acelor timpuri, provocată atât la oraş cât şi la sate de trupele invadatoare ruseşti, până când mama lui, Polina Trocan, a fost arestată abuziv din ordinul pretorului Iulian Ciuciu din Broşteni, pentru nepredarea cotelor extraordinar de mari. Feciorul, Nicolae Trocan, înarmat, s-a dus şi şi-a eliberat mama. Jandarmii vor încerca să-l urmărească şi să-l dezarmeze, dar în zadar. El refuză să predea arma şi muniția şi, împreună cu vărul lui, Nicolae Vulcănescu, din

Şovarna, se retrag în pădurea de la Zegujani, unde se găseşte şi Sever Popescu, ascuns la fratele lui, Victor Popescu.

Denunțați de notarul din Zegujani, au fost înconjurați de miliție şi în lupta ce a avut loc a fost împuşcat mortal Sever Popescu.

Atunci, Nicolae Trocan şi Nicolae Vulcănescu se retrag în codrii de la Ohaba şi se ascund la stâna familiei Copilu de la Ilovăț. Aici, în cursul unei lupte, a fost împuşcat un miliţian, iar un altul a fost rănit, în continuare, sunt aduse noi forțe armate, iar cei doi se retrag spre pădurile din jurul comunei Noapteş. Pe aceste meleaguri încep să fie arestați zeci de țărani.

Prin trădarea învățătoarei din comună, se află ascunzătoarea celor doi partizani, în lupta de la Malu, de lângă comuna Noapteş, va fi împuşcat Nicolae Vulcănescu. Rămas singur, Nicolae Trocan se va ascunde la familia Ursunoiu, din comuna Şovarna. Tot prin trădare s-a aflat şi aici locul unde era ascuns, în lupta ce a avut loc, Nicolae Trocan a reuşit să scape împuşcând pe şeful trupelor ce-l urmăreau. Pentru a îngrozi populația, drept represalii, miliția, condusă se pare de vestitul borfaş Aiimănescu, va spânzura pe fata lui Ursunoiu.

Pădurile din jurul Ohabei devin loc de ascunzătoare, iar preotul Jorga, care l-a ajutat în această perioadă, a fost arestat şi condamnai. Un nou val de arestări s-au abătut asupra locurilor şi printre cei trecuți prin schingiuiri s-au numărat: Dumitru Viasu din Floreşti, Jort din Noapteş, Copilu din Dîlbocita şi mulți alți zeci de țărani de la Peşteana.

Drept represalii, familia lui Nicolae Trocan a fost ridicată pe 18 iunie 1951 şi dusă cu domiciliul obligatoriu în comuna Dropia de lângă Călăraşi.

Un prim lot fusese condamnat în legătură cu ei, iar prin sentința 458 din 5 iunie 1950 lui i se dăduse pedeapsa cu moartea în contumacie.

În schimb Nicolae Trocan, deghizat, colinda regiunea din Gorj, până la Turnu Severin, îngrozind trupele de miliție. Pe capul lui se pusese un premiu de 100.000 lei. Devenise un personaj de legendă, îndrăgit de populație, care vedea in el un salvator.

În timpul arestării profesorului Dumitru Totir (mai 1952), Nicolae Trocan se găsea ascuns în regiunea Cătune-Valea Perilor din județul Gorj. De aici a fost arestat pe 27 august 1952, fiind trădat de vechi prieteni din copilărie, învățătorul Boulescu şi Ticu Chițimia, care, în loc de premiul aşteptat, au fost condamnați pentru omisiune şi găzduire.

Procesul a avut loc la Craiova, în noiembrie 1952, unde se găseau arestați câteva sute de oameni. Nicolae Trocan a spus că oamenii nu au ştiut nimic despre scopul acțiunii lui. Prin sentința 307 din 26 noiembrie 1952, Nicolae Trocan a fost condamnat la moarte, iar pe 20 iulie 1953, în ziua de Sfântul Ilie, a avut loc executarea acestui erou ai Olteniei.

Partizanii din Arnota

Primăvara anului 1949, care înăbuşă mişcarea de rezistență din Banat, nu reuşeşte să stăvilească organizarea grupurilor de partizani care se înmulțesc în Munții Olteniei. Prin intermediul lui Aristide Ionescu începe să se facă lumină asupra grupului Arnota, de care a fost legat prin sprijinul acordat acestora şi prin relatările revelatoare ale lui Tărăşescu Nicolae şi Văduva Constantin.

Ciocnirea grupului cu Securitatea a avut loc in zilele Pastelul din 1949, când urmau să sosească câteva zeci de studenți de la Bucureşti. Cel care făcea legătura cu cei din munte a fost observat că urca urmărit de filatori, care au fost somați să se predea, în timp ce frizerul Săndulescu, din Râmnicu Vâlcea, a fugit, ceilalți doi agenți au fost prinşi. Este vorba de Nistor Nicolae, din Călimăneşli, şi de Mitroi Nicolae, din comuna Pietrari, de lângă Arnota. Cel fugit ,desigur, a alertat Securitatea, care a înconjurat muntele cu batalionul din Drăgăşani şi cu o unitate de vânători de munte din Sibiu.

La ora 5 dimineața, în a treia zi de Paşti, s-a deschis focul asupra partizanilor şi Pavel Ion, student din Bucovina, a fost împuşcat in timpul luptei. Cu acea ocazie au fost prinşi: Huțan Ion (student din Bucovina), Anghelescu Nicolae (student), Bencescu Mircea şi Bănică Ion, care au fost împuşcați pe ioc. Tot în munte au fost arestați Petrescu David (din județul Romanați) şi Copilu (din județul Mehedinți), care după procesul de la Tribunalul Militar au fost condamnați la moarte şi executați.

Printre cei arestați şi trimişi în judecată pentru participare la grupul partizanilor din Arnota se numără: învățătorul Văduva Constantin (condamnat la 18 ani muncă silnică, prin sentința 1562/1949, după ce i se ceruse pedeapsa cu moartea). Tărăşescu Nicolae (scăpat din încercuire a stat ascuns la

Cupea Gheorghe, din comuna Oteşani, până la 10 ianuarie 1950, când a fost arestat şi condamnat la 20 ani muncă silnică), Ionescu Gheorghe, Ionescu Ilie (din Şuteşti-Vâlcea), Marinovici Ion (din Şuteşti), Popescu Sergiu (din Bucureşti, condamnat la 12 ani temniță grea), Ionescu Aristide (economist, din Ştefăneşti), Păunescu Nicolae (C.F.R.-ist, din Râmnicu Vâlcea), Sanfrancisco Emil (elev din Râmnicu Vâlcea), Grecu Ion (din Şuteşti), Ocnescu Mişu (student din Olăneşti), Nicolae Constantin, Penciu Oprea, Stoianu Gh., Teodorescu Ion şi alții.

Mai merită menționat faptul că maiorul Crețu, din Slatina, şi locotenentul Simescu, din Piatra Olt, au furnizat arme grupului din Arnota şi au fost condamnați prin sentința nr. 1562/1949 la câte 12 ani muncă silnică, după ce li se ceruse pedeapsa capitală.

Până azi a rămas o enigmă grupul partizanilor din pădurea Saru, care ținea legătura cu ceilalți prin Costin Ion, responsabilul din gara Piatra Olt. Se ştie numai că era compus din 28 de persoane, sub conducerea colonelului Enăchescu. Costin Ion a fost omorât în torturi de locotenentul Fracase şi locotenentul Mihuț, în Securitatea Craiova, la 21 mai 1949, pentru că refuza să facă declarații.

Şeful grupului, Oprițescu Mişu, şi ajutorul lui, Cetățeanu Ion, au scăpat din încercuire şi se pare că au fost prinşi şi executați cu un grup de partizani din Hunedoara.

Datoria noastră este de a descoperi pe toți aceşti martiri ai neamului românesc în lupta anticomunistă.

MARAMUREŞUL PREZENT ÎN LUPTA PENTRU LIBERTATE

Maramureşul, această minunată fortăreață naturală, e locuit de o populație autohtonă, produs al pământului şi istoriei locale, care a păstrat legătura cu marea masă românească, reuşind, în ciuda vitregiei vremurilor, să-şi conserve intact trecutul glorios, manifestat pe toate planurile.

Încununat cu cinstea de a fi dat descălecători de țară, Maramureşul a ştiut să-şi apere cu demnitate onoarea şi drepturile. Maramureşenilor le-a rămas neştearsă în memorie data de 4 septembrie 1717, când din văi s-a ridicat până la unul, salvând de la sclavie peste 7000 de creştini şi zdrobind peste zece mii de tătari ce le călcaseră țara, după ce prădaseră regiunile vecine.

Au intrat în legendă faptele de vitejie ale lui Pintea, care a organizat o ceată de haiduci, ridicându-se împotriva terorii nobililor maghiari. Răsunetul faptelor a fost aşa de mare, încât, pentru respectarea memoriei eroului popular, coiful şi armura lui au rămas în păstrarea bisericii din Budeşti, comuna natală a haiducului.

Proaspătă le era amintirea măreților fapte ale gărzilor naționale, care au colaborat cu trupele române la curățirea provinciei de bandele ungureşti bolşevizate ale lui Bela Kun, dar mai vii le erau, în fața ochilor şi pe trupuri, chinurile suferite sub vremelnica ocupație maghiară din 1940-1944.

De aceea, intrarea ruşilor şi pângărirea vetrei strămoşeşti, cu toată suita blestemăților "eliberării frățeşti", au făcut pe mult încercații copii ai durerii să se ridice şi să pedepsească.

Au fost înfruntări crâncene în acea primăvară a lui 1945, când se zicea că ordinul "la arme" l-a dat şeful de plasă Gavrilă Strifundă. La Vadul Izei, pe data de 5 martie, câteva mii de maramureşeni au început lupta împotriva instaurării noii dictaturi.

Gavrilă Strifundă, originar din comuna Borşa, a fost arestat în august 1949 şi a dispărut fără urmă.

În perioada premergătoare alegerilor din 1946, teroarea comunistă s-a accentuat pe aceste locuri, unde popularitatea tribunului Ilie Lazăr devenise şi mai mare după condamnarea lui în procesul "Sumanelor Negre". Acest fapt dovedea adevăratele intenții ale comuniştilor. Mişeii au săvârşit crime pe văile Mare, Cosăului şi Izei.

Când s-a instaurat teroarea, ciobanul Dunca Vasile era prezent în lupta protestatară, făcându-şi dreptate în felul lui. Cum îi prindea pe comunişti, îi punea să-şi mănânce hârtiile de la partid. Originar din comuna Budeşti, Vasile Dunca îşi crease un mic nucleu de rezistență, cutreierând satele, pentru a plăti celor ce comiteau nedreptăți. Poterele puse pe urmele lui au reuşit să-l prindă, tot prin trădare, ca de obicei. Arestarea a avut loc la moara Bîcului, din comuna Călineştî, de pe malul pârăului Cosău, afluent al Marei. Odată cu el a căzut şi Părăseau în mâinile Securității. Despre cei doi se spune că au fost împuşcați de plutonierul Coza din Săpînța.

În una din ciocniri a fost rănit în mână şi pădurarul Şerban Vasile-Simion, din comuna Călineşti, care ducea alimente partizanilor. Condamnat, acesta a murit în închisoarea Gherla, în anul 1961,

lăsând orfani 5 copii. Tot atunci au mai fost arestaţi cei doi fraţi Gherman din comuna Sîrbi (unul avea prenumele Vasile), Frunză Ion, tot din comuna Sîrbi, doi fraţi Şandordin Budeşti (unul dintre ei, Puiu, era învăţător în comună), Andreiea Ion din comuna Călineşti, Tomoioagă Vasile, Gheorghe Dunca din Borşa şi alţii. Cu numele de Dunca vom găsi prin închisori mulţi arestaţi. Elevii de liceu, crescuţi în dragostea de neam şi ţară pe locurile legendare ale Iui Dragoş şi Bogdan, sunt prezenţi cu armele în mână in această luptă de rezistenţă.

Pe Aurel Vîşovan, profesor la liceul din Sighet, îl vom găsi atât la cursuri, cât şi în organizarea mişcării, alături de cei ce reprezentau viitorul ţării.

După Sărbătorile Paştelui din anul 1949, elevii de liceu ai claselor 5 şi 6 din leud şi Dragomireşti nu se mai duc la şcoală. Părinţii, fraţii şi rudele lor zăceau în închisori. Copiii se pregătesc de luptă pentru a-şi salva neamul. Se retrag în munţi şi cutreieră satele, încercând să adune cit mai multă lume într-o acţiune de înlăturare a trădătorilor care confiscaseră conducerea stalului.

Securitatea, aflând de această fierbere, introduce o iudă în mijlocul lor, şi anume pe Vlad Dănilă, elev din comuna Sălişte. Acesta a vândut parola folosită pentru a se ajunge la cel ce se ocupa de organizare şi pregătea declanşarea acţiunii. Când Securitatea a trimis un agent să întrebe, conform consemnului "unde este popa", gazda, de bună-credinţă, a răspuns că se află la Gavrilă Pîţu.

Colonelul Ludovic Cseller, comandantul regiunii Baia Mare, şi căpitanul Retezan, care conduceau operaţiile de înăbuşire a mişcării, s-au apropiat cu soldaţii de casa lui Gavrilă Pîţu din comuna leud şi i-au somai pe cei din interior să se predea. Din casă s-a răspuns cu locuri de arme şi grenade.

Popşa Vasile-Lică, student, originar din Sighet, a fost împuşcat mortal de către căpitanul Retezan. Fratele lui, Popşa Ion-Mihai, tot student, a sărit pe fereastră cu puşca mitralieră şi a început să tragă, croindu-şi culoar şi reuşind să dispară în pădure. Casa a fost luată cu asalt şi ocupată, în pivniţă au mai fost găsiţi doi elevi: lusco Gavrilă-Sfîcă din Ieud şi Iusco Doru din Sieu.

Arestările s-au ridicat la peste 100 de persoane, dintre care sunt cunoscuţi până în prezent: Bogdan Ion, elev, condamnat la 12 ani; Dunca Ion, elev din Jeud; Dunca Vasile, elev din leud; Dunca Vasile-Petre, funcţionar din Dragomireşti; Mân Nestor, elev din leud, condamnat la 5 ani; Susco Gavrilă, medic din Dragomireşti; Motrea Ion, elev; Ofrim Vasile-Morea, ţăran, condamnat la 6 ani şi arestat din nou după 1958; Otic Vasile, contabil din Dragomireşti, condamnat de două ori; Radu Costică, elev; Rubel Ianoş, meseriaş; Ticăia Vasile, ţăran din Dragomireşti, mort în anul 1950 în lagărul de exterminare de la Peninsula; Aurel Vlad, elev; Vlad Gheorghe, medic; Vlad Mihai, elev din Sighet; Vlad Minai, tehnician din Dragomireşti: Zubaşu Ilie, ţăran din Dragomireşti.

Corpul neînsufleţit a lui Popşa Vasile-Lică a fost plimbat prin Sighet pentru a înfricoşa populaţia, care a fost obligată, inclusiv copiii, să iasă pe stradă.

Pentru a aresta pe celălalt frate, Popşa lon-Mihai, fugit în munţi, colonelul Cseller, care conducea operaţia, l-a eliberat pe un anume Vlad Mitrucă, condamnat de drept comun, unchiul trădătorului Vlad Dănilă, cu condiţia ca să-l ademenească pe cel dispărut. După ce şi-a îndeplinit misiunea, această iudă a fost arestată pentru a-şi continua pedeapsa.

Popşa Ion-Mihai, din cauza bătăilor şi a regimului de pedeapsă la care a fost supus, a murit în închisoarea de la Târgu Ocna.

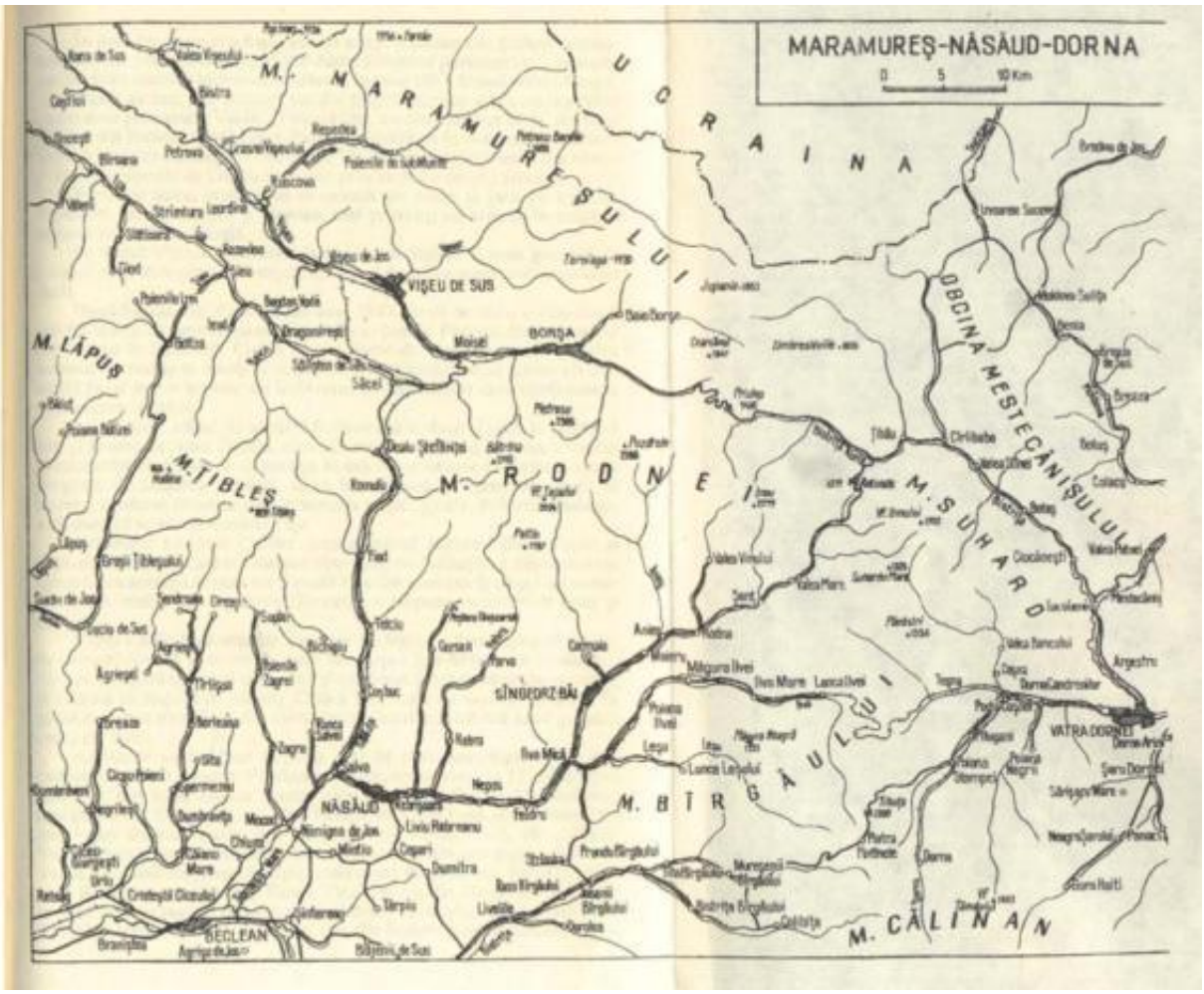
MARAMUREŞ-NĂSĂUD-DORNA
0 5 10 Km
M. MARAMUREŞULUI
UCRAINA
VIŞEU DE SUS
BORŞA
M. LĂPUŞ
M. TIBLEŞ
M. RODNEI
M. SUHARD
OBCINA MESTECĂNIŞULUI
SĂNDORIŢA
NĂSĂUD
M. BÎRGĂULUI
VATRA DORNEI
BECLEAN
M. CĂLIMAN

REZISTENȚA DIN MUNȚII FĂGĂRAŞULUI DE PE VERSANTUL NORDIC

Între 1948 şi 1956 un nou Voievodat se înfiripase pe aceste meleaguri, pe unde cu un sfert de mileniu mai înainte încercase şi Brîncoveanu să aducă lumină şi mângâierea sufletească norodului trudit sub jug străin.

Şi aşa cum el cu toți ai lui pieriseră sub iataganele turceşti, tot aşa noul Jude al acestor ținuturi de munte, eliberate de teamă, cu greu a reuşit să se salveze în timp ce toți voinicii adunați în jurul lui pentru nobila misiune de a salva glia şi ființa națională au căzut doborâți de gloanțele trădătorilor ajunşi în slujba secerii şi ciocanului.

Kremlinul, acest bastion al crimei dirijate în scopul înrobirii oamenilor, şi-a revărsat veninul peste suflarea cinstită a plaiurilor noastre instaurând epoca de distrugere.

Amprenta lăsată în decurs de peste 4 decenii de cruntă teroare şi perversiune socială face ca azi acțiunea întreprinsă de acei viteji între viteji, care şi-au dăruit viața pentru binele semenilor, să apară şi mai măreață, aşa cum a fost în realitate. De aceea încercarea lor de a stârpi răul din rădăcină, de a azvârli pe luda din mijlocul nostru, a fost privită cu admirație şi respect de toți care auzeau de prezența partizanilor în apropierea lor.

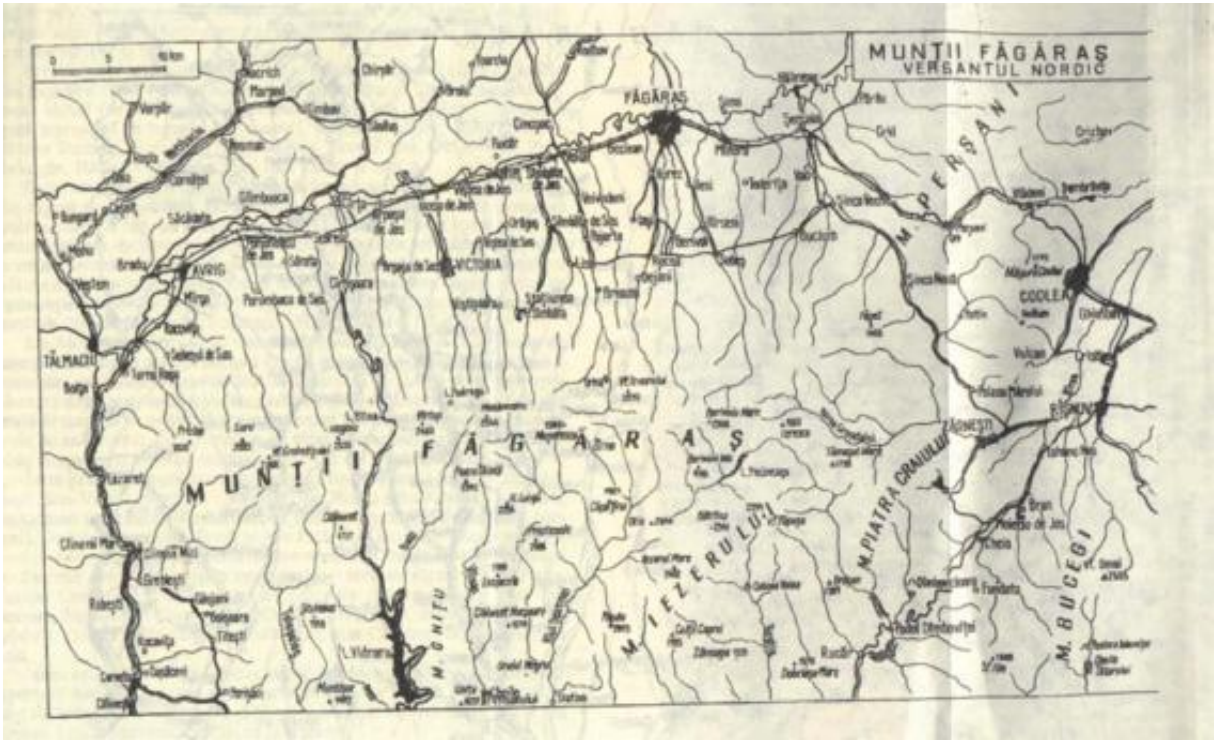

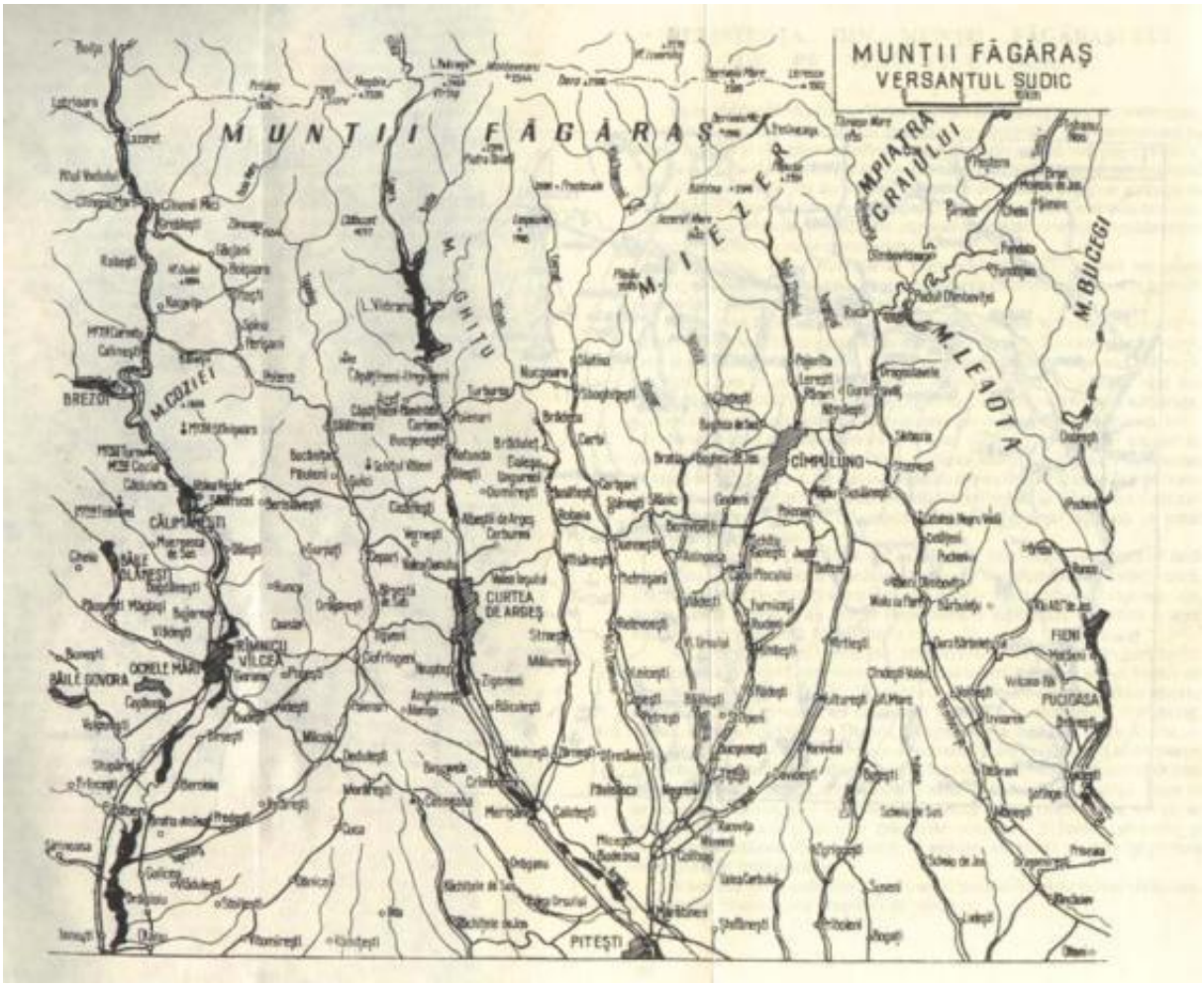

Nevoia unei redresări morale, a unei treziri a conştiinţei umane în slujba legalităţii şi dreptăţii sociale, se făcea simţită şi dorită. Acest avânt de viaţă nouă a pornit de pe Valea Oltului, din sufletul elevilor, şi a pătruns spre culmile alpine prin minunatele văi, începând de la Fântânița Crăiesei până la Fereastra Sâmbetei, antrenând toată suflarea înşiruită în jurul masivului Moldovean.

Aici, din acest ţinut de viaţă nealterată, partizanii au căutat să facă curăţenie, azvârlind acele uscături decăzute din demnitatea omenească. După ce au fost avertizaţi să nu facă rău, să le respecte munca şi agoniseala, numai după aceea le-au arătat impostorilor refractari că există o lege nescrisă, mai presus de fărădelegile lor.

Au fost sancţiuni prompte împotriva celor ce furau drepturile strămoşeşti. Solidaritatea oamenilor a fost unanimă şi pe aceste locuri de baştină ale poporului român. De aceea drumul închisorilor de exterminare comuniste va fi presărat cu cadavrele ţăranilor şi ciobanilor din Avrig, Arpaş, Breaza, Cârtişoara, Dejani, Drăguşi, Lisa, Mindra, Porumbacu.

Pe aceste ţinuturi carpatine s-a constituit, din suferinţă şi nedreptate, gruparea partizanilor condusă de Ion Gavrilă. La rândul lor, sătenii făceau totul pentru a-i sprijini, trimiţându-le alimente, haine şi muniţii. Între ei se făcuse o sudură şi se crease un serviciu care-i informa de tot ce se petrecea prin sate şi despre mişcările trupelor. Stânele, cabanele şi peşterile deveniseră locuri de unde se puteau alimenta şi unde îşi puteau depozita cele trebuincioase.

În această ţară a culmilor alpine, unde numai ochii de vultur străjuiau, se instalase conducerea grupului de partizani.

Istoricul acestei mişcări de partizani

În anul 1948 elevul Mogoş Ion, din comuna Toderița, împreună cu un grup de profesori şi colegi de la liceul "Negru Vodă" din Făgăraş au înfiinţat o organizaţie de luptă împotriva abuzurilor comuniste ce se făceau din ce în ce mai simţite la sate.

Printre cei descoperiți și arestați se aflau: profesorii Ursu Romulus (fost membru P.N.Ț., care a murit în temniță), Bucur (de limba română), Novac Mihai (de matematică) și elevii Mogoș Ion (inițiator, devenit o figură legendară în luptele din munți), Mazilu Nicolae, Roșea Victor, Sofonea Remus, Ilioiu Ion, Socol Silviu, Scorei Ion, Glăjar Ion, Zota Gheorghe, Bărsan Gheorghe, Pica Ion-Victor și alții.

După un an, Mogoș Ion și Pica lon-Victor s-au eliberat din închisoare și în august s-au reîntâlnit. Cu această ocazie au pus bazele organizației anticomuniste la care au aderat imediat Nicolae Mazilu și Ion Roșea, din comuna Rîușor, în căsuța căruia s-a expus planul de acțiune al grupului. Cu aceeași ocazie s-a căzut de acord ca să se regrupeze cu toți colegii lor de liceu ieșiți din închisoare. Până în luna octombrie erau deja cooptați în organizație 10 elevi de la liceul "Negru Vodă" din Făgăraș și alți tineri, în număr de 20, din comunele Toderița, Mîndra, Ileni și Rîușor.

Ion Mogoș urmărea să se treacă la acțiune și să se facă depozite de arme și alimente în munți. Scopul era de asemeni de a pedepsi pe cei ce deposedau pe țărani de avutul lor, făcându-i să se teamă de o pedeapsă măsurată după gravitatea faptelor săvârșite și după dreptatea nescrisă, dar cerută de tradiția locurilor. În toamna anului 1949 Ion Mogoș a plecat prin satele de sub munte, cu un tractor de tăiat lemne, urmărind să găsească gazde de sprijin și ajutoare alimentare în caz de retragere în munți.

Între primii care militează pe aceeași linie cu Ion Mogoș se numără tinerii: Ion-Victor Pica (din Toderița), Ion Roșca (din Rîușor), Ion Sasu, Ion Coman (din Ileni), Toma Blebea (din Ileni), Simion Ghizdaru (din Ileni), Dorel Cornea (din Ileni) și Ion Pică (din Rîușor),. După arestare, acesta din urmă s-a compromis la închisoarea din Gherla, în afară de aceşti elevi, se mai găseau prezenți în organizație o serie de țărani: Toma Pîrău, Nicolae Comșulea și Constantin Roșea (din comuna Ileni); Pita Ion (senior), din Rîușor; Cornel Vlad, Octavian Vlad, Octavian Balaban, Ion Balaban, Cornel Mija (toți din Toderița); Ion Chichernea, din comuna Grid.

Iarna anului 1949 a fost petrecută de Ion Mogoș la Reșița, unde îi era deportată familia. De acolo a revenit în primăvara anului 1950. În același timp s-a întors de la închisoare și Nicolae Mazilu. Acesta era originar din comuna Leu și împreună au trecut la acțiune.

În primăvara următoare cei doi au avut o ciocnire cu șeful de miliție din comuna Ileni, pe care l-au împușcat în plămâni, dar a scăpat cu viață.

Înarmarea acestor tineri, deveniți partizani în slujba salvării neamului subjugat și umilit, a fost făcută cu concursul următorilor: Ion Cîrlig, plutonier activ în armată; Traian Monea, locotenent activ, originar din comuna Veneția, care le-a procurat arme și echipament militar. Fiind descoperit, a fost condamnat la moarte în luna august 1951 și, comutându-i-se pedeapsa la muncă silnică pe viață, a trecut până în 1964 prin temnițe; Partenie Comșa, plutonier în armată, care le-a furnizat arme și echipament și le-a înlesnit intrarea într-un depozit militar la 2 km de Brașov, de unde, după ce au imobilizat paza, partizanii au ridicat muniție și armament.

Printre primii care au dat asistență medicală și au donat medicamente s-a numărat doctorul Ion Halmaghi din comuna Comana. Numărul lor va crește pe parcursul anilor de luptă și rezistență din munți, ani trăiți în condiții similare cu cele din război.

Gazdele partizanilor

Locuitorii satelor înșirate pe coasta Făgărașului au înțeles de la început necesitatea acordării găzduirii și alimentării celor ce se retrăgeau în munte, în această acțiune cunoscută sub numele de "partizanii de pe versantul nordic al Făgărașului" au fost arestați mii de români, în marea lor majoritate țărani. Iată câteva nume ale gazdelor din comunele situate in zona respectivă:

Din comuna Rîușor. Pica Vaier, Metea Toma, Pica lon - senior, Roșea Constantin zis Milogu, Roșea Miron, Pop Gheorghe, Tîrîu Toma, Pop Ion, Roșea Matei, Marcu Vichente, Pop Zahiu, Comșulea Aron și alții.

Din comuna Ileni: Barbu Toma, Barbu Ion, Cornea Dumitru, Cornea Maria, Ghizdavu Dumitru, Milea Ion și alții.

Din comuna Mîndra: Dan Ion, Socaciu Traian, Zară Ilie și alții.

Din comuna Pîrîu: Boanfă Ion (învățător), Cerbu Ion, Monciulea Petre (învățător), Noară Nicolae și alții.

Din comuna Iași: Iară Ion, Lupu Aurel, Mareș Ion, Peptea Gheorghe și alții.

Țăranii încep să fiarbă

Când in 1946 începuseră "domnii" să vină şi să fixeze cotele la sate, în comuna Ileni tocmai se întorcea tânărul Pîrîu Toma, zis Porîmbu, de la câmp, cu izmenele prăfuite şi coasa pe umăr. Zvonul nemulțumirii ce colinda satul i-a îndreptat paşii spre sala primăriei, unde pe scară li se explica, celor ce trudeau din zi în noapte, cum să muncească mai mult pentru a da statului cantități mai mari de produse, pentru că avea mare nevoie. După ce a ascultat liniştit sfaturile, care sunt uşor de dat, Porîmbu s-a urcat şi el să spună câteva cuvinte domnilor. Tinerii au fost atenți ca nimeni să nu poată fugi pentru a anunța jandarmii. Porîmbu le-a spus să nu mai calce pe la ei şi să anunțe şi pe cei mari, care i-au trimis, că dacă au nevoie de cote să şi le facă singuri, iar dacă nu se astâmpără şi revin, să ştie că nu se vor mai întoarce să raporteze ce-au realizat. După această scurtă punere la punct care a dat curaj sătenilor, Toma Porimbu a plecat înarmai în munte, unde, de unul singur, a stat timp de doi ani. Acolo, in liniştea codrilor, îşi descărca sufletul în cântece şi poezii care au început să circule pe la şezătorile satelor de pe coasta Făgăraşului. După doi ani a fost chemat la armată, de unde s-a întors de sărbătorile Paştelui din 1950. Cu toate că era bolnav (avea un subicter), a luat din nou calea codrului.

Românii se înfrățesc cu muntele

Cei ce nu puteau suporta jugul asupritor al veneticilor luaseră drumul codrului, iar zvonurile despre prezența lor acolo se făcuseră auzite şi chiar simțite.

lon-Victor Pica, elevul din Todirița, după ieşirea din temniță luase legătura, prin mătuşa lui, Ghizdavu Maria din Ileni, cu Socol Silviu, băiatul preotului greco-catolic din comuna Berivoi, băiat care era fugit în munte din 1948. Aflând că Mogoş şi Mazilu intraseră in munte, Ion Pica şi-a îndreptat paşii spre ei, însetat de libertate şi de apa cristalină de izvor.

Asistăm acum la reunirea a două grupe de luptători:

Cea inițiată de Mogoş Ion, Pica Ion-Victor şi Mazilu Nicolae, ce avea legături strânse cu elevii liceului "Negru Vodă" din Făgăraş.

Grupa celor urmăriți de Securitate şi fugiți în munte după 1948, strânşi în jurul lui Ion Gavrilă, cunoscut sub numele de Moşu.

Ion Gavrilă era originar din comuna Netotu, din județul Făgăraş. Fusese student la Facultatea de Agronomie din Cluj şi scăpase nearestați după 15 mai 1948. Totuşi în 1949 a fost condamnat în contumacie la 15 ani muncă silnică, în acel an are loc intrarea în munte a celor care până în 1956 vor da atâta de lucru Securității. Printre ei se numărau, în afară de Ion Gavrilă care era recunoscut unanim ca şeful lor, următorii:

Ilioiu Ion (fost elev, trecut prin temniță); Sofonea Remus din comuna Drăguş; Arsu Gheorghe din Rîuşor, care din 1947 era fugit cu barda la brâu prin munte; Radeş Virgil, student la Politehnica din Timişoara, urmărit din 1949; Gheorghe Şovăială, originar din comuna Berivoi, muncitor la Astra din Braşov; Ion Chiujdea, student la Ştiințe Naturale - Cluj, originar din comuna Berivoi; Novac Ion, elev din comuna Berivoi, urmărit de Securitate din toamna anului 1948; Mogoş Ion; Pica lon-Victor; Mazilu Nicoiae; Novac Petre, fugit în munte din 1951, după fiul lui; Pop Jean, pădurar din Lisa; Haşu Laurian, originar din comuna Breaza, student la Cluj, urmărit din 1950; Haşu Andrei, elev la liceul industrial, urmărit din 1949; Cîlțea Cornel din comuna Şonea; Cornea Marcel, student la Farmacie, din comuna Sinea; Novac Gelu, fiul profesorului de matematică din Făgăraş; Haşu Gheorghe, țăran, fratele lui Andrei; Malgan Mihai, student la Facultatea de medicină din Cluj, urmărit din anul 1949; Ramba Gheorghe, originar din comuna Voivodeni; Moldovan Dumitru-Bambu, tânăr țăran din comuna Lisa, care mai fusese odată condamnat; Moldovan Vasile, tatăl lui Dumitru, ajuns în munte ca să lupte alături de fiul său care a fost arestat şi a murit la Periprava; Bărcuț Ion, țăran care acționa singur prin părțile Felmerului, având legături cu oamenii lui Ion Gavrilă; Pîrîu Toma, zis Porîmbu, care refuzase să se mai întoarcă la armată, şi încă mulți alții.

Viața în munte

Problemele principale erau cele ale alimentației şi ale adăpostului. La început s-a încercat folosirea corturilor, dar această soluție nu a putut fi conținută din cauza expunerii la descoperire fiindcă poterele Securității s-au pus în mişcare de îndată ce au auzit de constituirea grupurilor de

partizani. Rămâneau să se folosească stânele, uneori cabanele de vânătoare izolate, peşterile şi de multe ori chiar gazdele din sate, la care se adăposteau în fânare, grajduri, sure de paie, totul ales pentru a feri gazda de implicaţii in caz de luarea urmei lor.

Desigur, alimentele se obţineau de la oamenii din sate, de la stâne, cooperative şi chiar de la cabane. Celor care erau salariaţi li se dădeau, în schimb, bonuri de justificare că ceea ce se luase, şi care de fapt, de multe ori era dat de bunăvoie, era în folosul partizanilor. Deci, căutau ca ciobanii şi cabanierii să fie feriţi de bănuiala colaborării. De foarte multe ori alimentele erau procurate chiar de la turişti, care le ofereau cu drag, dându-şi seama că în felul acesta contribuie şi ei la solidaritatea naţională împotriva ticăloşilor care ne aserviseră ţară prin forţă.

Problema conservării devenise grea după ce în peşteri au avut surpriza cu urşii, care nu se mulţumeau numai să mănânce, ci să răspândească în afara peşterilor zdrenţele îmbrăcămintei sfâşiate sau chiar resturi de alimente. Aceasta putea duce la depistarea adăposturilor. A trebuit să se treacă la îngroparea alimentelor în diferite locuri, deoarece tactica de supravieţuire era de a trăi în permanentă mişcare pentru a deruta pe urmăritori. Iarna atenţia trebuia să fie şi mai mare din cauza urmelor pe zăpadă.

Trecerea la acţiune

Când în satul Todiriţa s-a înfiinţat cu forţa colectivul, tractoarele au fost răsturnate în râpă.

Securitatea a început să acţioneze împotriva partizanilor folosind tot felul de metode, chiar infiltrarea de informatori în mijlocul lor, care se prezentau ca turişti nevinovaţi.

Prin iulie 1950, plutonierii de securitate Băiş, Bîrsan şi Paler Emil au plecat ca turişti pe Valea Sîmbetei îndreptându-se spre muntele Gălăşescu Mare unde au fost prinşi de oamenii din grupul Arsenescu-Arnăuţoiu cu concursul ciobanului Gheorghe din Muscel. Între ei era şi o femeie. După ce şi-au mâncat carnetele de partid au fost ucişi.

Doi studenţi din Aluniş-Olt (Duminică Ion şi Slanciu Nicolae) au lucrat ca angajaţi cu acte false în oraşul Victoria, unde s-au ocupat şi de organizarea unui grup de tineri şi elevi din comunele Olteţ şi Rucăr: Laluţiu Ion, Cîrje Octavian, Greavu Nicolae, Monea Ion, Surdu Vasile şi alţii. În anul 1950, Duminică şi Stanciu au fugit în munte. Se pare că au fost infiltraţi în acelaşi timp începuse războiul din Coreea şi speranţele creşteau în rândul celor din munte, aşteptându-se începerea unei acţiuni.

Securitatea a fost şi ea alertată şi a intrat în acţiune, prima ofensivă desfăşurându-se în munţi, în noaptea de 13 spre 14 noiembrie. Mai multe sate au fost încercuite. Informatorii semnalaseră prezenţa partizanilor veniţi din munte. Satul Rîuşor a fost teatrul unor lupte serioase. Acolo se găseau 5 persoane în casa lui Pică Vaier. Arsu Gheorghe, care era de pază, i-a alertat şi a scăpat cu toate că s-a tras după el. Socol Silviu s-a luptat cu locotenentul de securitate Vlad, reuşind să scape şi să fugă până în comuna Todiriţa unde, frânt de oboseală, s-a ascuns în pivniţa lui Dusa Dumitru şi a adormit. Descoperit de Securitate care-l urmărea, a reînceput lupta cu călăul Vlad. Când era gata să-l răpună, au sărit soldaţii şi l-au lovit cu patul puştii până ce Socol Silviu a căzut în nesimţire. După aceea l-au înfăşurat în frânghii şi l-au dus la Securitate. Un anume Crama, învăţătorul din sat, s-a dus la ofiţerii de securitate aflaţi la Todiriţa şi desfăcându-şi cravata le-a oferit-o ca să-l lege pe Dusa Dumitru, gazda unde se ascunsese Socol, spunând că este un duşman al poporului.

Şovăială Gheorghe a fugit spre munte şi a scăpat neprins. La fel a scăpat şi Ion Novac. În schimb a fost prins Arsu Gheorghe, după ce a fost urmărit, fiind apoi trimis legat la Securitate, unde a fost chinuit crunt în anchetă.

Gelu Naum, care se alia şi el în casă în acel timp, a reuşit să se strecoare în şura vecinului, unde şi-a făcut un culcuş adânc.

Toată familia lui Pica Vaier a fost arestată, inclusiv două fete şi băiatul. Ion-Vaier Pica a fost anunţat de Boer Constantin şi i-a dus mâncare lui Gelu Naum reuşind să-l scoată din ascunzătoare după o zi şi o noapte. Cu acea ocazie i-a dat o pelerină de ploaie şi o armă ca să se poată apăra.

Tot în noaptea de 13/14 noiembrie a fost prins Duminică Ion, în casă la Cqşulea Aron, iar Slanciu a fost găsit la Făgăraş.

În comuna Mîndra au avut loc lupte cu Securitatea toată noaptea. Acolo se găseau Mogoş Ion şi Mazilu Nicolae. Amândoi au reuşit să scape din încercuire.

Drama s-a petrecut în comuna Pîrîu, în casa învăţătorului Pridon Ion, unde dormeau Cornea Marcel şi Radeş Virgil. Securitatea l-a obligat pe învăţător să meargă cu lampaşu ca să controleze prin grajduri. Cornea Marcel, care dormea la marginea patului, a fost împuşcat, iar Radeş Virgil,

legat, a luat drumul Securității, învățătorul Ion Pridon a fost şi el arestat, condamnat la moarte şi a sfârşit la Jilava.

Pe data de 16 noiembrie 1950 a fost arestat lon-Valer Pica.

Între 14 şi 16 noiembrie, au fost ridicate de la casele lor cam 30 de persoane din fiecare comună. Toți arestații s-au găsit îngrămădiți la Securitatea din Făgăraş, în fosta casă a lui Giurga. Acolo căpitanul Stoica, fără o mână, a început schingiuirea lor. Pe lângă faptul că erau puşi la şocuri electrice, pe piept li se punea o scândură în care se da cu un baros pentru a li se provoca leziuni şi hemoragii interne.

Această arestare de anvergură se zice că a fost rezultatul unei trădări, fiindcă altfel nu se puteau produce, în mai multe comune, acțiuni precise şi simultane. Se zice că un elev, Sabin Cornea, din comuna Grid, era informatorul Securității, furnizând numele gazdelor. De asemenea Duminică Ion avea carnetul cu o parte din gazde.

Reorganizarea

După această grea lovitură, supraviețuitorii au hotărât să se împartă în patru echipe pentru a putea trece mai uşor iarna care era foarte aproape:

Ion Gavrilă, Ilioiu Ion şi Sofonea Remus.

Chiujdea Ion, Şovăială Gheorghe şi Novac Ion.

Haşu Andrei, Haşu Gheorghe şi Haşu Laurian, care au trăit în bordei.

Metea Victor, care s-a unit cu Pîrîu Ion zis Porîmbu. În luna decembrie 1950, Porîmbu a venit la unchiul lui, Cornea Dumitru, din comuna Ueni.

Se zice că Ghizdavu Ion, comunist notoriu, ar fi trădat. Casa unchiului Cernea Dumitru a fost înconjurată de Securitate care l-a somat pe Porîmbu să se predea, dar acesta a refuzat. Securitatea I-a obligat pe Cornea, bătrân la circa 80 de ani, să meargă în față cu lampa, în acest timp s-a auzit o voce: "Unchiule, dă-te la o parte că trag". Şi Porîmbu a deschis foc de armă doborând câțiva securişti.

Atunci, securiştii au adus pe mama lui şi au pus-o în față ca să-l roage să se predea pentru ca să nu-i împuşte pe bătrâni. Nu a acceptat şi a spus că dacă e să moară, el moare pentru Dumnezeu şi Țară.

Lupta a durat toată noaptea. Când n-a mai avut posibilitatea să lupte, terminându-şi cartuşele, s-a sinucis cu ultimul glonte.

Mogoş Ion şi Mazilu Nicolae, după ce au scăpat din încercuirea din noaptea de 13/14 noiembrie, au plecat în Banat ca să facă un nou grup de rezistență, îmbrăcați cu cioareci, ca țăranii, au trecut prin Timişoara, pe la căpitanul Mazilu, unchiul lui Ion. Acesta i-a sfătuit să se predea, că poate nu-i omoară, sau să treacă în Iugoslavia. Au plecat de aici în comuna Pădureni, din județul Timiş, unde tatăl lui Mazilu fusese căpitan de jandarmi şi unde cunoştea pe băiatul notarului din sat. Câteva zile au stat pe la țărani şi apoi la Moraru Traian, unde s-au întâlnit cu băiatul notarului care i-a trădat. În aceeaşi noapte casa a fost înconjurată de Securitate care i-a somat să se predea. Ei au refuzat şi au deschis lupta. Un plutonier major a fost împuşcat. Ceilalți au luat casa cu asalt şi cei doi au fost sfârtecați de vii cu baionetele.

Moraru Traian, care i-a găzduit, a fost condamnat la moarte şi a fost executat Ia Jilava.

În munții Făgăraş rezistența a continuat. Turiştii mergeau în continuare pe munte şi bineînțeles Securitatea infiltra în rândurile lor, sau pe la cabane, grupuri mici, înarmate, pentru a observa şi la nevoie acționa.

Un turist participant la o excursie în Munții Făgăraşului povestea că în 1951, cu ocazia zilei de 1 Mai, când erau trei zile libere, muncitorii din Sibiu au organizat o excursie la munte. Circa 60 de persoane, în majoritate de la "Independența - Sibiu", au plecat din Sebeş-Olt şi au trecut, plini de voioşie, pe lângă troița de la răspântia drumului spre Racovița, urcând de-a lungul pârâului Moaşa Sebeşului. Au trecut şi de pârâul Corbul, şi de Occa, lăsând în urmă cabana forestieră de la pârâul Secuiului. După ce au depăşit stâna Groape, au făcut un scurt popas. Regrupați, au plecat la drum. După scurt timp, au fost opriți într-o poieniță de patru oameni îmbrăcați în straie țărăneşti şi înarmați, care au cerut ca organizatorii să iasă în afară. Preşedintele sindicatului şi secretarul organizației de bază au fost luați la o parte şi întrebați care sunt membrii partidului comunist care sunt cu ei. Doi dintre partizani, după ce le ceruseră numele, s-au înapoiat şi au cerut ca toți membrii de partid să iasă în afară.

Nimeni nu a mişcat.

Le-a cerut a doua oară să iasă în afară. Acelaşi rezultat. Atunci, cu lista în mână s-a mai făcut o ultimă încercare:

- Cine iese acum afară dintre membrii de partid nu va avea nimic de suferit. Deci toţi comuniştii să facă trei paşi în faţă.

Au ieşit vreo 5-6 persoane.

Veniţi mai în faţă, s-a auzit vocea unuia cu mustăcioară şi corp atletic.

Acum, voi care aţi reuşit să fiţi sinceri, spuneţi şi pe ceilalţi care îşi ascund ingrata calitate de comunist, începeţi şi chemaţi-i afară, dacă nu, veţi avea aceeaşi soartă cu ei.

Şi într-adevăr au început să-i strige: "Hai Grecule, ieşi şi tu Szabo, şi tu lanoş, şi tu Apel, şi tu Marcovici, şi tu, şi tu...", şi aşa în total vreo zece comunişti care tremurau ca varga.

- Iar acum voi, ăştia care nu aţi ieşit de la început şi v-aţi ascuns, veniţi încoace, mai în faţă. Întorceţi-vă spre ceilalţi tovarăşi şi mâncaţi-vă carnetele de partid.

S-au executat fără murmur...

- Şi acum ziceţi: "Cine o fi ca noi, ca noi să păţească", încă o dată, să audă toţi şi să le spună tuturor, pe unde vor merge, că nimeni nu va scăpa nepedepsit pentru trădarea neamului românesc.

Ceilalţi au fost invitaţi să pună grămadă bani şi alimente dacă au cu ei.

- Cu noi au de furcă numai membrii de partid deveniţi uneltele Moscovei, precum şi cei ce asupresc lumea.

După aceea cei patru partizani le-au spus că sunt liberi şi Ie-au atras atenţia membrilor de partid să nu facă rău oamenilor ca să nu-i aştepte o soartă tragică.

Muntele i-a primit pe partizani, iar cale-ntoarsă au luat-o comuniştii care veniseră să se distreze de ziua muncii fiindcă de Paşti fuseseră ocupaţi cu producţia.

Au mai fost întâlniri intre turişti şi partizani, dar nu s-au produs incidente. Chiar unii veneau mai des cu alimente peste cele necesare pentru a se simţi în libertate, nesupravegheaţi de vigilenţa omului de partid şi pentru a contribui cu ceva la continuarea luptei pe care unii avuseseră curajul s-o înceapă pentru a se scăpa de ticăloşii ce distrugeau zi de zi temelia statului.

Aici, în această ţară a culmilor alpine, unde numai ochii de vultur străjuiau, se instalase conducerea grupului de partizani, care era permanent în mişcare spre a deruta pe urmăritorii care-şi făceau tot mai des cale, câteodată şi fără-ntoarcere. Printre locurile colindate de aceşti "crai ai munţilor" se vorbea despre: stânele din Valea Sîmbetei, de pe Valea Mare, podul Giurgiului, Podragului, valea Serbotei şi a Cocoriciului, culmea Racoviceanu, Vânătoarea lui Buleanu, Lăiţa şi Lăiţel, Gălăşescul şi Gârdoman, pe sub Paltin înspre Argeş şi Topolg, pe la Capra, Bâlea şi Negoiul, pe creste pe unde numai floarea de colţ şi piciorul de capră neagră se mai putea agăţa. Aceşti feciori înfrăţiţi cu suferinţa ţării deveniseră fiii naturii, pe care au îndrăgit-o cu toate capriciile ei şi de la care sperau că îi va păzi, deschizându-le toate secretele de ocrotire şi supravieţuire.

Desigur, sub supravegherea lor intrau şi casele de vânătoare ce le serveau uneori si ca adăpost, şi ca bază de aprovizionare.

În izolarea care se părea că îi copleşeşte, partizanii erau însă la curent cu viaţa satelor şi chiar cu cea internaţională. Vestea condamnării şi executării celor din munţii Banatului, conduşi de Uţă, Domăşneanu şi Spiru Blănaru, le umpluse inimile de durere şi au trecut la răspândirea unor manifeste pe care le-au conceput acolo, în liniştea muntelui.

Noi dureri pentru partizani, în anul 1951

În noaptea de 23/24 noiembrie, pe valea ce se lăsa din munte spre satul Lisa, prin brădet, cobora cu atenţie Dumitru-Mitru Moldovan al lui Bambu. Mergea să ia alimentele pe care tatăl său, Vasile Bambu, i le adusese la locul convenit. Dar la marginea satului a fost somat, în întuneric, să se predea. A refuzat şi a încercat să se salveze, făcându-se una cu pământul, în drumul de întoarcere, prin şanţul ce traversa calea spre munte. Dar o rafală de gloanţe l-a lovit în picior şi stomac, doborându-l. Mitru mai fusese arestat la 17 ani pentru sprijinirea partizanilor şi de abia se eliberase de la "Canalul morţii". Imediat, în 1950, nedreptăţile ce domneau în ţară îi îndreptaseră paşii tot spre munte, singura speranţă de supravieţuire. A fost luat dintr-o baltă de sânge şi dus la spital, unde a început întâi chinuirea, în loc să se treacă la operarea celor 7 perforaţii intestinale ce i s-au găsit. Barbaria a fost şi mai cruntă când, imediat după ce a fost ciopârţit şi cusut, au continuat să-l chinuie acolo, în spital. A fost bătut peste rană ca să vorbească despre ceilalţi rămaşi în munte. Vestea torturării a ajuns la urechile tatălui, care a luat legătura cu doctorul rugându-l să-l otrăvească pe fecior pentru a nu trăda pe ceilalţi. Doctorul nu a făcut-o, dar nici Mitru Moldovan n-a spus nici un cuvânt despre oamenii

muntelui. După ce a fost condamnat la moarte i s-a comutat pedeapsa în 25 de ani şi a luat, din nou, drumul "Canalului morţii". Chinuit prin închisori, Mitru a rămas un mare caracter, fiind prezent in greva foamei din 9 martie 1954, de Ia Poarta Albă, când se încerca salvarea bătrânilor muribunzi din cauza muncii forţate de exterminare de la acel blestemat canal. Şi i-a fost dat lui Mitru Moldovan să treacă printr-o nouă anchetă foarte dură după arestarea partizanilor atraşi in cursa plecării spre "lumea liberă".

Tatăl lui, Vasile Moldovan al lui Bambu, a luat drumul codrilor fiind arestat în iunie 1952. După condamnare, a murit în lagărul de exterminare de la Periprava.

În iarna anului 1951 a căzut în luptă şi Andrei Haşu, în casa lui Ramba Gheorghe din comuna Voivodeni. Ceilalţi prieteni de luptă au fost nevoiţi să-şi schimbe gazdele trecând Oltul înot pe timp de noapte: Ion Gavrilă, Gheorghe Şovăială, Ion Ilioiu, Victor Metea şi Remus Sofonea. Au avut noroc că s-au întâlnit cu turişti care le-au dat haine şi alimente. Tot din acel an datează şi condamnarea la moarte, în lipsă, a lui Ion Gavrilă.

Anul 1952

Apariţia partizanilor la Cabana Bâlea s-a răspândit ca fulgerul. Era în vară şi începuseră strângerea alimentelor, cutreierând pe la stâne şi explicând ciobanilor că 20 de grame de brânză de la fiecare oaie nu se cunosc. Şi în plus li se dădeau bonuri semnate "Vulturii Carpaţilor" sau "Rezistenţa Naţională" pentru a fi nu numai justificare, dar şi mijloc de apărare în faţa securităţii.

În vara anului 1952, o grupă de 6-7 partizani au mers la Cabana Bâlea pe care au înconjurat-o şi au oprit excursioniştii din apropiere. Dinăuntru s-a deschis foc de armă. Au reuşit să pătrundă în cabană şi Ion Gavrilă le-a spus: "Spuneţi celor din ţară că mai există un colţ din Regatul României care nu şi-a plecat capul înaintea comunismului, iar acest regat va rămâne liber atâta timp cît ne vor sta capetele pe umeri". De aici au luat alimentele pentru care au dat bonuri, şi au plecat cu ele încărcate pe nişte măgari. Pe traseu le-au ascuns, şi o parte din hrană au luat-o cu ei. Vestea s-a răspândit imediat peste tot. Ţăranii din regiune, care erau asupriţi cu cotele, au început să prindă curaj. Dar şi Securitatea s-a pus în mişcare. La scurt timp după aceasta, când partizanii s-au întors să ia alimentele ascunse, au întâlnit în munte o coloană de ostaşi. Fiind descoperiţi, au fost nevoiţi să angajeze lupta şi au reuşit să scape cu ajutorul întunericului, strecurându-se prin pădure.

Din munte au coborât: Remus Sofonea şi Ion Ilioiu, care au luat legătura şi cu Olimpiu Borza din Viştea, solicitând sprijin şi asigurarea unor informaţii despre mişcarea trupelor. Informaţiile urmau să fie puse în diferite cutii metalice pe drumurile ce urcau spre munte în direcţia: Viştea de Sus, Drăguş, Olteţ sau Vistişoara şi, la nevoie, când ar fi fost împânzită regiunea, urmau să fie lăsate chiar pe şoseaua naţională între Viştea de Sus şi Olteţ. De asemenea se hotărâse ca depozitarea alimentelor să se facă numai în comuna Vistişoara.

După coborârea din munte a celor doi partizani amintiţi mai sus, s-a organizat o reţea de sprijin formală din Olimpiu Borza, Gheorghe Borza, doctorul Lucian Stanciu, Remus Budac, Vasile Cîrje, părintele Dascălu, învăţătorul Geamănu şi alţii.

În acelaşi an au mai fost semnalate ciocniri cu Securitatea, care-i hărţuia, pe Valea Brătilei, spre Cârtişoara şi Arpaş.

Securitatea căuta să distrugă rezistenţa atât prin forţa armatei, cît şi prin alte mijloace. Se spune că au încercat o lovitură în mijlocul lor, prin infiltrarea cu ajutorul unui cunoscut din Vicovul de Jos, anume Vasile Motrescu, care venise cu trei persoane pentru a intra în organizaţia din munte. Însoţitorii erau Vrabie, Boian şi un căpitan, toţi în civil. Şi iar se spune că luat din scurt de către Ion Gavrilă, Motrescu Vasile a recunoscut că a fost nevoit să-i aducă pe cei trei, care erau agenţi, şi că jos se găsesc trupele de securitate. Nu e lămurit ce s-a petrecut cu cei veniţi, dar despre Motrescu se ştie că a avut un aport la distrugerea organizaţiei de rezistenţă din Bucovina, după care a fost arestat şi a terminat executat de cei pe care îi aservise. Aceeaşi metodă de distrugere în interior a fost utilizată şi în cazul rezistenţei din Munţii Vrancei.

Anul 1953

În acel an Securitatea a încercat altă metodă. Se urmărea ţinerea sub observaţie a celor din munte prin persoanele din sate bănuite că ar fi în cunoştinţă cu mişcările lui. Ţesăturile mergeau până la Sibiu, unde era centrul de acţiune care urmărea distrugerea partizanilor şi avea printre comandanţi pe maiorul Gheorghe Crăciun, şeful Securităţii. Prin întâmplare, care vom vedea mai târziu că nu a fost

o simplă întâmplare, Ovidiu Borza s-a întâlnit cu profesorul loan Grovu, care l-a întrebat ce noutăți mai are despre partizani, deoarece a pierdut legătura. Nu i-a dar nici o informație decât după ce Borza a primit confirmarea celor din munte că Grovu îi ajutase într-adevăr în trecut. Şi prin iunie s-a pomenii vizitat de Grovu, care i-a comunicat că din ziare a luat cunoştință că paraşutiştii veniți din occident să ia legătura cu partizanii au căzut în mâinile Securității, în afară de Ilie Rada de care trebuie să se folosească pentru a pleca în străinătate. Ori Ilie Rada, la data aceea abia scăpat şi rămas singur, urmărea să se salveze din țară, lucru ce l-a făcut cu mare greutate, nicidecum să mai adune după el pe alții pentru a-i duce în străinătate. Pe de altă parte, se ştie că trimiterea paraşutiştilor fusese comunicată de spionul englez Kim Philby, direct NKVD-ului, iar acesta Bucureştiului. Şi nu peste mult timp, Securitatea va monta tot o plecare a partizanilor peste frontieră în scopul de a-i prinde. Dar până atunci să mai urmărim unele aspecte din dăruirea acestor partizani pentru salvarea pământului strămoşesc.

În primăvara acestui an avuseseră câteva ciocniri cu Securitatea şi se spune că Ion Gavrilă fusese rănit la picior. Ei îşi schimbau destul de des locurile pentru a-i deruta pe urmăritori.

În toamna anului 1953 măsurile de urmărire se întețiseră. În aceste condiții a avut loc o ciocnire, din acest grup făcând parte acum, pe lingă Ion Gavrilă şi Remus Sofonea: Ion llioiu. Victor Metea, Ion Novac, Gelu Novac şi Gheorghe Şovăială.

În luna noiembrie a avut loc o ciocnire cu un convoi de securitate la coborârea spre Cîrța şi în timpul hărțuirii s-a pierdut de grup Remus Sofonea, dar s-au regăsit la Arpaş fără nici un alt necaz.

Pentru a arăta măsurile luate de Securitate împotriva partizanilor, amintim că pe lângă trupele speciale din regiunile Piteşti şi Sibiu, care cuprindeau muntele ca într-un cleşte, au mai fost aduşi ostaşi şi din Vrancea, unde fusese lichidat grupul partizanilor, de la Sfântul Gheorghe, din Prahova şi Cluj, plus regimentul l Băneasa. Printre conducătorii acestei vaste operații de captare se numărau: Gheorghe Crăciun, Gheorghiu (Comandantul Şcolii de securitate din Sibiu), maiorul Mezei, Iţic Averbuch (comandantul Securității din Ploieşti) şi cunoscuții călăi Ilic Bădica (ajuns general din zugrav, cel ce reuşise să captureze pe cei evadați de la minele de plumb), Tericeanu, Staicu (de la miliție) şi alții de teapa lor.

Desfăşurarea forțelor Securității a fost dispusă în formă de pieptene, urmărindu-se înaintarea pe toate căile de acces spre cetatea de piatră a partizanilor. Intenția era de a-i izola şi de a-i prinde vii sau morți, pentru siguranța de a fi lichidat acest nucleu important de rezistență. Satele de la poalele Făgăraşului au fost transformate în baze operaționale. De aici porneau înarmați ca în timp de război, în spatele acestor forțe, călăul Gheorghe Crăciun şi-a organizat o țesătură de acoperire militară a întregii zone de la Sinea până la defileul Oltului, unde nu se putea intra decât cu autorizație specială. Scopul era de a tăia orice posibilitate de aprovizionare şi informare a partizanilor. De asemenea, Securitatea adunase în jur pe toți informatorii satelor, care o însoțeau peste tot, având chiar rolul de călăuze. Prin denunțuri reuşiseră să aresteze familiile şi rudele celor din munți. Listele arestaților erau afişate pe panouri, în diferite locuri unde ştiau că pot trece partizanii. Prin acest procedeu urmăreau să distrugă capacitatea morală a acestor luptători. Pe aceste afişe erau trecute metodele de schingiuire a celor arestați şi amenințarea cu moartea a rudelor în caz că cei din munți nu se vor preda până la o anumită dată.

Anul 1954

În fața măsurilor luate împotriva lor, partizanii au aplicat tactica împărțirii în două grupe desfăşurate în părți opuse pentru a avea posibilitatea controlării mişcărilor adversarului şi a se feri de a cădea cu toții în vreo capcană.

Astfel Ion Gavrilă cu Jean Pop, Ion Ilioi, Remus Sofonea şi Gelu Novac au rămas spre apusul masivului Făgăraş, în timp ce grupa cealaltă formată din: Chiujdea, Gheorghe Şovăială, Gheorghe Haşu, Laurian Haşu, Victor Metca şi Ion Novac au ocupat partea răsăriteană a masivului Făgăraş.

În cursul lunii august 1954 grupa lui Ion Gavrilă, nemâncată de două zile urca pe valea Topologului ca să treacă versantul spre Făgăraş. Pe traseu au întâlnit o stână şi împreună cu Sofonea Remus a intrat înăuntru Ion Gavrilă, ceilalți rămânând să observe împrejurimile. Jean Pop a observat o grupă de ostaşi care înaintau, iar trei ofițeri se îndreptau spre stână, şi atunci împreună cu Novac au deschis focul strigând la llioiu să fie atent că înconjoară stână. Iată mai departe relatarea lui Ion Gavrilă care se găsea în capcană (publicată în revista 22):

"Soldații s-au speriat încurcându-se în fugă unii pe alții. Ofițerii au comandat < <culcat». Numai că locul in care se aflau soldații era plin cu apă, aşa că mişcarea lor a durat. Atunci noi am aruncat

cojoacele peste nişte bolovani şi am auzit comanda «foc». O sută de pistoale mitralieră au ţintit cojoacele. Am reuşit să ne îndepărtăm trăgând cu pistoale mici".

În această ciocnire un soldat a murit şi mai mulţi au fost răniţi. Scăpaţi din încercuire, partizanii s-au îndreptat spre nord ajungând într-un loc prăpăstios de pe Negoiul. Drumul era foarte greu din cauza întunericului. Pe drum au întâlnit terenul împânzit de trupe. Cu mare greutate au reuşit să coboare până într-un desiş. Aici au trecut prin momente foarte grele. Iată descrierea lui Ion Ilioiu care a căzut în mâna lor:

"Cum noi eram răsfiraţi, deodată s-a deschis focul asupra noastră. Ani încercat să ieşim din întuneric, dar ei erau peste tot; 30-40 de ostaşi, iar noi numai patru.

Ne-am răsfirat în desiş; eu cu Remus Sofonea ne-am aşezat pe burtă ca să ţinem piept şi ... cine murea ... murea. Nu ştiu ce s-a întâmplat cu ceilalţi. Când s-a strâns cercul am deschis focul, şi-am tras, şi-am tras, şi-am tras.

La un moment dat am sărit în sus şi am strigat: "Remus, vino după mine". Am vrut să traversez o muche. Un securist era deasupra mea, un pic în spate şi într-o parte. A tras şi m-a împuşcat. Am căzut. Cartuşul a intrat pe sub mâna dreaptă, m-a luat pe diagonală, mi-a perforat plămânul în partea de jos, mi-a secţionat ficatul cam 1,5 cm, mi-a perforai coloana şi a ieşit prin stângă, unde a făcut ruptură mare. Am căzut în cap, arma mi-a picat din mâna. Am crezut că am murit. Dar mi-am revenit. Am dat să scot pistolul, să-l încarc, dar nu am mai avut puterea să trag. Pistolul mi-a alunecat într-o parte şi am leşinat. Când m-am trezit, un ofiţer era călare pe mine şi mă lovea cu pumnii în faţă. Au venit şi alţii şi m-au lovit cu cizmele în spate. M-au întrebat cum mă cheamă; n-am vrut să le spun, mă gândeam că dacă eu am căzut şi securiştii se strânseseră pe mine, pot să-i ajut pe ceilalţi să scape. Au aruncat cu apă pe mine, m-au bandajat peste piept, dar nu mai ştiam prea bine ce se întâmplă cu mine. M-au lăsat în paza unuia şi au plecat după ceilalţi. Spre seară s-au întors.

M-au apucat de bocanci şi m-au târât pe coastă vreo 40 de metri. Ani crezut că înnebunesc. Târâşul acesta mi-a provocat nişte dureri că nici nu leşinam, nici nu eram cum trebuie. Am crezut că nu se mai termină".

Fotografia lui Ilioiu, tăiat în timpul operaţiei, a fost răspândită de Securitate prezentându-l ca mort. În acelaşi timp a început acţiunea de convingere a partizanilor în viaţă ca să plece prin bunăvoinţa unor persoane care doresc să-i salveze. Desigur, în condiţiile grele prin care treceau acum, mulţi doreau să scape crezând posibilă plecarea. Numai Ion Gavrilă a refuzat, acesta având un simţ în plus, ceea ce dovedeşte că era un adevărat conducător, cunoscător al perfidiei adversarului.

În aceste condiţii Ion Grovu era "preocupat" de plecarea cât mai urgentă în străinătate a băieţilor din munte. Ion Grovu l-a căutat de câteva ori pe Borza Olimpiu spunându-i că Burlacu a discutat la ambasadele străine despre această plecare şi că Securitatea ştia tot. Aceasta se întâmpla în iarna 1954-1955. Dar în luna martie 1955 Borza Olimpiu a fost arestat la Braşov, anchetat despre partizani şi după o zi şi o noapte a acceptat să dea informaţii despre existenţa lor. De acum înainte va face joc dublu.

Nu după mult timp profesorul lort Grovu i-a trimis un mesaj lui Borza anunţându-l că de Paşti va trece graniţa împreună cu Burlacu, în Grecia.

A doua tactică a arestării partizanilor prin momeala plecării în străinătate funcţiona acum din plin. Se vorbea de un domn Marin din Braşov, care se oferise să înlesnească plecarea partizanilor. Acum apare şi Costică Nicolescu, la Sibiu, prezentat de Grovu ca cel care făcea parte din organizaţia ce se ocupa de trecerea peste frontieră. Şi chiar îi arătă o scrisoare primită de la Salonic din care reieşea nerăbdarea cu care sînt aşteptaţi ceilalţi. Costică Nicolescu înteţise întâlnirile, manifestându-şi nemulţumirea faţă de întârzierea coborârii din munţi a celorlalţi. Borza pretextează că sînt hărţuiţi de Securitate şi este foarte greu să se ia legătura cu ei.

O altă nenorocire vine spre sfârşitul lunii iunie când, într-o ambuscadă, cad răniţi Sofonea Remus şi Haşu Laurian. Ei sînt găsiţi intr-un lan de grâu de către soţii Eleonora şi Victor Şandru, din Viştea, care aduc un bilet de la Sofonea care cerea ajutor. Borza Olimpiu îi aduce acasă şi acţionează pentru salvarea lor.

A fost adus doctorul Lucian Stanciu de la spitalul din Braşov, care i-a îngrijit pe cei doi, lăsând şi medicamentele necesare. Desigur, Securitatea a fost informată de prezenţa celor doi la Viştea, cu toate că Borza a pus pe Sofonea să-i dea o scrisoare ca trimisă din munte prin care să anunţe că nu puteau coborî din cauza mişcărilor de trupe. Borza săptămânal trebuia să dea informaţii Securităţii despre tot ce ştia. Şi într-o zi, întorcându-se de la o astfel de întâlnire, a găsit pe Sofonea mort într-o baltă de sânge şi pe Haşu Laurian, care mai mişca, cu pistolul în mână, iar pe masa se găsea un bilet pe care scria: "Fraţilor, noi am murit. Am socotit că e mai bine pentru noi, pentru voi şi pentru toţi

oamenii care au făcut atâtea sacrificii pentru noi". Sofonea a fost îngropat în curte. Se pare că un oarecare Stoica, profesor, ar fi denunțat îngroparea lui Sofonea.

Curios este că şi doctorul Lucian Stanciu fusese prezentat omului "binevoitor" ca un doctor devotat al cauzei rezistenței îngrijându-se de bolile lor. Acest om "de bine" l-a împins pe doctor pe un drum periculos spunându-i că străinătatea e interesată şi spre a-l sprijini i-au trimis vreo 20 de ceasuri, stilouri şi chiar 500 de dolari, cu rugămintea de a continua, între timp se pregăteau plecările.

Costică Nicolescu a pregătit "plecarea" în Turcia a lui Nelu Novac şi Haşu Laurian (care reuşise să se întremeze după moartea lui Sofonea). Borza a primit veşti de la cei plecați ajunşi în "străinătate". Al doilea grup format din Chiujdea, Haşu Gheorghe şi Metea Victor au plecat pe acelaşi drum al lui Gestică Nicolescu.

Iarăşi a adus scrisori de la cei plecați şi în plus le-a comunicat că în străinătate nu sînt bine primiți deoarece şi-au părăsit şeful, şi de aici insistența de a pleca şi Ion Gavrilă. Spre decepția Securității, Ion Gavrilă nu le-a făcut jocul.

În schimb, în toamna anului 1954 a plecat Olimpiu Borza la Bucureşti şi a discutat planul plecării lui în casă la Costică Nicolescu. Plecarea se făcea spre Giurgiu, drum pe care a fost imobilizat şi întors în beciurile Securității unde se găseau, de fapt, toți cei plecați mai înainte. Şi în timpul anchetei i s-au pus benzi de magnetofon în care erau înregistrate discuțiile cu loan Grovu, ca şi cele din casa lui Nicolescu din noaptea dinaintea plecării.

Jocul dublu s-a terminat printr-o condamnare la moarte şi apoi comutarea în muncă silnică pe viață.

După plecarea în "străinătate" a lui Borza, doctorul Lucian Stanciu a primit un bilet din partea lui, prin "binevoitor", ortografiat cu minuscule - lucian -, conform înțelegerii, că a ajuns cu "bine". La câteva zile după această veste bună, doctorul a primit o telegramă din partea Ministerului Sănătății prin care era chemat la Bucureşti. Ajuns în Capitală, pe bulevardul Nicolae Bălcescu a fost aruncat într-un jeep şi s-a trezit la Sibiu anchetat în legătură cu răniții de la Viştea. În fața ochilor i s-au pus o parte din cadourile primite din "străinătate" (stilouri, ceasuri şi dolari), insistând să declare cui a dat din ceea ce lipsea.

Doctorul, dându-şi seama că a fost înşelat, a profitat de momentul când anchetatorul a fost chemat la telefon, apoi şi-a tăiat vena jugulară cu lama de ascuțit creioane, lăsată pe birou. Sicriul sigilat a fost dus şi înmormântat cu consemnul de a nu se deschide. Şi alte persoane utilizate în Securitate au fost arestate pentru un motiv sau altul pentru a li se pierde apoi urma ca martori jenanți.

Ultimii partizani se răspândesc

Şovăială Gheorghe şi Gelu Novac au avut un sfârşit tragic. Hăituiți din munte au trecut Oltul înot şi s-au dus la un prieten pe Târnave. La întoarcere au ajuns in apropierea comunei Obreja, la vărsarea râului Secaşului în Târnave, dar un paznic de câmp i-a vândut Securității, care a înconjurat casa în care erau ascunşi. Gelu Novac a căzut ucis la ieşirea din casă. În schimb, Gheorghe Şovăială rămas cu două arme, a luptat toată noaptea încercând până la ultimul cartuş să iasă din încercuire. După aceea a ieşit in fața ostaşilor, care l-au împuşcat.

Pop Jean zis Porîmbul, fiind rănit la picior în timpul unei lupte, n-a mai putut să meargă. A fost dus în spate de prietenul său şi până la urmă a rămas să ierneze în 1955-1956 într-un bordei la marginea comunei Columb. În primăvara anului 1956 a luat legătura cu un anume Matei Cristea de prin Pojorta-Lisa, care l-a pus în legătură cu Costică Nicolescu pentru a-l duce în străinătate. Acesta a venit şi s-a întâlnit cu Jean Pop într-o gară din apropiere de Făgăraş, Arpaş sau Viştea. După ce a povestit greutățile îndurate, mai ales în ultima iarnă, iar celălalt arătându-i scăparea şi viața fără teamă a celor plecați, la insistențele lui Costică Nicolescu i-a arătat locul iernării de la Columb. De acolo au plecat cu trenul spre Braşov sperând că va ajunge şi el în străinătate. Dar în tren i s-au pus cătuşele la mâini şi a ajuns în ghiarele Securității, alături de ceilalți prieteni de luptă. După chinuri îngrozitoare la anchetă, unde au fost aduşi şi cei arestați înainte, a fost judecat în luna iulie 1957 pe baza decretului 199/1950, pentru acte de teroare şi constituire de bandă în scop terorist, fiind condamnat la moarte.

Altă grupă de partizani

În anul 1953 situația partizanilor devenise foarte grea. Legăturile pentru aprovizionarea lor deveniseră din ce în ce mai dificile, iar arestările se țineau lanț prin sate. Se recursese în această situație la depozitarea alimentelor prin podurile caselor, de unde partizanii şi Ie ridicau singuri, strecurându-se prin țesătura de securişti care împânzeau poalele Făgăraşului.

Cîndea Ion, originar din comuna Sărata, a coborât pe valea Porumbăcelului şi, prin perdeaua de fagi, a trecut pe firul Săratei, îndreptându-se spre comuna natală. Fiind surprins, s-a angajat în luptă şi ultimul cartuş l-a folosit pentru a nu se lăsa prins viu.

Au fost nenumărate astfel de exemple de dăruire pe altarul patriei.

Printre cei fugiți în munte din acest sector al cotului Oltului, cuprins între Turnu Roşu - Cîrțişoara, au mai fost arestați şi condamnați: doctorul Alexandru Barbu, Stoica Pavel din Sărata, Voineac Ion din Porumbacu. Din acest lot a făcut parte şi doctorul Constantin Cişmaşu.

Ultimele arestări masive au avut loc în 1954.

Sperăm ca supraviețuitorii să ne aducă la cunoştință noi date în sprijinul descoperirii tuturor eroilor din Munții Făgăraşului, unde s-a desfăşurat o adevărată epopee ce urmează să se scrie.

REZISTENȚA DIN MUNȚII FĂGĂRAȘ, VERSANTUL SUDIC

Grupul "Haiducii Muscelului" condus de Gheorghe Arsenescu şi fraţii Toma şi Petre Arnăuţoiu

În primăvara anului 1948, deci după ce fruntaşii conduşi de Iuliu Maniu şi Ion Mihalache, reprezentanţii rezistenţei naţionale împotriva barbariei sovietice, fuseseră întemniţaţi, s-a declanşat, din instinctul salvării naţionale, ca o comandă, mişcarea armată în toţi munţii României. Astfel asistăm la gruparea elementelor active de la poalele Făgăraşului, din nordul judeţelor Argeş, Muscel şi Dîmboviţa. Mişcarea ce se va înfiripa avea să stăpânească această regiune peste un deceniu urmărind înfricoşarea şi la nevoie pedepsirea celor vânduţi ruşilor în scopul terorizării poporului şi distrugerii instituţiilor de bază ale României.

Odată cu începutul primăverii anului 1948, Apostol Dumitru-Milu, originar din comuna Seci-Argeş, profesor la liceul Brătianu din Piteşti, a trecut la organizarea grupului de rezistenţă de pe Valea Topologului, din Munţii Frunţii. A fost prins în toamna lui 1948 şi, după condamnarea la 25 de ani muncă silnică, a fost ridicat din închisoare de căpitanul Cîrnu, călăul Securităţii din Piteşti, şi împuşcat la marginea comunei natale.

Dar ceea ce nu ştia Securitatea la acea dată era faptul că Dumitru Apostol luase legătura şi cu Gheorghe Arsenescu, care începuse organizarea pe valea Dîmboviţei, între Dragoslavele şi Rucăr.

De fapt munţii începuseră să fiarbă. Se ştie că în aceeaşi vară a lui 1948, colonelul Ion Uţă colinda sălaşele de pe văile Mehadicăi până la Luncăvăţ şi Cornereva, pe valea Belea Rea, în căutare de oameni şi locuri pentru punerea în practică a unei rezistenţe armate anticomuniste.

Versantul nordic al Făgăraşului de asemenea începuse să-şi coordoneze acţiunile prin înmănuncherca într-un lot a organizaţiilor răzleţe ce se înfiripaseră fie la liceul Negru Vodă, fie printre muncitorii de la I.A.R. şi Astra Braşov, a organizaţiilor veteranilor de război şi ofiţerilor scoşi din armată, conduşi de învăţătorul Ion Prodan (socotit iniţiatorul mişcării de rezistenţă făgărăşană), precum şi a grupului intelectualilor dintre văile Viştea şi Ucea de sub ascultarea lui Olimpiu Borza.

Organizarea grupului "Haiducii Muscelului"

După arestarea lui Apostol Dumitru, în toamna lui 1948, la Bucureşti se întîlnesc Gheorghe Arsenescu, Dumitrescu Lazea şi Toma Arnăuţoiu şi hotărăsc extinderea mişcării de rezistenţă şi trecerea la acţiune armată. La început se conta pe armamentul pe care Arsenescu îl avea ascuns în munte. Colonelul Gheorghe Arsenescu fusese comandantul Regimentului 30 Muscel şi şef de stat major al Diviziei a IlI-a. Toma Arnăuţoiu era ofiţer de cavalerie din Garda Regală, iar Ion Lazea Dumitrescu era proprietar, fruntaş al Partidului Naţional Ţărănesc.

În aceeaşi perioadă s-a mai întîlnit Arsenescu cu Andrei Gheorghe care, condamnat după aceea, a murit la canal, şi cu Vişoianu Iosif, trecut de asemenea pe la Canalul morţii, ambii din comuna Domneşti, judeţul Muscel. La sfirşitul lunii septembrie 1948, Gheorghe Arsenescu, Toma Arnăuţoiu şi Dumitrescu Lazea au sosit din comuna Brădetu de pe Valea Vîlsanului, la locuinţa preotului Victor Popescu. În continuare merg în comuna Nucşoara, la casa învăţătorului Iancu Arnăuţoiu, tatăl lui Toma, pentru a pune la punct problemele legate de organizare.

Reveniţi la Bucureşii şi informaţi că sînt urmăriţi de organele de securitate, la sfirşilul lui februarie 1949, Gheorghe Arsenescu şi Toma Arnăuţoiu părăsesc ascunzătoarea din capitală şi pe 1 martie 1949 ajung din nou la casa preotului Victor Popescu, de unde după un scurt popas de câteva ore pleacă la Nucşoara, care se găsea la o distanţă de numai 4 kilometri de Brădetu.

În Nucşoara, în casa lui Rizea Gheorghe, la sfîrşitul lunii martie 1949 s-a constituit conducerea mişcării de rezistenţă formată din următoarele persoane: Gheorghe Arsenescu, Toma Arnăuţoiu (locotenent de cavalerie, absolvent al Liceului Militar Regele Ferdinand I, de la Chişinău, refugiat la Craiova; a fost coleg cu Jenică Arnăutu, tot ofiţer, care s-a ocupat de organizarea rezisienţei armate din Obcinile Bucovinei şi cu Tiberiu Ţolescu, ofiţer de cavalerie, component al mişcării de rezistenţă condusă de generalul Carlaonţ); Petre Arnăuţoiu (proprietar în comuna Nucşoara, fratele lui Toma, secretarul organizaţiei, având pseudonimul "Bujor"); Jubleanu Titu (din Nucşoara, şef al serviciului aprovizionare, cu pseudonimul "Prisăcaru"); Chircă Ion (ţăran, satul Slătioara, comuna Nucşoara);

Jubleanu Constantin-Tică (fiul celui de mai sus, care a murit în luptă); Jubleanu Maria (soţia lui Tică, a murii în luptă); Milea Benone (absolvent de liceu, din comuna Nucşoara); Marinescu Virgil (învăţător din salul Secături, comuna Nucşoara, membru P.N.Ţ.); Marinescu Ion (student la medicină, fiul celui de mai sus, omorât în munte în condiţii neclare); Marinescu Alexandru (elev de liceu, fratele celui de mai sus); Mămăligă Gheorghe (ţăran basarabean stabilit în Nucşoara); Plop Maria (refugiată din Basarabia, stabilită în Nucşoara); Drăgoi Cornel (student la litere în Bucureşti, fiul preotului din Nucşoara); preotul Drăgoi Ion (la acea întâlnire a oficial o rugăciune invocându-se ajutorul lui Dumnezeu pentru cauza la care participanţii s-au legat prin jurământ ca să lupte cu arma în mână împotriva comunismului).

Cu această ocazie s-a hotărât ca statul major al organizaţiei să fie la Rucăr, de unde păstrau legătura cu satele. Despre constituirea organizaţiei ştia tot satul, care era foarte solidar; până şi jandarmii din localitate, Ionescu Nicolae (şef de post) şi Dumitrescu Luca (plutonier), au fost la curent cu aceasta, fiind ulterior arestaţi şi condamnaţi.

Procurarea şi transportul armamentului începuse să se facă încă din toamna lui 1948 spre adăposturile din munte pregătite de Chircă Ion. Printre cei ce au contribuit la această operaţie s-au numărat: Ciolan Nicolae şi Niţă Iosif din Petroşani, Cosea Aurelia din satul Slatina pendinte de comuna Nucşoara, apoi Chircă Elena cu fiul ei, Popescu Constantin, Samoilă Constantin, Chircă Marina şi Simion Ana, toţi din Nucşoara, şi alţii.

Casa învăţătorului Toma Arnăuţoiu a fost pusă sub observaţia Securităţii din Piteşti, condusă de căpitanul călău Cîrnu. În vinerea Paştelui din 1949 a sosit acasă al treilea fiu al învăţătorului, anume Anton Arnăuţoiu, care venea din sanatoriul Turia (judeţul Trei Scaune - azi Covasna) pentru a face sărbătorile împreună cu familia. Era bolnav de T.B.C. În urma rănilor de la plămâni pe care le suferise în timpul celui de al doilea război mondial în timpul unei lupte aeriene. Nu ştia nimic din ceea ce se petrecuse pe acasă. Ajuns în curte a fost somat de căpitanul Cîrnu. Acesta şi însoţitorii lui au intrat în casă, după ce Anton a deschis uşa, şi au răscolit toate încăperile, după care au arestat pe bătrânul Iancu Arnăuţoiu, spunându-i să-şi la hainele de schimb. După două zile Anton a plecat la sanatoriu, acasă rămânând numai Laurenţia, mama lui.

În a treia zi după Duminica Învierii, din acelaşi an, organele de Securitate au arestat pe preotul Popescu Victor şi pe fiul acestuia, Daniel. După şase zile de anchetă în arestul Securităţii din Piteşti, timp în care au fost supuşi la diferite torturi fizice, ancheta nu a reuşit să stabilească probe pentru implicarea lor în proces. Au fost eliberaţi atât tatăl cât şi fiul şi ameninţaţi de Cîrnu că, dacă nu vor colabora la prinderea "bandiţilor", vor fi omorâţi ca nişte câini şi aruncaţi la marginea drumului.

La începutul verii, după frecvente căutări în munte şi împrejurimile satului, soldate cu eşec, organele de Securitate au hotărât să întreprindă o acţiune de mare anvergură, în acest scop au pregătit cadre speciale şi numeroase camioane cu ostaşi gata de intervenţie când se va da alarma de acţionare. Alarmarea Securităţii se făcuse din luna aprilie când grupul lui Toma Arnăuţoiu fusese semnalat că acţiona în munţii Şteviuţa şi Olicu, la vărsarea pârâului cu acelaşi nume în pârâul Zîrnei, ce-şi mâna apele spre râul Doamnei. Se aflase acest lucru prin agenţii infiltraţi printre forestierii din regiunile respective.

În seara de 18 iunie, Toma Arnăuţoiu s-a întâlnit cu plutonierul Paul Paul, din comuna Brăduleţ, căruia i-a solicitat să-i procure armament. Dar a doua zi dimineaţa, duminică 19 iunie, securiştii au dat buzna în casa învăţătorului Arnăuţoiu, fiind informaţi că se găsesc acolo membrii organizaţiei "Haiducii Muscelului", într-adevăr erau cei doi fraţi Arnăuţoiu, Gheorghe Arsenescu, Milea Benone şi Chircă Ion. Această grupă de securişti a fost condusă de Ionel Iorgulescu. Soldaţii se aflau postaţi la toate colţurile clădirii. Doi plutonieri, Apăvăloaiei Constantin şi Lungu Florea, au intrat prin spatele locuinţei incercând să forţeze intrarea în care se aflau partizanii.

Arsenescu ţinea uşa cu piciorul şi, când aceasta s-a deschis, cei dinăuntru au tras, doborând pe cei doi plutonieri. Milea Benone a băgat baioneta într-unul, iar Arsenescu, care era bun trăgător, folosind amândouă mâinile, a croit drumul pe care au dispărut cu toţii. El personal a ieşit pe uşa principală mânuind uluitor de repede cele două pistoale din mâini, ca-n filme. Soldaţii s-au dezmeticit după dispariţia partizanilor şi au deschis foc în vânt.

După acest eşec, securiştii s-au împărţit în grupuri şi au plecat pe la casele indicate ca având legătură cu partizanii. Unul a ajuns şi la preotul Ion Drăgoi unde a găsit bunica şi doi copii. Preotul tocmai se întorcea de peste dealuri când cineva i-a strigat să fugă căci vine Securitatea. El s-a ascuns şi de pe măgură a privit spectacolul ce a urmat. O fată a fugit şi a anunţat pe Cornel Drăgoi, băiatul preotului. Acesta a fugit imediat sărind 5 garduri, prin grădini, urmărit cu pistoalele. Ajungând la marginea lacului a mers puţin pe potecă şi a intrat în apă, îmbrăcat cum era, sub o scândură ce folosea drept punte pentru pescarii cu undiţa. Securiştii care-l urmăreau au fost îndreptaţi pe piste false de

Samoilă Nicolae. Şi au fugit aşa până la oficiul telefonic de unde au făcut cale-ntoarsă. La înapoiere l-au văzut pe Cornel Drăgoi care scosese capul din apă numai cât să respire. El şi cu Victoria Arnăuţoiu au fost singurii arestaţi în acea zi de duminică. Preotul continua să privească neputincios la arestarea copilului său. Toma Arnăuţoiu fusese rănit la un picior, dar a reuşit să ajungă din urmă grupul şi să se retragă în ascunzătoarea de la izvorul Grosului.

În cursul lunii iulie 1949 partizanii s-au împărţit în două grupuri: unul condus de Gheorghe Arsenescu, iar celălalt de Toma Arnăuţoiu. Grupurile ţineau legătura între ele. Schimbîndu-şi locul pentru a deruta Securitatea şi pentru a-şi procura alimente, îi găsim la scurt timp semnalaţi la Gura Lespezilor, pentru a-l pedepsi pe Gheorghe Dobrescu, preşedintele cooperativei Muşeteşti, care era informatorul regimului.

Numărul partizanilor s-a mărit, printre ei făcîndu-şi apariţia: Ciolan Nicolae din comuna Petroşani şi Gheorghe Mihai, Păţitu Ion, Păţitu Nicolae, Săndoiu Ion, Adămoiu Nicolae, toţi din comuna Nucşoara.

Tot în luna septembrie, partizanii sunt semnalaţi întorcându-se de la "Cruce" şi mergând pe valea Plăşorului unde au întâlnit oamenii coborând cu brânză de la stână. Li s-a dat şi lor ca să aibă de mâncare, bineînţeles după ce au cerut, pentru ca oamenii să nu fie bănuiţi că pactizează cu ei. Ba i-au pus să strige şi lozinci împotriva regimului. S-au tras focuri de armă în aer, ca să se poată spune că au fost obligaţi să procedeze astfel. Oamenii fiind din regiune, erau cu sufletul alături de ei şi-i ajutau de câte ori aveau ocazia.

Colonelul Gheorghe Arsenescu urma să se întâlnească în luna noiembrie 1949 în comuna Bughea de Sus, din apropierea oraşului Cîmpulung-Muscel, la sora lui Chircă Ionel, cu nişte ofiţeri. Se pare că a fost trădat de Ionel Chircă, care se întâlnise cu maiorul Marin de la Securitatea din Piteşti, A fost trimis Popescu Moangă cu o echipă de securişti. Gheorghe Arsenescu cu Nicolae Chircă (rudă cu Ion) şi cu Mămăligă Gheorghe au picat în cursă. Ciolan fusese deja arestat, în ultimul moment Arsenescu îşi dă seama de pericol, se dezbracă de haină şi fuge din încercuire. Mămăligă a fugit şi el, dar a fost reperat după cămaşă şi l-au rănit; a reuşit totuşi să scape pentru încă zece luni. La câteva zile a fost împuşcat şi Chircă Ion de către Mămăligă, deoarece se dovedise că trădase Securităţii întâlnirea de la Bughea de Sus.

Gheorghe Arsenescu fuge şi se adăposteşte la Iosif Marinescu, perceptorul din comuna Măţău de lîngă Cîmpulung, şi se ascunde într-o groapă săpată sub cameră. Nicula s-a dus şi a anunţat Securitatea unde se găseşte ascuns. Cîrnu a venit de la Piteşti şi a împânzit grădina perceptorului cu soldaţi. Arsenescu, cu prezenţa lui de spirit, a ieşit şi s-a strecurat printre ei strigând "dă-i! trage, mă!" şi dus a fost. Nu a mai fost prins până în 1960, şi atunci printr-o trădare.

Conducerea grupului a fost luată de Toma Arnăuţoiu şi de fratele său, Petre. Partizanii s-au retras în munte pentru a petrece iarna.

După ieşirea din acţiune a lui Gheorghe Arsenescu, Milea Benone s-a predat şi a fost condamnat la muncă silnică pe viaţă, iar după arestarea grupului Arnăuţoiu, a fost rejudecat şi executat cu tot lotul, pe 21 iulie 1959.

După ce fraţii Arnăuţoiu şi Gheorghe Arsenescu au scăpat din încercuirea din 19 iulie, în comună s-a instalat un detaşament operativ şi represiv, care mult timp i-a terorizat pe ţărani; erau acostaţi toţi suspecţii care treceau pe acolo. Legăturile satului cu exteriorul au fost tăiate. Singura sursă *de* aprovizionare a locuitorilor o constituiau ciobanii care veneau cu brânză şi bruma de rezerve ce o mai aveau prin casă. În plus ţăranii erau obligaţi să asigure şi mâncarea pentru noii ocupanţi ai satelor. Unul din cadrele superioare securiste, cu "experienţă", îşi freca palmele în primărie afirmând că a doua zi îl va aduce pe Tomiţă legat pe cal. La întoarcerea din misiune erau legaţi pe cai cadrul superior şi coada de topor din sat, care-i servise drept călăuză.

În luna septembrie 1949, ţăranul Daniil Popescu, fiul preotului Victor Pupescu din Nucşoara, cu sprijinul lui Luca Florea din Brădetu, pădurar la Ocolul Silvic local, a contactat grupul de rezistenţă la punctul "Varniţa Ulmu" ajutat fiind şi de Ion Mierlită. Cu această ocazie a dat celor din grup alimente şi ţigări şi a purtat discuţii cu privire la soarta părinţilor şi rudelor familiei Arnăuţoiu, arestaţi încă din ziua confruntării armate cu securiştii. Despre această întâlnire, Securitatea nu a fost informată decât în anul 1958, în urma denunţului făcut de pădurarul Luca Florea. Între anii 1949-1955, preotul Victor Popescu a acordat de mai multe ori ajutoare în alimente, trimise grupului prin diverşi locuitori care păstrau contactul. Deşi unii săteni au fost descoperiţi şi arestaţi, implicarea preotului în sprijinirea grupului de partizani nu a fost dovedită decât în anul 1958, după arestarea ultimilor membri ai rezistenţei.

În anul 1949 a fost arestată preoteasa Ecaterina Drăgoi şi a fost chinuită în mod barbar de colonelul de Securitate Mihăilă, de la Piteşti. Pe data de 15 decembrie, acelaşi an, a mai fost arestat

Preda Ion, născut la Nucşoara pe 27 februarie 1907 şi a fost condamnat la cinci ani pentru legături cu mişcarea de rezistență, executând pedeapsa la Peninsula şi Ovidiu. După eliberare a fost din nou arestat, pe 22 iunie 1958, şi condamnat de data aceasta la *25* de ani pentru reluarea legăturilor cu cei din munți.

Pe data de 2 noiembrie 1949 a fost arestat învățătorul Virgil Marinescu din comuna Nucşoara şi va sta în temniță până în aprilie 1964. Băiatul lui, Alexandru Marinescu, va fi şi el arestat pe 2 martie 1950 şi va sta peste opt ani închis, până pe 6 iunie 1958, când va fi eliberat numai pentru o jumătate de an, deoarece pe 26 ianuarie 1958 va fi rearestat până pe data de 29 august 1964. Un alt frate al lui a plecat pe 3 martie 1950 să întregească grupul partizanilor. Este vorba de Ionel Marinescu, care făcuse liceul militar şi care, după doi ani şi jumătate va avea o moarte tragică. Nenorocirile se țineau lanț în sînul familiilor din Nucşoara; şi soția învățătorului, Ecaterina Marinescu, a fost arestată în acelaşi an, adică pe 16 noiembrie 1950, făcând 5 ani de închisoare, până în iunie 1955.

Mămăligă Gheorghe, din Nucşoara, a fost împuşcat mortal pe data de 6 iunie 1950, în munte. Tot în aceeaşi lună, Marinescu Ion, Jubleanu Constantin-Tică, Jubleanu Titu şi Jubleanu Marioara urmăresc pedepsirea unor activişti ce terorizau satul Nucşoara şi se deplasează în muntele Căpățîna unde aveau loc de întâlnire cu frații Arnăuțoiu şi Maria Plop, care veneau din munții Gălăşescu. Săndoia Gheorghe, cioban, care era informatorul Securității, a reuşii să scape cu fuga.

Pe 7 august, când o parte din partizani coborau pe valea râului Vîlsan, au fost surprinşi de un grup de securişti condus de locotenentul major Ghiță Alexandru, care a deschis foc asupra lor, somându-i. Acțiunea se petrecea cam în dreptul muntelui Dobrogeanu şi a avut loc pe 7 august. Partizanii au ripostat deschizând focul: atât Jublenii, cât şi Ionel Marinescu. Maria Jubleanu striga: "trage, Titule, ca să scape băieții!". Şi într-adevăr locotenentul şi caporalul Balaciu Ion au fost omorâți.

Arestările continuă în satul Nucşoara şi Poinărei. Preotul Drăgoi Ion a fost arestat în comuna Vîlsăneşti şi a fost chinuit până în anul 1959, când a fost prinsă conducerea organizației, şi a fost executat la Jilava; în aprilie 1950 fusese arestată Maria Popescu, soția învățătorului din Poinăici, care a stat în închisoare până în 1954, când au eliberat-o. Soțul ei, Popescu Gheorghe, a fost arestat în noiembrie acelaşi an şi a stat închis până în 1956, când i s-a dat domiciliu obligatoriu. De acolo a fost re-arestat în iunie 1959.

Pe data de 2 septembrie a avut loc o ciocnire armată în muntele Gălăşescu, cu agenți ai Securității deghizați în turişti. Cu altă ocazie, în muntele Berevoiu au înconjurat cabana unde se adunaseră muncitorii pentru a fi prelucrați în legătură cu partizanii care circulau prin regiune. Toma Arnăuțoiu a intrat înăuntru, a ținut un discurs împotriva regimului care distrugea țara, punând-o la dispoziția ruşilor. Maria Plop a distrus tablourile ce se aflau pe pereți.

Se făceau presiuni din ce în ce mai mari asupra sătenilor pentru a-i denunța pe partizani, şi pentru ca presiunile să fie şi mai mari se trecea şi la arestări.

Preoții Andreescu Nicolae, din comuna Poinărei şi Constantinescu Ion, din aceeaşi comună, au început să se ocupe din 1952 de aprovizionarea cu arme şi alimente a celor urmăriți de Securitate, în 1959 vor fi şi ei executați.

Cabanele şi stânele sunt colindate tot mai des de către partizani pentru că legaturile cu satele le fuseseră tăiate. Şi deplasările le făceau cât mai des pentru a deruta Securitatea. Astfel, aceasta primea informații cât mai diversificate cu privire la pozițiile partizanilor. Prezența lor este semnalată în 1952 când la Gruişor, când la Zîrna, Pecineaga, Brătila, Robița, Fireşti, Valea Lespezi, Năneasa, Udrea, Dobroneaga, ori în muntele Drăghia sau chiar în Bucegi, pentru derulare. Astfel pe 2 august 1952 securiştii trec pe la stânele presărate de-a lungul Dîmboviței şi pe 17-18 august îşi fac simțită prezența la Padina. Pe data de 7 septembrie 1952 este omorât Marinescu Ionel, în condiții neelucidate.

Tot în toamna lui 1952 este arestată preoteasa Justina Constantinescu din comuna Poinărei, care îi ajutase foarte mult pe cei fugiți şi care după tortură a stat 5 ani în temnițele comuniste.

În anul 1953 cei din grupul "Haiducii Muscelului" se retrag spre comuna Poinărei şi în apropiere de aceasta, la "Rîpa Colțului", îşi fac un adăpost principal; de aici vor ieşi numai la nevoie, pentru aprovizionare, deoarece poterele se întețesc pe urmele lor. Sunt făcute noi recrutări, printre care Tomeci Gheorghe cu soția lui, Elisabeta, Sorescu Nicolae, Sorescu Gheorghe, Sorescu Maria şi alții.

Acțiunea lor se îndreaptă şi spre pedepsirea cozilor de topor care îi terorizau pe țăranii din comunele Corbi, Stăneşti, Brăduleț, Nucşoara... Legăturile cu oamenii de încredere încep să fie făcute prin căsuțe poştale pentru a-i feri de arestări. Un anume Grigore Ion, zis Lepărău, le procură un aparat de radio pentru a putea asculta ştirile posturilor străine. Fata preotului Nicolae Constantinescu va fi bănuită că i-a ajutat pe partizani cu alimente între 1954-57. Căsătorită Pedruț, a fost numită profesoară de istorie la Cobadin. De acolo a fost arestată pe 21 iunie 1958 şi a primii 12 ani prin sentința 174-21

septembrie 1959. Pe data de 18 septembrie 1958 născuse în temnița de la Văcăreşti pe Justina-Libertatea, care a trebuit să stea închisă cu mama ei.

Dar cu doi ani înainte, în anul 1956, răsărise o "Floare de colț" în voievodatul partizanilor. S-a născut Oana, fata Măriei şi a lui Tomiță. Pe lingă bucurie au apărut şi mai multe griji.

Anul următor s-au întors din închisoare părinții, Iancu şi Laurența Arnăuțoiu, după 7 ani de detenție. Locuitorii comunei l-au întâmpinat pe învățătorul lor cu bucurie şi simpatie conducându-l trei kilometri până la Nucşoara.

Tot în acest an, preotul Vasile Popescu a fost anchetat şi torturat timp de 36 de ore, intr-un pavilion al băii de la stațiunea Brădetu, de către ofițerii de securitate Ploscaru şi Zamfirescu, pentru a-l determina să recunoască oficierea botezului Oanei. Nici de această dată ancheta n-a reuşit să obțină probele pentru arestarea preotului. Adevărul s-a stabilit numai după arestarea grupului partizanilor în 1958.

Pentru a deruta pe urmăritori, bărbații din grup apăreau pentru scurt timp în munte, se făceau văzuți, şi goana pornea după ei, în timp ce se retrăgeau cu atenție spre grota de la Poinărei.

Arestările din "Grupul Nucşoara"

După anul 1955 grupul de conducere al partizanilor era ascuns în pădurea Aluniş, într-o grotă naturală situată la marginea comunei Poinărei.

Între 1-5 aprilie 1958 frații Toma şi Petre Arnăuțoiu au fost invitați de inginerul agronom Grigore Poinăreanu la o povarnă (cazan cu țuică), din satul Poinărei (Corbi). Aici au fost înconjurați de securişti, conduşi de locotenent-major Bădicuț Tănase şi Micuțelu, în urma unui denunț lesne de înțeles, convinşi fiind că somniferul pus în țuică îşi va face efectul.

Cei doi frați Arnăuțoiu au deschis focul şi au reuşit să iasă din încercuire prin livezi. Petre Arnăuțoiu a fost împuşcat în picior şi după câteva sute de metri a fost prins; Toma Arnăuțoiu a fost şi el capturat ceva mai departe de povarnă.

Cei doi frați au fost duşi la grota unde erau ascunşi ceilalți.

Toma Arnăuțoiu a fost obligat să ceară celor din grotă să se predea pentru că nu mai era nici o scăpare. Securiştii i-au arătat pe cei doi arestați.

Fundul "grotei" se găsea la 6-7 metri adâncime. Tânărul Ion Jubleanu a ajutat-o pe Maria Plop să iasă împreună cu fetița de 2 ani. După ce cele două ființe au coborât pe platou, Titu Jubleanu a ridicat scara şi a spus că el nu se predă. A urmat un intens schimb de focuri în care Jubleanu a tras până la ultimul cartuş doborând mulți securişti, printre care locotenent-major Enache Aurică. Titu Jubleanu s-a aruncat cu grenada în grotă,de unde a fost scos mort.

La două-trei zile după ce arestații au fost duşi la Piteşti, s-a trecut la arestarea principalilor acuzați: preotul Ion Drăgoi, Iancu şi Laurența Arnăuțoiu care fuseseră eliberați în 1955, Alexandru Moldoveanu, preoții Ion Andreescu şi Constantinescu din comuna Corbşori, frații Gheorghe şi Ion Popescu din comuna Poinărei şi alții.

În lotul principal al organizației de rezistență împotriva comunismului au fost executați 17 bravi partizani. Printre ei se numără:

Frații Petre şi Toma Arnăuțoiu, colonelul Gheorghe Arsenescu, preoții Nicolae Andreescu, Constantinescu Ion, Ion Drăgoi, Alexandru Moldoveanu, învățătorul Gheorghe Popescu, Ion Popescu, Nicolae Sorescu (ciobanul care s-a opus la povarnă securiştilor), învățătorul Ion Mica, Nicolae Sufan şi alții.

Sentința a fost executată pe 21 iulie 1959 la Jilava.

După arestarea fraților Arnăuțoiu şi până la executarea lor au avut loc sute de arestări.

În luna aprilie 1959, în noaptea de 18 spre 19, preotul Victor Popescu a fost ridicat de la domiciliul său din comuna Brădet-Argeş, iar fiul Daniel de la domiciliul din Bucureşti şi au fost deținuți amândoi în arestul Securității din Piteşti. După numeroase şedințe de anchetă, unele însoțite de torturi, confruntări cu alți deținuți implicați în dosarele grupului, dar niciodată cu frații Toma şi Petre Arnăuțoiu, ancheta a probat vinovăția de favorizare a infracțiunii de organizare în grup "terorist" (în limbajul Securității), prevăzută de art. 207 al. l cp., republicat la 27 februarie 1948. Au fost judecați la data de 4 noiembrie 1959 şi condamnați: tatăl, preotul Victor Popescu, la 8 ani închisoare corecțională, 5 ani interdicție corecțională şi confiscarea totală a averii, şi fiul, la 5 ani închisoare corecțională, 4 ani interdicție corecțională şi confiscarea totală a averii. Preotul a fost eliberat în vara anului 1964, iar fiul

în noiembrie 1961 printr-un decret de grațiere motivat de faptul că fiind medic veterinar era necesar acțiunii de consolidare a agriculturii recent colectivizate.

Adevărul întreg, precum şi sutele de condamnări pronunțate de Tribunalul Militar al Regiunii a III-a Militare Bucureşti, nu poate fi cunoscut decât din dosarele cu peste 10.000 de pagini întocmite de Securitatea din Piteşti şi care privesc grupul de rezistență anticomunistă Arnăuoțiu-Arsenescu care a activat peste 10 ani în zona Munților Făgăraşi. La aceste dosare nu s-a permis accesul nici unuia din supraviețuitorii temnițelor comuniste, dezvăluirile urmând a fi făcute numai după consolidarea democrației în țară, care 45 de ani a stat sub teroarea comunistă.

În procesele intentate persoanelor implicate în această acțiune de rezistență anticomunistă s-au pronunțat şi s-au executat pedepse de sute de ani, precum şi 17 condamnări la moarte executate pe 21 iulie 1959 la închisoarea Jilava. Printre cei condamnați la moarte au fost şi frații Toma şi Petre Arnăuțoiu. În detenție au rămas părinții acestora şi alți mulți condamnați.

Suferințele supraviețuitorilor din temnițele comuniste nu s-au încheiat odată cu eliberarea din închisori, ele continuând sub cele mai diverse şi sofisticate forme, până la prăbuşirea sistemului comunist începută odată cu revoluția din decembrie 1989, când întregul popor, ajuns la limita oricărei sfinte răbdări, a distrus dictatura ceauşisto-comunistă, plătind cu numeroase jertfe de sânge ale tineretului acestor pământuri strămoşeşti.

Date importante au fost furnizate de doctorul veterinar Daniil Popescu din Argeş, arestat şi condamnat în acest grup, precum şi de Cornel Drăgoi.

Aria de acțiune a partizanilor

Deşi la început colaborarea dintre frații Arnăuțoiu şi Gheorghe Arsenescu a fost strânsă, nu după mult timp s-au despărțit. O fostă ordonanță l-a reclamat pe colonelul Arsenescu că are materiale şi arme ascunse prin clăile de fân. O parte din acestea au fost depistate prin trădare. Se pare că din anul 1952 colonelul Arsenescu s-a retras complet, ascunzându-se până prin 1959 când a fost arestat, în urma unui denunț.

Conducerea partizanilor a trecut sub frații Arnăuțoiu şi este cunoscută sub denumirea de "Gruparea Nucşoara" sau "Haiducii Muscelului".

Sub această denumire se identifică de fapt partizanii cuprinşi între râul Topolog şi Dîmbovița. Ca demarcație spre sud am putea socoti o linie ce porneşte din comuna Sălătruc (pe Topolog), trece pe la Arefu, Căpățîneni (pe Argeş), Brădetu (pe Vîslan), Nucşoara şi Slatina (pe râul Doamnei), Cîndeşti (pe Bratia), Lereşti (pe râul Tîrgului), mergând pe la nord de Rucăr, mai departe pe Răuşor, peste Pleaşa Podasei până la Cheile Dîmbovicioarei.

La nord de această linie domnea partizanul român de pe versantul sudic al Făgăraşului, care se învecina la nord cu fratele lui din grupul lui Gavrilă.

Cine cunoaşte configurația terenului îşi poate imagina libertatea ce domnea în această țară de piatră şi năzuință românească, unde drumurile sălbatice te conduceau prin pădurea care tăcea ca şi piatra pe care o călcâi, tulburată doar spre vecernii de vreun cântec de caval, îmbiindu-te să mergi spre obârşie şi să te crezi stăpânul spațiului mioritic.

Această regiune, caracterizată prin dealuri înalte, dar cu pante uşoare ce fac legătura între munte şi deal, formează o salbă de depresiuni în jurul masivelor maiestuoase ale Negoiului şi Moldoveanului: Cîmpulung-Muscel (pe râul Tîrgului), Nucşoara-Corbi (pe râul Doamnei), Brădet (pe râul Vîlsan), Aref (pe râul Argeş), Sălătruc (pe râul Topolog) şi Jiblea.

Unul din centrele de rezistență de durată a fost în triunghiul Sălătruc-Arefu-Rudeni. Mulți săteni de pe valea Topologului şi mai ales de la Şuiei s-au retras în catacombele naturale din apropierea satului Cărpenişu, de pe pârâul cu acelaşi nume. Pădurea deasă de jugastru şi carpen, în special, care a dat şi numele împrejurimii, acoperea de minune aceste grote în care se ascundeau partizanii. Aici îşi făcuseră depozite de alimente şi îmbrăcăminte. De aici plecau să aprovizioneze şi alte locuri, când situația devenea precară acolo.

Găsindu-se în apropiere de întretăierea drumurilor Curtea de Argeş-Valea Danului-Berislăveşti-Călimăneşti, cu drumul ce venea de jos pe valea Topologului şi de la Cepari şi se bifurca spre Rucăr-Goranu-Rîmnicu Vîlcea, aceste ascunzişuri naturale, mascate de rădăcinile copacilor, puteau fi uşor aprovizionate din timp şi fără a da de bănuit, pentru a se evita efectuarea acestei operațiuni iarna, când urmele pe zăpadă constituiau un indiciu în depistarea partizanilor. Aici se instalase şi un atelier de croitorie, unde croitorul Dincuță din comuna Şuiei îşi adusese chiar şi o maşină de cusut şi se ocupa de

repararea hainelor uzate. Femeile şi fetele erau cele care cărau alimente de la locurile de depozitare din sate. O fată din regiune, Margareta, îmi povestea că mama ei făcea pâine în cuptor, cât mai mare, pe care o căra în straiță, pusă după gât, având iarbă deasupra. Le ducea şi mălai, pentru ca, atunci când nu putea merge la ei, să-şi prepare singuri mămăliga, în timpul rece erau nevoiți să-şi facă foc în ascunzătoare şi să-şi pregătească ceva cald de mâncare. Dar cu toate măsurile de precauție, nu şi-au dat seama că din cauza norilor deşi, persistenți, fumul plecat pe firul văii atrăgea atenția securiştilor, care astfel le-au descoperit grotele.

În anul 1951 regiunea Şuiei a fost ocupată de peste 30 de camioane pline cu ostaşi şi armament greu. Trei zile şi trei nopți oamenii n-au putut ieşi afară din case. Peste tot se făceau percheziții şi arestări. Camioane după camioane cărau oamenii prin valea Danului-Curtea de Argeş, la Piteşti. Chinurile începeau odată cu ridicarea şi continua la Piteşti unde bestialitățile nu cunoşteau limită.

Din conducerea acestor trupe de Securitate care au terorizat regiunea, au putut totuşi să fie identificați, dar numai o mică parte: Tericeanu, Bădica Ilie (fost zugrav la Craiova, ajuns general de Securitate), Drăghici Alexandru (ajuns ministru), Stănculescu, State (ajuns general), Dincă Ion (ajuns în Comitetul Central). Baza operațională era formată, pe lângă trupele Regimentului l Securitate de la Băneasa, şi din activiştii şi securiştii din regiune.

După trei ani de rezistență, acest grup a fost arestat.

Nume şi întâmplări despre oamenii care s-au împotrivit regimului comunist în această regiune:

Silişteanu, un om înstărit care, din cauza persecuțiilor, împreună cu soția, au luat calea codrului.

Preotul Donescu Nicolae, din comuna Şuiei, a fost împuşcat pentru că a botezat copilul lui Silişteanu, născut în catacombe, precum şi pentru alte fapte creştineşti săvârşite în timpul prigoanei împotriva neamului românesc.

Se mai vorbeşte de preotul Dinescu Haralambie, socotit ca duhovnicul partizanilor din Făgăraş, care de asemenea a fost împuşcat în 1952.

Învățătorul Dorobanțu, din comuna Cărpiniş, a avut o soartă tragică. Fata lui voia să se căsătorească cu un ofițer de Securitate. El însă s-a opus spunând că e mai bine sa moară decât să-şi ştie fata măritată cu un astfel de om. După ce securistul a împuşcat un partizan în regiunea Şuiei, l-a obligat pe învățător să meargă să-l recunoască pe mort. Cînd Dorobanțu s-a aplecat, să-l identifice, securistul a scos pistolul şi l-a descărcat în capul acestuia. Fata s-a măritat cu ucigaşul tatălui său.

Învățătorul Dumitrescu Gheorghe din comuna Rudeni a dispărut. Agenții care împuiau satele se duceau acasă pe la cei urmăriți, dădeau bomboane copiilor, cerându-le să spună unde e tatăl lor. Văzând că nu primesc nici un răspuns, le luau bomboanele din mână, scoțându-le chiar şi din gură, cu promisiunea că, atunci când vor spune, vor primi şi mai multe. Până la sfârşit învățătorul a fost găsit ascuns în casă într-o groapă ce-i servise drept adăpost şi unde ieşea numai când trebuia să mănânce. În acea groapă, care era mai mică decât o carceră, a stat trei zile. A fost arestat şi condamnat. A murit în anul 1965, la foarte scurt timp după ce s-a eliberat de la Aiud.

Un alt învățător, Dumitrescu Alexandru, din comuna Şuiei, a fost de asemenea condamnat în lotul partizanilor.

Se poate spune că intelectualii satelor, în mare parte, la această dată erau alături de țăranii care sufereau din cauza unui regim spoliator. De fapt închisorile au cunoscut un mare număr de preoți şi învățători, din toate ținuturile româneşti, care nu şi-au dezmințit misiunea de făclieri ai satelor.

Profesorul Ştefănescu de la Şcoala de Meserii din regiune, bănuit a fi opozant al regimului comunist şi sprijinitor al partizanilor, a fost găsit împuşcat şi aruncat într-un şanț de pe marginea drumului.

Cam în acelaşi timp un avocat radiat din Barou a fost de asemenea găsit împuşcat intr-un şanț. Toate aceste sălbăticii se făceau pentru a înspăimânta populația.

Preotul Rudeanu, originar din comuna Rudeni, profesor la Rîmnicu Vîlcea, refuzând să se încadreze pe linia comunistă, a fost dat afară din învățământ. Fiind bănuit că ajută pe partizani, a fost bătut îngrozitor şi la scurt timp după aceea a murit.

Un alt grup de partizani acționa în jurul localității Cîmpulung-Muscel. în luna iunie 1952, fiind surprinşi la Furnicoşi, membrii grupului, care se pare că erau legionari, s-au retras într-o casă lîngă cantonul C.F.R., la intersecția cu şoseaua Cîmpulung-Piteşti, şi de acolo au deschis focul; în timpul luptei care a avut loc, trei partizani au fost împuşcați mortal. Cel de al patrulea, Constantin D.Stănescu, fost elev al Liceului Militar, originar din comuna Țigăneşti-Topoloveni, a căzut grav rănit. El era de fapt şeful acestui grup. În drum spre spital a murit. Cu această ocazie au mai fost arestați: Dumitru Stănescu, tatăl lui, care a murit în închisoare; Marioara lonescu-Lungu, soția lui, şi Sabina Ionescu din aceeaşi comună. Ultimele două au trecut prin închisoarea Miercurea-Ciuc.

Tot din satul Ţigăneşti-Topoloveni au mai trecut prin închisori în acea perioadă: preotul Gheorghe Tomescu, care murit la Botoşani în anul 1961; Gheorghiță (Dodiță), fiul lui, student la Farmacie; Fiencheş, din comuna Călineşti, care se pare că a murit în închisoare; Ionel Vălimăreanu, licențiat în teologie, fost director al Federalei Negru-Vodă din Cîmpulung; Furtunescu Gheorghe.

Securitatea a întreprins acțiuni de amploare împotriva partizanilor de pe versantul sudic al Munților Făgăraş, în primul rând au împânzit satele cu sute de agenți civili. Lumea nu mai avea curajul să iasă pe dealuri pentru a-şi cultiva pământul sau a strânge recolta. La cel mai mic denunț se trecea la arestarea şi schingiuirea celui vândut de vreo iudă. Era timpul răzbunărilor.

Securiştii, îmbrăcați ca ciobani, cu pistolul-mitralieră sub sarică, colindau muscelele şi stânele în căutarea partizanilor. Uneori rămâneau la stâne în aşteptarea venirii lor pentru aprovizionarea cu mâncare.

Îndrăgostiții de natură nu mai aveau curajul să meargă pe munte din cauza agenților care mişunau şi nicidecum din a partizanilor, care nu aveau de lucru decât cu comuniştii şi uneltele lor. Rareori se mai încumeta cineva să mai ajungă până la cabana Cumpăna, care se găsea în zona de exploatare forestieră, la capătul liniei ferate. Chiar printre muncitorii forestieri fuseseră infiltrați agenți pentru a putea observa prezența oamenilor străini sau chiar a acelor lucrători ce ar fi putut aproviziona pe partizani. Această situație de alarmă în regiune a durat un deceniu, cam până prin 1957 -1958, când au fost arestați ultimii partizani.

În această perioadă de dominație a partizanilor, satele au fost depopulate, locuitorii luând drumul închisorilor, bineînțeles după ce erau schingiuiți. Localitățile cele mai greu lovite de Securitate, această calamitate ce s-a abătut asupra României, au fost: Albeşti, Alunişu, Aninoasa, Arefu, Berevoieşti, Bocănița, Bughea, Bumăşeşti, Dîmbovicioara, Domneşti, Dragoslavele, Fîntâneni, Gideni, Groşi, Furnicoşi, Lereşti, Mățău, Muşeteşti, Mărcuş, Malu, Măneşti, Negreşti, Nucşoara, Oeşti, Pământeni, Poderi, Păuleni, Răceni, Rudenî, Rucăr, Sălătruc, Stăneşti, Stroieşti, Stoeneşti, Suslăneşti, Şuiei, Turburea, Valea Danului, Valea Ursului, Verneşti, Vîlsăneşti, Voineşti, Ungureni şi Zboghiteşti.

Întâmplările prin care au trecut țăranii din aceste localități te îngrozeau când le ascultai; de asemenea şi motivele pentru care au fost arestați. Trecuseră prin clipe tot atât de groaznice ca şi ale partizanilor din Banat cu care se găseau acum împreună prin iadul închisorilor comuniste, supuşi de data aceasta la alte torturi.

Unii dăduseră sau nu un caş sau poame, dar recunoscuseră, mai mult pentru a scăpa de chinuri. Alții au dat un flanel sau o căciulă unui nepot, care le transmisese altuia, care la rândul lui se dovedise că strângea îmbrăcăminte pentru partizani. Acum se găseau împreună, fuseseră chinuiți pentru acelaşi lucru, deşi nu se cunoscuseră vreodată. Şi pentru aceasta făceau câte 5-10 ani închisoare.

Printre cei care au fost reținuți, din numărul mare de arestați, subliniem o serie, urmând ca ulterior să fie cunoscute şi celelalte:

Arnăuțoiu Petre şi Arnăuțoiu Toma (executați), Arnăuțoiu Iancu şi Arnăuțoiu Laurența (părinți, morți în temniță), Arnăuțoiu Victoria, Arnăuțoiu Anton, Arnăuțoiu Ioana, Florea Elena (născută Arnăuțoiu), Arsenescu Gheorghe (executat), Andreescu Nicolae (preot, executat), Andreescu Maria (preoteasă), Andreescu Ion, Adămoiu Nicoiae, Alecu Eugen şi Alecu Ion (din comuna Goleşti-Brăduleț), Andrei Gheorghe (mort la canal), Bălțel Petre, Băsoiu Filoftea, Băsoiu Gheorghe şi Băsoiu Nicolae (toți din Stăneşti), Belu Gheorghe, Belu Ion, Belu Laurența şi Belu Vasile (toți din comuna Nucşoara), Berevoianu Victor-Vică şi Berevoianu Titel (ambii din satul Slatina de Nucşoara), Borjag Gheorghe (din Domneşti), Butoi Gheorghe (din comuna Brăduleț), Beija Petic (Nucşoara), Cîrstea (din Arefu), Chircă Aurel (executat), Chircă Ion (mort în munte), Chircă Elena (moartă în munte), Chircă Ion, Chircă Eugen, Chircă Gheorghe, Chircă Marina, Chircă Nicolae şi Chircă Aurica (toți din Nucşoara), Ciolan Nicolae şi Ciolan Traian (din comuna Pietroşani), Cocuță Nicolae, Coman Victoria, Comăndăşescu Justina şi Comăndăşescu Mucenic (amândoi din comuna Stăneşti, morți în temniță), Cojocaru (căpitan), Constantinescu Ion (preot, execulat) şi Constantinescu Justina (preoteasă din Poinăreni), Cosiea Aurica (Nucşoara), Cotenescu (preot în Stăneşti), Cujbescu Toma (Nucşoara), Dămățeanu Ion (doctor din comuna Corbi), Deriroiu Nicolae şi Deriroiu Simion (ambii din comuna Nucşoara), Diaconu Ion (Poinărei), Diaconescu Andrei şi Diaconescu Nicolae (ambii din Nucşoara), Drăgoi Cornel (student), Drăgoi Ion (preot, executat), Drăgoi (preoteasă), toți trei din aceeaşi familie, din comuna Nucşoara, Dudaş Ion (Brădet), Dragomirescu Ilie (preot din Cîmpulung-Muscel), Dumitraşcu Minai (din Corbi), Dumitrescu Luca (Nucşoara), Dumitrescu (plutonier de jandarmi), Enescu Nicolae (din comuna Petreşti), Florea Ion (din comuna Nucşoara), Grigore Ion Lepărău, Grigore lon-Podea, Grigore Nicolae (mort în temniță), toți trei din comuna Domneşti, Greculescu Constantin (mort în închisoare), Greculescu (învățător din Lăicăi), lacobescu Nicolae (din comuna Pietroşani),

Iliescu Nicolae, IonescuNicolae (şef de post în comuna Nucşoara, care a pactizat cu mişcarea de rezistenţă), Jubleanu Ion, Jubleanu Maria (moartă în luptele din munţi), Jubleanu Tica (moartă în luptele din munţi), Jubleanu Titu (a luptai până la ultimul cartuş şi după aceea s-a sinucis cu ultima grenadă), toţi din comuna Nucşoara, Lemnaru Ion (învăţător), Lemnaru Elena, Lemnaru lulia (toţi din Nucşoara), Luca Petrică (din comuna Domneşti), Manolescu Nela, Manolescu Virgil (din comuna Brădeiu), Maricescu Nicolae (executat), Marinescu Alexandru, Marinescu Ion (omorât în munte), Marinescu Ecaterina, Marinescu Virgil (învăţător), Marinescu Vândă (toţi din comuna Nucşoara), Matei Constanţa (din Nucşoara), Mălureanu Ecaterina (din Nucşoara), Mămăligă Gheorghe (din Basarabia, refugiat, stabilit în comuna Nucşoara, a murit în munţi), Mănescu Nicolae (din Nucşoara), Mica Ion (executat), Mica Elena (amândoi din comuna Corbi), Mihai Gheorghe (din Nucşoara), Milea Benone (executat), Milea Nicolae (amândoi din Nucşoara), Moldoveanu Alexandru (învăţător din Nucşoara, executat), Năstase Ecaterina (din Nucşoara), Nicolae Petre (din comuna Domneşti), Nitu Iosif (din Pietroşani), Nitu Nicolae (învăţător din Pietroşani, executat), Oproiu Ion (din comuna Nucşoara), Paul Paul şi Paul Gheorghe (din comuna Brăduleţ), Pasai Constantin, Păţitu Gheorghe, Păţitu Ion şi Păţitu Nicolae (toţi din comuna Nucşoara), Plop Maria-Arnăuţoiu (moartă în temniţa de la Miercurea Ciuc), Pascu Vasile (din comuna Slatina-Nucşoara), Popescu Constantin (executat), Popescu Constantin, Popescu Daniil, Popescu Eugen, Popescu Gheorghe (învăţător din Poinărei, executat), Popescu Maria (soţie, din Poinărei), Popescu Ion (învăţător din Nucşoara), Popescu Petre (din comuna Muşeteşti), Popescu Victor (preot), Preda ion, Preda A. Maria (toţi din comuna Domneşti), Preduţ luliana (fata preotului Constaminescu Ion din Poinărei, executat; ea a născut o fetiţă în temniţa de la Văcăreşti), Purnichescu (mort în luptă, proprietar de darac), Radu Libertatea, Rizea Elena-Elisabeta şi Rizea Gheorghe (soţ şi soţie din Nucşoara), Ruxandra Ion (din comuna Nucşoara), Roşea Ion (din comuna Cetăţeni), Samoilă Constantin, Samoilă Laurenţia şi Samoilă Nicolae (toţi din Nucşoara), Săndoiu Ion (din Nucşoara, executat), Săndulescu Constantin, Simion Ana, Stancescu Gheorghe şi Stancescu Verona (din comuna Stăneşti), Sorescu Gheorghe, Sorescu Maria şi Sorescu Nicolae (executat), toţi trei din comuna Poinărei, Ştirboiu Gheorghe Gigel (din comuna Nucşoara), Şufan Elena şi Şufan Ion (omorât în ancheta de la Piteşti, amândoi din comuna Nucşoara), Şuşală Ion (din comuna Domneşti, omorât în ancheta de la Securitate), Şutu Luca (din comuna Domneşti), Şutu Nicolae (din Domneşti), Şeitan Aurel (din comuna Şapte sate, de lîngă Braşov), Tache Ion (din comuna Pietroşani), Tefeleu Constantin şi Tefeleu Ion (ambii din comuna Slatina-Nucşoara), Tomeci Elisabeta (moartă în temniţă), Tomeci Gheorghe (executat), amândoi din comuna Brăduleţ, Tomeci lon-Doru (din satul Galeş-Brăduleţ), Vasilescu Nicolae (din comuna Domneşti), Vişoianu Iosif-Titi (din comuna Domneşti, a murit în temniţă).

Tot din grupul Arsenescu-Arnăuţoiu au mai făcut parte: Bănăţeanu (comuna Corbi-Argeş), Băncescu Verona (din Slatina-Nucşoara), Avrămuţă Nicolae (mort la Poarta-Albă), Bunel Petre, Catrinu Alexandru (ţăran din comuna Mateiaşu), Hackenzelbern Gheorghe, Nicolae Pavel şi Nicolae Maria (din Măţău-Cîmpulung), doctor Pîslaru Serafim (din Cîmpulung-Muscel), Postoacă Apostol (în casa căruia a fost arestat colonelul Gh. Arsenescu care va fi executat în februarie 1962, la Jilava), Potcoavă Florian (contabil la "Concordia"), Predoiu Longin (ţăran din Dragoslavele, care din 1950 a luptat de unul singur), Suţu Marin (din Domneşti), Săndescu Vasile şi Ion (din Cîmpulung), Suicescu Vasile, Rosetti Radu (inginer), Vijolan (inginer), Voicescu Florian (din Merişani-Argeş), Zechil Gheorghe şi Zechil Ioan (din Rucăr)...

Aceştia au fost o parte din "Haiducii Muscelului" care au înscris o pagină de epopee în istoria luptei împotriva celui mai barbar sistem: orânduirea comunistă.

BUCOVINENII ÎNCEP LUPTA

După ce au suportat teroarea şi pângărirea altarelor şi vetrelor strămoşeşti, bucovinenii s-au împotrivit din primul moment invaziei bolşevice din 1944.

A rămas în legendă figura lui Vladimir Macoviciuc din comuna Voitinel. Un grup de 10 urmaşi ai arcaşilor lui Ştefan cel Mare, conduşi de Macoviciuc, au pornit pe drumul apărării demnităţii româneşti. După ce au hărţuit trupele bolşevice intrate în ţară, şase membri ai grupului au fost înconjuraţi de jandarmi, prin trădare, într-o casă din comuna Vicov. Refuzând să se predea, casei i s-a dat foc, iar plutonierul Sclipa Alexandru, şef de post, a tras din clopotniţă şi l-a rănit grav pe Macoviciuc. Acesta s-a împuşcat pentru a nu cădea viu în mâna duşmanilor. Ceilalţi membri ai grupului au ars înăuntru. Fiul lui Macoviciuc, Silviu, a fost prins şi în 1950 se afla condamnat pe viaţă la Galata, încă în cercetări, deoarece noi şi noi partizani continuau acţiunea în regiune.

După moartea lui Vladimir Macoviciuc, acţiunea de luptă a preluat-o într-o primă fază Ion Vatamaniuc, ţăran din comuna Sucevița, care a rezistat cu grupul lui până în 1947, când a fost rănit de ruşi. Au mai fost prinşi şi duşi în Rusia, într-un grup mai mare, şi partizanii Brăileanu Ion şi Stagler Frantz, care nu s-au mai întors. Un alt ţăran, Mirăuţă Nicolae din Suceava, a fost împuşcat noaptea, pe geam, în casă, după ce se eliberase. Ion Vatamaniuc, după ce a fost rănit grav şi lăsat într-un şanţ, a fost prins, dar printr-o minune a scăpat adăpostindu-se într-o casă unde a primit ajutor. Arestat de români, a stat închis până în 1954 la Piteşti, de unde a fost eliberat, dar pentru scurt timp, fiindcă în 1956 este arestat şi anchetat cu fratele lui şi va rămâne prin închisorile Jilava, Aiud şi Gherla până în 1964, când este eliberat.

Acţiunea partizanilor a fost continuată de Gavrilă Vatamaniuc, fratele lui Ion, al zecelea copil al familiei. Centrul de activitate este în Obcina Mare, dar s-a căutat să se ia legătura şi cu cei din Făgăraş prin Motrescu Vasile, ţăran din Vicovul de Jos. Din acest grup mai făcea parte, pe lingă Chiras Ion şi Chiras Gheorghe, ţărani din comuna Sucevița, împuşcaţi în lupta de la Ursoaia Mare (în apropierea comunei), şi Marciuc Vasile, tot din Sucevița, care, fiind prins, a fost condamnat şi a murit după eliberare ca urmare a torturilor la care fusese supus în închisoare.

Gavrilă Vatamaniuc a început să difuzeze manifeste prin care îndemna pe ţărani să reziste şi să nu se înscrie la colectivele comuniste create pentru distrugerea proprietăţii ţărăneşti. Partizanii care au mai rămas după hărţuirea la care i-au supus securiştii locuiau în bordeie, în munţi, iar vara colindau pe o arie de 100 de km., între Straja-Gura Humorului şi Vatra Dornei-Rădăuţi, fiind înarmaţi cu puşti-mitraliere, puşti Z.B. şi grenade.

În vara anului 1950 au mai căzut seceraţi de mitralierele securiştilor, lângă Gura Humorului, un grup de trei partizani: Ghimici, Flocea şi Sava.

Gavrilă Vatamaniuc cu oamenii ce-i mai avea, au distrus busturile lui Lenin şi Stalin din Căminul cultural al comunei Sucevița şi au făcut zdrenţe steagurile comuniste.

Ei apăreau pe neaşteptate pe la gurile minelor din munte şi le vorbeau muncitorilor despre nenorocirile aduse de comunişti îndemnându-i să se împotrivească colectivizării şi subliniind faptul că Basarabia şi Bucovina de Nord sunt teritorii furate de ruşi, pe care aceştia trebuie să le restituie.

În 1955 sunt înconjuraţi de 3 batalioane de securişti şi circa 100 de câini. Gavrilă Vatamaniuc reuşeşte să se salveze, dar pentru puţin timp, deoarece va fi prins în satul Voievodeasa, de pe malul Suceviţei, aproape de izvor, în Obcina Mare, fiind trădat de Marciuc Vasile, care nu a mai putut rezista la chinurile la care fusese supus, timp de 24 de ore, de când puseseră securiştii mâna pe el.

Bătut în mod sălbatec cu pistolul până a intrat în comă, legat burduf, Gavrilă Vatamaniuc a fost dus la Securitatea din Suceava unde, timp de 9 luni, l-au chinuit zi şi noapte. Trimis la tribunal, a rămas condamnat la muncă silnică pe viaţă şi a trecut prin multe închisori de exterminare până în 1964, când a reuşit să se salveze.

Motrescu Vasile a fost arestat în 1958 şi, după judecarea şi condamnarea la moarte de către Tribunalul din Botoşani, a fost executat în anul 1959. El mai fusese arestat la începutul lui 1954, pe 18 ianuarie, când s-a despărţit de Gavrilă Vatamaniuc şi a fost eliberat, se pare, condiţionat. Ce a făcut până în 1958, când a fost arestat, nu se ştie.

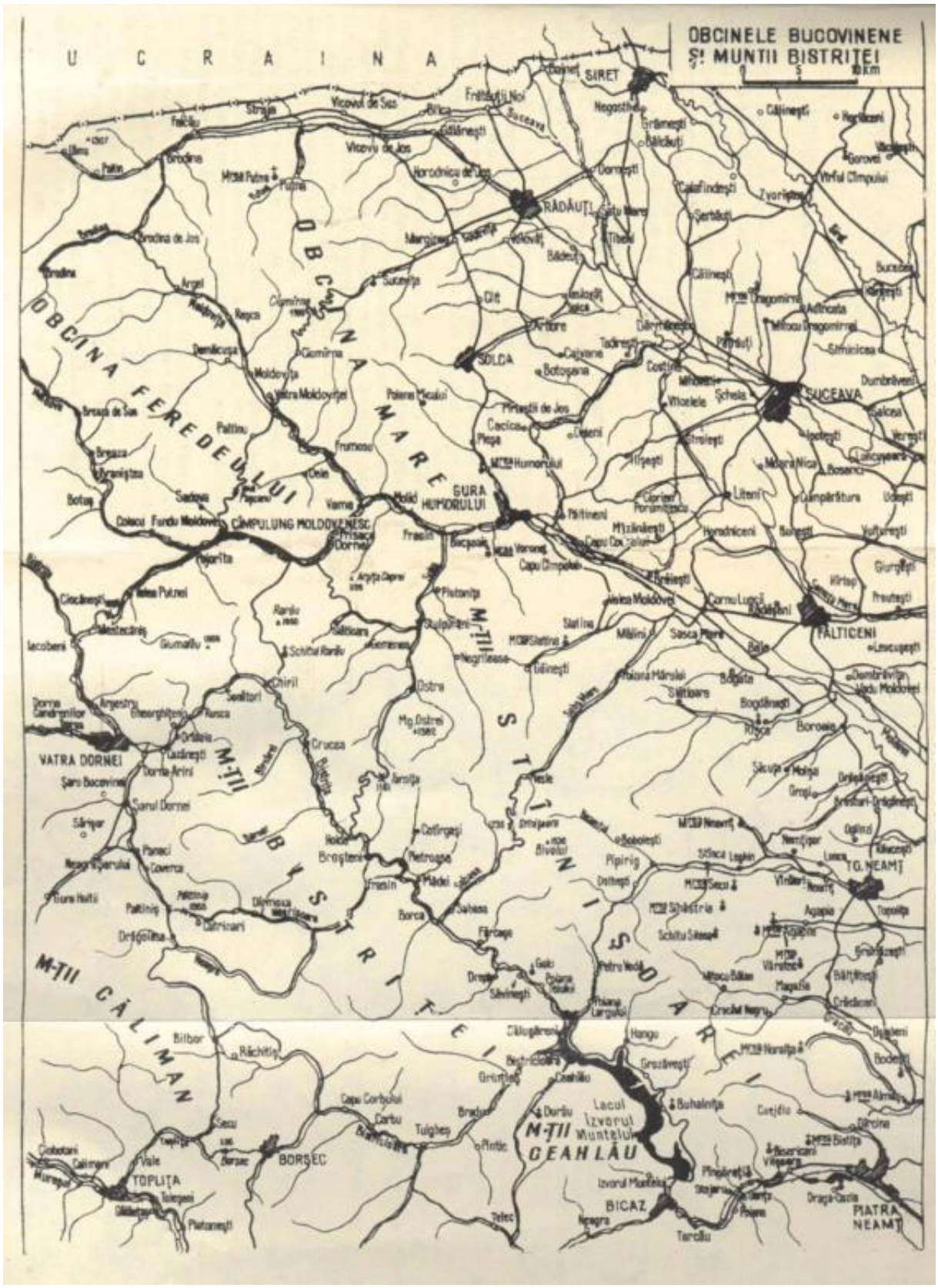
OBCINELE BUCOVINENE
Şi MUNTII BISTRITEI
U C R A I N A
SIRET
RĂDĂUŢI
SUCEAVA
SOLCA
GURA HUMORULUI
CÂMPULUNG MOLDOVENESC
FĂLTICENI
VATRA DORNEI
TG. NEAMŢ
PIATRA NEAMŢ
BICAZ
BORSEC
TOPLIŢA
OBCINA FEREDEULUI
OBCINA MARE
M-ŢII CĂLIMAN
M-ŢII GEAHLĂU
M-ŢII BISTRIŢEI
M-ŢII STINIŞOARA
Lacul Izvorul Muntelui

Obcinile Bucovinei se frământă

"Din Rarău la Detunata plânge țara, geme glia;
Din Orhei la Feldioara geme glia, geme țara".

La sfârşitul anului 1948 au începui să se organizeze alte grupe de partizani în Moldova de Nord, cunoscute sub denumirea de "Gărzile lui Decebal, care aveau 3 ramuri:

Vatra Dornei-Piatra Neamț.

Vatra Dornei-Fălticeni.

Vatra Dornei-Bistrița Năsăud.

Prima ramură era condusă de Filaret Gămălău, starețul schitului Rarău, arestat la 1 septembrie 1950, fiind denunțat de pictorul din comuna Teiul Doamnei.

A doua fracțiune îşi desfăşura activitatea de la Şarul Dornei şi Crucea, până la frontiera sovietică. Şeful acestei grupe din cuiburile Obcinilor era sublocotenentul Jenică Arnăutu, originar din satul Ungureni, comuna Mîndreni, Județul Botoşani, care era membru al Partidului Național Țărănesc, îl cunoscusem la Bucureşti în timpul campaniei electorale din 1946, pe când venea după material de propagandă. Dat fiind faptul că era militar însemna un mare avantaj, putând să circule nestingherit, în timp ce comuniştii căutau să împiedice orice propagandă şi mai ales circulația programelor partidelor. Era un om hotărât, care nu pregeta să depună toate eforturile pentru a scăpa țara de comunism. Timpul a probat acest caracter integru al lui Jenică. Încă din timpul campaniei electorale, unii erau preocupați să adune oamenii de bună-credință în vederea unei pregătiri militare pentru o rezistență armată ce părea singura soluție pentru înlăturarea dictaturii ce se instaurase cu ajutorul bolşevicilor.

Scos din armată, ca foarte mulți ofițeri, Jenică Arnăutu a fost arestat, în noaptea de 2 spre 3 martie 1949, în satul Ungureni de pe Jijia. Reuşind să evadeze de la Jandarmerie, a luat calea codrului, fixându-şi centrul de acțiune în Munții Suhardului-Bistrița şi Mestecăniş. Prezența partizanilor s-a făcut simțită în comunele următoare: Dorna Cândrenilor, Coşna, Coşnița, Poiana Negri, Şarul Dornei, Arini, Crucea. Locuitorii satelor îi susțineau pe partizani, ajutându-i mai ales cu mâncare.

Printre partizanii din această regiune au putut fi identificați prin închisori: Radu Cacina, Strătescu, doctor Vasilache, Aurel Botnariuc, Gheorghe Petrescu, Nicolae Chelsoiu.

Aceşti oameni, legați acum de pădure, adunaseră arme, aparate de radio, de transmisie, pe care le instalaseră în bordei. Adăpostul n-a putut fi reperat în timp de iarnă, fiind bine camuflat. Dar cum iuda e cauza tuturor nenorocirilor, şi printre ei a fost introdus un "student", care a informat asupra poziției unde se găseau. Securiştii au plecat pe urmele lor şi, după o serie de hărțuieli din partea acestora, partizanii s-au retras în ascunzătoare. Aici au fost surprinşi la un moment dat. În lupta de capturare, Jenică Arnăutu a fost doborât şi lovit cu patul puştii în cap. Osul frontal i-a fost spart şi înfundat în cap. Pe drumul spre Securitate a avut dureri atroce de cap, dureri ce l-au urmărit prin puşcării câte zile i-au rămas până la exterminare.

Procesul a fost judecat la Tribunalul Militar din Iaşi, unde procurorul Puişor a cerut pedeapsa cu moartea atât pentru el, cât şi pentru ceilalți membri ai grupului, în aşteptarea recursului au trecut prin închisoarea Suceava. Aici li s-a anunțat comutarea pedepsei în muncă silnică pe viață.

Jenică Arnăutu a stat la Gherla şi apoi la Aiud până în 1957, când, după o grevă declanşată împotriva condițiilor de exterminare la care erau supuşi deținuții, a fost mutat la Rîmnicu Sărat, împreuna cu cei care erau socotiți conducătorii grevei, ca o măsură disciplinară. Aici era o temniță grea, de izolare completă, fiecare deținut cu celula lui, şi mai ales era un regim sever de alimentație, însoțit de bătăi continue. Iată ce spune Ovidiu Borcea, care a reuşit să supraviețuiască: "Jenică Arnăutu era cel care protesta cel mai vehement împotriva regimului de exterminare. La Rîmnicu Sărat se murea de foame, de frig, de bătaie. Eram înmormântați de vii. Cămaşa pe care o aveam era ca o apărătoare de muşte. Semănăm cu un soldat elvețian din Garda Vaticanului, căci eram îmbrăcat numai în fâşii. Cînd le-am arătat temnicerilor starea cămăşii mele, mi-au spus râzând că era mai bună decât a celui de la celula patru, adică a lui Jenică Arnăutu. El se găsea într-o grevă a foamei care dura de 132 de zile, timp în care a fost torturat, bătut, alimentat cu furtunul, pe care-l introduceau forțat în gură şi pe esofag, în aceste condiții şi-a dat ultima suflare pe 2 noiembrie 1959." Jenică Arnăutu a stat aproape 1.000 de zile izolat în "cavoul" nr. 4, după care a fost aruncai în groapa comună. După 7 ani, când au aflat părinții şi li s-a permis să-l aducă acasă, l-au găsit aruncat pe burtă, dezbrăcat, şi cu încă o persoană neidentificată. Amândoi au fost înmormântați creştineşte.

Cîmpulung Moldovenesc

În timp ce închisorile gemeau de deținuți politici, regimul comunist se grăbea să modifice manualele şcolare după structura manualelor sovietice pentru a se schimba mentalitatea generațiilor tinere despre viață şi aspirațiile omului ce trebuia să devină un robot, care să execute orbeşte dispozițiile Partidului Comunist.

Dar elevii de liceu şi studenții refuzau acest sistem. Limba rusă şi filozofia marxistă au devenit motivele permanente de discordie în învățământ. Şi nu încetau cererile de înlocuire a acestor obiecte. Nici nu ne mira faptul ca în închisori îşi făceau apariția tineri şi chiar copii, de 10-12 ani, din ce în ce mai mulți, încât a fost nevoie să se amenajeze Tîrguşorul ca temniță pentru ei, înainte de a fi trimişi la muncă forțată. Aceşti tineri îşi dădeau seama că adevăratul inspirator al sistemului opresiv instaurat la noi era Rusia. Interesant a fost că un roman sovietic, "Tânăra gardă", i-a încurajat la revoltă pe unii tineri.

Într-o seară, la marginea Cîmpulungului Moldovenesc, pe podul peste râul Moldova, un colonel rus a fost omorât şi corpul i-a fost aruncat în apă. Printre cei care au fost implicați în omorârea rusului se găseau trei elevi: Rotărescu, Serghei şi Tomaşevschi, toți trei, de altfel, elevi foarte buni, ieşiți din familii onorabile de intelectuali. Condamnați la muncă forțată pe viață pentru că erau minori, au trecut şi prin închisoarea de exterminare de la Gherla.

Aceasta demonstrează că în lupta de rezistență împotriva comunismului se angajaseră atât tineri, cât şi bătrâni.

ERUPȚIE ÎN MUNȚII APUSENI

Gilăul răsună de tulnic şi pistoale

Fărădelegile comuniştilor se întindeau peste tot. Riposta a fost promptă după anul 1948. Uneltele puse în slujba cotropitorului rus au fost avertizate să nu facă rău oamenilor. Acolo unde nu s-a înțeles, s-a trecut la sancționarea vinovaților. Aşa cum i-am văzut acționând pe partizanii colonelului Uță Ion şi ai lui Gheorghe Arsenescu, la care au răspuns prezent şi cei ai inginerului Gavrilă, ai avocatului Spiru Blănaru şi ai fraților Arnăuțoiu, tot aşa în munții brăzdați de valea Arieşului, Valea Ierii sau izvoarele Someşului Mic, îl vom întâlni pe moț făcându-şi datoria şi cerându-şi dreptul la o viața liberă.

În anii 1948-1949 oamenii stăpânirii au început să amuțească. Ici-colo erau găsite aruncate la marginea drumului unele dintre slugile comuniste care terorizau populația.

Pe drumurile ce plecau din Turda sau Cîmpeni, fie pe valea Arieşului, fie pe valea Ierii, pe la Lupşa, Poşaga sau Făgetu Ierii, se părea, noapte de noapte, că se instaurase libertatea şi, în căutarea ei, veneau şi din alte colțuri de țară. Se dusese vestea până la Bucureşti că Dabija şi Diamandi îşi fixaseră jaloane de țară nouă. Jandarmii nu mai aveau curajul să circule. Ceruseră ajutoare şi tremurau în posturi de teamă să nu fie călcați de potera haiducească.

În vara anului 1948 Securitatea din Bucureşti l-a însărcinat pe Alexandru Drăgulănescu, devenit specialist în recrutare şi predare de material uman, să afle cât mai mult din ceea ce se petrece la Muntele Mare.

Acesta îl găseşte pe Ion Robu, tânăr entuziast, licențiat al Academiei Comerciale, care, crezând că se apropie sfârşitul regimului comunist, a fost gata să plece la fața locului pentru a da concursul acestei mişcări, din partea Tineretului Național Țărănesc, însoțit de alți doi tineri, Ionescu şi Maxim, absolvenți ai Academiei Comerciale, Nelu Robu a plecat în Apuseni şi, prin intermediul sătenilor, a ajuns să stea de vorbă cu şefii mişcării de rezistență de acolo. Cei trei bucureşteni au fost impresionați de viața acestora în munți, de discuțiile purtate la lumina opaițelor şi de drumurile parcurse pe înnoptate. Revenii la Bucureşti, Nelu Robu a povestit celui ce l-a trimis acolo ce a văzut şi a discutat.

Ieşit din închisoare, am aflat întâmplător de această poveste şi i-am transmis lui Robu, printr-un prieten, să se ferească de Drăgulănescu. Mai târziu, la Jilava, am avut un indiciu că i s-ar fi comunicat, dar n-a ținut cont de mesajul meu.

La încurajările lui Drăgulănescu, Robu a plecat din nou la drum, desigur cu alții pe urmele lui.

Bineînțeles, Siguranța, transformată în Securitate, lucra acum pe mai multe planuri, astfel că a infiltrat şi un maior lângă Dabija.

Forțele armate dirijate de la Sibiu, Cluj şi chiar Bucureşti, unele devenind disponibile după căderea grupului Uță-Blănaru, au fost puse în acțiune sub comanda maiorului Gheorghe Crăciun şi au intrat în acțiune.

Groaza s-a aşternut peste moți, peste sate.

Noapte de noapte, sătenii erau arestați pentru a tăia partizanilor orice sursă de aprovizionare, urmărind în acelaşi timp şi descoperirea ascunzătorilor. La represiunile împotriva moților, partizanii au răspuns cu aceeaşi monedă.

La marginea comunei Brăzeşti, între Sălciua şi Baia de Arieş, a fost găsit împuşcat de jandarmi Vasile Meşter. A urmat un nou val de teroare şi noi ridicări de oameni.

Sălbaticele Chei ale Turzii şi Arieşului deveniseră şi mai sălbatice din cauza acestei invazii, care ridica până şi pe ciurdari, lăsînd vitele la voia întâmplării.

Țăranii Ilea, tată şi fiu, de pe Valea Ierii, au fost împuşcați şi aruncați la marginea drumului între Ocoliş şi Runc, iar Grigore Ilea, din neamul lor, după ce a fost schingiuit pe la Securitate, a ajuns la "Canalul Morții".

În toamna anului 1949 Mihai Cucu a fost asasinat şi aruncat la marginea comunei Ceanul Mare, iar Gheorghe Cucu, fratele lui, a ajuns în lagărul de exterminare de la Peninsula, în aceeaşi perioadă, locuitorii văilor Galdei şi Stremțului au trecut timp de o săptămână, în drum spre Teiuş, pe lîngă trupul mutilat al lui Nicolae Moldovan, împuşcat în luptă şi aruncat la marginea Benieului. Tot pe atunci a fost împuşcat şi locotenentul Ionescu.

Beldeanu Ion din comuna Mihalț, județul Alba, a fost arestat pe 6 martie 1950 şi, după condamnarea la 25 ani muncă silnică, a fost omorât, fiind executat cu lotul Dabija de la Sibiu, iar familiei i s-a transmis certificatul nr. 37.061 din 5.IV. 1950, cu diagnostic "mort din cauza: insuficiență cardiacă".

Mărginean Petre din comuna Obreja, județul Alba, condamnat pe 5 aprilie 1950 de Tribunalul Militar Sibiu, a fost omorât pe 25 iulie 1957 şi familiei i s-a comunicat numai în anul 1965.

Chicoş Florian din Galda de Jos, județul Alba, a fost condamnat la 20 ani de Tribunalul Militar Sibiu şi a fost executat pe 5 aprilie 1950.

Jalea Emil din Galda de Jos, județul Alba, condamnat la 20 de ani de Tribunalul Militar Sibiu, a fost executat pe 5 aprilie 1950 cu lotul Dabija.

O adevărată cursă de urmărire a avut loc după inginerul Traian Macovei şi după fratelui lui din satul Mușca, de lângă Lupșa. Acesta din urmă era învinuit că ar fi omorât doi plutonieri de jandarmi.

Maşinile Securității înconjurau muntele şi oamenii înarmați pătrundeau toi mai adânc în ascunzişurile lui. În urma lor alte maşini încărcau moții şi-i transportau spre Turda, Alba Iulia, Cluj şi Sibiu. Molima Securității s-a abătut şi asupra satelor: Albac, Baia de Arieş, Buru, Cacova, Certege, Galda, Întregalde, Lunca, Lungeşti, Lupşa, Mogoş, Ocoliş, Poşaga, Rîmeți, Roşia Montană, Runc, Sălciua, Țelna, Vălişoara.

Satele au fost răscolite de la Mărişel, Măguri şi Răcătău, de pe valea cu acelaşi nume, care-şi mâna firul de apă spre Cîmpeni şi mai departe, la Cîmpia stropită de sângele lui Mihai Vodă Viteazul, vestind că "țara arde de morminte, cum arde cerul de făclii".

Au mai fost ridicați Maria şi Cornel Păcurariu din comuna Miceşti şi dispăruți au rămas până în ziua de azi.

Alte făclii s-au aprins pe cer. Țăranii Abăcioaiei Crişan şi Ştefan Pop au fost împuşcați pe marginile drumurilor.

Traian Grigorescu, student din Caracal, a fost executat la Sibiu.

După decenii şi decenii, vorbind cu un supraviețuitor al acestei mişcări de rezistență din Țara Moților, acesta mi-a spus:

"Curios! întrebam când pe unul, când pe altul dintre aceşti țărani care formau marea majoritate a celor ce veniseră în munți:

- Cit pământ ai, nene ?

Nu puteam înțelege răspunsul lor unanim: - Nimica !

Auzi, dumneata - mi-a spus uimit interlocutorul - aceşti oameni, care nu aveau nimic de apărat, au pus mâna pe armă să salveze biata țărişoară! Mă întrebam unde erau cei cu stare ? Pe cei cu cap îi ştiam deja porniți pe drumul Jilavelor şi Aiudurilor. Aceşti ciurdari şi dodari, fără pită şi fără țarină, băjenari din iarnă-n iarnă, se angajau să îndrepte orânduirea intrată în mâna muscalului!"

Era porunca de dincolo de veacuri: "Ridică-te, Gheorghe, ridică-te, Ioane, pentru sfânta dreptate !"

"De veacuri îmi tot pun în sac oftatul şi toamna plec la vale prin vâlcele"

Tot în acea toamnă, cu sutele au pornit moții pe drumul închisorilor, osândiți de o dreptate ciungă. Şi nu exagerăm dacă spunem că şi-au luat cu ei ciolanele ce "le ies prin piele" şi cu satele s-au mutat în lagărele de exterminare de pe valea Canalului plângerii neamului românesc. Dintre ei, încercăm să smulgem uitării pe: Ion Bîrsan, Vili Braicu, Aurel Brumă, Ion Cîmpeanu (şef de secție financiară la Turda), Ana Cibu (țărancă), Ioana David (țărancă, gravidă în momentul ridicării), Ion şi Pamfil David (țărani), Teofil David (student), Victor Gherman (țăran din Rîmeți), Goia, Guțiu Hădăran (țăran din comuna Viişoara), Hăngănuț, Alexandra Lazăr (ofițer invalid), Petre Luscov (țăran din comuna Galda de Jos), Mihai Iubu (medic, arestat pentru că a îngrijit partizanii răniți în zona văii Drăganului), Traian Istrate (notar din Ciugud), Ion Micu (din comuna Galda), Ion Mihuț (țăran din comuna Întregalde), Ariton Moldovan, Ion Nicoară, Gheorghe Pavel (din Turda), Gheorghe Popa, Ion Popescu (şef de gară din Lupşa), Ion Pop-Boabă, Ion Pop Aderii, Vaier Rusu, Raveca Stan (țărancă), Manoilă Secui, Ion Cîrje (doctor în drept, din comuna Mihai Viteazu), Gheorghe Latiş, Eugen Soroiu ("doctor fără voie" din Lupşa, poreclă ce i-a dat-o Remus Radina, deoarece la Canal orice meserie i s-ar fi potrivit, în afară de cea de medic pe care i-a fixat-o ofițerul politic), Stanciu (student la laşi), Mihai Tomuş, Trifu (din Turda).

Anchetarea şi chinuirea celor arestați s-au desfăşurat la Turda, pentru cei implicați în acțiuni de ajutorare şi la Alba Iulia şi Sibiu pentru cei ce au participat la lupte. Printre schingiuitori s-au numărat: Gheorghe Crăciun (maior), Margareta Hegheduş (care a împuşcat partizani în munți şi a torturat pe cei arestați), Herta Kovacs, Gheorghe Mezci, Moravetz, Victor Nistor, Isaia Pop (un adevărat călău, care a murit într-un accident de motocicletă fără a se fi elucidat cauza acestuia).

Lotul a căzut nu numai din pricina cozilor de topor venite de la Bucureşti după Ion Robu, dar şi ca urmare a infiltrării maiorului Ion Oniga, căruia drept răsplată i s-au dat 5 ani de muncă la Canal. După eliberare a fost responsabil la un magazin din comuna Miroslava.

Dintre conducătorii prinşi în viaţă, şase au fost condamnaţi la moarte. Au stat tot timpul în lanţuri la Sibiu. Se cunosc numele lui Dabija (executat), Iosif Oanea (student, executat), Vasile Rusu (ţăran din Satu Nou - Baia Mare, executat), Ion Robu (căruia i s-a comutat pedeapsa în muncă silnică pe viaţă şi avea să moară în închisoare).

Despre ceilalţi se ştie că "erau tineri şi voinici", după relatările unui filozof care era într-o celulă apropiată. Au mai fost condamnaţi: Maxim la 15 ani şi Ionescu la 10 ani, ambii din Bucureşti.

În anul 1950, Ion Robu, trecând prin Jilava şi auzind că sunt acolo, mi-a comunicat prin cineva că Sandu este omul Securităţii şi din cauza lui a căzut. Bănuiesc că a fost un răspuns la mesajul pe care i-l transmisesem cu doi ani înainte şi de care nu ţinuse cont.

Dar poate ne-a fost dat ca fiecare să avem o iudă pe urmele noastre.

Ne scapă numele unui viteaz cioban, executor testamentar al voinţei strămoşeşti, exemplu pentru generaţiile viitoare: în iulie 1952, dinspre Gilău, pe valea Someşului Rece, între vârful Testiaşu şi Răcătău, veneau oamenii Securităţii, răspândiţi în trecători; în schimburi iuţi de plumbi a fost secerată o mare parte din companie. Pe o colină, baciul îi aştepta singur, cu arma devenită neputincioasă, rezemat de brad.

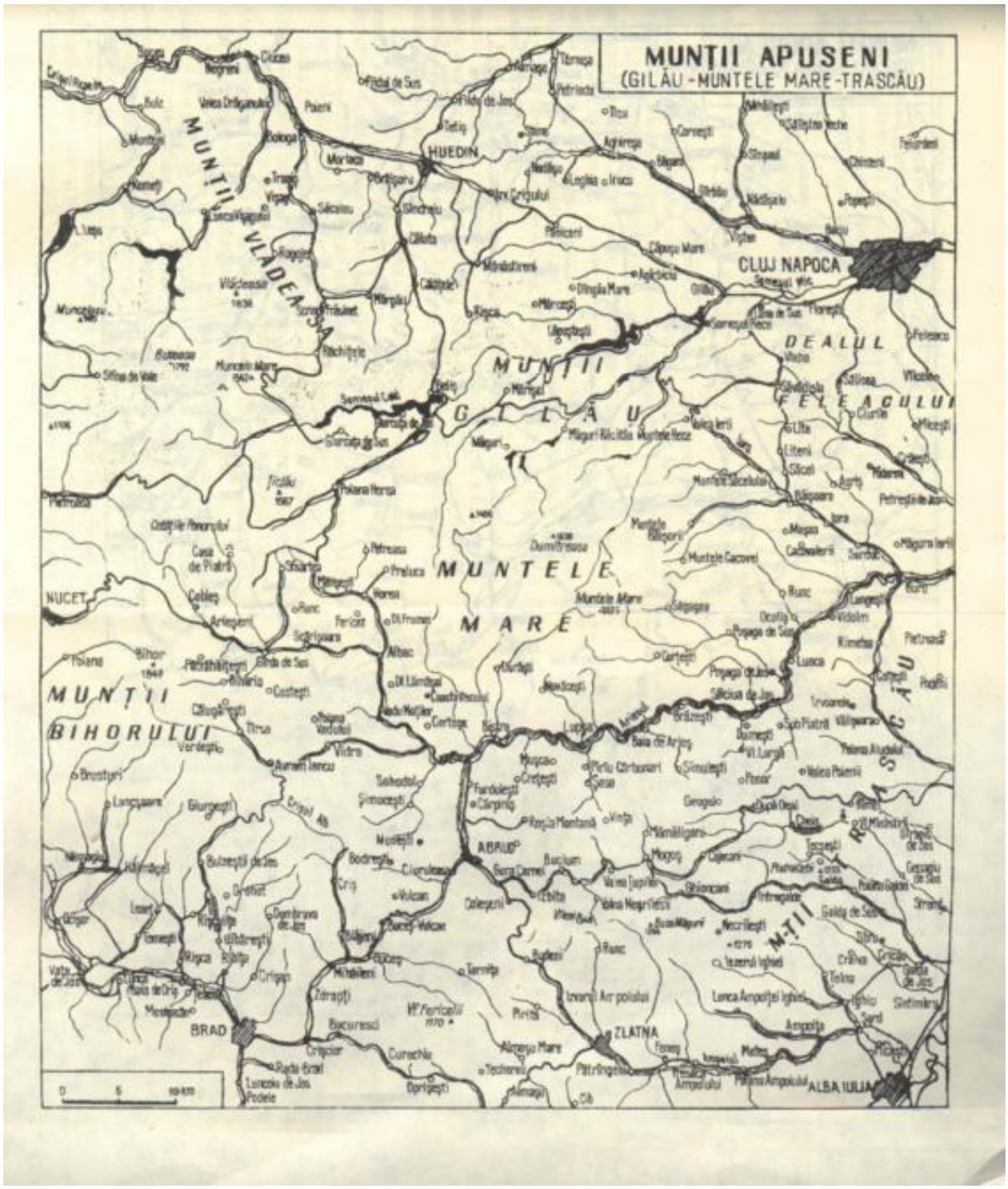
MUNȚII APUSENI
(GILĂU - MUNTELE MARE - TRASCĂU)
MUNȚII VLĂDEASA
MUNȚII G I L Ă U
MUNTELE M A R E
MUNȚII BIHORULUI
DEALUL FELEACULUI
HUEDIN
CLUJ NAPOCA
ABRUD
BRAD
ZLATNA
ALBA IULIA
NUCET

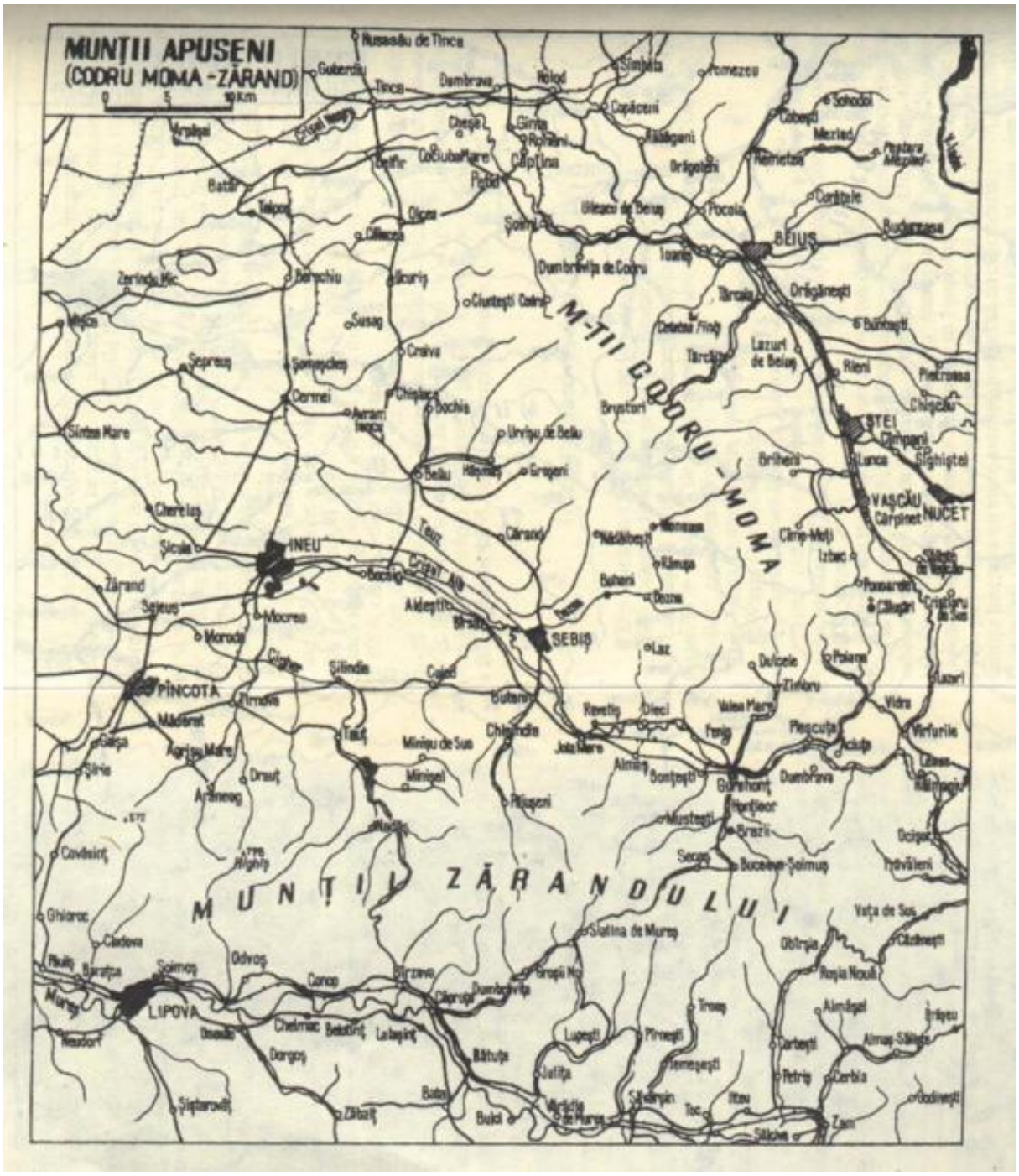

Teroarea se abate asupra Țării Moților

Vom prezenta mai jos o condamnare la moarte în public, extrasă din relatarea unui martor ocular, si reținută de Ovidiu Vuia.

Comuna Iara este situată în depresiunea văii râului cu acelaşi nume, la 5 km. după ieşirea acestuia din Munții Săcel şi Băişoara. Întinsă pe o suprafață mare şi înconjurată de munți, la vest Muntele Mare, la sud Munții Trascăului, închisă la nord de peretele Gherghei, Iara este sediul unei foarte vechi diviziuni administrative, cu un tîrg tradițional, cu numeroase întreprinderi comerciale, cuprinzând cel mai mai mare număr de sate din România. Unul din acestea, Agriş, este locul de naştere al primului

erou al Unirii de la 1918, Ion Arion, împuşcat mişeleşte de jandarmii unguri pe podul din gara Teiuş, în timp ce se ducea la AJba Iulia. Agriş este situat pe un platou de pe vârfui Cremezeu. Din Iara nu se vede decât clopotnița bisericii din sat, când soarele se reflectă pe acoperişul său de tablă zincată. Pentru a ajunge în sat cu căruța trebuie să dai un ocol muncelului pe fața despădurită a acestuia, transformată în sute de terase. O potecă străbate loturile de cereale, cultivate prin rotație de culturi, şi-ți permite să ajungi în sat în două ore în loc de cinci.

Toată partea cultivabilă din Cremezeu aparținea unui grof ruinat, Tiri Gyula. Acesta, pentru a uşura munca pe pământul lui, construise un corp de clădiri pentru slugi şi un grajd pentru 6 perechi de boi pe care îi folosea la aratul teraselor după ce le îngraşă cu bălegarul lor. Om practic, groful supraveghea chiar si folosirea găinaților din crescătoriile de păsări, organizate metodic.

Odată ajuns pe vârful Cremezeu, aveai în față panorama satului străbătut de două ulițe principale. Printre case, în majoritate din lemn pe fundație de piatră, se distingeau două construcții. Una era şcoala unde profesau institutorul şi soția lui, cealaltă, înconjurată de grădini mari, aparținea fostului director al şcolii, Gheorghe Taman, proprietar al unor terenuri agricole şi al unor livezi care îi permiteau să se considere un om destul de bogat. Moartea bătrânului a coincis cu intensificarea acțiunii de planificare a agriculturii: un an de cereale, un an de fânaț. Acest sistem avea desigur un substrat.

Mulți țărani erau dezorientați. Pentru a-i face să obțină din pământurile lor recolte din ce în ce mai mari şi a le lua până la ultimul bob de secară, s-au trimis la țară instructori, în realitate un fel de jandarmi camuflați, care nu se pricepeau deloc la agricultură. Rolul lor era să supravegheze țăranii astfel incit toate produsele cerealiere să fie adunate într-o singură arie de treierat; în acest fel țăranul era constrâns să livreze cota către stat. Dacă îi mai rămânea ceva, cu atât mai bine. Dacă nu, îi rămâneau sapa şi grebla.

În fața acestei situații, țăranii au renunțat la toate avuțiile lor şi au emigrat către oraş. Unii dintre ei au luat drumul pădurii.

Bătrânul învățător din Agriş lăsase la moartea sa doi copii: o fată, Letiția, şi un băiat, Ghiță. Letiția era elevă la liceul din Turda, Ghiță era student în anul patru la Medicină. Pentru a înlătura copiii de la succesiunea tatălui lor, agentul agricol a început să-i amenințe: pe Letiția cu închisoarea şi pe Ghiță cu eliminarea din facultate. De teamă de a nu compromite studiile fratelui său, Letiția s-a căsătorit cu învățătorul Vasile Vomir, un profesor model. Acesta a preluat conducerea gospodăriei, pe care a administrat-o după regulile locale, achitându-se de obligațiile față de stat, spre marea dezamăgire a agentului agricol, care a decis să se debaraseze de învățător. Cum scrisorile anonime nu i-au adus succes, a recurs la alte metode.

Într-o seară, un ceferist a bătut la uşa învățătorului şi i-a cerut să-l găzduiască pentru o noapte. Vasile Vomir l-a primii după tradiția de ospitalitate românească. Când ceferistul a amintit de partizanii din munți în cursul conversației, învățătorul, în loc să i-o reteze scurt, s-a mulțumit să-i spună că el are multă treabă şi nu are timp să se ocupe de prostii. Dar treaba era serioasă; mărturia agentului agricol şi a miliținului din Turda, deghizat în ceferist, au fost suficiente pentru arestarea învățătorului.

Judecat în grabă, Vasile Vomir a fost condamnat la 10 ani închisoare, din care opt executați în minele de plumb de la Baia Sprie.

Odată cu condamnarea lui Vasile Vomir, studentul Ghiță Tautan a fost exclus din facultate. Revenind de la Cluj, Ghiță a preluat conducerea gospodăriei, ajutat de sora sa, mamă a doi copii.

Oaspeți suspecți au bătut din nou la uşă cerând găzduire., dar avizat de păținia cumnatului său, Ghiță Tautan i-a alungat. Agentul agricol nu-i găsea nimic de reproşat lui Ghiță Tautan, care era foarte circumspect. De ciudă, agentul agricol se pune fără milă pe locuitorii satului, care au decis să-i vină de hac.

Într-o bună zi agentul agricol a fost găsit cu capul sfărâmat în fața locuinței lui Ghiță Tautan. Era o zi de târg la Iară. Ghiță întârziase până la căderea serii la birt cu preoții din Filca de Jos şi Porcuțiu, preotul din Valea Ierii. Revenit la el acasă în Agriş, a fost smuls din pat în puterea nopții, dus la închisoarea din Turda şi bătui pentru a mărturisi asasinarea agentului agricol. Printre călăii lui se găsea şi tapițerul Albon din Turda, devenit mai târziu unul din torționarii de la "Canalul Morții".

La o săptămână de la arestarea sa, Ghiță Tautan a fost judecat în public la Iară, unde s-au adus cu forța delegați din toate satele, constrânşi să ceară moartea sa, ca duşman de clasă. Şi astfel, el n-a avut posibilitatea să dovedească cu martori nemernicia acuzației ce i se aducea.

Muntele Mare în flăcări

Locuitorii satelor de pe valea Arieşului trăiau din creşterea vitelor şi din cultivarea pământurilor lor în terase, amenajate până la altitudini de necrezut, de peste 1.000 de metri.

Acolo, oamenii refugiaţi în munte găseau mijloace de subzistenţă, motiv pentru care regiunea era împânzită cu o reţea de miliţie înarmată până în dinţi. Accesul la exploatările agricole răspândite în munţi era foarte dificil. De cele mai multe ori era vorba de un simplu drumeag. Ţăranul trebuia să facă adesea kilometri cu căruţa pentru a ajunge la stâna sau la crescătoria sa de porci, amenajate în mijlocul păşunilor. Trebuia să se scoale dis-de-dimineaţă pentru se duce să-şi mulgă vacile şi să le îngrijească. Astfel încât rezistenţa în munţi găsea adesea refugiu în aceste locuri, chiar fără ştiinţa proprietarilor. Dar miliţienii o ştiau. Mulţi moţi au plătit cu viaţa vina de a fi găzduit partizani, fără să o ştie, atunci când miliţia regimului comunist le prindea urma în fâneaţă. Forţa represivă nu ezita, în cruzime şi zelul cu care semăna groaza printre locuitori, să asasineze pe bătrânii care nu se puteau mişca, paralizaţi de boală sau de vârstă, aşa cum s-a întâmplat în satul Masca, aproape de Cacova Ferii, unde câteva bătrâne au fost ucise şi aruncate la răscruci, deşi ele, nemaiavând vite, nu mai fuseseră la stâne de ani de zile.

Una dintre cele mai ferme mişcări de rezistenţă contra regimului comunist a fost organizată în regiunea Arieşului de mijloc, în împrejurimile satului Ocoliş, în valea cu torenţi care veneau din inima Muntelui Mare. în pădurile de mesteacăn din regiune, mistreţii trăiau în turme, mai ales după ce se interzisese vânatul lor, deşi distrugeau lanurile de secară şi scormoneau cu râtul mai adânc decât tractoarele, în căutarea rădăcinilor cu care se hrăneau. Partizanii refugiaţi în aceste păduri aveau deci carne din abundenţă în orice sezon.

Aici îşi stabiliseră sediul fraţii Ioanete, care cunoşteau regiunea cum îşi cunoşteau buzunarele. Escadroanele de miliţieni care s-au aventurat până acolo au fost capturate şi dezarmate unul după altul; apoi miliţienii au fost lăsaţi în libertate, fie pentru a da de gândit acelora care ar fi fost tentaţi să repete experienţe, (şi datorită principiilor religioase ale lui Ioanete, care avea un frate preot la Posaga: "Viaţa este dată de Dumnezeu, nimeni nu are dreptul să o ia. în afară de cazul când eşti constrâns").

Timp de patru ani, Ioanete Cucu şi oamenii lui nu numai că au rezistat încercărilor întreprinse pentru a-i captura, dar şi-au impus legea pe teritoriul pe care îl controlau. Locuitorii satelor vecine trăiau în pace, după tradiţiile dintre cele două războaie. Plăteau impozitele regulat şi-şi alegeau primari pe cei mai buni dintre ei. Jandarmii erau acolo de formă şi nu mai îndrăzneau să părăsească perimetrul comunei după ce plutonierul Băjenaru fusese găsit strangulat în biroul său, iar ceilalţi jandarmi fuseseră dezarmaţi şi constrânşi de Ioanete să părăsească regiunea, care era domeniul său.

Dacă într-o primă fază, jandarmii şi miliţienii trimişi din Turda se încăpăţânaseră să se aventureze cu riscul de a se întoarce în chiloţi şi de a fi ridiculizaţi de săteni, apoi ei au adoptat o tactică nouă: corupţia. Dar şi de data aceasta eşecul a fost total.

În 1950 invadatorii au recurs la o acţiune disperată, pe cit de riscantă, pe atât de ingenioasă. Au plasat în posturile administrative, încet-încet, miliţieni înarmaţi. Perceptorii, primarii, agenţii fiscali, învăţătorii, bibliotecarii, directorii căminelor culturale, toţi ascundeau, sub aparenţa unor funcţionari paşnici, nişte miliţieni bine antrenaţi, înarmaţi cu pistoale automate ascunse sub haine. Si se simţeau susţinuţi de la distanţă de colegi gata să le vină în ajutor la momentul decisiv. Şi acest moment a venit într-o manieră neaşteptată, ca de obicei.

Casa preotului Ioanete din Poşaga era situată pe o colină de unde domina tot peisajul de la poalele sale astfel încât nimeni nu se putea apropia fără să fie văzut. Acest avantaj a fost supraestimat de fratele său, cu atât mai mult cu cât într-o duminică nici el, nici preotul nu-şi dăduseră seama că prezenţa "domnilor", cum li se spunea funcţionarilor, la slujba religioasă din acea zi, era cusută cu aţă albă. Nu era deloc extraordinar să vezi "domnii" frecventând biserica de pe munte, în special în zilele frumoase de sfârşit de primăvară.

După slujbă, "domnii" nu s-au depărtat deloc de biserică. Câţiva s-au retras la umbra tufişurilor, scoţând mâncarea din sac şi lăsând impresia că vor să ia prânzul la iarbă verde. Alţii au început o partidă de fotbal pe pajişte, urmărind uneori mingea până la muncelul unde era casa parohială.

Oaspeţii preotului, partizanii lui Ioanete, nu puteau bănui că sub masca acestui joc nevinovat se ascundeau asasini. Au dejunat fără frică şi au băut un pahar de vin ars. Atunci când se aşteptau cel mai puţin, au auzit zăngănit de arme şi ordinul de a se preda.

Ioanete şi oamenii lui au sărit la ferestre deschizând focul la întâmplare pentru că "domnii" erau invizibili. Fără sa fie zăriți, o parte din milițieni se strecuraseră până sub casă, unde nu puteau fi reperați, dar nici nu puteau utiliza armele, fiind neutralizați de focul partizanilor de la ferestre. Alți milițieni, ascunşi în cotarea şi protejați de grinzi, trăgeau prin ferestre, reuşind să atingă în interior când pe unui, când pe altul.

Ioanete şi ceilalți rămaşi în picioare au rezistat până la căderea nopții, sperând că vor putea să spargă barajul pe latura spre pădure şi să se strecoare pe acolo. Dar intenția lor a fost devansată de milițieni, care, la lumina lămpilor, le-au tăiat drumul, astfel că au fost nevoiți să rămână în casă.

La capătul a 20 de ore de luptă, în timpul cărora au fost victime şi de o parte şi de alta, milițienii au încercai să dea foc casei preotului, ceea ce a fost imposibil din cauza fundațiilor de piatră. A doua zi de dimineață milițienii au primit întăriri. Fumul grenadelor a începui să se răspândească în casă.

Oamenii lui Ioanete cădeau unul câte unul. Primul care a plătit cu viața a fost preotul. Ioanele a fost găsit cu gura spartă de un glonte, ceea ce înseamnă că s-a sinucis când a văzut că era aproape singurul supraviețuitor. Dintre cei doisprezece oameni ai grupului, nu se ştie dacă a scăpat vreunul. Douăzeci de ani mai târziu a fost întâlnit în Valea Ialomicioarei un bărbat puternic, foarte zgârcit la vorbă; încă îngrozit, el povestea că scăpase dintr-o casă de partizani incendiată. Se spune că la locul dramei de la Poşaga a fost găsit în comă un bărbat solid, Mihinda. Şi-a revenit suficient pentru a relata faptele la interogatoriu. Când a ajuns la momentul sinuciderii şefului său, Mihinda s-a repezit la anchetator şi cu bruma de forță care-i mai rămăsese l-a strâns de gât cu palmele sale mari si puternice ca o menghină, atât de tare incit, pentru a-l elibera, milițianul de gardă a trebuit sa-l împuşte pe partizan. Dar şi ofițerul anchetator şi-a dai duhul.

Sfârşitul rezistenței lui Ioanete si a partizanilor săi, ca şi sfârşitul rezistenței lui Ghiță Tautan au îndoliat populația din valea Arieşului. Sub protecția partizanilor, locuitorii satelor se simțiseră în siguranță. După lichidarea lor, au început represaliile contra celor care nu aveau altă vină decât aceea de a se fi născut pe pământul acela, sub acelaşi cer pe care îl iubeau atât de mult.

Am povestit cele două episoade după un manuscris intitulat "Apele se reunesc", care mi-a fost încredințat prin intermediul lui Ovidiu Vuia şi a fost scris de cineva din regiunea Arieşului, care citise manuscrisul meu "Rezistența armată anticomunistă".

Printre participanții la acțiunile partizanilor de la Poşaga au mai fost semnalați: Popa Roşa, Şuşman Leon din Mihăceni, Puf Aurel (vestit vînător), Trinca Teodor, Vlad Ilie, Rafailă, Părduț Ilarie şi Popa Partenic.

Grupul Iosif Capotă - Alexandru Dejeu

Împotriva acțiunii de colectivizare s-a format un grup de partizani care erau înarmați pentru apărare şi care au lansat şi o serie de manifeste. Activitatea lor s-a desfăşurat între anii 1949 şi 1957.

Cei doi conducători, dr. Iosif Capotă şi Alexandru Dejeu, au fost executați, în lot au fost 23 de țărani din satul Brăişor, județul Cluj, şi dintre ei au fost condamnați în anul 1957 la muncă silnică pe viață: Crețu Gheorghe, Crețu Teofil, Bonig Gheorghe, Bortig Ioan şi Fărcane Vaier.

Ceilalți au primii pedepse până la 25 de ani închisoare, printre ei numărându-se bărbați şi femei din sat: Mudure Arsinte, Cobîrzan Gheorghe, Bonig Traian. Bortig Vaier, Crețu Pamfil, Niculae Gheorghe, Nicula Iustina, Crețu Irina, Cătaş Onița, Bortig Vasile, Hanga Gheorghe, Brazdă Aurel, Fărcane Gheorghe (mort la Gherla în 1961), Mudure Vasile şi alții.

Partizanii din Dealul Botii

Pe valea pârâului Iada, până la vărsarea în Criş, a acționat un grup de partizani din care făceau parte: Ciota Ion, fost şofer al mareşalului Antonescu, paraşutat în spatele frontului de la Stalingrad, Jurj, un țăran din părțile satului Ghiugița de Sus, şi soția lui, Jurj Lucreția.Luptele au avut loc în iulie 1952 şt în cursul lor au căzut Ciota Ion şi Mihuț Gheorghe. Țăranul Jurj a fost executat la Oradea, iar soția lui condamnată la muncă silnică pe viață.

Republica de la Băişoara sau o comuna independenta 24 de ore

Ofițerul C. Diamandi, care pactizase cu poporul şi nu acceptase falsificarea alegerilor din 19 noiembrie 1946, a fost arestat, împreună cu un alt ofițer de aviație, a evadat de la Siguranța din Turda şi au fugit amândoi pe Valea Ierii spre Muntele Mare. De aici coborau şi îi pedepseau pe cei care asupreau populația: pe secretarii partidului, pe agenți şi pe jandarmi; pe unii i-au spânzurat. Intr-una din zile au coborât din Muntele Băişoara şi au ridicat jandarmii, autoritățile locale şi colaboraționiştii din Băişoara, care au fost ținuți ca ostatici într-o colibă de la marginea acestei comune. După aceea au ars registrele de cote, tablourile "iubiților conducători", au tăiat firele telefonice şi au declarat comuna liberă şi independentă. Abia după 24 de ore a sosit armata, cu tunuri şi echipament de război şi s-au declanşat lupte crâncene. Partizanii aveau în față pe ostatici. Securitatea înainta având în față femei cu copii în brațe. Diamandi cu oamenii lui s-au retras pe valea Ierii.

Peste 500 de persoane au fost arestate, fiind denunțate de colaboraționiştii care fuseseră obligați de partizani să-şi roadă carnetele de membri de partid. Printre cei arestați şi supuşi torturilor s-au aflat: Nicodim Cîrbea, Teofil Cîrbea, Grigore Marcu, Ion Marcu, Ion Mihuț.

La completarea listei ar trebui să contribuie tot satul care a cunoscut această cruntă suferință.

Durerea lor a fost durerea neamului şi la tânguirea moțului, pe care "curg zdrențele ca ploaia", adăugăm omagiul adresat lor de Radu Gyr, în acel timp de băjenie, din temnița Aiudului:

MOȚUL

Curg zdrențele ca ploaia, ca o jale,
peste ciolanele ce-mi ies prin piele;
năluca mea, durată strâmb sub țoale,
din răşchituri se trage, şi obiele.

De când stau şi aştept pe aspre plaiuri
un vis olog şi o dreptate ciungă,
îmi par toți munții osândite raiuri,
cu îngeri ce mă scuipă şi m-alungă.

De veacuri îmi tot pun în sac oftatul.
şi toamna plec la vale prin vâlcele,
să-l întâlnesc pe Domnul Împăratul,
să-i ud opincile cu lacrimile mele.

Tu nu ştii, Doamne, cum în piept mă frige
aprins, ca un ciubăr de jirăgaie
din ce adâncuri vin azi să mă strige
pădurile gemând sub fierăstraie.

De când tot merg cerşind din poartă-n poartă,
de când tot mor în temnița turbată,
lung, pârâind din negură şi soartă,
mi-aud trosnind ciolanele pe roata.

Partizanii din Munții Trascăului - din grupul Dabija

Pe data de 5 martie 1949, la orele 7 dimineața, Securitatea din Alba Iulia şi cea din Deva au pornit acțiunea împotriva partizanilor înaintând, pe valea pârâului Galda, trecând prin comunele Benic, Mesenta, Întregalde, spre pădurile Munților Trascău, unde se aflau ascunse bordeiele ce ascundeau pe neînfricații moți ce-şi apărau libertatea.

Deoarece în noaptea de 4-5 martie ninsese puțin, securiştilor le-a fost uşor să depisteze urmele îndreptându-se până Ia locul numit Bogoloaia, din apropierea satului Cricău. Înconjurați, partizanii se găseau în bordei, fără să prindă de veste de ce se petrece afară. Luați prin surprindere, rezistența nu a mai putut fi eficace. Cu acea ocazie au fost uciși Popa Ştefan şi Pascu Cornel, alții răniți şi cîțiva s-au predat.

După primele cercetări ale celor arestați la Bogoloaia, s-a declanşat acțiunea din comuna Mesentea. În dimineața următoare, duminică 6 martie 1949, doi dintre partizani, Mînza Traian (născut în 1926, la Galați) şi Gligor Traian (născut în 1924 la Livezile de Aiud), s-au apropiat de moara din comuna Mesentea şi s-au interesat la Valea Simion dacă Securitatea a trecut prin sat. Spunându-li-se că până la acea oră nu venise, cei doi s-au îndreptat spre casa văduvei de război Giurgiu Silvia (care-i aproviziona). Dar la ora 5 a sosit Securitatea şi, înconjurând casa, i-a somat pe cei doi să se predea. Nana Silvia, cum i se spunea, a ieşit prin podul casei şi s-a îndreptat spre deal, unde s-a ascuns după o grămadă de pari de vie, privind la măcelul care a început. O luptă aprigă, ca pe front, care a durat până la orele 17, când partizanii au terminal muniția. După ce şi-au ars actele ce le aveau asupra lor, cei doi s-au sinucis cu ultimele cartuşe. După încetarea focului, în casa distrusă au fost găsite cadavrele celor doi partizani, care au fost aruncate într-o groapă săpată în grădină...

De luni, 7 martie, a început hărțuirea celor din sat pentru descoperirea celor ce ajutau pe partizani. Şi nu numai hărțuirea, dar şi schingiuirea a peste 50 de moți [..?..] în beciurile Securității. 51 condamnați, au plecat mai departe prin lagărele de exterminare.

Din comuna Galda de Jos au fost arestați: Picoşi Florian (condamnat 20 ani), Dalea Emil (20 ani muncă silnică), Olteanu Emil (20 ani muncă silnică), Gliga Traian (6 ani), Trif Liviu (8 ani), Giurgiu Chiro (5 ani), Sonea Iulia (5 ani), Modrea luluț (3 ani), Drăgan Emil (5 ani), Crişan Vasile (5 ani), Fleşer Partene (2 ani şi jumătate).

Din comuna Mihalț au fost ridicați: Bedelean Ion (20 ani muncă silnică), Cerghedean Virgil (7 ani temniță grea), Ordean Simion (5 ani), Mărgjineanu Ion (20 ani muncă silnică)., Hațegan Gheorghe (7 ani temniță grea).

Din comuna Benic au fost condamnați: Preja Domenic (5 ani), Preja Alexa (5 ani), Preja Nicolae (3 ani), Laslo Aron (5 ani), Pascu Gheorghe (5 ani), Pascu Petre (10 ani), Morar Emil (3 ani), Lazăr Victor (5 ani).

Din comuna Galda de Sus au trecut prin închisoare: Nistor Isidor (3 ani), Micu Pătru (5 ani), Goia Augustin (3 ani), Doia Sabin (3 ani), Nistor Zaharia (3 ani), căpitan Lazăr Nicodim (10 ani), Doia Simion, Lupşan Ştefan (1 an), Lupşan Simion (1 an), Man Ştefan (1 an), Bulgaru Iosif (1 an).

Din comuna Întregalde: Mihai Florin (20 ani muncă silnică), învățătorul Mihai (20 ani muncă silnică), Nistor loan (5 ani), Trifa Nicolae (5 ani), Boffea Silvestru (20 de ani muncă silnică).

Din comuna Mogoş au fost condamnați: Şulăria Victor (5 ani), Marian Simion (5 ani), Horia Alexandru (5 ani), Marinescu Simion (5 ani), Fleşer Partenie (din comuna Sîntimbru, condamnat 5 ani), Fleşer Vasile (din com. Oiejdea, condamnat la 5 ani), Flad Anghel (din comuna Cricău, condamnat 7 ani).

Din oraşul Teiuş au fost condamnați: Cîmpean Traian (5 ani), plutonierul Scridon (la 5 ani), Socaciu Traian (17 ani muncă silnică), Popa (5 ani), iar Cristea Ovidiu şi Frâncu Vasile au luat câte 3 ani fiecare.

Brigadierul silvic din comuna Întregalde, văzând ce s-a abătut peste sate, s-a ascuns timp de 9 ani. Făcându-se promisiuni că cei ce se vor preda vor fi lăsați liberi, s-a prezentat la Securitatea din Alba Iulia. După 6 săptămâni a fost găsit mort prin împuşcare.

Familia preotului Oțoiu Victor a avut foarte mult de suferit, deşi oamenii nu au declarat nimic. Era preot în comuna Mesentea, de unde partizanii se aprovizionau prin Silvia Giurgiu, care cu toate torturile îndurate nu a divulgat pe nimeni. Era bătută până la leşin şi, după ce era trezită cu găleți de apă rece, iar începeau s-o tortureze, în celulă ea era cea care încuraja pe celelalte femei arestate: "Fiți fără frică, nu voi spune nimănui nimic, chiar dacă mă omoară. Eu nu am copii, nu am soț. Atunci când am plecat la

un drum m-am gândit la toate şi nu am dat înapoi. Nici acum nu dau. Voi trebuie să vă întoarceţi la copiii voştri."

Legătura Nanei Silvia se făcea prin Valea Simion, care avea 15 ani.

Preotul Oţoiu Victor a fost chinuit şi, cu toate că nu s-au găsit probe despre legăturile cu partizanii, a fost condamnat la 3 ani, dar a executat 5 ani în schimb. Şi, în timpul anchetei, familia a avut de suferit mult de tot. Preoteasa Ana Oţoiu, învăţătoare la Mesentea, după ce a fost dată afară din învăţământ, în numeroase rânduri a trecut cu săptămânile, alte ori cu lunile, prin Securitatea din Alba Iulia, să spună ce nu ştia şi poate ceea ce conştiinţa nu-i permitea să spună, să facă rău şi la alţii. Şi chinurile au fost îngrozitoare, până la electrocutare, din care cauză s-a îmbolnăvit de inimă. Şi, bolnavă cum era, a fost ridicată din pat şi dusă la Securitate, din nou la tortură, tot ca să-şi amintească. Nici băiatul, Oţoiu Gelu, elev de 17 ani, nu a fost cruţat. După un accident grav la cap trebuia să meargă la un control de specialitate la Cluj. Dar nu a apucat să se urce în tren, că a fost arestat ş bătut bestial. S-a trezit în Securitatea de la Alba Iulia, plin de sânge, fără nici o îngrijire medicală, dar permanent în anchetă.

Mirela Oţoiu, elevă, de 16 ani, a fost arestată de 7 ori, între 2 săptămâni şi o lună, prin Securitatea de la Alba Iulia, şi a trecut prin chinuri pentru a spune ceea ce nu ştia fiindcă se afla la liceu, la o depărtare de 18 km de satul natal. Acolo a găsit o mulţime de femei arestate şi chinuite în legătură cu partizanii din Muntele Mare, printre care se găsea şi doctoriţa Viorica Gâscă.

Aşa cum a cunoscut chinurile comuniste familia preotului Victor Oţoiu, tot astfel sute de familii din această regiune au fost torturate, dar încă nu pot vorbi de teama care stăpâneşte satele româneşti atât de greu încercate.

MOLDOVA PE DRUMUL CRUCII

Țăranii au avut de suferit nu numai pentru o bucată de pâine, ci şi pentru credința strămoşească.

După ce în toamna anului 1948 s-a desființat prin forță biserica greco-catolică, în primăvara următoare s-a trecut la suprimarea bisericii romano-catolice. Dacă preoții au cunoscut supliciul şi au pornit pe drumul închisorilor de exterminare, țăranii au căutat să rămână statornici în credință, ca singura cale de salvare în fața asaltului păgânătății.

Trupele Securității, înarmate ca de război, au început atacul împotriva satelor din Moldova. Pe data de 10 martie 1949, în fața mitralierelor, bărbații s-au strâns, cu trupul şi cu sufletul, să apere biserica din satul Fundul Răcăciuni, în timp ce femeile, cu pruncii în brațe sau în mână, luau drumul Măriei.

Legate, cu mic cu mare, femeile au fost aduse din pădure în lăcaşul de închinăciune devenit temniță.

Anton Bencheş, învățătorul satului şi în acelaşi timp cantor la biserică, a fost smuls din sânul familiei, chinuit şi batjocorit în fața soției şi a celor 9 copii. După aceea a fost împuşcat, pe data de 12 martie 1949.

Copiii, pe rând, i-au sărut rănile însângerate.

După o săptămână, când alți creştini luau drumul închisorilor, locuitorii din Fundul Răcăciuni se-ntorceau de la Securitatea din Bacău, desfigurați şi-ncovoiați.

Pe data de 15 martie, agenții aceleaşi Securități au asaltat satul Faraoani. Cantorul Ioan Farcaş a fost aruncat din clopotniță în timp ce da alarma, iar preoții Buinaru Ion, Anton Dame, Petre Dincă şi Anton Olaru, împreună cu credincioşii ce ieşeau de la slujbă, au cunoscut urgia comunistă: au fost bătuți, legați şi aruncați pe zăpadă.

Numai Anton Ciuceu, sprijinindu-şi cei optzeci de ani în baston, a fost lăsat să plece spre casă. Dar nu a ajuns. Secerat de o mitralieră, şi-a dat duhul în mijlocul drumului. Seara, "securitatea victorioasă" a încărcat camioanele cu zeci de săteni, ducându-i spre alte chinuri, iar printre cei ce au murit în aceste condiții s-au numărat următorii locuitori: Ambruş L. Ion, Bărbuță A. Anița, Bulai Maria, Bulai Martin, Cturca A. Elena, Cobalaş Martin, Istoc M. Ferenț şi fratele lui, Istoc M. Petrea.

Drumul crucii a fost din ce în ce mai greu şi s-a dovedit foarte lung.

VRANCEA

Pentru ilustrarea faptelor acestei epopei naționale, demne de urmaşii Vrâncioaiei, trebuie să ne plasăm în cotul Carpaților, pe locul unde Ecaterina Teodoroiu a murit în lupta pentru salvarea țării şi înfăptuirea unității naționale.

Comandamentul acțiunii Vrancea se afla pe pârâul Porcului, care se varsă în Zăbrăuț. Bordeie săpate în pământ, camuflate într-o pădure deasă de molizi, erau situate în jurul schitului Mosinoaiele. Pădurea era înconjurată, la mare distanță, de satele Fitioneşti, Mănăstioara, Verdea, Răcoasa, Străoanc şi Crucea de Sus, locul de baştină al fraților Paragină, care au organizat grupul din munte.

La Costică Bandrabur, în crama de la Diocheți, s-a întâlnit în 1948 Mihai Timaru, ofițer de motomecanizare, cel de al 16-lea copil al unui țăran ardelean din regiunea Mureş, cu Ion Paragină şi Vasile Sava. Obiectivul propus era lupta de salvare a țăranilor de colectivizare, care-i amenința furându-le pământurile moştenite de la Ştefan cel Mare.

Acțiunea se desfăşura de la Pădureni, de pe valea Şiretului, spre Țifeşti, Crucea de Sus, Străoane, până la Păuneşti.

Din acest grup de luptă împotriva comunismului făceau parte categorii sociale şi politice diferite (muncitori, țărani, ofițeri, intelectuali etc.), ca de exemplu: judecătorul Vasile Chirilă (din Panciu), Dinu Gheorghe (național țărănist), Pavalache Şerban (liberal), Cicerone Ungureanu, colonelul Răianu (din Țifeşti), Enache Ivan, Gigi Tiplica, Iordache Hărăbor din Străoane de Sus, cu cei doi fii Ştefan şi Ticuşor, şi alții.

Grupul din pădure era instalat în două bordeie - al "tinerilor" şi al "bătrânilor" - săpate în pământ, bine camuflate şi prevăzute cu mai multe ieşiri. Partizanii erau dotați cu arme automate uşoare şi cu o rezervă de muniții.

Printre cei ce se găseau acolo se numărau: Ionel şi Cristea Paragină, Mihai Timaru, Gheorghiță Bălan, Grigore Tudose, Costică Marin (din Străoane de Sus), Aurel Condrea, Gheorghe Mălăcescu

(învățător din comuna Țifeşti), Toderiță Doagă (primar, național-țărănist, din Panciu), Simion Grigoraş (primar, național-țărănist, din Fitioneşti), Vasile Camir (din Fitioneşti), călugărul Filimon Tudose (starețul mănăstirii Brazilor), Vasile Sava (din Panciu), Ticu Cârnu, Valerică Chiper, Valeriu lorga, Nicolae Balaş, Petrică Bucur, Ilie Nistor (din Panciu).

Ca resurse de aprovizionare aveau satele de munte, dar mai ales mănăstirea Moşinoaia a starețului Efghenie Hulea şi stâna lui Nicolae Filimon. Acesta din urmă venea deseori la bordeie.

Contactele grupului se făceau în exterior prin Ionel Paragină şi Mihai Timaru, care se duceau la Enache Ivan (comuna Țifeşti), unde se întâlneau cu colonelul Răianu şi cu foşti ofițeri.

La Străoane, în podul lui moş Iordache Hărăbor, se întâlneau cu studentul Ion Ungureanu, tare făcea legătura cu Bucureştiul.

De asemenea, în via lui Pavalache Şerban de la Panciu, au avut loc întâlniri cu alți reprezentanți de prin alte sate.

Una din întâlniri a avut-o grupul şi cu căpitanul Anghel din Clipiceşti, invalid de război (fără un ochi), fiul învățătorului din sat. De la acesta a plecat trădarea. El lucra cu Securitatea şi prin intermediul lui au fost introduşi în grupul din munte doi agenți, Uşurelu şi Vrabie.

Cei doi indivizi au fost aduşi de Ionel Paragină. Lui Mihai Timaru i s-a părut suspect faptul că voiau să fie prezenți peste tot şi să cunoască cât mai multe legături, dar ei îşi creaseră toate alibiurile şi cunoşteau foarte multe amănunte despre cei din grup.

În luna octombrie 1949, Mihai Timaru coborâse din munte pentru probleme legate de gruparea de rezistență.

Ionel Paragină s-a înțeles cu Mihai Timaru şi cu Vrabie să se întâlnească în noaptea de 17 spre 18 octombrie 1949 la moara lui Apostolescu, de unde, împreună, să meargă la crama căpitanului Anghel pentru a-l cunoaşte şi a discuta problema aprovizionării cu armament. Crama era situată vizavi de moară, pe apa Şuşiței, şi până la ea se urca pe o pantă de vrei 300 de metri. Pe acest drumeag al pierzării, deja în noapte, fiindcă era trecut de orele 22, se simțeau mişcări nefireşti în tufişuri, care s-au dovedit ulterior a fi ale ostaşilor din jurul mitralierelor, în acelaşi timp, la Cîmpuri, unde se aflau bordeiele partizanilor, se concentrase un batalion de securitate.

Trădătorul Vrabie i-a cerut lui Ionel Paragină pistolul-mitralieră pentru "a-l uşura de povara lui" şi a adăugat:

Dă-mi-l şi dumneata, bade Mihai, că prea mult l-ai purtat.

Lasă-l la mine, că este mai în siguranță, i-a răspuns Timaru şi a continuat drumul.

Ajunşi la destinație, Ionel Paragină şi Mihai Timaru au păşit peste prispă, unde păreau să fie patru umbre, şi au intrat înăuntru. După ce au trecut pragul, o lovitură de pistol, dată la cap, l-a culcat la pământ pe Ionel Paragină si imediat s-a închis uşa, împinsă cu piciorul. Timaru a ridicai brusc pistolul şi a tras în cel din fața lui, dar toate gloanțele s-au descărcat sub o icoană, în timp ce o lovitură primită la cap l-a trântit jos. Totodată a simțit o durere în picior.

Iudele s-au repezit asupra lor şi i-au legat cu sârmă ghimpată la mâini şi la picioare. Aruncați intr-o dubă, s-au trezit la Securitatea din Focşani, unde îi scuipa colonelul de securitate Mauriciu Ştrul, care condusese operația de capturare a partizanilor.

La bordeie, Valeriu lorga se trezise după un vis ciudat şi le spusese celorlalți că vor fi arestați în cursul zilei.

Uşurelu - a doua iudă în grup - era în mijlocul lor şi, în momentul când securiştii care-i înconjuraseră erau gata de atac, el a încercat să-i dezarmeze pe cei din bordeiul "tinerilor".

Crislea Paragină i-a observai intenția şi a încercat să riposteze. Dar Uşurelu a fugit pe a doua ieşire şi s-a dus la bordeiul "bătrânilor".

Securitatea a pornit acțiunea de capturare a celor două ascunzişuri din pădure.

Se înnoptase de-a binelea şi îngrijorarea celor din bordeiul "tinerilor" creştea tot mai mult văzând că cei trimişi nu se mai întorceau. S-au pus imediat în stare de alarmă, postind la intrarea în bordei, lângă focul care mocnea ascuns, pe Aurel Condrea, ceilalți trecând la locurile lor de tragere. La un moment dat Condrea a auzit un foşnet uşor în boschetul care le masca intrarea în bordei. Privind cu atenție în direcția zgomotului, i s-a părut că, în lumina slabă a focului, care se răsfrângea până la primele tufişuri, vede o lucire neobişnuită, metalică. Era țeava unei puşti-mitralieră îndreptată spre gura bordeiului unde făceau de pază. Securiştii au deschis focul imediat, cu intenția să-i înconjoare şi astfel să le taie posibilitatea de a se refugia prin ieşirile secrete. Un moment scurt de ezitare i-a permis lui Aurel Condrea să se lase rapid în tranşeea de la intrarea în bordei şi să dea alarma, în secunda următoare, printr-o rafală de mitralieră a măturat spuza focului din fața bordeiului, împroşcând o ploaie imensă de scântei in jur.

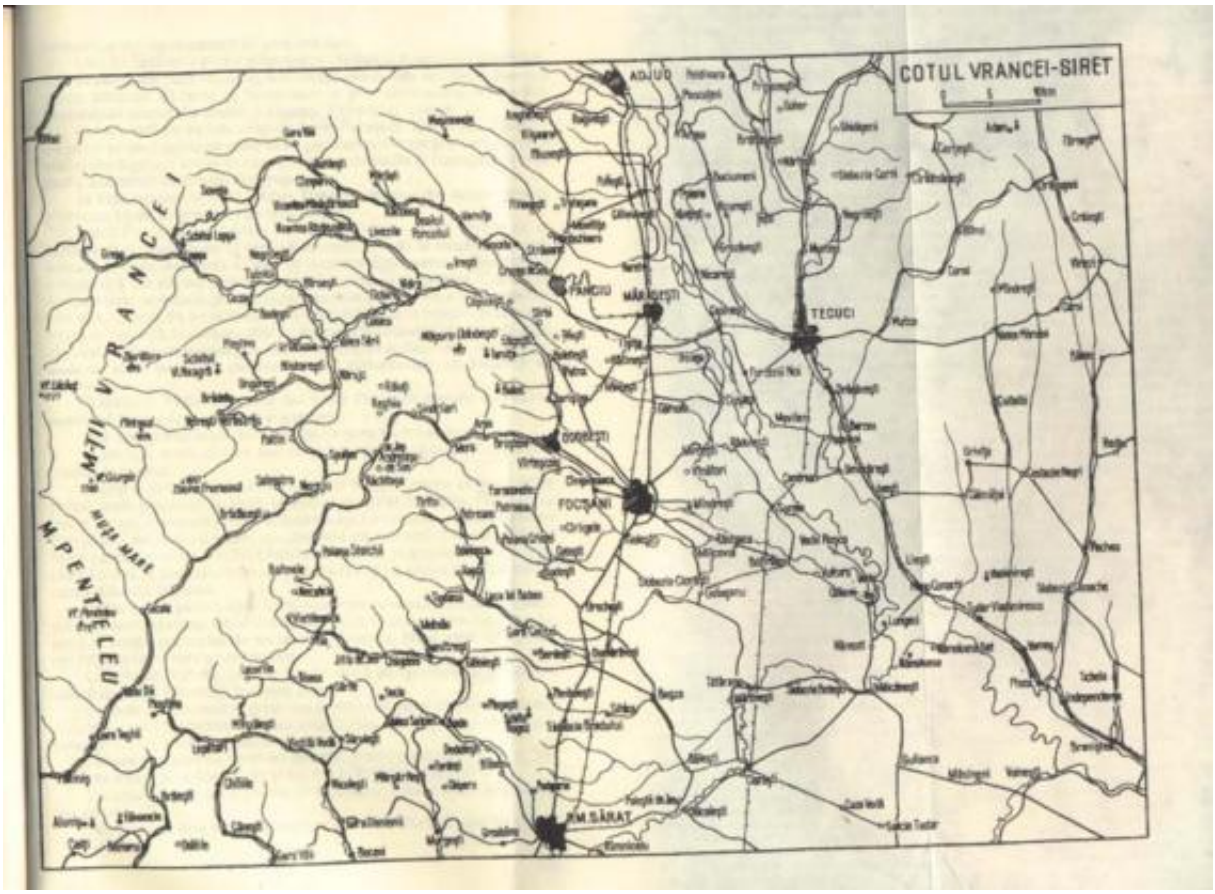

Riposta a fost promptă. Trei arme automate au deschis focul deodată, din interiorul bordeiului, vărsându-şi încărcătura de gloanţe în direcţia de unde venise salva securiştilor. Din relatările ulterioare şi din protocoalele de proces, s-a aflat că cinci soldaţi ai Securităţii şi-au găsit moartea în primul schimb de focuri, din seara asaltului. Soldaţii erau adăpostiţi, stând doar pe brânci, in spatele tufelor de alun, în timp ce tinerii stăteau în gropile săpate, ca într-o tranşee.

Înţelegând însă că numeric erau copleşiţi de cei care-i atacau, partizanii au hotărât, după un scurt timp. să folosească ieşirea secretă spre a se salva. Cristea Paragină şi Gheorghiţă Bălan au fost primii care au încercat să iasă din bordeiul asaltat, Aurel Condrea rămânând să le acopere retragerea, în timpul unui mic repaus, în care soldaţii încercau să înconjoare totuşi ascunzătoarea, primii doi au avut posibilitatea să iasă din bordei şi să dispară în pădure. Nu s-au îndepărtat însă prea mult, ci, asigurându-se că nu sunt urmăriţi, s-au postat in "poziţie de tragere" spre a-l ajuta pe-al treilea să părăsească tranşeea: Dar în momentul în care Condrea şi-a făcut apariţia la gura ieşirii secrete, a observat că în faţa lui stăteau doi inşi cu armele automate îndreptate spre el. A înţeles atunci că partida este pierdută şi că orice ripostă era de prisos, aşa că, aruncând automatul, a ridicat mâinile în sus, predându-se. Dacă soldaţii ar fi ştiut că el e singurul rămas în ascunziş l-ar fi împuşcat pe loc. Bănuind insă că ceilalţi se află încă în tranşee şi că se vor expune focului lor (ştiindu-l pe Aurel Condrea mort), l-au prins numai de mâini, ţinându-l în faţă ca paravan, după care l-au legat burduf şi l-au transportat rapid spre o maşină care stătea ascunsă puţin mai departe. Asta a fost salvarea lui Condrea. În secunda următoare primele grenade aruncate în interiorul bordeiului au răbufnit cu un zgomot asurzitor, aruncând întregul ascunziş în aer.

După ce sunetul detunător al exploziilor s-a pierdut, repetat în zeci de ecouri de văile munţilor, în pădure s-a lăsat o linişte mormântală. Văzând apoi că din ascunzătoare nu mai răspundea nimeni şi crezându-i pe toţi ceilalţi morţi, prima grupă de securişti a dat asaltul final, deschizându-şi drum prin rafale oarbe de pistoale-mitralieră. Observând că nu mai întâmpină rezistenţă au aprins lanternele de buzunar, iluminând ascunzişul răvăşit de explozii, spre a putea identifica astfel pe cei "omorâţi" în tranşee. Mare Ie-a fost mirarea când şi-au dat seama că-n ascunziş nu mai era nimeni, şi că ceilalţi doi, de fapt adevăraţii conducători ai grupului, reuşiseră să scape prin ieşirea secretă.

Între timp alţi soldaţi au adunat trupurile tovarăşilor morţi sau răniţi şi i-au urcat într-un camion care stătea dosit în apropiere. Atacul fusese un dureros eşec pentru ei, iar preţul plătit pentru prinderea unui singur "partizan" fusese nespus de mare.

Dar amărăciunea eşecului le-a fost în parte răsplătită de "succesul deplin" obţinut în cazul celui de al doilea grup, cel al "bătrânilor". Neştiind de trădare şi nebănuind nimic, aceştia au fost surprinşi în somn, complet nepregătiţi, fiind arestaţi imediat, fără a putea opune nici cea mai mică rezistenţă. Acţiunea securiştilor fusese aranjată să se desfăşoare concomitent la ambele ascunzişuri. Aşa că, legaţi fedeleş unii de alţii, au fost urcaţi în cel de-al doilea camion, care a pornit în grabă mare să coboare povârnişul, destul de abrupt, al drumului îngust de munte.

Postaţi la o distanţă nu prea mare de "teatrul de operaţiuni", Cristea şi Gheorghiţă au putut urmări întreaga desfăşurare a acţiunii fără să poată sări în ajutorul celor prinşi. Le-a trecut totuşi prin minte că vor avea mai mult noroc ia o răspântie de drumuri din vale. Coborând iute pe poteci de scurtătură au ajuns la locul cu pricina, unde drumul făcea o cotitură mai strânsă şi deci camioanele trebuiau să reducă viteza. Postându-se apoi în şanţurile drumului, stăteau cu armele pregătite de tras. Afară era întuneric beznă, o noapte ca de smoală.

Când cele două camioane ale Securităţii coborau încet panta abruptă, cei doi au vrut să deschidă focul asupra lor. Poate că ar fi putut să-i lichideze pe securişti, dar pericolul de a-şi împuşca proprii camarazi, înghesuiţi în camioane şi amestecaţi printre militari, era foarte mare. Aşa că au fost nevoiţi să renunţe la gândul "eliberării în forţă" privind cu ochii în lacrimi la camioanele încărcate cu camarazi arestaţi, care au trecut la o distanţă de numai câţiva metri de ei şi au dispărut după cotitura drumului, îndreptându-se spre valea Putnei. Cei arestaţi au fost închişi după câteva ore în beciurile Securităţii Jiu Panciu şi Focşani.

Nenorocirea a fost că la percheziţia făcută celor arestaţi s-a găsit la unul din ei o listă cu numele tuturor tinerilor elevi şi studenţi care făceau parte din "Frăţie", aşa că la interval de numai câteva ore, în aceeaşi noapte, au fost arestaţi peste cincizeci de tineri din toată regiunea. Lotul "Paragină" era deja reconstituit de către securişti, deşi şeful lui, Cristea Paragină, nu fusese încă arestat.

Cristea Paragină şi Gheorghiţă Bălan s-au retras mai adânc în creierul Munţilor Vrancei, găsindu-şi adăpost în podul unei mori de apă, pe un afluent al Putnei. Au putut sta astfel ascunşi cinci sau şase zile, timp în care o vastă campanie militară a fost pornită pe urma lor, întreaga regiune fiind împânzită de batalioane întregi de securişti.

După cum mi s-a relatat, descoperirea şi arestarea lor s-a datorat tot unei trădări, după un an de zile. Ascunzişul lori era atât de bine ales încât numai cineva din împrejurimi, bun cunoscător al locurilor, ar fi putut da de el.

Într-o noapte din toamna anului 1950, moara părăsită a fost înconjurată de soldaţi, şi doi dintre ei, deschizând un oblon, au încercat să pătrundă în interior. La zgomotul produs de scârţâitul oblonului, Cristea şi Gheorghiţă au sărit în picioare, au pus mina pe arme, gata de a riposta şi de a-şi vinde pielea cit mai scump. Ştiau că nu mai au nici o şansă de a scăpa cu viaţă din încercuire. Afară era de data aceasta o noapte luminoasă, cu luna plină, aşa că nu mai puteau folosi nici avantajul întunericului pentru a putea să dispară neobservaţi. Şi, într-un moment de inspiraţie, le-a venit idea să se cţere pe acoperiş, nu atât cu gândul de a se salva, ci mai mult pentru că de acolo, de sus, puteau observa mai bine manevra soldaţilor.

După ce au răscolit încăperea principală a morii, negăsind pe nimeni, o grupă de securişti s-a urcat în podul casei, descoperind într-un strat de fin culcuşul proaspăt părăsit de cei pe care-i căutau. Deci erau acum siguri că urmăriţii nu puteau fi departe. Trebuiau cercetate cu atenţie toate ungherele ascunse ale podului.

Deşi îşi dădeau seama că practic nu mai au scăpare, cei doi de pe acoperiş au hotărât să încerce chiar imposibilul pentru a se salva. Au coborât încet până la marginea acoperişului, nu prea înclinat, de altfel, şi de acolo, înălţimea nefiind mai mare de doi metri şi jumătate, au vrut să încerce să sară în spatele morii şi să dispară în pădurea apropiată. Primul şi-a dat drumul Cristea Paragină, Gheorghiţă având sarcina să-i acopere fuga, iar în cazul în care tentativa ar fi reuşit, să încerce să-l urmeze pe acelaşi drum. Lăsându-se pe brânci, cât mai lipit de acoperiş, Cristea Paragină a ajuns la marginea lui şi, alunecând uşor, şi-a dat drumul pe pământ fără a face prea mult zgomot. Dar în momentul când, dintr-un salt, a vrut să sară peste gardul de sârmă din spatele morii, o rafală de armă automată a răsunat în tăcerea nopţii, amplificată atât de tare de ecoul munţilor din jur încât dădea impresia unui adevărat schimb de focuri. Bătând aerul în gol şi scăpându-şi automatul din mână Cristea Paragină a căzut peste sârma gardului ghimpat, răpus de gloanţe.

În momentul următor, întreaga trupă de soldaţi care înconjurau moara s-a precipitat spre locul dramei, îndreptându-şi căutatul şi scormonitul prin pod. Nimeni nu ştia câţi inşi se aflau ascunşi în podul morii şi nici câţi morţi se găseau la gardul de sârmă, aşa că Gheorghiţă, strâns lipit de acoperiş şi dosit în umbra hornului casei, nu a fost observat, scăpând astfel cu viaţă ca prin minune, în schimb a

trăit, în toată tragedia ei, scena răpunerii lui Cristea, fără a putea să-l ajute in nici un fel. Acesta, trăindu-şi ultimele clipe, a fost scos din sârma ghimpată şi târât de patru soldaţi spre maşina care stătea ascunsă câţiva zeci de metri mai încolo.

Când un ofiţer a întrebat cine l-a ucis pe "bandit", un soldat s-a prezentat în faţa lui şi, bătându-se cu pumnul în piept, a răspuns cu mândrie:

Eu l-am lichidat, tovarăşe căpitan !

Bravo, tovarăşe Acatrinei i-a răspuns gradatul. Vei primi pentru actul tău de curaj un concediu de două săptămâni.

Toată scena şi schimbul de cuvinte le-a trăit şi auzit Gheorghiţă Bălan de pe acoperişul morii părăsite. A văzut apoi cum cordonul de soldaţi se îndrepta şi el spre maşina care după puţin timp s-a pus în mişcare în direcţia văii Putnei. În drum spre Securitatea din Focşani, Cristea Paragină a decedat, ca urmare a rănilor grave şi a pierderii mari de sânge, în toamna lui 1950, la un an după arestarea grupului. Atunci s-a trecut la procesul care a avut loc pe data de 25 octombrie 1950; Cristea Paragină, "post mortem" şi Gheorghiţă Bălan, în "contumacie", au primit pedeapsa capitală. Ceilalţi au primit pedepse diferite, care se întindeau de la muncă silnică pe viaţă (Mihai Timaru şi Ionel Paragină) până la un an închisoare corecţională (Asavinei Constantin).

Dar Cristea Paragină, Gheorghiţă Bălan şi Aurel Condrea sînt numai o parte dintre vrâncenii care au făcut să tremure securiştii. Mişcarea de rezistenţă cunoscută sub numele "Grupul Paragină" a fost scânteia care a aprins Munţii Vrancei în primăvara anului 1950.

Scăpaţi din încercuire, Gheorghiţă Bălan şi Cristea Paragină se retrag spre schitul de la Gura Lepşii, spre cascada Putnei, unde pregătesc răscoala din 23 iunie 1950 împotriva regimului care urmărea să ia munţii daţi prin hrisoave de la Ştefan cel Mare. Acest hrisov, lăsat din generaţii în generaţii vrâncenilor de nădejde, era căutat cu asiduitate, dar urmaşii Vrâncioaiei, printre care Gheorghiţă Bălan, Cristea Paragină, fraţii Brînzaru, Manoliu şi Cojocaru au răsculat toţi munţii reuşind să-l salveze.

Între Tişiţa şi Zăbrăuţ, în bazinul Putnei, până sub măgura Odobeştilor, satele s-au ridicat împotriva abuzurilor stăpânirii comuniste.

Pilonii acestei revoluţii ţărăneşti au fost satele Neruja şi Vidra, în jurul cărora s-au ridicat locuitorii din Neruja, de pe Zăbala, din Nistoreşti, Păuleşti, Spineşti, Bîrseşti, Lepşa, Tulnici, Vîzantea, Valea Sării, Vrîncioaia, Andreiaşu, Negrileşti, Costeşti, Suseni Ecourile acestor strigăte de libertate au ajuns până la Dumitreşti, pe Rimnic, şi până la Străoane şi Movilita, pe Zăbrăuţ.

Peste treizeci de comune au pus mâna pe furci şi coase, au dat foc posturilor de miliţie şi sediilor comuniste, punând pe fugă pe călăii regimului.

Aşa cum arătam, în toamna lui 1950, după declanşarea răscoalei din 23 iulie, a fost omorât Cristea Paragină la moară, de unde Gheorghiţă Bălan a reuşit să scape, în primăvara anului 1951, comuniştii şi uneltele lor au fost ridicaţi şi obligaţi să-şi ronţăie carnetele de membri ai celui mai sângeros partid, pentru a dovedi că merită iertare de la cei pe care îi terorizaseră. Dar cum ajutorul în arme şi alimente, ce urma să fie paraşutat, n-a sosit, alarma revoltei dovedindu-se prematură, regimul comunist a trecut la represalii.

Panciu şi Focşani erau ameninţate de furia populaţiei care se îndrepta spre ele.

Gheorghiţă Bălan era printre conducătorii celor asupriţi, el care nu putea să uite moartea lui Cristea Paragină, petrecută sub ochii lui.

Colonelul Lupşa a fost principalul colaborator al Securităţii. El pendula între grupurile din munţii cotului Carpaţilor făcând legătura între ele şi, după ce a cunoscut locurile de ascunziş, potecile şi pe cei ce le sprijineau cu alimente sau muniţie, a organizat atacurile asupra fiecăruia în parte. După arestarea "Grupului Paragină" au fost arestaţi colaboratorii cunoscuţi de Lupşa. Până la urmă, se pare că s-au debarasat de el.

Munţii Vrancei au fost invadaţi de trupe de securitate şi armată pentru a înăbuşi furia poporului din ţinuturile în fierbere. A urmat o adevărată vânătoare de oameni. Execuţiile şi spânzurătorile de la marginea satelor constituiau metode de intimidare. Munţii au fost cutreieraţi şi pădurile răscolite timp de doi ani de zile. Locuitorii satelor, de toate vârstele, erau schingiuiţi şi aruncaţi în închisori, care deveniseră neîncăpătoare.

Printre cei morţi în codrii Vrancei se numără: colonelul Strîmbei Ioan, unul din conducătorii răscoalei, Gabor Constantin, Crăciun Radu, Dănilă Nicolae, Asaftei Radu, Hurjini Radu, Manoliu Victor şi alţii.

Schingiuirile au continuat la Securitatea din Focşani, iar condamnarea unor numeroase grupuri s-a făcut de Tribunalul Militar din Galaţi, reţinându-se o infimă parte din numele lor: Avram Pavel, Anton

L. Dumitriu, Antonescu Nistor, Avram I. Pavel, Bozgonete Dumitru, Buşilă Iancu (învăţător), Burlacu Pavel, Bratu Şerban, Bogdan Gr. Ioan (învăţător), Cătină Vasile, Comşa Stoica, Cehidriav I. Ioan, Cîrlioru Grigore, Chiscoci Teodor, Dudu N. Dumitru, Mihail M. Radu, Negru Toader, Matei Vasile, Mihail Nică, Macovei Anton, Pătrăşcanu (învăţător), Pesmagiu (din Bârseşti). Radu M. Mihail, Sîmba Toader, Teodorescu Ioan şi alţii.

Nu poate fi uitată omorârea lui Amăriuţei, în satul Crucea, şi târârea pe ulițe, amintind de supliciul lui Ioan-Vodă.

În această vânătoare a picat şi Gheorghiță Bălan. Condamnat, a stat în lanţuri, în celula condamnaților la moarte de la închisoarea de la Galați, înainte de a fi executat.

Familii întregi au plecat din Vrancea pe drumul închisorilor. Au fost reținute numele: Paragină, Cucu, Bandrabur, Cojocarii, Dumitrescu, Militam, Brînzaru.

Urmaşii lui Popa Şapcă au fost prezenți şi de această dată în persoana preoților Dumitrescu, Ionescu, Hulea. Acesta din urmă era învinuit că nu a divulgat autorităților tainele partizanilor încredințate prin spovedanie, în închisoare, părintele Hulea spunea cu conştiința curată: "Taică, ce intră sub patrafir numai Dumnezeu ştie".

Dintre miile de arestați s-au reținut: Cercaru Constantin (un tânăr de 18 ani), frații Brînzaru, Bandrabur Constantin (din Panciu), Butnaru Nicolae, Bunghez (de lângă Năruja), Burlui Nicolae; Buşilă (învățător, mort la Galați, după ce a fost chinuit la Securitate), Cosma Marin, Cojocaru Gheorghe, Cojocaru Ion, cei rămaşi din familia Cucu (deoarece tatăl şi un copil fuseseră omorâți în timpul anchetei), Dudu (țăran din Năruja), Ghelez, lisofăchescu Victor, Manea Gheorghe, Marcu Mihai, Militaru Gheorghe şi Militaru Ionel (din satul Motnău, comuna Dumitreşti, foşti prizonieri şi-n Rusia), Marinaş Valeriu, Negru Teodor, Nițu Sandu (ofițer), Popescu Scai, Popoiu Grigore, Popa Florică, Radu (din Năruja), Rădulescu Stelian, Sovejeanu (învățător), Stoica (din Năruja), avocat Dumitru Neaga (fost deputat PNȚ, decan de Puma), Mitică Constantinescu (avocat, membru PNȚ din Focşani), Culiță Constantinescu (avocat, membru PNȚ din Focşani) împreună cu fiul său, Nicolae Culiță Constantinescu.

Cea mai mare jertfă pe altarul patriei a fost a lui moş Anton Paragină din comuna Crucea de Sus, arestat şi el pentru fiii lui, Ion şi Cristea, care au fost purtătorii stindardului luptei de rezistență din Vrancea. Din familia lor au mai fost arestați: Costică (fiu), Ținea (fiică), Florica (fiică), Gelu (nepot), Gică (nepot) şi mulți alții.

Nici femeile n-au fost scutite de chinuri. Bătute peste sini, torturate ca să-şi denunțe copiii şi soții, ele au rezistat în fața urii înverşunate a fiarelor ce urmăreau distrugerea familiilor.

Înfruntarea din Munții Vrancei amintea de vestitele lupte purtate în aceeaşi regiune în 1917, pe aceleaşi văi intrate în istorie, dar de data aceasta luptele se duceau împotriva fiilor celor ce înfăptuiseră România Mare şi erau angajate nu de duşmani, ci de "Iuda", pusă in slujba vrăjmaşului.

Cântecul de jale al lui Radu Gyr, plămădit în temnița Aiudului, este făcut pentru a arăta posterității drama neamului nostru în acele vremuri de teroare roşie:

"... Alelei groparule,
lotrule, tâlharule,
pune mâna pe lopată,
sapă groapa lată, lată,
să încapă jalea toată.

Fă-ne loc de-ngropăciune,
printre oasele străbune
pune-ne-n mormânt cu toții,
şi părinții şi nepoții.

Şi să-nalți peste morminte
munți de cremene fierbinte,
peste fiu, peste părinte,
inima să nu mai ştie
de prăpăd şi de robie,
bieții ochi să nu mai vadă
fiarele, dând ghes la pradă,
urechea să nu audă
de bejania zăludă,
nici de vaietul de trudă,
nici de hohotul de iudă
peste țara care-asudă
ruptă-n dinți de haita crudă".

În 1949, la Securitatea din Braşov erau terorizaţi în anchetă şi apoi executaţi doi secui ce puseseră dinamită la casa primarului din comuna lor, care-i batjocorea şi-i jefuia. Satele din cotul Cârpacilor, între Comandau, Tuşnad, Soveja, Nereju, cunoşteau din plin opresiunea comunistă. Aici a fost semnalată constituirea unui grup de rezistenţă armată care antrenaseră alături de ei mai mulţi ţărani ce urmăreau să facă dreptate împotriva celor ce le jefuiau mâncarea copiilor. Şi-au procurat armament din depozitele armatei şi acţiunea lor a durat între 1950 şi 1954. Lupşa, care se implicase şi în răscoalele ţăranilor din Vrancea, a reuşit să-i dea pe mina Securităţii şi pe aceştia.

Alt grup din Vrancea este cel denumit "Păunaşii Codrilor", cu centru de acţiune în Fitioneşi şi Rugineşti. Din el făceau parte: Ionel Pătrăşcanu, Ştefan Ciubotaru, Ionel Grigoriu şi alţii.

Tot dintre partizanii Vrancei a făcut parte şi "Grupul Nistoreşti", din componenţa căruia se numărau: preot Ştefan Marcu, Octav Atanasiu-Pavelescu cu cei doi fii, Cosmin şi Corneliu, preot Pogan (din Năruja), Ionică Busuioc (din Odobeşti), Ion Cîrlig (din Panciu), Gheorghe Toma (învăţător din comuna Suraia), Pantelimon A. Stratache (din Focşani), Dragomirescu Mihai, preotul Postolache Nicolae (din comuna Mirceşti) şi alţii.

În jur de 50 de vrânceni au pornit pe drumul Golgotei.

PARAŞUTIŞTII

În România închisorile erau pline, gemeau de arestaţi. Peste tot în ţară nemulţumirile dădeau loc la revolte, aveau loc confruntări localizate, iar în alte cazuri revoltaţii se refugiau in munţi.

An după an forţele de rezistenţă slăbeau şi închisorile deveneau supraîncărcate.

În această atmosferă de disperare, călăul omenirii, Stalin, şi-a dat sufletul încărcat de atâtea fărădelegi comise şi se credea că va urma un moment de relaxare.

Doisprezece români au fost paraşutaţi pe teritoriul patriei lor între 1951-1952, încărcaţi de manifeste, aparate de emisie-recepţie, cu tot ce era necesar pentru a supravieţui şi a se apăra, Operaţiunea a fost descrisă în lucrarea "Morminte fără cruce". Grupele de paraşutişti purtau numi codificate, "Jacques", "Carpates" etc., şi erau aşteptate de Securitate. Astăzi, faptele sunt desconspirate.

N.K.V.D. -ul avea oameni bine infiltraţi până şi în sferele cele mai înalte ale lumii libere. Englezul Kim Philby, care făcea parte din serviciul de contraspionaj britanic (M.I. 5) lucra mult, încă din 1930, pentru Moscova, "din dragoste pentru ideile socialiste". El era bine infiltrat şi bine informat de tot ce se pregătea fie la Viena, în cazul paraşutiştilor români fie la Londra, şi imediat anunţa pe stăpânii Kremlinului. Represaliile nu au avut loc numai în România, Polonia sau Albania, ci în toată partea de Europă dirijată de Moscova, până ce Philby a fost demascat datorită Iui Igor Guzenko, funcţionar din serviciul cifrului sovietic.

Paraşutiştii români au fost răspândiţi în mai multe regiuni muntoase şi mai cu seamă în Apuseni, în partea de nord, spre Baia Mare. Câţiva au murit la aterizare, cei mai mulţi au reuşit să supravieţuiască câteva săptămâni sau poate luni până ce toate legăturile din ţară erau făcute. Peste 200 de persoane au fost arestate în 1953 numai în apropiere de Ţicieni judeţul Gorj.

Procesul paraşutiştilor a fost judecat în octombrie 1953, la Bucureşti. Au fost condamnaţi la moarte următorii:

Buda Ion, născut în 1923 la Bontesti - Arad.
Corlan Aurel, născut în 1920 la Vlăduleni - Vâlcea.
Coman Ion, învăţător, născut în 1922 la Apa - Satu Mare.
Dincă Gheorghe, inginer, născut în 1918 la Hunia-Cetate, Dolj.
Golea Ion, student, născut în 1922 la Bahnea - Tîrnava.
luhasz Ion, student, născut în 1933 la Pir - Satu Mare.
Pop Gavrilă, născut in 1928 la Pir - Satu Mare.
Popovici Mircea, student, născut în 1920 la Ohaba de Jiu - Gorj.
Samoilă Ion, născut în 1919 la Ighişul Vechi - Sibiu.
Tănase Alexandru, născut in 1915 la Babeni - Vâlcea.
Tartler Erich, agricultor, născut în 1920 la Braşov.
Tolan ion, ajustor, născut în 1925 la Magra - Arad.
Vlad Minai, student (neparaşutat), născut în 1925 la Dragomireşti Maramureş.

Sentinţa a fost executată pe 31 octombrie 1953 în Valea Piersicilor la Jilava.

În timpul procesului s-au pronunţat foarte multe condamnări la muncă silnică.

Un anume Mircea Muşatescu se ocupa în Franţa de recrutarea paraşutiştilor, cu sprijinul altor persoane din refugiu, fără să-şi dea seama că nici unul nu se mai întorcea şi nici nu transmitea nimic de pe teritoriul patriei.

Femeile arestate în această "afacere" au fost torturate în mod sălbatic. Unele au rămas bolnave pe viaţă, altele au murit acolo sau au încercat să se sinucidă. Acest carnagiu care a avut loc, a fost răspunsul Moscovei dat prin România la executarea soţilor Rosenberg din Statele Unite, care sustrăseseră secretele bombei atomice şi le dăduseră Rusiei.

Agravarea situaţiei din România era în raport direct cu conflictele pe plan internaţional dintre Rusia şi Occident, şi în primul rând ele erau resimţite de către deţinuţii politici prin înăsprirea condiţiilor din temniţe.

BERNA

Patru tineri români au vrut să arate Occidentului că în spatele ambasadorului român Stofei de la Berna se ascunde o agentură de spionaj în serviciul Rusiei.

De fapt se ştia totul. Se ştia că şoferul Şeţu nu era şofer, ci colonel de securitate al Bucureştiului. El se plimba zi şi noapte, ba in Germania sau Franţa, ba în Italia sau în Austria, cu scopul de a aduna informaţii.

Se ştia totul. Lipseau probele.

Ambasadorul trebuia prins viu, cu probele asupra lui, pentru a demonstra lumii adevăratele intenţii ale ţărilor comuniste.

Şoferul, adică colonelul Şeţu, a plecat pe 14 februarie 1955 ca să ia corespodenţa de la Zurich. Cei patru tineri români au pătruns în interiorul Ambasadei din Berna.

Stan Codrescu şi Ochiu au rămas în curtea Ambasadei pentru a supraveghea sosirea şoferului, în timp ce Puiu Beldeanu şi Ion Chirilă au pătruns în clădirea unde locuia şoferul şi i-au imobilizat soţia.

Spre seară a sosit pretinsul şofer însoţit de două persoane. A lăsat sacul cu corespondenţă şi a plecat.

La unu noaptea Şeţu a revenit şi a vrut să ducă maşina la garaj.

A fost somat să ridice mâinile. A refuzat. A fost somat a doua oară. În loc să se supună, a încercat să fugă. Atunci au tras asupra lui. Deşi rănit grav, a reuşit să dispară în întunericul nopţii.

Auzind focuri de armă în curte, Beldeanu şi Chirilă au coborât imediat din camera lui Şeţu. După ce au spart câteva geamuri cu pistolul, cei doi au intrat în Ambasadă. Ambasadorul Stofei şi telefonistul au scăpat pe fereastra de la etajul doi.

Beldeanu şi Chirilă au reuşit să pună mâna pe o serie de documente compromiţătoare.

A doua zi Şeţu a fost găsit sub o tisă joasă. Trăia încă. A fost dus la spital, dar a murit scurt timp după aceasta.

Puiu Beldeanu fusese martor ocular la falsificarea alegerilor din 19 noiembrie 1946. Punându-se în fruntea ţăranilor din valea Chiuieştilor, judeţul Someş, a plecat să ia cu asalt prefectura judeţeană. Cu această ocazie a intrat în posesia buletinelor falsificate dintr-o comună situată la poalele Bobâlnei, buletine pe care le-a dus la Misiunea Americană de la Bucureşti, ascunse într-o pâine cât roata carului. Putea oare Puiu Beldeanu să uite teroarea şi mizeria instaurate asupra fraţilor lui rămaşi în ţară ?

Preotul Chirilă din comuna Crăsneşeni-Tătărani, judeţul Fălciu, tatăl lui Ion Chirilă care a participat la acest atac al Ambasadei, fusese arestat şi dus la muncă forţată la "Canalul Morţii". Putea fiul lui să uite suferita celor din ţară ?

Publicaţia elveţiană "Neuer Zuricher Zeitung", relatând desfăşurarea ocupării Ambasadei române de la Berna, scria pe drept cuvânt:

"Prin acţiunea lor socoteau că vor putea să se facă auzite vocile compatrioţilor deportaţi, torturaţi şi deposedaţi de drepturile lor..."

Comandorul Mircea Patru a contribuit la punerea la punct a planului acestei operaţiuni.

Securitatea de la Bucureşti a reuşit să-l răpească pe Puiu Beldeanu, atrăgându-l într-o cursă în Berlinul de Vest. A fost executat în ţară.

ADRIAN MIHUȚ ÎNCEPE LUPTA

În vara anului 1948, un singur om, Adrian Mihuț, a aprins flacăra rezistenței armate contra comunismului în județul Arad. Timp de 7 ani, acest tânăr a făcut să tremure securiştii şi comuniştii din regiune.

Fiu de țăran din Măderat, județul Arad, a fost elev al liceului Deva, iar in 1943 regele Mihai l-a felicitat pentru ca obținuse la bacalaureat cea mai bună medie pe țară. În perioada liceului i-a meditat pe băieții lui Petru Groza. Şi-a continuat studiile strălucite la Politehnică şi era aproape de sfârşit când, în 1948, au început arestările. Bănuit că ar fi făcut parte din "frățiile de cruce", a reuşit să scape de cei ce-l urmăreau şi a luat drumul codrilor, devenind, cu arma în mină, un redutabil partizan. E! acționa în paralel cu cei din Munții Semenicului şi cu cei din Munții Apuseni, cu care se învecina. Sectorul lui de activitate era delimitat la vest de o linie ce mergea de la Şiria-Pîncota la Seleuş-Şicula-Ineu, iar la est se continua prin Depresiunea Zarand şi Munții Codrului. Adrian Mihuț, care-şi asigurase concursul țăranului Suciu, ajunsese stăpânul acestui sector. Ei îşi instalaseră un adăpost într-un bordei din pădure unde aveau şi un aparat de radio. Pe când Adrian Mihuț era un foarte bun trăgător, Suciu avea pe deasupra experiența de luptă şi de rezistență împotriva terorii comuniste, deoarece făcuse frontul pentru eliberarea Basarabiei şi Bucovinei de Nord şi cu puțin timp în urmă se întorsese din infernul sovietic, unde stătuse câțiva ani în prizonierat. Pe urma lor s-a pus potera şi în ciocnirile care au avut loc un militar a fost grav rănit, iar altul a fost împuşcat in coloana vertebrală. A rămas paralizat pe viață.

Când a auzit că primarul din Giarmata teroriza populația pentru a se înscrie în colective, luându-le oamenilor totul din case pentru datorii imaginare, Adrian Mihuț s-a apropiat într-o noapte de casa acestuia şi a vrut să tragă un glonte prin fereastră cu intenția de a-i omori. Dar, ca prin minune, lampa s-a stins. Atunci Mihuț a spart fereastra şi a intrat în casă. A vrut să-l prindă pe primar de un picior, dar acesta i-a scăpat, lăsându-i papucul în mână. Primarul a fost cuprins de o teamă aşa de mare încât şi-a pierdut mințile pe tot restul vieții. A fost înlocuit, bineînțeles, din funcția lui de primar şi astfel locuitorii comunei n-au mai avut a se teme de el.

Faptele pe care le săvârşea ici şi colo în apărarea țăranilor oropsiți au făcut din Adrian Mihuț o figură de legendă în această regiune.

În seara de Sfântul Ştefan din 1956, a treia zi de Crăciun, Remus Radina a fost adus la Securitatea din Timişoara, după ce iugoslavii îl dăduseră înapoi pentru a doua oară din drumul spre libertate. A fost introdus într-o celulă unde se găsea un țăran bătrân care, fiind foarte agitat, nu i-a răspuns nici măcar la "bună seara" ce i-o dăduse la intrare. A doua zi bietul țăran a început să-şi dea drumul la limbă. Era tatăl lui Adrian Mihuț. Bătrânul a fost dus la anchetă unde i s-a spus că fiul său a fost arestat. Când a revenit în celulă i-a spus lui Radina în şoaptă:

- Mă mint, nu l-au arestat. Fiul meu nu se lasă prins. El s-ar omorî mai înainte.

În altă zi, venind de la anchetă, bătrânul i-a spus lui Radina:

- Remus, ei mi-au arătat un deținut cu spatele şi mi-au zis că este fiul meu. Dar omul n-a spus nimic. Eu nu cred că e fiul meu, căci eu îl cunosc, nu se lasă el prins.

Câteva zile mai târziu, la interogatoriu, anchetatorii i l-au arătat într-adevăr pe fiul lui. Parcă-i căzuse cerul pe cap, bătrânului. Era complet dărâmat.

Radina a fost mutat după câteva zile la penitenciarul din Timişoara. În ziua de Paşti a anului 1957, toți deținuții politici au cântat "Hristos a înviat", aşa de tare, că s-a auzit în împrejurimile închisorii. Oamenii se opreau pe stradă pentru a asculta ceea ce ei nu aveau voie să cânte.

Atunci un mare număr de gardieni au năvălit în celule, urlând şi amenințând deținuții cu bâtele. Radina le-a spus:

- Ne persecutați pentru că noi cântăm "Hristos a înviat" în timp ce regimurile comuniste din Polonia şi Ungaria au autorizat sărbătorirea Crăciunului şi Paştelui.

Gardienii, furioşi, l-au luat pe Radina, l-au pus lanțuri la picioare şi l-au dus la izolare unde era foarte frig. El a contractat o pneumonie care s-a transformat în tuberculoză. Apoi a fost transferat într-o celulă a condamnaților la moarte unde a întâlnit pe Adrian Mihuț şi pe țăranul Suciu, şi ei în lanțuri. Celula era supravegheată în permanență.

Comandantul penitenciarului i-a spus într-o zi lui Radina:

- Vezi, ai ajuns să întâlneşti astfel de oameni.

Iar Radina i-a răspuns imediat:

- Domnule comandant, nu vă daţi seama că această odioasă dictatură se apropie de sfârşit? Purtaţi-vă omeneşte, pentru că altfel veţi răspunde şi dumneavoastră şi familia dumneavoastră.

În altă zi, când deţinuţii au fost scoşi puţin la aer, mergând la distanţă unul de altul, un gardian s-a apropiat de Radina şi i-a zis:

- Domnule, păstrează bine secretele în dumneata dacă vrei să-ţi vezi atins scopul.

Adrian Mihuţ i-a povestit lui Radina viaţa sa. Îşi amintea de timpul când era elev la Deva şi-i medita pe copiii lui Petru Groza. Când a fost prins le-a spus anchetatorilor că vrea să vorbească numai cu Groza, altfel nu spune nimic. Groza nu a venit, dar a trimis pe Avram Bunaciu care, după ce a discutat cu Mihuţ, i-a promis că nu va fi executat.

Din nenorocire, fiind prins în capcană, între promisiuni şi tortură, Mihuţ a furnizat numele a zeci de oameni care l-au ajutat în acţiunea lui.

Adrian Mihuţ i-a povestit lui Radina numeroase episoade din viaţa lui de partizan. Printre altele fusese adăpostit de un locuitor din satul lui, care i-a dezvăluit că primea 800 de lei pe lună pentru a-l trăda, într-o zi amândoi priveau prin perdeaua de la fereastră cum patrulau securiştii în căutarea lui Mihuţ. Săteanul i-a spus:

- Priveşte, proştii te caută !

Mihuţ avea să fie denunţat, după revoluţia din Budapesta, de un văr de-al lui, un mizerabil, care le-a arătat securiştilor locul din afara comunei pe unde urma să treacă Mihuţ, indicând şi la ce oră din noapte.

Când Mihuţ a ajuns în locul respectiv, securiştii au deschis focul.

Mihuţ a fost rănit grav la picior şi n-a mai putut merge. El s-a târât la ghizdurile unei fântâni, unde a fost prins. Dus la Timişoara, a fost bătut crunt şi numai atunci s-a hotărât să spună că-i meditase pe copiii lui Petru Groza.

Remus Radina i-a spus:

- Domnule Mihuţ, am auzit că într-o ciocnire cu militarii pe unul l-aţi mutilat pe viaţă şi pe altul l-aţi omorât. Cum de v-aţi lăsat prins? Tatăl dumneavoastră, care era în aceeaşi celulă cu mine la Securitatea din Timişoara, mi-a declarat solemn că niciodată nu vă veţi lăsa prins de viu. De ce nu v-aţi sinucis? Nu vă daţi seama că aţi fi devenit un nou Horia, un nou Cloşca sau un nou Crişan?

Căzut pe gânduri, Minut a răspuns:

N-am putut să mă sinucid pentru că nu mai aveam gloanţe.

De ce nu v-aţi aruncat în fântână? întrebare la care a răspuns:

Nu m-am gândit la asta. Aveam piciorul fracturat de gloanţe, dar aş fi reuşit, fără îndoială, pentru că aveam multă forţă în braţe.

Câteva clipe mai târziu, Minut i-a spus lui Radina:

- Domnule Radina, cred că aveţi dreptate. Ar fi fost mai bine să mă sinucid. Oamenii care au crezut în mine altădată acum mă urăsc pentru că din cauza mea au fost arestaţi.

Peste 70 persoane fuseseră arestate. Soţia preotului Crişan a înnebunit din cauza torturilor îndurate la Securitatea din Timişoara.

Adrian Mihuţ era un tânăr bine legat, cu o privire pătrunzătoare. Era de o inteligenţă strălucitoare şi poseda o vastă cultură generală, în timpul lungilor zile de carceră el fredona deseori cântecul "Mătăniile" cu ochii pierduţi în amintiri, îi plăcea să recite din Baudelaire.

Suciu era un om foarte sincer. El se luptase cu ruşii, pe care îi ura de moarte, aşa cum îi ura şi pe ticăloşii lor susţinători din România.

Amândoi aşteptau execuţia cu seninătate, în toamna anului 1957, Adrian Mihuţ şi Suciu au fost executaţi la închisoarea Jilava, cu toate că Bunaciu le promisese din partea lui Groza că le va salva viaţa.

Tot în actele de mare curaj se înscrie acţiunea locotenentului de tancuri Mărgineanu, care, văzând masacrul făcut de ruşi în Ungaria în timpul revoluţiei din 1956, a plecat cu unitatea lui, staţionată la Prundu Bîrgăului, ca să salveze pe deţinuţii politici închişi la Gherla. A fost denunţat, pe drum unitatea i-a fost dezarmată, iar el cu încă trei ofiţeri au fost împuşcaţi. Alţii au trecut, condamnaţi, prin închisoarea Gherla.

NEMULŢUMIRI ŢĂRĂNEŞTI. "ALEŞII POPORULUI" JEFUIESC POPORUL

Seceta din anul 1947 ca şi batjocorirea ţăranilor în timpul simulacrului de alegeri din acelaşi an, când au fost purtaţi pe drumuri, arestaţi, bătuţi şi împiedicaţi să ajungă la urne, la care s-a adăugat forţarea lor de a se înscrie în colective, au creat o atmosferă incendiară care a dat naştere la

nemulțumiri şi revolte țărăneşti. Oamenii au refuzat să mai ducă grâul la treierat din cauza cotelor exagerate, decise arbitrar.

Cei ce primiseră pământ în urma aşa-zisei reforme agrare nici nu apucaseră să se obişnuiască cu gândul că au devenit proprietari şi au şi fost obligați să predea cote mai mari decât producția pământului. Alții erau obligați chiar să cumpere produse de pe piață pentru a achita cota. Dar se petreceau lucruri şi mai grave. Țăranii care aveau copii la şcoli se pomeneau cu aceştia acasă, trimişi de organizația de partid ca să-şi lămurească părinții că dacă nu se înscriu în partidul comunist vor fi dați afară din învățământ.

Perceptorul, jandarmul şi prefectul îşi făcea de cap, luând totul din casa şi bătătura omului, după ce acesta se întorcea cu sacul gol pe braț de la maşina de treierat. Pe deasupra mai erau şi arestați şi judecați pentru sabotaj.

În această situație disperată țăranii au refuzat să treiere. Astfel de acte s-au petrecut în toate regiunile.

Prefectul județului Dolj, preotul răspopit Cumpănaşu, ajuns general de securitate, a mers în comuna Rast, căutând să convingă lumea că este o datorie cetățenească pentru toți să-şi achite cotele.

- Bine, bine, au zis oamenii, să le achităm ! Dar când n-avem să luăm nici pentru sămânță de la maşina de treierat?

Atunci a ieşit moş Ion din mulțime şi a grăit:

Domnule prefect, nu-i vorbă că oamenii nu vor să treiere, fiindcă toți or s-o facă, dar le este teamă că li se ia şi paiele !

Nu, oameni buni, nu vă ia nimeni paiele, a răspuns prefectul.

Vedeți, fraților, a intervenit moş Ion, c-o să vă duceți paiele acasă, ca să aveți ce da la copii după un an de muncă !

Dacă jandarmii au stat în alarmă la Rast şi-n alte comune, pentru a nu se produce incidente, nu acelaşi lucru s-a petrecut în Dobrogea şi Bihor.

Răbufniri țărăneşti au avut loc pe tot cuprinsul țării.

Pe câmpia bihoreană, in apropiere de vărsarea pârâului Holod în Crişul Negru, locuitorii satelor Căpîlna, Cinta, Chesa, Rohan au refuzat în vara anului 1947 să treiere cerealele. Autoritățile locale, neputând face față îndârjirii țărăneşti, au cerut ajutorul prefectului. Acesta a venit la primărie pentru a încerca să rezolve situația, dar a scăpat de furia mulțimii fugind pe fereastra din spatele clădirii, în timp ce maşina i-a fost răsturnată şi incendiată, în fața acestei situații, autoritățile locale au pactizat cu răsculații.

Paul Andrei, alias Polak, prim-procuror la Oradea, a trimis imediat la fața locului pe unul din procurori, care nu era membru de partid, cu intenția de a scăpa de el, şi i-a dat în sprijin o companie de jandarmi, în majoritate subofițeri şi gradați, cu echipament de luptă, sub conducerea şefului Legiunii de jandarmi din județul Bihor.

Țăranii - bărbați, femei şi copii, înarmați cu bâte, coase şi furci - erau pregătiți pentru înfruntarea cu armata.

Procurorul Ion Musculiu şi comandantul Legiunii de jandarmi încercau, în fața primăriei, să discute cu țăranii. Cercul din jurul lor se strângea din ce în ce mai mult sub presiunea oamenilor, care vociferau împotriva cotelor, strigând că nu dau grâul pentru a fi trimis în Rusia sau în altă parte, în timp ce ei şi copiii lor mor de foame.

Totodată se aduceau insulte procurorului Polak, un zbir lipsit de caracter, care, după ce fusese acuzator public la Cluj şi se pretase la falsificarea alegerilor din 1946, încerca acum prin forță să le ia țăranilor rodul muncii chinuite.

Comandantul Legiunii, înspăimântat de proporțiile revoltei şi de imposibilitatea de a începe o anchetă pentru descoperirea "instigatorilor", a cerut procurorului "autorizația de a deschide focul".

Procurorul, magistrat de carieră, dându-şi seama că nemulțumirile țăranilor aveau o bază logică, a refuzat să dea autorizația cerută.

După ce a înlăturat cercul de jandarmi, procurorul Ion Musculiu a ieşit în fața țăranilor, adresându-se mulțimii:

Oameni buni, eu nu sunt procurorul Polak. Sînt român ca şi voi şi am venit să vă ascult durerile.

Auziți, mă, că nu e Polak! strigau oamenii şi încercau să potolească femeile, care erau mai arțăgoase.

După ce procurorul le-a explicat că n-a venit să facă arestări, ci să lămurească lumea că obligativitatea cotelor este o consecință a despăgubirilor de război, s-au auzit voci în mulțime:

Dar Basarabia şi Bucovina nu sunt destulă cotă pentru nesățioasa Rusie ?

Dar mie cine-mi dă cotă pentru bărbatul care a murit şi m-a lăsat cu o casă de copii ?

Procurorul le-a răspuns că nu este normal să fie aşa cu cotele şi probabil s-au făcut greşeli la aplicarea lor. Le-a promis că o să aducă la cunoştinţă această situaţie spre a fi rezolvată.

Mulţimea s-a liniştit şi a încercat să se retragă, dar nu prea mult, urmărind intenţiile domnilor de la oraş, în care nu mai aveau încredere.

Jandarmii, veniţi cu zece camioane, au părăsit satele nemulţumiţi, fără a se fi produs vreun incident.

Procurorul Ion Musculiu a fost învinuit că a compromis acţiunea guvernului deoarece nu a operat arestări pentru intimidarea reacţiunii şi pedepsirea instigatorilor. Ca o consecinţă a fost scos din magistratură în primăvara anului 1949.

În luna iulie 1949, în comuna Gura Râului din judeţul Sibiu, comuniştii au încercat să înfiinţeze prima gospodărie colectivă, pentru a se putea, încet-încet, infiltra în Mărginimea Sibiului, o zonă minunată, unde o serie de obiceiuri s-au păstrat nealterate din străvechime, după cum se mândresc localnicii.

Într-o duminică de iulie, doi activişti de la judeţ şi-au făcut apariţia, cu o maşină, în comună şi i-au spus preotului Ilie Brad că vor să aducă o mică lămurire oamenilor în legătură cu colectivizarea.

Preotul şi-a văzut de misiunea lui.

Din moşi-strămoşi era obiceiul ca, după serviciul divin, ţăranii să se adune în curtea bisericii, unde primarul comunei le făcea comunicări în legătură cu cele petrecute în ultima săptămână şi le spunea ce este de făcut pe viitor.

După ce primarul a terminat comunicările, unul dintre cei doi activişti comunişti a luat cuvântul şi a început să lămurească lumea asupra necesităţii de a se urgenta colectivizarea. Când ţăranii au văzut despre ce este vorba, au început să-l huiduiască, iar femeile s-au repezit la cei doi luându-i la bătaie şi strigându-le c-au venit să le pângărească satul. Cu mare greutate au reuşit să plece cu maşina şi nu s-au oprit până la Securitatea din Sibiu.

La vecernie sătenii au venit, cu mic cu mare, îmbrăcaţi în minunatul lor port. După slujbă, când au ieşit în faţa bisericii, au apărut de pe ulițele laterale o mulţime de securişti care s-au repezii asupra lor. Erau conduşi de Gheorghe Crăciun, un adevărat călău. Preotul, care tocmai ieşea din altar să vadă ce se petrece, a fost luat şi aruncat cu forţa în primul camion. S-a încins o încăierare care a durat vreo două ore. Securiştii s-au folosit şi de armele de foc, astfel că mulţi ţărani au fost răniţi şi urmăriţi până la pădurea din preajma comunei.

Printre ţăranii care au avut de suferit din partea Securităţii, s-au reţinut următorii: Ihora Ilie, Pampu Nicolae, Gligore Gheorghe, Arsene Raveco, Ganea Ion, Simu Ioana, Peana Ion.

Bilanţul acestei duminici a fost de 64 de arestaţi, femei şi bărbaţi, duşi cu maşinile la Sibiu. Acolo, femeile au fost închise într-un grajd, iar bărbaţii în altul. Timp de o săptămână n-au primit de mâncare. O dată pe zi se deschidea uşa pentru a fi întrebaţi dacă se înscriu în colectiv. Toţi au refuzat. După o săptămână, când au început să apară primele tulburări din cauza lipsei de mâncare, au fost eliberaţi.

Comuna Cudalbi din sudul Moldovei, aşezată pe pârâul Cerului, aproape de Tecuci, a cunoscut represiuni sângeroase în urma unei revolte ţărăneşti. Un număr de ţărani au fost omorâţi, alţii au luat calea codrului şi peste o sută au trecut prin închisori, povestind zilele de groază trăite.

O altă revoltă ţărănească a avut loc în judeţul Vaslui, de la Negreşti către izvoarele Bîrladului. Comunele Dumeşti, Băceşti, Todireşti şi alte câteva sate din judeţul Roman s-au răsculat. Centrul mişcării a fost comuna Băceşti, unde preotul a fost împuşcat de securişti chiar în mijlocul ţăranilor.

Acolo unde izbucnise revolta în 1907, ţăranii s-au răsculat din nou pentru că li se furau bunurile de către comunişti. Satele Flămânzi, Frumuşica şi Nicolae Bălcescu au cunoscut pentru a doua oară sacrificiul uman: fiii acelora care fuseseră ucişi în 1907 au fost arestaţi şi trimişi în lagărele de exterminare.

La celălalt capăt al provinciei, pe malul Prutului, in apropierea oraşului Huşi, s-a descoperit o organizaţie care poseda, pe lingă alte arme, nici mai mult nici mai puţin decât un tanc "Tigru" abandonat de nemţi în retragere. Vasile Gropineanu îl ascunsese într-o claie de fân la Vetrişoaia, în lunca Prutului. El a fost trădat de un oarecare Agarici, fost plutonier de jandarmi, care, drept "recompensă", a încasat cinci ani de închisoare la Gherla şi trei ani la "Canalul Morţii".

Pe locurile unde Putna adună apele Milcovului şi le cară spre

"Rîul luciu-ncovoiat sub copaci ca un balaur
Ce în raza dimineţii mişcă solzii lui de aur",

în acea luncă pictată în cuvinte minunate de Vasile Alecsandri, acolo "semănătorii harnici" au fost îngropaţi în loc de sămânţă de-a lungul brazdei pe fragedul pământ".

În perimetrul Suraia - Vadul Roşca - Răstoaca, tunurile au lovit în sate ca pe front, iar tancurile au strivit sub şenile: case, pacele, cotețe cu vietăţi, sub privirile demenţiale ale generalului Ceauşescu.

Aşa s-a auzit prin închisori de numele acestui general, rostit cu scârbă de cei 700-800 de ţărani arestaţi din comunele Suraia, Vadul Roşca şi Răstoaca.

Durerea lor înăbuşită li se citea pe feţele triste, cu ochii pironiţi în depărtare, cu gândul la "ce-o mai fi pe-acasă";

"*Când sălbaticele raţe se abat din zborul lor*
Bătând apa-ntunecată de un nour trecător".

"Dimensiunea multilaterală" a satrapului Ceauşescu a fost simţită până în apropiere de Videle, pe Valea Glavaciogului, unde a venit în persoană pentru a potoli pe ţăranii din comunele Blejeşti şi Răduleşti. Se spune că l-au luat ostatic şi i-au dat drumul numai după ce a promis că ţăranii vor fi lăsaţi să-şi lucreze pământul în voie. A promis totul până ce a scăpat; după aceea s-a trecut la arestări pentru intimidarea populaţiei. Victimele au ajuns la "Canalul Morţii".

Anul 1949 găseşte din nou Bihorul în fierbere. În noaptea de 5 spre 6 iulie izbucneşte răscoala ţărănească în apropiere de Salonta, tot din cauza nemulţumirii legate de pământ. Colonelul Csller, comandantul Securităţii din nord-vestul ţării, care avea sub ordine Maramureşul, Bihorul şi Aradul, n-a mai avut somn. Dimineaţa trebuia să plece la Sighet, unde îl aşteptau probleme importante "de stat": urma să conducă, personal, torturarea unor oameni care se organizaseră în Munţii Maramureşului cu scopul de a face dreptate celor asupriţi. Colonelul reuşise să-şi formeze un colectiv bine sudat din 126 de "lucrători de securitate".

Dar ţăranii din Bihor s-au găsit să-i creeze probleme tocmai când colonelul se gândea ce metodă să folosească pentru a-i "convinge" să vorbească pe cei din Munţii Maramureşului.

Acum, cu ţăranii care ridicau alte probleme, era nevoie de o tactică. De fapt, plenara din 3-5 martie fusese clară şi nu mai încăpeau discuţii.

Prevăzător ca-ntotdeauna, a dat dispoziţii ca armata, cât mai multă, să se deplaseze urgent la faţa locului, până la venirea lui, când urma să se instaureze ordinea.

Pe la ora 7 dimineaţa a chemat pe căpitanul Elkeş, care era de serviciu, şi i-a spus să anuleze avionul ce trebuia să-l ducă la Sighet, deoarece se impunea prezenţa lui la locul revoltei ţărăneşti din Bihor.

Căpitanul a comunicat sublocotenentului Ilie Rada să contramandeze plecarea avionului. Acesta ripostează:

- Este o prostie să facem una ca asta când avionul este alimentat şi aşteaptă să plece în misiune. Trebuie să profităm de această ocazie.

Au strâns în grabă actele, dosarele cele mai importante, şi au plecat Ia aeroport.

Dar revolta se răspândea în Bihor şi trecuse şi în judeţul Arad. Comunele Apateu, Cermeiu, Seleuş, Coroiu, Talpeş, Făgădău, până la Ineu erau în flăcări.

În 2/3 august 1949 în comuna Girişul Negru (Cermei) au avut loc arestări ca urmare a nemulţumirilor ţăranilor împotriva înscrierii în colective. Au fost împuşcaţi: Bolog Ioan (ţăran), Botton Gheorghe (ţăran) şi Sârbu Silviu (notar).

Ţăranii care lucrau la batoze pentru treieratul grâului au refuzat să fie plătiţi cu bani în loc de cereale, cu toate ameninţările din timpul tratativelor ce se duceau în lunca comunei Gurbediu de lângă Ţinea.

Lipsa tot mai accentuată a pâinii îi făcea pe ţărani să aducă de la câmp câteva kilograme de grâu pentru a măcina la moara din Belfir, reuşind în acest fel să-şi amăgească familiile până ce autorităţile vor da curelele batozelor spre a începe treieratul.

Dar autorităţile, la loc de înţelegere, trimiteau activişti ce îi întărâtau pe ţărani şi îi ameninţau. Când armata şi-a făcut apariţia trecând prin comună, ţăranii, alarmaţi, au tras clopotul şi în miez de noapte au pornit spre primărie.

La marginea satului armata a tras în plin în cordonul de țărani care voia să discute cu ei, şi cad primii martori: Bologan Ion şi Botton Gheorghe.

Satele din regiune au fost invadate de armata echipată "de război" şi arestările au început. Sîrbu Silviu, fostul notar, a fost împuşcat în fața primăriei pentru a îngrozi şi a intimida pe țărani.

În comuna Belfir au fost împuşcați Kiak Laczi, măcelar, şi Loricz Şoanj, țăran.

În comuna Ținea a fost împuşcat notarul Sucigan cu fiul, iar soția, îngrozită, s-a sinucis când au venit să o aresteze (Elena).

Din comuna Batăr a fost împuşcat un țăran cu numele Crăciun.

Sângele nevinovat a curs şi de această dată. Comuna Ucuriş se pare că a plătit cel mai greu tribut. Din această localitate au fost împuşcați şi aruncați pe marginea drumului următorii: Alexandru Matioc şi Ion Matioc, tată şi fiu; Ion Florea şi Ion Bodeanu.

Seara, colonelul Ludovic Cseller era frânt de "oboseală" când de la Oradea i s-a comunicat că avionul cu Elkeş a aterizat în Iugoslavia. Asta îi mai lipsea! A avut de lucru, deoarece o parte din dosarele cu anchetele celor arestați erau ale celor din Munții Maramureşului, care se "eliberaseră", sosiseră în lumea liberă să arate grozăviile ce se petrec în țară. În schimb, victimele din aceste dosare au cunoscut o nouă etapă de schingiuiri pentru refacerea anchetelor. S-a întârziat cu 7-8 luni trimiterea lor la fabrica de procese.

Răscoala din Bihor a durat şi în luna august. "Pacificarea" s-a făcut prin arestări masive şi dislocări în Bărăgan.

Pentru zelul depus, colonelul Cseller a fost avansat şi asociat în problemele reeducării satanice de la Piteşti. A muncit cu râvnă şi în acest sector, până în anul 1953 când şi-a tras un glonte în cap pentru a uita crimele comise.

Un lucru n-a ştiut: crimele nu se uită niciodată ! Şi nici trădătorii şi schingiuitorii. Cei care au trecut prin ghearele Securității îşi reamintesc cu groază chinurile îndurate din partea anchetatorilor. Printre numele acestor brute s-au reținut: Mihai Aibănşut, Bihori, Broitman, Kupfer, Litvin, Şmilovici.

Bihorul a rămas mereu în fierbere. Izbucnirile aveau loc când nici nu te aşteptai.

Printre cei semnalați ca participanți în lupte se găseau țăranii Jurj şi Oneț. Primul a murit în timpul luptelor, iar Oneț, prins şi condamnat la moarte, s-a sfârşit în fața plutonului de execuție la Oradea în anul 1956.

Lucreția Jurj, soția eroului Jurj, în vârstă de 23 de ani, a fost prinsă cu arma în mână. După ce a trecut prin chinurile anchetei s-a purtat cu demnitate prin închisorile din Oradea şi Miercurea-Ciuc, unde numele ei impunea respect. Bolnavă de tuberculoză, i-a înfruntat pe călăii soțului ei, spunând:

- Nu-mi pare rău că am tras în dușmanii patriei mele. Am luptat cu arma în mână, nu pentru avere şi nici pentru mărire. Am luptat pentru libertatea neamului românesc!

În 1951 un grup de opt țărani din Maramureş i-a înfruntat pe securişti în munți. Patru dintre ei au murit în lupte; unul a fost grav rănit şi trei au căzut prizonieri. Expediați pentru interogatoriu la Ministerul de Interne în Bucureşti, acolo au fost torturați şi apoi trimişi la Jilava.

În luptă a murit şi Gherman zis Frunzilă, un țăran din Sighet, care suferise mult din cauza ocupației maghiare, din 1940-44, şi care, arestat în 1951, a fost bătut cu o cruzime rar întâlnită, pentru că îşi iubea locurile şi tradiția ceea ce a deranjat Securitatea, infiltrată cu mulți unguri. Scăpat, a luat calea codrului cu alți țărani, mânuitori de țapine până atunci, ajunşi in situația de a pune mâna pe arme spre a-şi apăra demnitatea de om, grav batjocorită.

Printre ei se găsea țăranul Traian Mihălțeanu din Negreşti, adus în sarica lui (un cojoc lung din lână groasă), găurită de gloanțe. Toți trei vor fi executați la Jilava în iulie 1951.

Maramureşul a mai cunoscut o acțiune de rezistență şi anume aceea a unui grup de militari condus de Blidaru. Acesta a fost ucis în 1955, în încleştarea de la Băița de sub Codru. Printre militarii arestați am identificat pe locotenenții Ion Folea şi Fedoreanu. Arestările în cadrul acestui grup începuseră în 1948 şi interogatoriile erau în curs atunci când Elkeş, adjunctul colonelului Ludovic Cseller (călăul partizanilor), a fugit în Occident cu dosarele instrucției.

Arestările din Maramureş au durat mai mulți ani, şi mii de locuitori din această provincie scumpă inimilor de români au luat drumul lagărelor de exterminare.

În luna iulie 1950 țăranii din comuna Prisaca, de pe valea Dîrjovului, la sud de satul Scorniceşti, s-au răsculat împotriva colectivizării forțate. Cu această ocazie s-au efectuat multe arestări.

Prin anii 1951-1952, în zona mlăştinoasă de luncă dintre lacul Potel şi Dunăre, printre răchite şi întinderile de păpuriş şi stufăriş, se cuibăreşte o grupă de 3-4 partizani.

Dintre ei s-a reținut numele lui Pătraşcu şi cel al lui Virgil Milcu, student la Cluj, socotit ca şeful grupului. Acesta din urmă era fiul preotului Petre Milcu din comuna Ianca - Romanați, trecut şi el prin închisoare.

Printre satele cutreierate de aceşti partizani se numărau: Grojdibodu, Ianca, Orlea, Potelu şi Ştefan cel Mare. Oamenii locurilor se ocupau cu pescuitul şi confecționarea obiectelor casnice din papură sau lemn moale, deoarece zona dunelor încă nesolidificate nu le oferea alte posibilități, în schimb sufletul lor de oameni nevoiaşi era alături de aceşti partizani în care vedeau o speranță de îndreptare a vieții grele, venită odată cu ruşii.

Auzind de prezența, din ce în ce mai activă, a acestor partizani, Securitatea a trecut la urmărirea lor. A fost trimisă o grupă de intervenție sub comanda căpitanului Romanescu. Tot prin trădare s-a dat de urma lui Virgil Milcu, care se adăpostise în locuința a doi bătrâni, formată numai dintr-o cameră cu două ferestruici.

Casa fiind înconjurată şi Milcu somat să se predea, el a deschis focul. Avea un pistol mitralieră la piept, un revolver şi trei grenade. Cei doi bătrâni s-au culcat la podea, iar Milcu a început să tragă cu mitraliera când pe o fereastră, când pe alta. De afară se răspundea tot cu focuri şi somații de predare, între timp căpitanul Romanescu s-a strecurat până la intrarea în casă şi, cu pistolul în mână, a deschis uşa. În acel moment Milcu s-a întors cu țeava mitralierei îndreptată spre el. Căpitanul Romanescu a început să tremure când i-a văzut pe Milcu înarmat până in dinți. Virgil Milcu a scos revolverul din buzunar şi, pentru a economisi cartuşele, i-a tras un glonț in cap. Acesta a căzut. Milcu a păşit peste trupul lui şi din pragul uşii a tras o rafală de mitralieră peste soldați. Aceştia s-au culcat la pământ. Astfel şi-a croit drum printre ostaşi şi a scăpat spre bălțile Dunării.

Până la urmă Virgil Milcu a fost prins.

La proces, Milcu a rămas uluit când i-a văzut venind să depună, ca martor al acuzării, tocmai pe căpitanul Romanescu. Acesta a descris scena şi a arătat cicatricea lăsată de glonțul care-i trecuse prin gură.

Virgil Milcu a fost condamnat la muncă silnică pe viață şi a trecut şi prin închisoarea Gherla.

Răscoala țăranilor din județul Vlaşca a fost înăbuşită în sânge

Toata admirația şi recunoştința noastră o închinăm țărănimii care s-a ridicat, uriaş zăgaz de oțel, opunându-se celor ce voiau să-i cheltuiască atât de ieftin independența şi demnitatea națională.

Acest omagiu a fost adus de Iuliu Maniu țărănimii, căreia regimul comunist i-a furat voința exprimată pe 19 noiembrie 1946.

Țăranul a apărat cu strășnicie burată de pământ moştenită din moşi-strămoşi. Şi atunci când au venit să-i mănture ultimul bob din hambar, părinții, crescuți in suferința, au murit apărând pământul copiilor lor, dar nu s-au lăsat îngenuncheați.

Dând la o parte vălul uitării intenționate, aşternut de mercenarii aduşi de sovietici şi instalați în guvernele şi comitetele centrale în ultimii patruzeci şi cinci de ani, descoperim tributul de sânge plătii de țăranii români în apărarea ogorului lor.

Ne oprim asupra dramei ce a cuprins Vlaşca şi Teleormanul, întinzându-se până la comuna Prisaca din județul Olt.

În noaptea de 6 spre 7 iulie 1950, securiştii l-au arestat pe învățătorul Marin Ionescu, din comuna Ciuperceni, pentru că ceruse revizuirea cotelor, care erau foarte mari, în timp ce seceta pârjolise pământul. Oamenii trudeau să ducă grâul Ia şura de la batoză, când o bură de ploaie i-a înmuiat până la piele. Cu toate acestea, câțiva țărani din Ciuperceni au alergat la frații lor din Siliştea, anunțându-i că securiştii au început să-i aresteze pe cei care încercau să obțină scăderea cotelor.

Asupra satului Ciuperceni se abătuseră focuri de puşcă şi de mitralieră. Cei de pe câmp, uzi de ploaie şi însoțiți de zgomotul armelor de foc, au înjurat şi au plecat spre casă.

Călin Petre, din Siliştea, a spus:

Măi, oameni buni, hai spre casă că nu-i a bine cu împuşcăturile astea.

În satul Siliştea plutonierul-major de miliție Trifan V., originar din comuna Fereiu, județul Teleorman, arestase doi țărani din Ciuperceni.

Pe la orele 8 dimineața, peste douăzeci de țărani, care asistaseră la scena arestării, s-au îndreptai spre postul de miliție, au spart uşa şi i-au eliberat pe cei doi frați ai lor.

Călin Petre, după ce a dejugat, i-a spus lui Cornel să intre în casă pentru că ce se petrece în sat înseamnă răscoală. Era speriat de mulțimea care pusese mâna pe topoare, coase şi furci şi se îndrepta spre sediul partidului comunist. Copiii, cu pietre în mână, îşi însoțeau mamele şi tații, care strigau:

- Fraților, haideți să spargem sediul partidului, să spargem moara şi să ne luăm pământul, fiindcă murim de foame.

În timp ce Călin Petre îşi schimba hainele ude, a început să se tragă clopotul de la biserica unde oficia preotul Rafailescu. Cornel, la cei nouăsprezece ani ai lui şi cu gândul la cei doi copilaşi pe care trebuia să-i hrănească, a sărit pe fereastră şi s-a îndreptat spre centrul satului.

Şoseaua era plină.

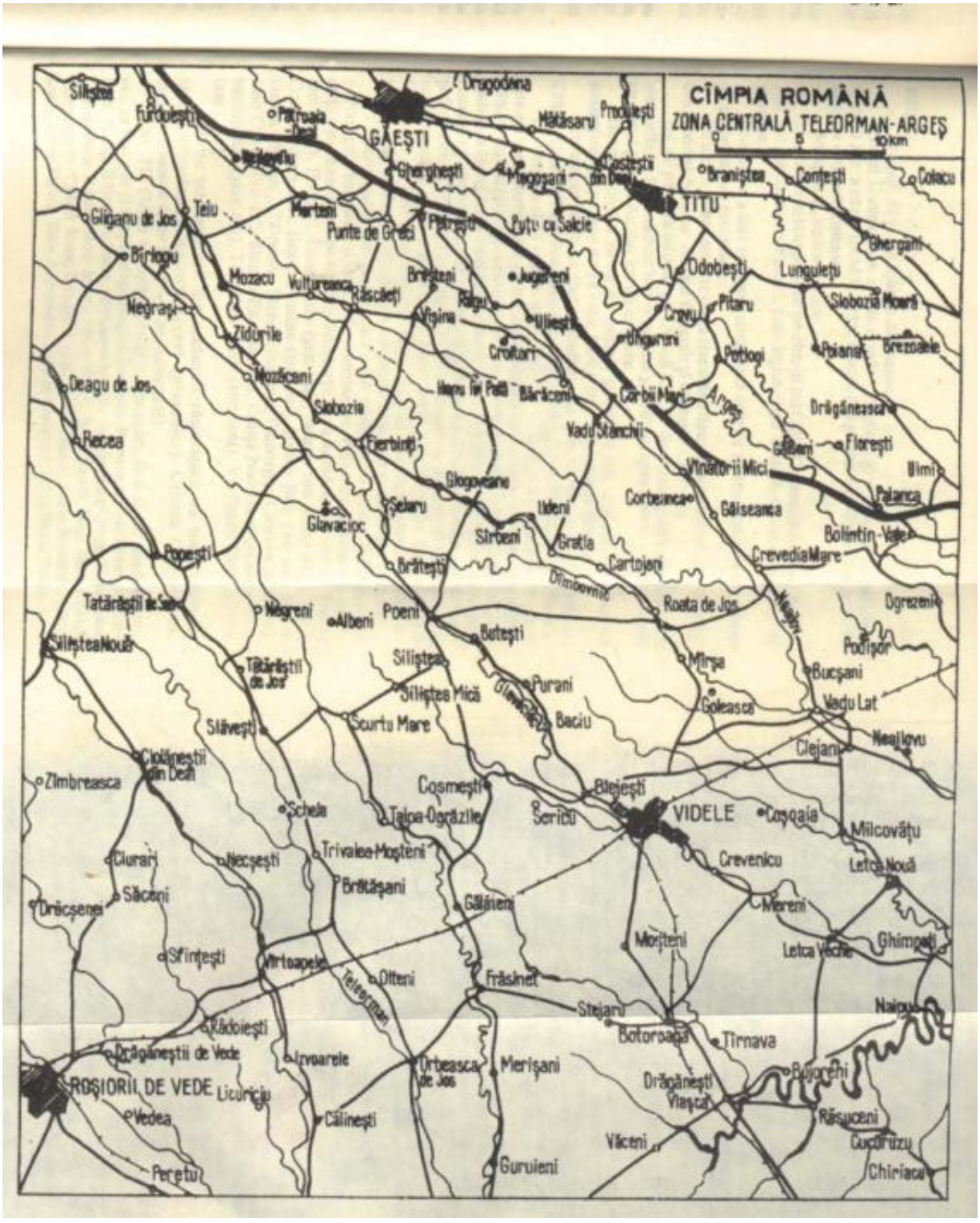

Gărăgăianu Maria, de nouăsprezece ani, se urcase în jurul orei nouă dimineaţa în clopotniţa bisericii şi trăgea neîncetat clopotul, care pusese satul în picioare; şi nu numai Siliştea, începuseră să sosească ţăranii din Purani, Mirea, Talpa, Preajba, Ciuperceni, Buteşti.

Ţăranii de pe valea Glavaciogului erau în mare fierbere, în timp ce două-trei ore clopotul de alarmă n-a încetat să bată.

Lumea era îndârjită.

Pe ascuns, activistul Vîrlan Dumitru s-a dus şi a împuşcat pe tânăra Maria Gărgăianu în stomac, dar ea a continuat să tragă clopotul. Atunci bestia comunistă s-a urcat la ea şi a tras-o în jos în timp ce intestinele îi atârnau din abdomen, în faţa acestui spectacol barbar, oamenii au fugit după Vîrlan.

Țăranul Badea Bou l-a dezarmat şi activistul a fost frământat în pumni şi călcat în picioare de furia poporului.

În câteva minute n-avea să mai rămână nimic în sediul partidului comunist, simbol al opresiunii şi crimei.

Printre primii intrați în sediu s-au numărat: Călin Cornel, Badea Bou, Ionel Bou (invalid de război, în cârje), frații Ion şi Nicolae Crăiță, Frusina Bratu şi mulți alții. Tablourile satrapilor comuniști au fost rupte şi jucate în picioare. Maculatura marxistă a fost arsă. Geamurile şi uşile au fost făcute praf.

Comuniştii găsiți înăuntru, aici şi la primărie, au fost legați şi închişi în şcoală.,

În jurul prânzului au sosit trei camioane cu soldați de la Giurgiu, care i-au încercuit pe cei trei-patru mii de țărani. O parte din soldați cărau lăzile cu cartuşe intr-o şură. Femeile li s-au adresat cu cuvintele:

- Măi băieți, aveți şi voi părinți, frați sau copii. Gândiți-vă că şi ei mor de foame ca şi noi. Hoții ăştia de comuniști ne-au jefuit pe toți şi acum vor să ne omoare.

Călin P. Cornel s-a repezit şi a pus mâna pe un pistol cu treizeci şi două de focuri şi pe doi saci cu cartuşe, în timp ce mulțimea înfuriată a dezarmat şi legat pe cei veniți în frunte cu un maior. Au fost duşi tot în şcoală, unde se găseau cozile de topor ale comuniştilor.

Pe la orele 4 după-amiază a sosit armată foarte multă, cu tunuri şi cu mitraliere fixate pe maşini, şi s-a tras în țărani.

Activistul comunist Dumitrescu a luat o pelerină de ploaie de la un securist şi cu un automat ascuns sub aceasta s-a îndreptat spre Popa N. Stan, din comuna Siliştea, care striga:

- Să dăm comuniştii jos! Eu am văzut în Rusia ce înseamnă comunismul, care a adus pe om in stare animalică.

Nici n-a apucat bine să-şi termine caracterizarea sistemului diabolic marxist, şi călăul Dumitrescu a descărcat un încărcător în el. Capul lui Popa N. Stan n-a mai existat... din el a rămas doar trupul neînsuflețit.

Trăgând în mulțime, bestia a strigat:

- Cine se mai opune intrării în colectiv.

Şi Ontică Ion, din satul Purani, tată a două fetițe (Tita de şase luni şi Aristița de doi ani), a ieşit în față ridicându-şi cămaşa şi, cu pieptul gol, a strigat:

- Trageți, că şi aşa murim de foame.

Călăul Dumitrescu a tras o rafală în piept şi o a doua la picioare. Ontică Ion a căzut luând în brațe ulucile din gardul bisericii în timp ce i se auzeau ultimele cuvinte:

- M-ați ucis, nenorociților.

Lacrimile se scurgeau de pe obrajii lui Călin Cornel în timp ce Burcea Ion, tot din comuna Purani, care ieşise după Ontică, era şi el secerat de gloanțe.

Mulțimea a fost respinsă circa cinci sute de metri. Aproape douăzeci de persoane au fost rănite.

Pe loc au rămas moarte două fete având fiecare şaisprezece ani, ambele din comuna Siliştea: Aurica Crăciun şi Olimpia Colibaşu.

De pe jos l-au adunat pe Ontică Ion, de douăzeci şi opt de ani, care mai sufla. A fost aruncat într-o maşină şi în drum spre spital l-au frământat cu patul puştii. Au dat jos un cadavru.

Burcea Ion, în vârstă de treizeci şi opt de ani, a ajuns la spital în nesimțire, iar pe ziua de 14 iulie 1950 a murit din cauza rănilor.

Printre cei răniți au fost semnalați: Gărgăianu Maria, Mantu Mihai, Crăiță Elena, Neagu Ion, Băjenaru Stere, Gărgăianu Tudor, Rizea Tudor.

În noaptea de 7 spre 8 iulie, Călin P. Cornel a fost până la ora trei într-un ulm foarte mare şi de acolo împuşca numai cauciucurile maşinilor. Când a fost depistat, s-a pierdut în noapte cu pistolul şi, furişându-se prin păduri, a ajuns după cinci zile la Rucăr, unde s-a angajat la o stână în munte. Auzind că părinții i-au fost arestați şi, soția cu cei doi copilaşi (de doi ani şi de un an) a plecat la părinții ei, Călin Cornel s-a hotărât să se predea. A venit acasă şi nu s-a lăsat prins decât după ce s-a luptat cu securiştii. Chinurile pe care le-a îndurat acest tânăr de nouăsprezece ani sunt de neimaginat şi, când le citeşti, te cutremuri. Dar, într-o zi vor fi cunoscute!

O bună parte din țăranii care s-au răsculat au fost condamnați şi purtați prin închisori şi lagăre de exterminare. Printre cei şaizeci şi patru de țărani ce au trecut pe la "Canalul Morții" s-au numărat: Vasilescu Tudor (zece ani), Popa N. Constantin (şase ani), Neagu Ion (cinci ani), Călin Cornel (cinci ani), Bratu Frusina (trei ani), Badea Bou (un an), Bratu Sterea (doi ani), Tălpeanu Sterea (doi ani), Gheorghe Ciortan (doi ani), Ene Oprea (un an), Stancu Ene (un an), Crăiță Nicolae (trei ani), Berbecaru Ilie (şase ani), Trăistaru Ilinca (trei luni), Vasilescu Durica (trei luni).

Printre schingiuitorii din anchetele răsculaților au fost: Stănescu Marin (locotenent-major), Seceră (plutonier), Cristea (locotenent-major), Ionescu (elev la Şcoala de Securitate).

Alți 211 țărani au fost chinuiți în cercetări, fără să fie condamnați, sau au fost pur şi simplu deportați în Bărăgan. Printre cei anchetați au fost identificați: Băjenaru Stere, Băjenaru Vasile, Anghelescu Gogu, Bou Stan, Ciobănescu Radu, Bou Maria, Bou Păun, Bou Ionel, Bou Ilie, Crăiță Constantin, Crăiță loan, Dragnea Stan, Dicu lancu, Dicu Nicolae, Dicu Ion, Dobre Firică, Dan Alexandru, Dănac Grigore, Gărgăianu Radu-Ion, Ghinea Traian, Gărgăianu Nicolae, Irimescu Răducu, Modoran Nicolae, Neagu Tudor, Minai Ion, Păun Bou Ioana, Radu Petre, Rizca Alexandru, Turcu Constantin, Urian llie şi alții. Anchetele au încetat pe 23 august 1951, după care a urmat exodul.

Familii întregi au fost dislocate şi deportate in Bărăgan, după ce li s-au luat toate bunurile, tot ce agonisiseră: Albuțel Constantin, Burcea Marin, Braticievici Iancu, Ciobănescu Florea, Dănac Vasile, Constantinescu Aurica, Constantinescu Gheorghe-Gică, Constantinescu Nicolae, Florescu Barbu, Dinculescu Ecaterina. Dumitrescu Mihai, Golescu Marin, Sonescu Elena, lonescu Gheorghe, Ionescu Mircea, lonescu Cornelia, Iliescu Gheorghe, Mărgărilescu Stelian, Manole Dumitru, Marin Mişu, Negoescu Gogu, Neață Traian, Păun Maria, Petrescu Gheorghe, Oprea I., Tucu loan, Vişan Marin, Maican Grigore, Maican Cîrstea, Saru (din Udeni), Tucu Nicolae, Pană llie, Ghinea Grigore, Ghinea Alexandru (Augustin) şi alții.

Satele care au avut de suferit de pe urma acestei răscoale țărăneşti au fost: Ciupercem, Silištea, Buteşti, Purani, Şopîrleşti, Poeni, Moşeni, Ghimpați, Căminească, Udeni, Sîrbeni, Ungureni, Blăjeşti. Sericu, Talpa Biscoveni, Babele, întinzându-se focul nemulțumirilor până dincolo de Corbii Mari, Drăgoeşti de Ilfov, Vînătorii Mici şi Vînătorii Mari.

Chinurile au continuat dezlănțuindu-se nu numai asupra celor arestați, dar şi asupra urmaşilor acestora. Nu se poate uita batjocorirea tatălui Iui Călin P. Cornel, care era obligat să ducă recolta la Videle, însoțit de țiganii lăutari, în timp ce fiul muncea ca un sclav la Canalul Dunăre - Marea Neagră. Nici familiile celor împuşcați în timpul răscoalei nu erau scutite de teroarea dezlănțuită de forțele opresive. Timp de 14 ani Ioana Ontică a fost dusă pe la Securitate, interogată, amenințată şi lovită, iar cele două fetițe o însoțeau de teamă să nu fie arestată.

Jalea se aşternuse peste glia strămoşească.

Răscoala țăranilor din județul Olt a fost înăbuşită în sânge

Şi sătenii din Băiculeşti, comuna Oporeu, de pe valea pârâului Teslui, nu departe de Scorniceşti, s-au răsculat în anul 1960 împotriva colectivizării forțate.

Trupele de securitate au intervenit cu promptitudine şi au împuşcat pe țăranul Nătărău Ion, zis Codreanu. Printre zecile de arestați s-au numărat: Cristea Ion din satul Beria Mare şi Burciu Gheorghe din comuna Oporelu.

Cu această ocazie asupra locuitorilor s-a dezlănțuit o cruntă teroare. Sute de săteni au fost aduşi la primăria din Oporelu şi, după ce au fost bătuți bine, au sfârşit prin a iscăli intrarea în colectiv.

Un nou val de teroare s-a abătut în regiunea de sud a județului Dîmbovița în anul următor. De data aceasta au avut de suferit sătenii din apropierea comunei Petreşti, locul de naştere al Elenei Ceauşescu.

Şalele de la izvorul Neajlovului până la Corbii Mari, printre ele numărându-se: Răscăieți, Broşteni, Vişina, Jugureni, Croitori, Ragu, Ulieşli, Morteni, grupate în vestita Cîmpie a Neajlovului, s-au văzut de-a dreptul amenințate în existența lor. Fugăriți prin pădurile din apropiere, arestați şi trimişi în închisori pe baza unor procese înscenate, asaltați de politrucii care mergeau din casă în casă pentru a smulge adeziunea la colectiv, țăranii n-au mai putut suporta şi au trecut la acțiune, chemând, prin tragerea clopotelor, pe tot omul să se alăture pentru a împiedica colectivizarea forțată. Autoritățile şi agitatorii politici au fugit şi au cerut ajutor. Trupele de securitate şi-au făcut apariția, prinzându-i ca într-un cleşte pe răsculați, după care a venit nemernicul de Ceauşescu, care le-a promis libertatea de a hotărî asupra înscrierii. Dar numai până a doua zi, fiindcă peste noapte armata i-a ocupat şi au început chinurile şi semnarea cererilor de intrare în colective sub tortură. Mulți au murit după aceste schingiuiri care au avut loc mai ales în comuna Vişina. Şi nu puțini au fost cei care au luat drumul lagărelor de exterminare din bălțile Dunării.

Şi, cu acest sistem de transformare a țăranului în sclav, s-a ajuns în 1962, când s-a hotărât ca nici un țăran să nu rămână în afara colectivelor, cu alte cuvinte putea să fie chiar omorât, dar pământul trebuia să-i fie adus în colhoz.

În acea primăvară anului 1962 au început să bată clopotele pe valea Iminogului, din județul Olt. În dangătul lor de alarmă ce prevestea urgie, locuitorii satelor: Miceşti, Dealul Mare, Bărcăneşti, Mândineşti, Liceşti, Vîlcele s-au îndreptat spre primăria din comuna Olteni, înarmați cu ce apucaseră: furci, topoare, sape, coase. La podul de pe pârâul Iminog îi aşteptau trupele de securitate şi miliție. Li s-a cerut sa se înscrie în colectiv "de bunăvoie" şi să se retragă pe la casele lor. Refuzând, asupra miilor de țărani s-a deschis focul, în plin. Au fost împuşcați mortal: Păduț Pavel, Brăileanu Ion şi Liciu Marin al lui Anton Lazăr, frate cu Străinu. In total au murit şase țărani. Câteva zeci au fost răniți, alte sute, după ce au fost torturați, au luat drumul lagărelor de exterminare din bălțile Dunării. S-a reținut numele unuia dintre ei, anume Florescu C. Constantin, zis Vintilă.

După aceste groaznice represiuni, trupele de securitate au ocupat satele timp de trei săptămâni. Țăranii n-au putut ieşi din curțile lor până nu au iscălit cererile de intrare în colective.

Împotriva acestor sate s-a tras şi cu tunul, ca la Babadag, Suraia. Un caz ce nu poate fi uitat este cel al Elenei Petcu, gravidă, care a fost arestată şi chinuită la Piteşti.

SIRETUL ÎŞI ÎNROŞEŞTE APELE

Satul Vadu Roşca a fost trecut prin gloanțele ucigătoare ale călăului Ceauşescu.

La un an de zile după barbaria dezlănțuită de ruşi în Ungaria, satele româneşti au fost pârjolite de comuniştii români care în turbarea lor îi ucideau pe țărani pentru a-i înscrie cu forța în colective.

Trecând prin câmpia inferioară a Siretului, în triunghiul Focşani - Rîmnicu Sărat - Galați, şi astăzi, după 35 de ani, supraviețuitorii povestesc cu groază despre cele petrecute în toamna anului 1957. Sfârşitul verii a însemnat începutul calvarului mai ales pentru cei mai obidiți ai satelor, pentru țăranii din Vadu Roşca, sat cu 500-600 de fumuri la data aceea şi fără resurse pentru a-şi hrăni copiii. Trăiau din te miri ce, fiindcă pământ aveau foarte puțin!

Nevoia îi împinsese să se îndeletnicească cu împletituri din răchită. Şi plecau să-şi desfacă marfa, la sfârşitul verii, până la Cudalbi, Costache Negri, Pechea, până unde reuşeau s-o dea în schimb pe de-ale gurii. Mai făceau drumuri şi-n baltă pentru a aduce papură spre a avea de împletit panere şi rogojini pe timpul iernii.

Dar în vara lui 1957 n-au mai apucat să ajungă la destinație pentru că pe drum au fost vânați, schingiuiți, li s-a confiscat marfa, deoarece nu erau înscrişi în colectiv. Trebuiau s-o facă acum, fie la Pechea, fie la Hanul lui Conachi, Vameş sau Iveşti, pe unde îi prindeau, după ce le strângeau mâinile în uşă, îi băteau legați de roata căruții sau îi înțepau cu sula în tot corpul. Pe deasupra, la întoarcere, nu aveau voie să povestească despre miracolul înscrierii în colectiv. Cei întorşi erau îngroziți şi teama intrase şi în ceilalți, care îndrăzneau să plece din sat hotărâți fiind să nu-i lase pe activişti să pătrundă cu colectivizarea. Raionul Lieşti fierbea din cauza primului secretar Ciocîldău, care voia să-şi îndeplinească planul trasat de Ceauşescu. Îi pusese la dispoziție şi regimentul din Tecuci.

Vulturenii, mai docili, au acceptat, dar nu cu uşurință. Ulițele satului erau cutreierate de activişti străini de locuri, ce foloseau tot felul de mijloace de convingere.

La Surafa, în schimb, au întâmpinat rezistență. Şi a fost confruntare ca pe timp de război, folosindu-se şi tunul. Oamenii s-au văzut nevoiți să înfunde lunca Siretului.

Octombrie şi noiembrie au fost furtunoase.

Cei din Răstoaca şi Boțîrlau nu s-au lăsat. Au ocupat primăriile şi au ars nu numai cererile de înscriere în colective, dar şi actele ce le găseau în cale.

Armata a deschis focul. S-au produs zeci de arestări printre cei ce nu au luat drumul pădurilor. Până spre 1 decembrie regiunea Galați era aproape îngenuncheată. Mai rămânea Vadu Roşca. Un singur sat amărât. Dar vorba proverbului: nu ştii de unde sare iepurele.

Vadu Roşca nu mai avea odihnă. Oamenii se organizaseră ca pe timpul năvălirilor barbare, cu străji care vegheau zi şi noapte asupra pericolului. Cum se apropia cineva suspect începeau fluierăturile şi clopotul de la biserică îi trezea pe toți. Torțele înmuiate în păcură se aprindeau şi lumea era gata, cu furci, coase şi ce mai apucau, să-şi apere pământul.

În ultima săptămână a Iui noiembrie 1957 au venit de la "Comitetul comunal" din Năneşti fel de fel de sfătuitori care să-i convingă fără violență să accepte fericirea colectivă, însă nimeni n-a acceptat.

Toader Gh. Iordache opreşte cu parul pe Ceauşescu

Marți, 2 decembrie, pe şoseaua dintre Lieşti-Călieni-Năneşti şi-a făcut apariția o maşină care înainta spre mijlocul satului. Înăuntru, pe lângă Ciocîldău, se mai afla o persoana. Şi maşina a înaintat până în dreptul kilometrului 23 (de pe D.N. 23), unde i-a ieşit în față un disperat. După ce a tras pe şosea o linie cu parul, l-a ridicat gata să trăsnească:

- Până aici! Afară din satul nostru !

O voce bâlbâită i-a strigat pe fereastra maşinii: "La o parte, aici e partidul.

Unchi Petrache, cum i se mai spunea lui Iordache Toader, a răspuns imediat: "Ce partid, mă? Tu partid, eu partid, copiii noştri mor de foame înapoi, că aici vă pun cruce" şi a lăsat parul în jos.

Maşina a dat puțin înapoi şi Ceauşescu a scos pistolul pe fereastră descărcându-l în sus. Lumea a început să huiduie şi maşina a făcut calea întoarsă ducându-se de unde a venit. Să fi fost ora prânzului", îşi mai reamintesc oamenii.

Satul era in fierbere. Nimeni nu-l mai părăsea. Nu mai aveau curajul să meargă nici la rudele din împrejurimi. Dar ceea ce nu ştiau era faptul că, după fugă, Ceauşescu dăduse ordin ca armata sa-i înconjoare şi să nu le permită nici intrarea, nici ieşirea. Cordonul militar era aşezat pe Putna, întinzându-se la 3 km de sat pentru a nu fi observat. Nici plutaşul nu mai avea voie să vină acasă după alimente. Tancurile şi maşinile erau pe poziție de tragere.

Miercuri sătenii au fost anunțați ca joi dimineața, la orele 8, oamenii să se adune la locul numit "strungă", de la marginea satului, pentru a se discuta cu ei deoarece se renunță la colectivizare, în acel loc se adunau vitele satului, care plecau la păşune, şi tot acolo se găsea o cazemată rămasă intactă din timpul războiului.

Joi dimineața se anunța a fi o zi geroasă. Frigul îți înghețа până şi sufletul. Oamenii, cu mic cu mare, tremurau şi aşteptau.

Pe la orele 9 a apărut armata şi au început amenințările.

La prima salvă de foc trasă în sus, oamenii au răspuns cu huiduieli şi bolovani.

Clopotul, care se alia la 200-300 de metri, a început să dea alarma. Cristea Enuță, de 22 de ani, tocmai eliberat din armată, chema pe toți să vină întru salvarea satului.

Armata a deschis focul în plin. Copiii şi vârstnicii care nu au avut timp să se adăpostească în cazemată au fost seceraţi de mitraliere, rămânând întinşi de-a lungul drumului:

Arcan Ion (14 ani), Crăciun Dumitru (28 de ani), Crăciun Toader (49 de ani, tată a 8 copii), Crăciun Stroe (31 de ani), Marin Dumitru (49 de ani), Radu Dana a lui Chilichi (28 de ani, mamă a 4 copii) şi Mihai Marin zis Roşu (42 de ani), ciuruit de gloanțe şi mort după 15 zile,

Trupele "victorioase" au început înaintarea în sat trăgând salve de mitralieră prin curțile oamenilor îngroziți. Parte din ei, cu copiii în brațe, au fugii spre pădurile din împrejurimi. Alții, care nu ajunseseră la strungă, la auzul rafalelor s-au îndreptat spre biserică.

La vreo 200 de metri de la începerea înaintării, trupele sânt oprite, pentru un moment, în apropierea liniei unde Toader Gh. Iordache îl oprise cu parul pe Ceauşecu, de un tânăr de 29 de ani, Dimofte Aurel, care se avântă spre mijlocul şoselei în faşă unei maşini strigând: "Aţi venit să ne treceţi la colectiv cu armele?" Şi mai mult n-a mai putut spune că un glonte tras de un ofițer l-a lovit în inimă. Ai casei, cu soția zbierând, cu un copil de un an în brațe, s-au repezit în drum şi au luat corpul lui Aurel ducându-l în casă. După ei au năvălit ostaşii care i-au pus cu fața la perete şi au luat cu ei "corpul delict", pe tânărul Dimofte.

Încă un salt şi armata a ajuns în dreptul clopotniței de unde Cristea Enuță, de 22 de ani, chema de zor oamenii să salveze satul. Coloana de maşini s-a oprit în fața "obstacolului" de forma unui foişor de vie, făcut numai din scândură şi de unde continua limba clopotului "să vorbească" despre jalea aşternută. Dar nu pentru mult timp. Din vacarmul care se iscase afară, ba "trage, mă", sau "nu trage", referindu-se fie la ostaşi, fie la clopotul improvizat, a prins glas o mitralieră care a ciuruit scândurile clopotniței făcând ca treptat limba de fier să amuțească. Şi nu numai ea. Ostaşii care au urcat pe scara de lemn au adus într-o pătură trupul lui Cristea Enuță şiroind de sânge. Din podeaua de scândură continua să se prelingă sânge nevinovat, în timp ce într-un colț fusese găsit ghemuit un copil de 8 ani, Vasilică al lui Marin Şurub. Acest nou "corp delict" era şi el dat jos în pumni şi luat ca trofeu. Numai Dumnezeu l-a ocrotit pe acest copilaş în ploaia de gloanțe ce s-a abătut asupra clopotniței.

Sătul fusese cucerit, acoperit de sânge, dar oamenilor nu li se arătaseră binefacerile comunismului. Trebuiau să le guste, să le simtă pe propria lor piele.

Morții au fost ținuți într-una din casele neterminate de la marginea satului şi li s-a pus pază serioasă. Cei răniți au fost adunați de pe drumuri sau de pe unde se ascunseseră, duşi într-o altă casă şi

trimişi după aceea la Focşani. Printre cei 27 s-au reţinut: Crăciun Domnica, Cristea Maria, Dobre Marin (rănit în mână), Haralambie Ionel (împuşcat în picior), Cristea Stan zis Mraniţă (rănit în mină şi picior).

Joi, 4 decembrie, până la miezul nopţii, curţile şi casele au fost răscolite şi peste 100 de ţărani au fost mânaţi ca vitele în cele două clase ale şcolii de pe malul Putnei, unde au stat în frig, cu faţa la perete, până a venit partidul. Şi-a făcut apariţia Ceauşescu însoţit de Ciocîldău şi de o haită de securişti şi de procurori. Primul a dat ordin gingaş: "Nu plecaţi până nu scoateţi totul de la ei. Să fie aspru pedepsiţi. Se instituie stare de urgenţă aici. Răniţii, după ce se vindecă, să fie duşi !a anchetă. Să nu scape nimeni nepedepsit".

Şi a plecat partidul, aşternând jalea în urma lui.

Peste zece zile a stat satul sub ocupaţie. Pretutindeni erau soldaţi care strigau şi ameninţau. Vorbeau altă limbă. Se pare că erau ceangăi din regimentul de la Tecuci. Arestările se făceau în permanenţă. Din fiecare casă lipsea cel puţin unul. Vecin la vecin nu putea merge. Nici doi nu aveau voie să meargă pe drum în timpul zilei. Până la cooperativă erai însoţit de un soldat înarmat, în curte, ca să-şi hrănească animalele sau pentru alte nevoi, oamenii mergeau mai mult pe brânci. Din când în când se auzeau focuri de armă trase ca să-i intimideze.

La Sultana se pregătea mâncarea pentru anchetatorii care schingiuiau. Oamenii din sat erau chemaţi cu păsări şi alimente pentru a-i hrăni pe călăi.

Anchetele şi chinurile cele mai îngrozitoare aveau loc în casa lui Stanică Dumitru ajuns şeful C.A.P.-ului. Unul, Aramă, şeful Securităţii din Galaţi, îşi adusese pe cei mai fioroşi dintre călăi pentru efectuarea primelor cercetări. Pentru faza următoare, întocmirea dosarelor şi trimiterea în judecată, dubele Securităţii cărau mereu pe nenorociţii din Vadu Roşca la Galaţi. După două zile, şi morţii au fost transportaţi la Focşani.

Schilodiţii se târăsc pe drumul Golgotei

Dintre cei trecuţi prin cele două săli de clasă, prin casa lui Stanică, după ascultarea lor de către "domnii procurori" înainte de a ajunge în ghearele lui Aramă:

Toader Gri. Iordache, născut în comuna Vulturu, pe 1 ianuarie 1917, cel care l-a oprit pe Ceauşescu a fost bătut în asemenea hal încât recunoştea tot ce doreau călăii. A declarat că avea tot felul de arme, chiar şi un tun pe care-l ţinea ascuns în mormântul mamei lui. Din om a fost făcut neom. A fost condamnat la 7 ani. .Astăzi este paralizat ca urmare a chinurilor îndurate.

Haralambie Ioniţă, zis Mînzu, a strigat: "Jos comunismul" şi "Jos hoţii". Tată a 6 copii. A fost torturat îngrozitor şi condamnat la 10 ani.

Grigore Irina, luata de lângă mama ei care avea 100 de ani şi învinuită, deoarece locuia aproape de biserică, de a fi tras clopotul din prispa ei, de la 70-80 metri distanţă.

Marinache Tudor, zis Grecu, a fost bătut atât de rău că nu se putea ţine pe picioare.

Ionascu M. Niţu, un tânăr de 17 ani; Sandu Ion, zis Arcanu; Niţu V. Stan, condamnat la 6 ani; Voicu Sandu, al lui Ciuciubei, de 32 de ani, a fost condamnat la 5 ani; Crăciun Toader, de 45 de ani; Crăciun Marin, zis Turică, fiul, de 17 ani; Crăciun Toader, zis Holban, arestat cu fiul, Crăciun D-tru, de 17 ani; Crăciun Aurel al lui Porcolet, un copilandru; Arcan Dumitru, al lui Şoarece, a fost de asemenea bătut îngrozitor; Mihalcea Nicolae zis Albu; Popoiu Toader; Sandu Ion; Lazăr Sandu, de 17 ani...

Tot satul a fost anchetat, în afara lui nu se ştia nimic fiind înconjurat de armată. Nimeni nu avea voie să-l părăsească; nici să intre. Preotesei Ioana Alexandrina, care nu fusese în sat în ziua măcelului şi nu avea cunoştinţă de cele petrecute, de abia i s-a dat voie să fie trecută cu pluta pentru a se întoarce acasă.

Morţii au fost îngropaţi în cele două cimitire din Focşani.

Arestaţii, după chinurile îndurate, au fost trimişi în judecată la Tribunalul Militar din Constanţa. Recursul s-a judecat la Galaţi. O fată de 12 ani a fost anchetată şi dusă ca martor al acuzării la Bulibaşa Constantin.

Teroarea a domnit peste sat până în ajunul Crăciunului, când a fost retrasă armata.

Procurorul şef Cruceru, care a urmărit desfăşurarea anchetei, văzând sărăcia ce domnea în sat, se întreba pentru ce oare s-au răsculat ţăranii, care nu aveau ce apăra. Dar ce bun poate fi mai de preţ decât cel de a trăi în libertate?

Iar lui ţaţa Catrina nimeni n-a putut să-i interzică mersul la biserică. La fiecare sărbătoare o găseai îngenuncheată sub clopotniţă, pe locul unde a băltit sângele lui Enuţă al ei, bocind: "Floarea mamei, bradul mamei, mama nu mai are lacrimi!"

Era durarea unui neam exprimată prin aceste cuvinte căci sute de mii de mame îşi aşteptau brazii lor care nu se mai întorceau.

Aşa s-au petrecut lucrurile la Vadu Roşca. Şi nu numai aici.

TRIBUTUL ŢĂRANILOR PLĂTIT COMUNISMULUI

N-a rămas sat din ţară unde bieţii ţărani să nu fie jefuiţi, chinuiţi şi condamnaţi la muncă forţată. Dacă te opreşti în comuna Vişina, din judeţul Dîmboviţa, întâlneşti tot atâta jale ca şi în Vrancea, Bihor, Făgăraş sau Valea Glavaciocului. Aici, la izvorul Neajlovului, au fost arestaţi 64 de oameni şi s-au pronunţat 761 de ani condamnare împotriva lor. Şi aceasta pentru a-i înspăimânta pe ceilalţi şi a-i determina ca "singuri şi nesiliţi de nimeni" să semneze intrarea în sclavie.

După ce an de an i-au hărţuit, arestând azi unul, mâine altul, fără rezultat, în ziua de sâmbătă, 21 ianuarie 1961, a început să se tragă clopotul în comuna Vişina. Oamenii ajunseseră la disperare. Echipe de 18-20 activişti cutreierau uliţele satului obligându-i pe ţărani să semneze cererea de intrare în colectiv. Unii disperaţi fugeau de acasă. Lăcustele comuniste intrau în casă şi nu plecau până ce nu mâncau tot. La unui dintre ţărani, după ce s-au săturat, şi-au făcut treaba mare în putina cu brânză, în faţa copilaşilor. Între cei care i-au condus, în casa respectivă era Ionică Lăzărescu, cunoscut în comună.

Pe tuşa Anica au luat-o de ceafă, i-au dat cu tuşiera în nas şi apoi au dat-o cu nasul de cerere: "Uite, babo, ce-ai făcut: te-ai înscris în colectiv nesilită de nimeni".

Şi Marin D. Nicolae al lui Puricei povesteşte şi-i dau lacrimile de câte a văzut. El cu Gheorghe Boiangiu şi Marin Ciuciulete au început să tragă clopotul. Lumea s-a adunat. Telefoanele au fost ocupate. Revolta izbucnise. Activiştii au fugit ca potârnichile şi au alarmat şefii de la Bucureşti. Spre seară şi-a făcut apariţia Ceauşescu, care, după nevastă, era din satul vecin, de la Petreşti. Pentru că era curajos, a sosit însoţit de 28 de maşini ale Securităţii, unele pline, altele goale ca să plece încărcate. Pentru a-şi arăta forţa a început să tragă cu armele, ca pe front. Nu a fost omorât nimeni. Doar Ion Ungureanu a fost rănit. Şi a început vânătoarea după oameni. Stan Rădulescu s-a suit în pod şi când au venit să-l ridice a început să strige: "Săriţi, fraţilor, că au venit americanii peste mine!"

Peste 200 de ţărani au fost ridicaţi în pumni şi loviţi cu patul puştilor în spate şi în cap. Au fost duşi la Piteşti unde a început chinuirea. Au fost ridicate familii întregi. De exemplu Marin Necula a fost arestat cu fratele, cumnatul, mama şi tala. Cinci dintr-o casă !

Torturile erau îngrozitoare. Lui Anghel Ilie, ţăran din Vişina, anchetatorul Micudelu Constantin i-a scos testiculul cu creionul. O metodă barbară prin care au fost trecuţi cu toţii era legarea fedeleş şi ridicarea cu scriptele la trei metri de unde li se da drumul să cadă pe ciment. Şi nu o dată, ci de trei-patru ori, până leşinau.

Unul din sat, Dinu Gheorghe, a murit în închisoare din cauza chinurilor îndurate pe perioada anchetelor. Erau zi şi noapte chemaţi la interogatoriu şi bătuţi zdravăn. Din sutele de arestaţi, bărbaţi şi femei, după ce au trecut prin infernul de la Piteşti, 64 din comuna Vişina şi satul Răscăi, pendinte de ea, au luat drumul închisorilor şi lagărelor de exterminare.

Pentru suferinţa lor îndurată în apărarea pământului moştenit din străbuni sau câştigat prin fapte de arme pe câmpul de luptă, pentru dăruirea lor în înfruntarea cu fiarele comuniste ce urmăreau distrugerea fiinţei umane, numele acestor martiri merită să fie înscrise în cartea de aur a REZISTENŢEI ROMÂNEŞTI:

Din comuna Vişina: Boiangiu Gheorghe, Busuioc Nicolae, Ciuciulei Gheorghe, Ciuciulei Marin, Ciuciulei Stan, Dinu Gheorghe (mort în temniţă), Dinulescu Alexandru, Gută Marin, llie Anghel, Istrate Marin, Istrate Nicolae, Lăzărescu llie, Motoc Anghel, Onete Gh. Marin, Popescu Maria, Popescu Petre, Popescu Zoia, Rădoi Carol, Rotaru Gheorghe, Sultana Dumitru, Sultana Ştefan, Toader Emil, Torcea Constantin.

Din satul Răscăieţi: Anca Radu, Badea Gheorghe, Bărbulescu Constantin (student), Bărbulescu Gheorghe, Bogdan Gheorghe, Bogdan Nicolae, Buibar A. Constantin, Buibar N. Constantin, Chiriţă Zamfir, Ciocmata Marin, Ciotea Ion, Ciotea Zamfir, Cătălina Gheorghe, Chiriţă Marin, Cristea Iordan, Dănăilă llie, Filea Maria, Cavăt Constantin, Grigore D. Nicolae, Ilie Alexandru, llie Gheorghe, Ivan Dumitra, Ivan Dumitru, Mihăescu Ion, Necula M. Stan, Necula R. Gheorghe, Necula St. Marin I,

Necula St. Marin , Necula I. Marin, Nuță Ion, Nuță Marin, Petre Constantin, Pisică Nicolae, Rădulescu Stan, Stana P. Marin, Stana R. Marin, Stanciu Gheorghe, Stancu Radu, Stănculescu Ion, Torcea...

Răscoalele continuă

Marți, 7 martie 1961, Lelea Zdîrca trage de zor clopotele din comuna Dobroteşti (Doage) de pe valea pârâului Burdea, la nord de Roşiorii de Vede. Oamenii prinseseră pe vice-preşedintele raionului, pe care l-au bătut fiindcă nu restituia cererile de înscriere în colectiv. Primarul şi activiştii sânt şi ei bătuți, dar reuşesc să fugă. Sătenii se constituie în echipe care blochează toate intrările în comună. Spre seară au început să zboare avioanele de vânătoare pentru a intimida oamenii; în acest timp apare adjunctul ministrului de interne, generalul Negrea, însoțit de zbirii raionului (Bodîrlău şi I. Stănescu), după ce trupe de securitate făcuseră intrarea şi deschiseseră focul. Țăranul Martan Stan este rănit la picior. Arestările continuă toată noaptea, cei prinşi la grămadă sunt duşi în clădirea şcolii şi bătuți. Peste o sută de țărani sunt arestați, printre ei şi preotul Istrate. Teroarea se aşterne peste sat timp de 6 luni, în timp ce arestații iau drumul lagărelor şi închisorilor de exterminare. Printre ei, în afară de cei de mai sus, s-au reținut numele: Dănălache I. Ion, Mănălache Ion, Ioana Ciobanu şi foarte mulți alții, peste o sută de persoane.

Astăzi urmărim să se facă lumină peste întreaga țară, ca să fie cunoscută drama satului românesc şi să fie repuşi în drepturi toți cei deposedați de bunurile materiale, cărora li s-au furat pământul şi bucata de pâine a copiilor lor.

Schingiuitorii şi criminalii acestor neînfricați apărători ai gliei strămoşeşti să fie aduşi în fața poporului, pentru ca lumea să afle adevărul iar astfel de lucruri să nu se mai petreacă.

Ne închinăm țării şi sărutăm rănile şi obrajii umiliți de mercenarii diabolicului sistem comunist, încredințați că se va face dreptate.